

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Etlar, Carit.; af Carit Etlar ; med en Fortale af Sibbern.

Titel | Title:

Smuglerens Søn : en Fortælling

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : C. Steens Forlag, 1839

Fysiske størrelse | Physical extent:

[10], 227 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

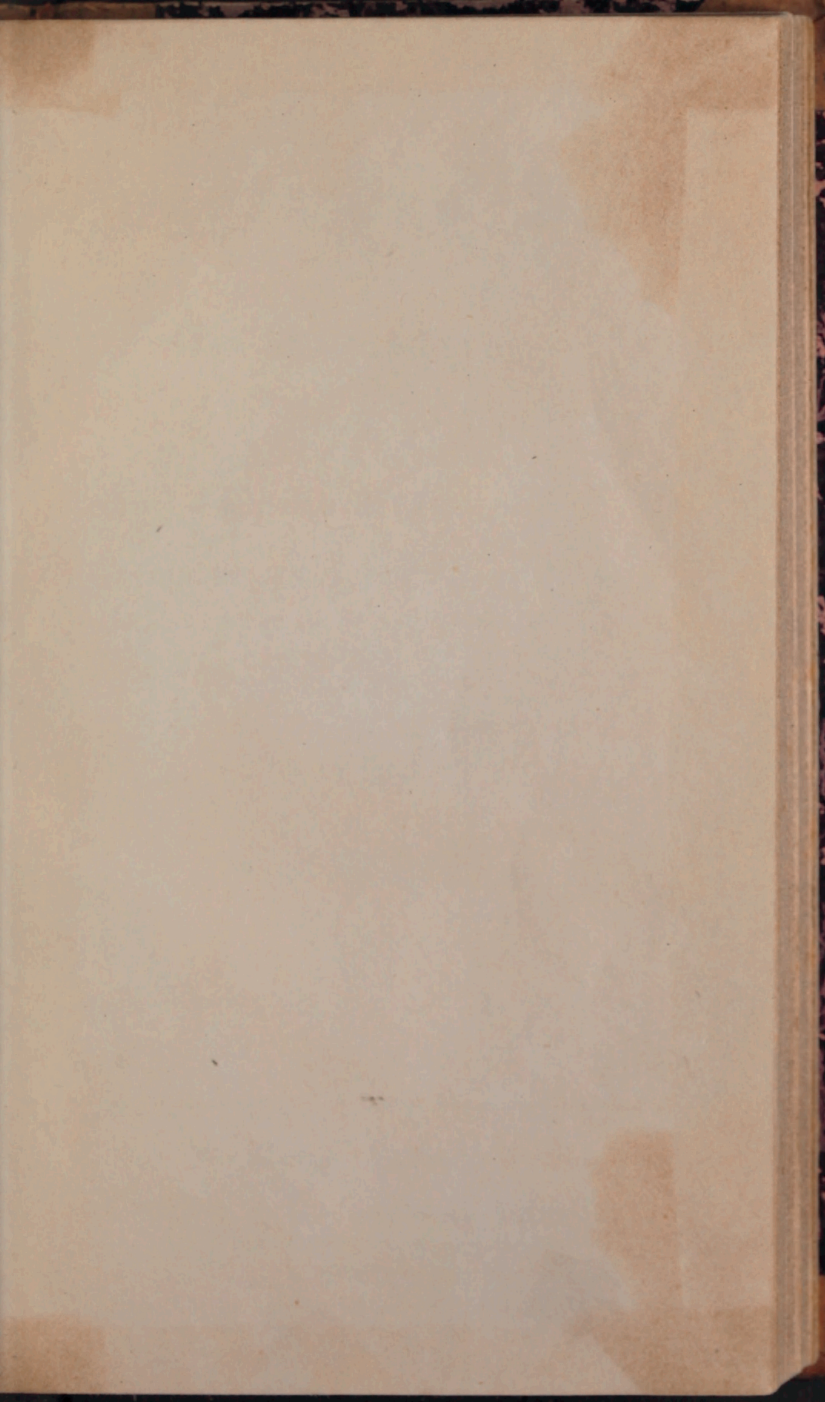
57-99.

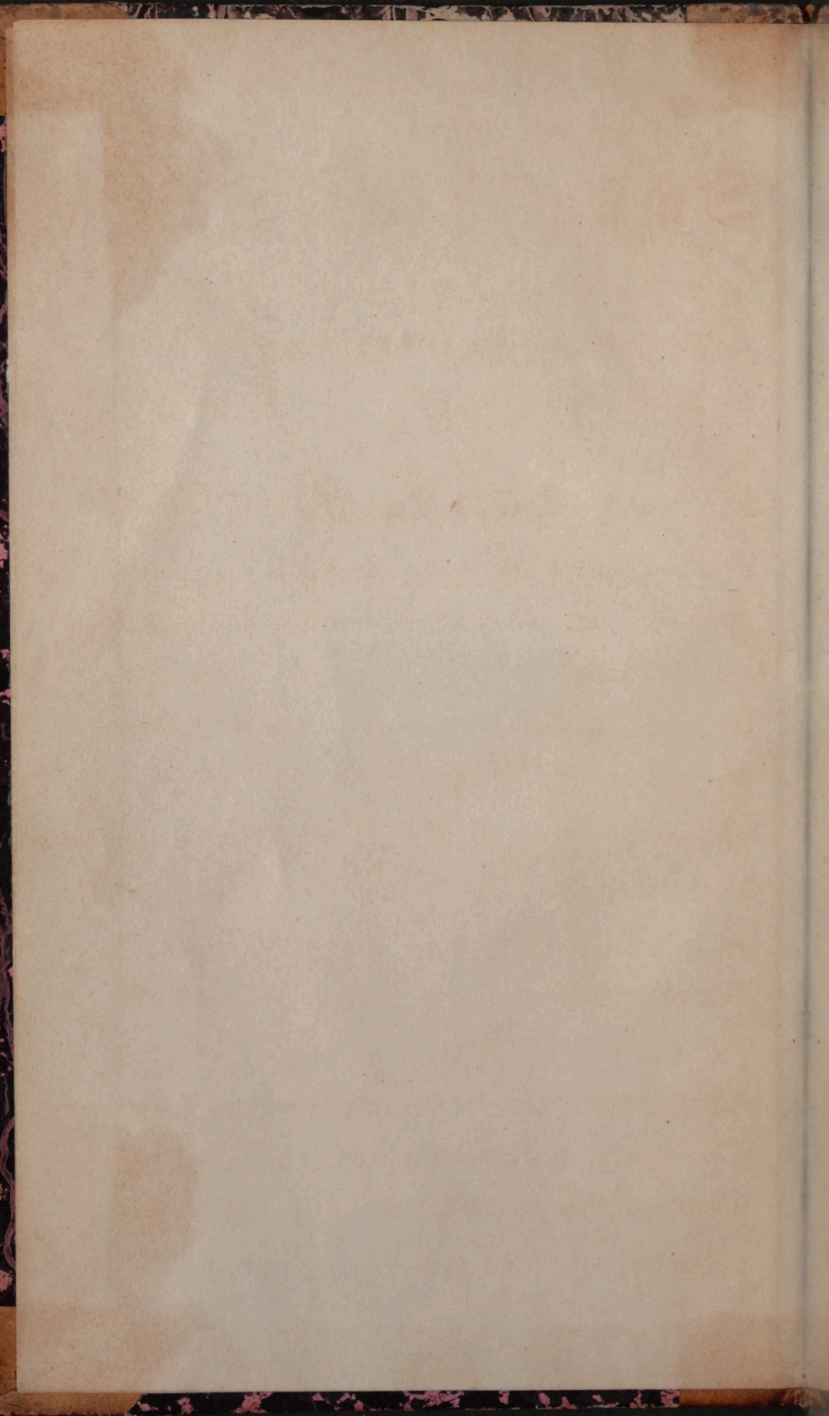
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020573288

Smuglerens Søn.

En Fortælling

af

Carit Etlar,

Forfatter til „De to Studenter,“ o. s. v.

Med en Fortale

af

Profesør Sibbern.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Bogs og Papiirhandler C. Steens Forlag
i det Kongelige Officin, ved J. G. Salomon.

1839.

2. August 1802

an den Herren

an

den Herren

an den Herren

an den Herren

an

an den Herren

Fortale.

At jeg er kommen til at skrive en Fortale til nærværende Fortælling, har ingen anden Grund havt, end den, at jeg, som tilfældigviis havde gjort Bekjendtskab med Forfatteren og havde læst nogle af de første da allerede reentrykte Ark af Fortællingen, tilbød mig til at ledsage den med et Par Ord ved dens Udtrædelse i Verden. Jeg vilde blot bidrage til at hendorge Opmærksomheden paa den og til at skaffe den Læsere, forviiset om, at den blandt sine Læsere altid vilde finde Indere. Til Anbefaling for den vil jeg iøvrigt, paa det jeg ikke, ved at vække særdeles Forventninger, skal skade baade Læserne og Forfatteren, kun anføre et Eneste. Den unge Forfatter, som,

skjønt han er gaaet en anden Vej, end de Studerendes, med megen Iver og Sjælsenergie har tilegnet sig en Deel Sprog- og Sagkundskaber, ja endog har arbeidet sig ind i abstracte philosophiske Værkers Studium, har tillige følt en levende Drift til at begive sig ind i saadanne Livsforhold og Menneskefredse, som den Dannede ellers mindre let kommer ind i, og som man dog maa begive sig ind i, for at kunne give livfulde og kraftige Folkeskildringer. Derfor, naar nærværende Fortælling ei vil kunne Andet, end minde om Steen Stenersen Blichers udødelige Jyllands-Noveller, saa tro man ei, at vor Forfatter har efterlignet disse, eller har hentet Stof eller Bink eller Ansporelse fra dem. Han har funden alt Dette nærmere; det er kommen til ham fra selve Livet, altsaa fra selve den friske Kilde, hvorfra ogsaa hiin Jyllands-Digter friskt har øst. Hvad han af Individualiteter, Situationer, Handlinger og Træk her fører frem for os, har han for en stor Deel seet og oplevet, og til mangen af sine Personer tør han kunne nævne den Original, som derved har

forehavet ham. Man vil ogsaa let bemærke saadan Livsfriskhed i nærværende Fortælling.

Jøvrigt er den ei det Første af denne Art som han har givet i Trykken, men af hvad jeg har læst af hans tidligere Arbeider vil jeg kun nævne en lille Fortælling, som under den Titel: „Slaven“ har staaet i Bladet: Portefeuillen. Det Dvrige staaer langt tilbage herfor, men har da lært mig, hvor meget vor Førfatter i en Tid af kun Noget over et Aar er skredet frem, hvilket jeg anfører, fordi jeg mindes, hvorledes skjønsonne Bedømmere af de Malerier, man af unge Malere seer opstillede i Kunstforeningen, især pleie at agte paa, hvorvidt de hos nogen af dem spore sande Fremskridt fra Aar til Aar. Jeg har det Haab, at ogsaa det næste Billede ud af Sjyllands Romantisk, som vor Førfatter vil meddele, skal komme til at overgaae det nærværende.

Jeg onsker nu, at disse Par Ord af mig maae bidrage til, at min unge Vens Arbeider blive bekjendte i en ikke alt for lille Kreds, og vil

endnu kun bemærke, at jeg ikke har læst Noget af denne hans Fortælling, førend det var trykt, saa at jeg ikke i allerringeste Henseende har hjulpet Forfatteren med den. Men glædet mig ved den har jeg, og glæde mig vil det, om disse mine Ord maae være ham til nogen Nytte.

Kjøbenhavn den 10de Mai 1839.

Sibbern.

Indledning.

Drømmen paa Heden.

Liglag'net synker, den venlige Sommer
Kalder Naturen fra Vinterens Grav,
Løvet og Storken og Sangfuglen kommer,
Blomsten sig bader i Ethers Hav.
Digteren vaagner af Vintersøvn's-Dvale,
Rider paa Vølgernes hurtige Hest
Bort fra de støiende, qualmsfulde Sale,
Flyver fra Staden til Heden mod Vest.
Henrykt og glad, der hans Dje mon stue
Skaldede Bakker og lyngklædte Strand,
Dg han seer Havet i Vaarsolens Lue,
Legende Bover, som ile mod Land.

Atter han viner sin straataekte Bolig,
Støttet mod Høien med rørslettet Dør,
Uden Forandring den ligger saa rolig,
Hytten blot hælder lidt mere end før.
Alt her er stille, og mægtigt han føler
Barndommens Minder at hæve sit Bryst,
Hører saa svagt kun hvor Nordsoen brøler
Hist, hvor den stummer mod revede Ryst.
Lærkerne synge og Brokfuglen striger,
Bonden gaaer hjem fra sit Dagværk saa glad,
Stjernerne funkse og Daglyset viger,
Lyngblomsten duster i Dugdraabens Bad.

Medens han stirred' og drømte og tænkte,
Læste paa Stenen, han støtted' sig ved,
Fredlige Blund over Diet sig sænkte,
Slumrende sank han i Lyngene ned;
See! da i Dromme en Yngling ham møder,
Venlig som Cimbriens flokkrandske Ryst,
Skjøn som Guds Sol, naar i Purpur den gløder,
Førend den synker til Havgudens Bryst.
Ynglingen standsed', han venligen smilte,
Voied' sig ned, der hvor Digteren laa,
Og da han tyft ved hans Side sig hvilte,
Bogted' hans Slummer — han talte som saa:

„Jeg er din Skytsaand, paa mig kan Du lide,
Jeg er din Ven, siig! forstaaer Du mig ret?
Endnu som Børn gif vi Side ved Side,
Blæste Skalmelien, erindrer Du det?
Huster Du ikke de Ord, som jeg taled',
Hvortil Du lytted' saa barnlig og glad,
Naar det blev Aften, naar Solen den daled'
Og paa de lyngklædte Grave vi sad?
Dybt da jeg vakte Begeistringens Flamme,
Aabned' for Lynglandets Skjønhed dit Bryst;
Du Dig forandred' men jeg er den Samme,
Mindes Du slet ikke mere min Røst?

Huster Du ikke, hvor ofte vi hvile
Her iblandt Lyngen og spogte og sang?
Endnu naar Himmelens Stjerner nedsmilte,
Gif vi blandt Hoiene mangen en Gang.
Svandt af dit Minde de venlige Dromme,
Lykken og Glæden, de tryllede frem?
Eller har Tidens den mægtige Tømme
Holdt Dig i Aaget; — berøvet Dig dem?
D! nei, jeg veed det, Du Heden ei glemte,
Glemte vel Nogen det lynggroede Land?
Dvæle i Staden din Lyra Du stemte,
Digted' om skaldede Drøken en Sang.

Swag er din Stemme, men ibrig din Stræben,
Lad kun det Første ei dæmpe din Lyst,
Mangler det stundom paa Ord endnu Læben,
Frygt ei, de komme, de boe i Dit Bryst;
Naar blot din Sjæl ret tilfulde fornemmer,
Hvad endnu Sproget et Navn ikke gav,
Naar i dit Hjerte sig Følelsen gjemmer,
Kalder nok Tiden den frem af sin Grav.
End est Du ung! og derfor Du ei mægted',
Tanken at gribe i dristigste Flugt;
Tro dog blot ei, at dig Stemmen blev nægtet,
Blomsten, som pleies, gjør Nar jo til Frugt.

Naar i din Sjæl da Begeistringens gløder,
Tankerne dvæle ved Væstlandets Ryst,
Baagner den Længsel, som Ordene føder,
Barsle de Stemmer, der bo i dit Bryst,
Grib da din Lyra, og syng blot om Folket,
Det Du end mindes af Fortidens Drom.
Syng, hvad jeg lærte og ofte Dig tolked',
Medens vi vandred' ved legende Strøm.
Saa skal jeg løse dit Hjerte fra Sorgen,
Du skal faae Livet og Menneftet kjær,
Da skal, som forhen, i Barndommens Morgen,
Engelen komme og være Dig nær.

Savner Du Lykke og Glæden forsvinder,
Trætter Dig Staden, er Skjæbnen for mørk,
Vlegne af Smerte og Sorg dine Rinder,
Vend saa tilbage til Cimbriens Drk;
Dg Du skal sikkert paa eensomme Hede
Atter mig finde blandt Hoiene her,
Ei Du behøver om Eng'len at lede,
— Jeg er usynlig, men altid Dig nær —
Saa vil vi Begge besøge de Steder,
Der hvor vi legede sammen engang;
Her iblandt Lyngen boe skyldfrie Glæder,
Her skal Du synge om Hjemmet din Sang.

Agt paa mit Ord, og o! maatte min Stemme
Stedsse derovre Dig rinde i Hu,
Maatte i Livet Du aldrig forglemme
Det, som din Skytsaand fortæller Dig nu:
Lad blot ei Lasten besmitte din Tanke,
Reenhed kun slumrer i Engelenes Favn;
Lærer dit Hjerte af Broden at banke,
Da vil forgjæves Du nævne mit Navn.
Bliv saa i Staden, kom ikke til Heden,
Aldrig dit Raab til mit Dre kan naae,
Saa maae vi stilles; — for stedsse her nedent,
Eng'len vil ene og sorgende gaae!"

Saadan han mæled' og Natten bortilte
Maanen i Skyer sig hyllede ind,
Daglyset blinked', da Engelen smilte,
Aanded' et Kys paa den Sovendes Kind.
Digteren vaagned', hans Skytsaand var svundet,
Bildsomme Hede kuns mødte hans Blik,
Men hvad hiin taled', imedens hans blunded',
Af hans Erindring dog aldrig forgif.
Drommen han huffer, mens Aarene svinder,
Eng'len og Heden er stedse ham kjær.
Et af dens gamle, dens halvglemte Minder
Venlige Læser! han tolker Dig her.

Genrettelsen.

Det er en sælsom Følelse der griber Vandringsmanden, naar han — efterat have gennemreist Jyllands Østkyst og iagttaget den frodige, rige Natur, som afverlende træder frem for hans Øie i store Skovstrækninger, velbyrkedede Marker og hyppige, græsrigge Sletter — stiller sin Gang mod Vesten, og kommer ud paa Alheden, der som bekendt gaaer igjennem denne Halvø, og først taber sig nede i Lydsfjeld. Vegetationen ophører her, Jordbunden bliver tør og sandet, Lyng og Revling, som først blot stode i enkelte, smaae Pletter, udvide sig efterhaanden og indtage uoverskuelige Strækninger, hvorefter af og til en lille Rug eller Byg-Mark kommer tilsyne, indtil ogsaa denne tilsidst forsvinder, jo længer han drager frem. Intet Træ, ingen Busk skjænker nogen Skygge for den fortærende Sol, som affvider Græsset, gennemgleder Sandet, og sender sine Straaler lodret ned over Vandrerens Hoved. Lærken synger, Brokfuglens tungsindige Klagefrig lyder rundt omkring, og undertiden i stille Veir træ-

ger et svagt Bulder, en huul og dybtonende Brummen til Dret. Den Fremmede lytter, han seer sig omkring og spørger forbauset hvad Marsagen dertil vel mon være? — „Guds Fred og god Dag, lille Faer!“ — svarer Hyrdedrengen ham: — „Det er blot Besterovvov,*) som synger.“ — Han er nu midt i Orkenen, overalt viser den vilde, mørkebrune Steppe sig for hans Blik; et enkelt straataæffet Huus ligger hist og her adspredt paa den, og endda forverles ofte dette med de utallige Kæmpebegravelser, som hæve sig over Lyngen — smaae Jordhoie, der endnu om Martusinder ville minde Slægt og Gæster om hvad Danmark eengang var. Undertiden støder han ogsaa paa en gammel Offersteen, som skjøndt halv skjult af Lyng og Mos, dog giver Stof for Grandfæteren til Opmærksomhed og Eftertanke. Saaledes er Alheden, dens Charakter er aldeles dansk, med dansk Glæde, simpelt, noisom og aaben viser den sig for Beskueren, og den Stilhed, den høitidelige Alvor der hviler over den, overføres let og snarlig paa Beboerne.

Paa en varm Dag i Mai Maaned havde imod Sædvanen en stor Mængde Mennesker forsamlet sig om en saadan Kæmpehoi som jeg ovenfor har talt om. Den laa tæt ved Landeveien som løber fra Viborg til Holstebro, og var kun forskjellig fra de Øvrige ved det, at den var noget høiere og videre i Udstrækning end dem. Høien omgaves med en Reblin, som var fæstet til nedrammede Pæle, for at holde Mængden i en passende

*) Besterhavet.

Afstand fra det man der agtede at foretage sig. Kun
 paa den Side, som vendte ud mod Landeveien, var en
 Indgang aaben, og nedenfor denne patrollerede nogle
 Bønder, bevæbnede med tykke Stokke. Lyngen hvormed
 Pladsen forhen havde været beklædt, var oprykket og
 sammenhobet i en stor Bunke ved Siden. I Stedet der-
 for var Jorden overstroet med et tykt Lag hvidt Græs,
 der tog sig underligt nok ud i den mørke Indfatning,
 som omgav det. Midt oppe paa Heien stode tre Mænd,
 ligesaa forskjellige i det Ydre, som i de Embeder de be-
 klædte. Den ene var en hoi, mager Person i sorte Klæ-
 der, med et blegt, skummelt Ansigt. Han var ilav med
 at rette en trekantet Bjælke, som hans Medhjælper gjorde
 fast paa to i Sandet nedrammede Pæle. Da dette var
 bestilt, gik han nogle Skridt til Siden, boiede sig ned
 mod Jorden og fremtog en stor, blankskinnende Dre, der
 hidtil havde ligget skjult under en rod, ulden Kappe.
 Gysen gjennemfoer alle Tilskuerne, som havde givet sta-
 dig Agt paa Mandens Færd, thi nu vidste de da, at
 den Lange deroppe ikke var nogen anden end Skarp-
 retteren, der skulde expedere den Forbryder, de vare
 komne for at see. Uden at bryde sig om den Opmærk-
 somhed han tildrog sig, betragtede Manden sin Dre nogle
 Diebliske meget omhyggeligt, lod Fingeren flere Gange
 løbe langs hen ad Eggen for at prove dens Skarphed,
 og skjulte den derefter igjen under Kappen, som han
 viklede omkring den. Den tredie Person var Egnens
 Sognepræst, en ærværdig, hvidloftet Olding. Han stod
 noget borte fra de to Andre, og iagttog med en vis hei-
 tidelig Opmærksomhed alle de Tilberedelser, som disse

foretog sig. Af og til kastede han sit Blik ud over Landeveien, for at see om Toget der førte Forbryderen, han var befalet til at forberede forend Henrettelsen, endnu ikke var at sene.

„Det varer lovligt længe inden de komme med Gyren, Hoiærværdighed!“ udbrod Skarpretteren og gik hen til Præsten. „Jeg blev tilsagt at møde her Kloffen elleve, den er allerede en halv Time forbi.“

„Veien er lang fra Arresten og hertil, og Delinquenten skynder sig vel ikke stort med at komme afsted,“ svarede den Geistlige koldt, som om han søgte sig trængsel over den ligesfremme Tone, i hvilken Bodelen talte ham.

„Ja det er besynderlig nok,“ vedblev denne efter nogle Minuters Tausshed, „at Folk kan hænge saadan ved den Smule Liv; jeg har nu været med til at hjælpe en betydelig Mængde over i den anden Verden, men ikke jeg har expederet en Gæste, uden at han jo blev glad over hvert Diebligs Tillæg jeg gav ham.“

„De har altsaa længe udført denne Forretning?“ spurgte Præsten, og betragtede den Anden med en fjendelig Afsky.

„Længe? — Ja meget længe, Hoiærværdighed!“ svarede Manden med en selvtilfreds Mine, uden at bemærke det ufordeelagtige Indtryk han gjorde. „Jeg tør nok sige, at jeg, for hvert Aar De tæller, har skilt tre Hoveder fra Kroppen, ikke endda at tale om de mange andre aparte Tilfælde, som Rådbrækninger, Ragsstrængninger og deslige, hvorved jeg har fungeret. Jeg skal nemlig gøre opmærksom paa, at efterat jeg havde stude-

ret Konsten i mit Fædeland, kom jeg i udenlandsk Tjeneste i 16 Aar, og der har en af min Stand altid Guds Velsignelse med Arbejde. I Frankrig havde jeg især betydelig mange Kunder, det er en lystig Nation den; her tillands derimod har man kun ringe Forraad af Hoveder, og derfor bruges jeg ogsaa sjældent. Tor jeg forresten spørge Heiærværdighed, hvem den Dømfældte egentlig er? Man fortalte igaar Aftes allehaande om ham nede i Kroen, hvor jeg er tagen ind; nogle af Bønderne yttrede endog, at han var aldeles uskyldig i det han dømtes for."

"Det er en Bispefræmmer, ved Navn Will," sagde Præsten. "Han har forhen været tiltalt for at have dræbt en Grændsebetjent ved Faldingbro, som for flere Aar siden blev funden død af et Knivstik; af Mangel paa Beviser imod ham, slap han dog fri igjen. Nu er han atter greben i et Mord paa en ubekendt Person, som i lang Tid logererede nede i Kroen, uden at man veed hvem denne egentlig var. Will var just ifærd med at berøve den Dræbte hans Penge og Papirer, da en af Sognebønderne kom bag paa ham og anholdt ham. Af hvilken Grund Folk tro, at han er uskyldig, veed jeg ikke; Vedkommende maae vel have havt Bished i Sagen ferend de dømte ham; men det gjer mig ondt for Familien, ved hans Død bliver hans Kone, en gammel Fader og en lille Dreng breadløse og Kommunen faaer saa Tre til at sørge for."

"Der blev fortalt, at den Dræbtes Liig var forsvundet," yttrede Skarpretteren da Præsten taug, "og at Ingen vidste hvor det var blevet af; det er nok

især af denne Marsag, man erklærer sig for hans Ufskyldighed."

"Ja alt dette kan jo være os fuldkommen ligegyldigt," svarede Præsten paa en Maade, der tilkjendegav at han ønskede at ende Samtalen.

"Nei ingenlunde, Hoiærværdighed! ingenlunde. Det er mig tvertimod høist magtpaaliggende, at forskaffe mig Oplysninger om Delinquenten fra hvem det saa end skeer, førend jeg expederer ham; thi for en Mand som jeg, der forstaaer Konsten fra Grunden af, gives der forskjellige Maader at udføre den paa. Skal jeg f. Ex. ilav med et Menneske, som er en skikkelig Tyr, paa det nær, at han har begaaet en eller anden Lovovertrædelse, saa gjør jeg ham færdig med et eneste Slag, uden tillige at skjære, er det derimod en af disse hersens Gedigne, saa — —" videre kom den ivrige Embedsmand ikke i sin Forklaring, thi Forsamlingen udenfor Kredsen udstødte i det samme et Skrig, hvorimellem man hørte dem raabe, at de kunde vinde Toget der kom med Synderen.

Storstedelen af Tilskuerne var som sædvanligt ved saadanne Leiligheder Fruentimmer, og just af den Grund var Larmen ogsaa større og mere overdøvende end ellers. Ingen havde glemt Stemmen hjemme, Skrig og Latter, undertiden ogsaa ret effectfulde og velmeente Sjældsord og Eder bleve verlede mellem dem. Nogle havde taget deres smaae Børn med — de meente vel at Ungerne kunde have godt af dette Syn — og disse tronedes med glade og frydefulde Miner oppe paa de kraftige Vindere's Skuldre, for desbedre at see den hele Stads. Langt ude i Heden saa man nu det længe ventede Tog at

komme tilsyne, men Hovedpersonen i samme var aldeles skjult, fordi Sluffen han kjorte paa, var paa alle Sider omringet med Mennesker, der ledsagede ham paa den sidste Jordreise. Da det kom til Pladsen hvor Executionen skulde fuldbyrdes, holdt det stille og den Ulykkelige reiste sig op. — „See saa!“ udbrod han rolig — „det var da den sidste Gang jeg agede over Jorden, det er mærkeligt nok, jeg kan ikke ret faae det i mit Hoved.“ — Han var en hei, aldrende og stærkbygget Mand, i hvis blege, men udtryksfulde Ansigt, mindre saaes Spor til Frygt for Døden, end en fast og rolig Hengivelse i sin Sjæbne. Hans Son, en lille, smuk Dreng paa ni Aar, var fulgt med til Retterstedet. Barnet havde kjort dertil paa samme Karre som Faderen, og stod nu ved Siden af ham, holdende hans Haand fast i sin, medens hans dunkle Øine floi omkring blandt Mængden der omringede dem, som om han vilde opfordre til at frelse Faderen; men Ingen gjorde noget Tegn dertil, en almindelig Stilhed hvilede over Alle.

„Det er dog Synd af jer, Foged, at I lader mig undlive i saadan et kjont Veir, jeg havde hellere seet at det var blevet til Regn idag,“ udbrod Will og kastede sine Øine med en comisk Mine op mod Himmelen; men det var ikke saa meget af Eigegyldighed for Døden, som for at skjule to store Taarer, der ved Synet af den lille Son randt ned over hans mørke, solbrændte Kinder. Han boiede sig ned og klappede ham. — „Saa, min Dreng!“ sagde han med en Stemme som dirrede af kvalt Graad, „gaae Du nu hjem til Bedstefader og hils ham fra mig af. Farvel Du! Vorherre holde sin

Haand over Dig." — „Kommer Du da ikke med Gaer?" spurgte Drengen, i barnlig Uvidenhed. -- „Jo, siden — siden!" svarede Will, idet han løftede ham op i sine Arme og kyskede ham. Netsbetjentene bød Følkestimlen gjøre Plads og vinkede ad Will, som rev sig løs og skred med faste og sikre Skridt igjennem Rækken, der paa begge Sider aabnede sig for ham. Da han kom til Indgangen af Kredsens standsede han noget, hans Ansigt blev blegere end forhen, han bævede, og det var tydeligt at mærke, at Rædsel for Døden først nu bemestrede sig ham da han saa Forberedelserne til den. Dog varede det kun et Dieblif, førend han igjen havde vundet sin forrige Gatning, han vendte sig til Siden og lod sine Dine løbe hen over Mængden, som om han søgte en Enkelt blandt den. Han havde heller ikke taget feil, thi en høi, bredskuldret Mand, som Ingen kjendte, trængte sig frem med Magt, og da han kom hen til Will greb han dennes Haand og trykkede den med Hefstighed mellem sine. Will omfavnede den Fremmede og lagde sit Hoved tæt op til hans Dre, og de talte nogle Dieblikke sammen i en saa sagte Tone, at selv de Nærmeststaaende kun hørte de tre sidste Ord: „Farvel min Broder!" — Derpaa traadte han indensfor Kredsens, Præsten ledsagede ham op paa Sjoien, men den Fremmede tog Wills Son i sine Arme og gik bort med ham — man saa dem aldrig senere i denne Egn. — Oppe paa Executionspladsen, stod Herredsfogden iført sin Embedsdragt. Han oplæste Domsconclusionen med en dæmpet og noget utydelig Stemme. Will hørte rolig derpaa, han nikkede stiltiende til Alt. Da Fogden taug, talte Præsten nogle Ord til ham;

den lyttende Mængde kunde ikke høre dem, men de saae at de rorte Synderen, thi hans Stemme bævede af Graad, da han vendte sig om mod dem, og udbrod i følgende afbrudte Sætninger: „Farvel Allesammen! — Saavidt er det kommen med mig, — I see en Drabsmand for Jer — endskjondt jeg vel kunde sige — dog det er det samme, — men dernede bag disse tre Høie mod Syd — ligger min Hytte — en gammel Fader græder over mig — en Kone ogsaa — glem ikke dem Follens! — vær lidt god mod dem — den Gamle er næsten hundrede Aar, han kan ikke selv bjerge Foden — og saa — jeg har ikke mere at sige.“ — Han tang og foldede Hænderne, medens Skarpretterens Medhjælper, med denne Art Menneskers forargelige Iver bandt ham et rødt Bind for Øinene. Derpaa trak Will sin Troie af, blottede Halsen og knælede ned i Sandet. En almindelig dødlignende Tausked herskede i dette Dieblif overalt, man kunde tydelig høre at han bad sit Fadervor, endskjondt han kun udtalte Ordene hviskende. — Det glimtede i Sollyset. — Will sukede — hans Hoved rullede ned ad Kæmpehøien, men Kroppen laae stiv og ubevægelig paa den anden Side af Blokken. —

Executionen var endt. Dommeren, Præsten og Skarpretteren, begav sig hver sin Vej tilbage til deres Boliger. Kun Boddelens Svend blev paa Pladsen for at nedgrave den Døde; men først uddelte han til Qvinder og Børn alt det Blod, som endnu randt ud af Ligets Krop, og man saae da disse, med dampende Skaaler og Kar, at styrte skrigende ind over Heden og hjem, thi Blodet

af en Misdæder, helbredede for den faldende Syge, naar det blev drukket medens det endnu var varmt.

Juleaftenen.

Cæsar! har Du nogensinde seet Vesterhavet, eller hørt det brumme op naar en Orkan foer hen over dets Glade og pidskede Bolgerne ind paa Revene og Kysten med et Hvin der lod milevidt op i Lynglandet? — Du maa have været derude, for at kunne gjøre Dig noget Begreb om den Vælde, den ubeskrivelige Magt der ligger gjemt i disse to Elementer, naar de kæmpe mod hinanden; thi jeg forsikkrer Dig, at hverken Kallebodsstrand, Toldboden, eller Lange Linie kan give et Billede, som i mindste Maade svarer dertil. Det er hist, paa dette Hav, paa den nøgne, skaldede Kyst det skummer imod, at der jevnlig foregaae Scener, som bevæge og røre endog den koldeste Jagttager, og som ret formaae at ryste Hjertet i dets inderste Grundlag. Historien beskriver dem vel ikke, ingen Ainaler omtaler dem, med spørg ham, hin mørke, solbrændte Fisker, hvis Haar er blevet graat mellem disse Skjær, som daglig vover Livet i Kamp mod Storm og Sø, for at aftvinge Havet en sparsom Fode til Hustru og Barn; han alene kjender dem, i hans Bryst slumrer Mindet og Bevidstheden om mangen herlig Daad, mangent rædselsfuldt Moment, som kuns Himmel og

Hav, og Ham der er over Begge, vare stumme Vidner til.

Paa en kold og stormfuld Vinterdag sidst i December Maaned bedækkede Is og Sne Jorden. Nordseen rullede hult, idet dens Bølger kæmpede med store, tykke Isflager, som svømmede omkring paa dem i brudte Masser. Det var hen paa Eftermiddagen, Solen var endnu et Stykke oppe paa Horizonten, men den saae ud som en stor, rød Ildfugle fra den Mængde af mørkegraa Skyer der omfattede den. Noget borte fra Strandkanten, paa en Bunke opskyllet Tang og Sogræs, som nu skjult af Sneen dannede en lille Vasse, stod et rankt, ungt Menneske, lænende sig til en Baad der var halet op og gjort fast paa Landet. Ved Siden af ham laae en stor, langhaaret Hund, med korte, stærktbyggede Been, den betragtede med kloge og spillende Øine sin Herre, som om den vilde udforske Marsagen til hans længe Dvælen paa dette eensomme Sted. Mennesket saae ud til at være en Somand, idetmindste bar han samme Dragt som den Søfolk og Fiskere bruge paa Vestkanten af Jylland. Hans ene Haand hvilede under Pjækkerten paa Brystet, den anden i Lommen, og kun det fyrige, mørkeblaae Øie, som glimtede frem under hans laadne Hue, og stirrede ud paa Søen, bort mod det uendelige Fjerne, hvor Himmel og Hav sank til hinandens Bryst, forraadte at det smukke Billede havde Liv. Efterhaanden blev hans Ansigt mere levende, hans Læber bevægede sig, han udstødte Ord: — „Jo!“ hviskede han med en bestemt Mine — „det er saaledes som jeg tænkte; Skibet stævner herind efter, om en Time er Solen nede, de ville drive paa Revene, de kan

ikke klare dem længer." — Nu saae man langt borte paa Soen, det hvide Punkt, som var Gjenstanden for hans Betragtninger, det hævede sig og sank med Bolgerne, og der maatte et øvet og kyndigt Øie til, for at skjælnes denne ubetydelige Præk fra de mange Maager og andre Strandfugle, som i alle Retninger med høje og cængstelige Skrig søgte ind mod Landet. Efterhaanden som Solen gled ned bag Havet og Mørket tiltog, blev ogsaa Rullingen stærkere, det trak op til Uveir. Store, tunge Skystrimer samledes dybt nede paa Himmelen og udbredte sig der med en ilende Fart. Hvide Skumtoppe floi hen over Bolgerne, som hævede deres sorte Rygge højere i Reiret og talte sammen i et dybt, høitideligt Sprog, medens de væltede sig ind paa Revenerne med en overdyvende Susen. Havet blev ganske mørkeblaat. Orkanen begyndte. Skibet nærmede sig imidlertid mod Landet og de lange smækkre Spirer der hævede sig over dets mørke Skrog, begyndte at blive synlige inde i Rimmingen.

Rolig havde Jan — saaledes hed det unge Menneske — været Vidne til Uveirets Begyndelse, hans erfarne Blik saae den Fare som den fremmede Seiler svævede i, ved at nærme sig den ubekjendte Kyst, han vidste at den maatte gaae under mellem Revenerne, det var umuligt længere at holde sig ude fra dem, den hylende Storm som bar ind mod Landet tilintetgjorde alle Anstrængelser. — „Det er dog Skæde at saadan en Kjen Skude skal for-gaae," hvisttede han for sig selv — „see blot hvor stolt den reiser sig og hvor let den fører den svære Præs af Seil, som de for længe siden burde have bjerget. Var Fader ombord kunde han maaskee klare dem endnu, men

paa den Maade de lade staae til, maae de absolut gaae under." — Han stod nu ikke længer som Tilskuer paa Bakken. Han løste Baaden, og skød den med Ræmpekræft ud af det frosne Sand, ned i Soen. Endnu nogle Dieblikke betragtede han opmærksomt den Retning Skibet løb for, trak sin Vais af, steg ombord, og floitede ad Hunden. Det var som om Dyret fattede hans Hensigt, thi den sprang med et dygtigt Sæt op til ham, og lagde sig med Forlabberne paa Tøsten ved hans Side, idet dens funklende Dine urolige fløi omkring og verelviis betragtede ham og Belgerne, som sproitede op mod Forstavnen. Jan klappede den kloge Hund og bandt en Line fast til Ringen i dens Jernhalsbaand. Derefter greb han en Nare og stagede sig med et agtsom og speidende Blik ud igjennem det første Rev.

Det fremmede Skib havde allerede nærmet sig Landet saameget, at Besætningen ombord mærkede til Grunden, og af og til horte de frygtelige Dron af Brændingen naar Soen brodes inde paa Skjærene; de anede forsilddig den Fare som deres Uvidenhed havde styrtet dem i. Alt blev i en Fart beslaaet og opgivet, i Mersseilene toges Neb, og der indtraadte nu en taus, forventningsfuld Stilhed paa Dækket, i hvilken ingen anden Lyd hortes end Vinden som peb igjennem Tagelagen, og Soen som tørnede mod Forstavnen. Matroserne vidste at alt hvad der stod i menneskelig Magt for at holde dem borte fra Kysten, var udført efter den sidste Manoeuvre, det gjaldt nu Liv eller Død. Saaledes gik en Tid — da led pludselig en Stemme saa høi og gjennemtrængende, at den synes selv at overdøve Elementernes Kamp, det var

Overstyrmanden ved Rattet, og de faa Ord: „Hun lystrer ikke længer,“ trængte sig til Sjælen af Alle. Skræk og Rædsel stod malet i de djærve Sømands hærdede Ansigter. Skibets Undergang var vis, det løb ind i Brændingen. Der blev givet Ordre til at kappe. Master og Rundholter floi i Søen, Varpankeret faldt og borede sig ned i Sandqvagerne, men det kunde ikke holde, i samme Dieblif kastede en Braadso Skroget op over det første Rev, en andenølge hævde det igjen og satte det med et Stød, der bragte Sømmet til at knage i alle Sammenfoininger, ind paa Grundene og Vandet skyllede nu langs hen med Dækket. Hver Tanke om Orden og Diciplin var forsvundet blandt Mandskabet. Storbaaen blev givet ud og sirar besat. Matroserne styrtede sig hovedfulds ned i den fra Røllingerne af; den kunde ikke rumme Flere. Endnu En sprang ned — han blev kastet i Søen af de Andre, men var heldig nok idet samme at faae Hold i Fangelinen, medens Baaen med en illsom Fart blev revet bort af Strømmen. — „Red mig! red mig!“ hylte den Ulykkelige til sine Kammerater, med den hjælpeløse Fortvivlelsses Stemme, og søgte at hæve sig op af Vandet. — „Slip, Du Nadsel!“ skreg en gammel skjæget Matros og slog efter ham med Naren, „ellers gaar vi til Helvede Allesammen.“ — Men den Anden agtede ikke derpaa, han blev ved at arbejde sig op. Hans Hænder omklamrede allerede Baaens Kant, da han med Et udstødte et græsseligt, hvinende Skrig. — En Kammerat havde med sin Kniv overksaaret alle Sener paa hans Haand, — en lang, mørk Blodstribе blandede sig med Vandet. Matrosen, som nylig havde bedet ham at

slippe Baaden, hævede idetsamme sin Aare, og lod et saa knusende Slag falde paa den Ulykkeligens Hoved, at han strax slap; et huult, langttrukkent Suk lod — og en Mængde Bobler dreiede sig i skumrende Kredse over det Sted hvor han sank.

Jan havde imidlertid kæmpet sig frem igjennem Brændingen og lob tæt forbi Skibets Baad. — „Hold ind vester mod Revet,“ — tilraabte han Mandskabet med en fuldtonende Stemme idet han som en Piiil skjar dem forbi og styrede ud mod Braget, som Lanternen i Rattet betegnede ham. Capitainen og to Andre vare endnu ombord; da han kom nærmere saa han dem hændervridende at løbe frem og tilbage paa de vaade Planker, men deres frygtelige Fortvivlelsesskrig forvanledes snart til et ligesaa lydeligt Udbrud af Glæde, da hans Baad lob ind under Siden af Skibet. Det næsten udsuffede Haab, den sidste Gøelse som forlader det menneskelige Hjerte, vaagnede atter hos dem ved den Udsigt til Redning der viste sig. Han kastede Fangelinen op til Capitainen og Baaden blev i en Hast gjort fast. — „Hurtig herved!“ raabte han, „der er ingen Tid at miste. Braget kan synke hvert Dieblig og saa ere vi alle forlorne.“ — Et ungt Fruentimmer blev nu hjulpet ned, næsten halvdød af Kulde, hendes vaade Klæder hang stivfrosne omkring hende. Dernæst steg Capitainen ned, og den sidste af de Tilbageblevne stod allerede paa det underste Trin af Faldrebstappen, da en Braadsee dreiede Baaden med et pludseligt Ryk til siden, og Manden sank i Havet. Ved dette Syn udstødte Fruentimmeret et rædselsfuldt, gjennemtrængende Skrig, og hun vilde være styrtet overbord,

dersom Jan ikke havde grebet hende i Klæderne og afværgt det. — „Min Fader! o, min Fader!“ udbød hun med et saa yndigt Organ og i en Tone, hvoraf den inderligste Sjæleangest taledes, at Semanden studsende vendte sig om mod hende, men det dybe Mørke der laae udbredt over Alstenen, forhindrede ham i at see hendes Ansigt. — „Vær rolig!“ sagde han bevæget, „han kan frelses endnu, sid blot ned i Baaden, og Du,“ — vedblev han, vendende sig mod Capitainen „tag Fangelinen, men gjør den for Guds Skyld ikke løs medens jeg søger at hjælpe ham dernede.“ — Alt dette skete i et Dieblis, i det næste kaldte Jan ad sin Hund, og styrkede sig med den ud i det fraadende Dyb.

Stormen hylede, Volgerne pidskede voldsomme mod Skibets Sider og slyngede det frem og tilbage paa Sandrevlen, Stykker af Tommer og Planker drev rundtomkring og tornede flere Gange mod Baaden, i hvilken den blege Pige græd og jamrede sig for sin Fader. — Det var et grueligt Moment. — Det varede ikke længe forend Capitainen saae et mørkt, laadent Legeme at hæve sig over Vandlinien og han herte den modige Semand raabe: „Ras Hundens Pine, hurtig! hurtig!“ — Det skete, Dyret udstødte et skingrende Hyl, et Glædesffrig fra Jan forkyndte det gode Resultat af hans Forsøg, og lidt efter nærmede han og Hunden sig Baaden, de havde reddet den Fremmede, og lagde ham ned i Bunden af det lille Fartoi. Da Jan var kommet op af Vandet, sad han et Dieblis stille, og hans Blik hvilede takkende mod den mørke Himmel, hvorfra Maanen i det samme blinkede frem og lod et gullblegt Skjær falde lige paa hans Ansigt. Hans tro Stal-

broder rystede Vandet af sine lange Haar og lagde med en glad Tuden begge Forpoterne op paa sin Herres Skuldre. Semanden klappede den kjærligt, og da han vendte sig om paa Tøsten saae han ved Hjælp af Maa- nens Skin, den ubekjendte Pige at beie sig ned over Faderen og kysse ham. Kort greb han Naren, Fangelinen blev gjort løs og Vaaden foer med en voldsom Fart igjennem Volgerne. Da de vare komne noget bort led et huult, gjennemtrængende Knald fra den Kant hvor Braget laae. Capitainen udstødte et Suk, han vendte sig om derimod, men han saae kun det skummende Bandspeil, Skibet laa der ikke længere. — „Nu sank det!“ yttrede Jan i en rolig Tone, medens han mat og lafkræftet trak paa Naren, „imorgen vil det knuste Sommer ligge splittet ad omkring paa Kysten.“ — Lidt efter sked Vaaden lykkelig igjennem den sidste Sandrevle op i Dyningen. Jan sprang ud; Faren var overstaaet; de vare frelst. Til den anden Vaad saaes Intet, men næste Dag laae elleve lemlæstede, knuste og blodige Ligg drevne op paa Strandbredden.

Med en glad Jublen betraadte de Skibbrudne Landet. Jan hjalp det unge Gruentimmer ud af Vaaden. — „Gud være lovet!“ udbrod hun med en bævende Stemme og kastede sig grædende til Faderens Bryst. „Jeg har Dig da endnu, Du gode, kjære Fader, hvor jeg er taknemmelig derover; og Dem!“ tilføiede hun i en ubeskrifelig blød Tone, henvendt mod Jan, „hvorledes skal jeg takke Dem? De har skjænknet mig et dobbelt Liv ved at rive min Fader ud af Dedens Arme; uden ham vilde min egen Frelse intet Værd have for mig.“ —

Faderen og Capitainen yttrede ogsaa deres Taknemmelighed, men Jan unddrog sig den, og svarede med en dyb, rolig Tone, idet han pegede mod Himmelen; — „Tak ham deroppe, han fortjener det bedre, jeg var kun et Redskab i hans Haand.“ — Derpaa trak han sin Vaad op af Soen og gjorde den fast paa det Sted hvor den før havde ligget, medens Tro — saaledes hed Hunden — trængte sig op ad ham med en vedvarende Gjoen, som om ogsaa den vilde yttre sin Glæde over at være vendt lykkelig tilbage.

„Og hvorhen skulde vi nu gaae?“ spurgte den Fremmede mismodig, efterat de første Glædesudbrud vare vegne for den Tanke, at han befandt sig med sin Datter i et vildfremmet Land. „Vil de endnu forøge vor Gjæld til Dem ved at give os Huusly og Hvile for inat, i Deres Vaaning?“ — „Hos mig?“ gjentog Jan med et stille Smil, „det gif vel knap an.“ — „Og hvorfor ikke?“ vedblev den Fremmede, „vi forðre Intet uden Huusly og Varme til imorgen. —“ „Der er andre Grunde hvorfor det ikke lader sig gjøre,“ — afbrød Jan ham, „men jeg veed et Sted, hvor De kan faae Alt hvad De trænge til. Histoppe! et Par Bøsseskud herfra, der hvor De seer to store Eys skinne ud igjennem Binduerne, ligger en Herregaard og Generalinde Rosendahl er en meget gjæstfri Værtinde. — De ere jo ikke de eneste Skibbrudne jeg forer op til hende“ — tilføiede han sagte. — „Rosendahl!“ gjentog Fader og Datter forundrede, „er det muligt?“ — „De kjender hende da formodentlig allerede?“ spurgte Jan. — „Vistnok!“

var den Fremmedes fornoiede Svar. „Hun er min Svi-
gerinde, og kunde ikke bo paa et beleiligere Sted, siden
nu Skjæbnen har fort os saa pludselig til Jylland. Du
er vist ogsaa tilfreds dermed Flora! Ikke sandt?“ —
„Jo!“ svarede den unge Pige, „jeg vilde blot ønske,
at vi allerede vare deroppe, for det er meget koldt her,
og Du veed jeg er lidt forkjelet.“ — „Mit kjære
Barn!“ hvistede Faderen i en ængstelig Tone. „Du
befinder Dig dog vel? Jeg vil ikke tro, at —“ — „Bær
kuns rolig, kjæreste Fader!“ sagde Flora sagte og omt,
„jeg er for lykkelig i aften til ikke at være frisk, jeg træn-
ger blot til lidt Ro efter de sidste Timers Skræk, intet
Andet.“ — „Gud være lovet derfor,“ mumlede Manden,
og bad Jan at føre dem op til Herregaarden. — „Vi ville
altsaa tage Generalinde Rosendahls Gjæstfrihed i Beslag“
yttrede han undervejs, i en munter Tone; „det er Jule-
aften, og vi invitere os selv til at spise hendes Julegrød
og Gblestiver.“ — Medens Jan nu fører de Fremmede
op til Gaarden, ville vi forlade ham, og henlægge Sce-
nen til et mere hyggeligt Sted, end det nylig beskrevne.

Noget oppe paa Landet, inde paa Heden, laae en
lille, eensom Bondehytte, kaldet Høihuus, paa sædvan-
lig Maade tækket med Straahalm og Lyng. Dens ene
Side stottede sig op mod en gammel Kæmpegrav, der
paa een Gang tjente baade som Vold mod den skjærende
kolde Havguse, som blæste fra Seen af, og til en Bag-
fladning for Huset, hvis Tag ikke naaede høiere end op
til Toppen af Høien. Det var i Skumringen og Hyt-
tens Beboere havde allerede tændt Lys. Midt for et
stort, blankfluret Egebord, inde i den lave Stue, sad en

steengammel, rystende Olding paa en Bænk. Lange, krollede Loffer snoede sig ned over hans Skuldre, og gjorde hans Skjonne, ærværdige Ansigt, med de venlige Dine interessant og imponerende. Han var ifærd med at undervise nogle Born, som sadde omkring Bordet. To Dreng og ligesaamange Piger lyttede til det han fortalte dem om Gud og det Liv i Verden, de ikke kjendte til, og de Smaas Blikke hang med kjærlig Opmærksomhed ved Oldingens Læber. En dygtig Torvild blussede i Kaminen, tæt ved denne sad en aldrende Kone og dreiede flittigt den Rok hun spandt paa. Ved et Bord, noget længere henne, var en stor, bredskuldret Mand ilav med at ordne og gjennemsee endeel Papirer, som han havde for sig. Saaledes var Alt her et skjont Billede paa en stille, huuslig Virksomhed, i hvilken den Gne ikke afbrød eller forstyrrede den Anden. En lang Tid gik hen; Stueuhret slog sex; da reiste Manden sig op, lagde Papirerne sammen og gjemte dem meget omhyggeligt i Bordskuffen, hvilken han laasede for. Derpaa gik han hen til Oldingen ved Bordet, og udbred idet han lagde sin Haand paa dennes Skulder: „Naa Gatter! lad det saa være nok for iaften, det er jo Hellig' nu, og Bornene vil vel sagtens gjerne have lidt Lov førend vi spise.“ — „Ja, ja, Sorgen!“ svarede den Gamle, „som Du synes, vi kan jo holde op for denne Gang.“ — Den Hurtighed hvor med de Smaae lagde Bøgerne sammen og reiste dem op fra deres Pladser, viste hvor kjærkomne Faderens Ord vare, og nu blev det mindre roligt i Stuen, idet de begyndte at lege med hverandre. Huusmoderen satte sin Spinderok hen i Krogen, og gik ud for at tilberede Af-

tensmaden og Manden hentede en ulden Vadmels Kofte og nogle andre Klædningsstykker frem fra en stor Egekiste, som han iforte Oldingen og bandt ham derpaa et hvidt Torklæde og en reen Krave om Halsen.

„See saa, Tonne!“ — sagde han glad medens han trak en ny blaastribet Bomulds Hue ned over den Gamles graa Lokker, „nu har jeg pyntet Dig til Juleaften.“ — „Tak for det, min Son!“ gjensvarede Tonne og trykkede hans Haand, „men Du har dog glemt det Vigtigste, ikke sandt, Du forstaaer mig nok?“ Han pegede med en vis Alvorlighed paa sit Bryst. Jorgen fattede hans Mening, gik hen til Skabet, og fremtog en gammel Orden i et blaat og rødt Baand, — det var Jernkorset. „Du meente vel Din Orden, Fatter?“ spurgte han smilende og hæftede den fast i Kostens Knaphul. Denne Jul oplevede Du da alligevel,“ vedblev han venlig, og satte sig ned paa Bænken ved Siden af den Gamle, „endskjondt Du ikke troede det, da jeg forrige Aar ved denne Tid hjalp Dig Stadstoiet paa.“

„Du har Ret, Jorgen! Vorherre har holdt mig ilive endnu, skjondt jeg efter den sædvanlige Orden forlænge siden burde have været borte. Jeg er vel over de fem Snes nu, ikkesandt?“

„Et Hundrede og Tre, Tonne,“ yttrede Jorgen, og betragtede sin Fader med et hjærtligt Blik. „Men hvad siger det! Du kan leve længe derfor, og jeg skal endnu mangen Juleaften pynte Dig op, Du gamle Fatter!“

„Sandt nok! hvorfor skulde jeg vel ønske at døe? Jeg har det jo godt her hos Dig, og jeg vilde selv gjerne leve saalænge Dine Børn behøve min Undervisning.“

Lidt efter reiste Jorgen sig op, og iforte sig en bedre Klædning, end den han gik til Hverdags med. Sonne sad paa sin Bænk og betragtede med et godmodigt Blik de Smaae, som legede paa Gulvet, byggede Huse, og seilede omkring paa Skamler medens Bedstefaderens Stok tjente dem til Nare. „Hvor bliver vel Jan af iaften?“ spurgte han efter nogen Tids Tausshed. „Jeg har ikke seet noget til ham den hele Eftermiddag.“

„Jeg veed det ikke, Sonne! kanskæe sig at han er oppe i Forretninger hos Generalinden paa Herregaarden, han kommer vel snart.“

„Ja han pleier sjældent at blive ude om Helligaften, og han veed jo, at vi spise Klokken syv.“ — „Paa Soen vilde jeg ikke ønske han var,“ sagde Jorgen, og gik hen til det lille Vindue som vendte ud mod Heden, og udenfor hvilket Stormen pek og hylede med sin hele Boldsomhed. „Det er et haardt Veir iaften,“ bemærkede han for sig selv „hun blæser en Orkan fra Nordost af; gaaer der Seilere forbi Revet inat, saa have vi Fortjeneste imorgen med Strandingsgods.“ — „Det er en god Dreng, den Jan!“ udbrod den Gamle, som ikke havde hørt hvad Sonnen sagde, „han volder Dig megen Glæde Jorgen! Du har Fornoielse af Dine Born, og det vil siige store Ting i disse Tider.“ — „Sandt nok, Sonne!“ svarede Jorgen, som erkjendte det Rigtige i Faderens Ord; „Jan er en rask Knos, og det ægrer mig blot, hvergang jeg tænker paa, at han kunde have det langt bedre ved at fare, som forhen, end ligge her hjemme og slide Tiden for os; der stikker et godt Hjerte i den Dreng,

og han glemmer sig altid selv, hvor det gjælder hans Familie." — „Jeg har opdraget ham,“ hviskede Tonne for sig selv med et tilfreds Smil, „jeg har lært ham at kjende sine Pligter, og naar jeg er død og glemt af alle Andre, skal han idetmindste huske paa mig og takke mig i min Grav.“

Under denne Samtale havde Huusmoderen anrettet Aftensmaden; et stort Fad Risengrød dampede paa Bordet; Børnene toge ivrige Plads omkring det, og Jorgen hjalp den Gamle hen paa den for ham bestemte Plads, og satte sig saa stiltiende ned ved Siden af sin Kone, medens Bonnen blev læst. Med hoitidelig Alvor og bevæget Stemme blottede Tonne sit Hoved og foldede Hænderne over den sribede Hue. Hans matte Dine fik Liv, og glindsede medens han læste de simple Ord. J Jorgens haarde, men ærlige Træk laae den største Andægtighed tilsyne, og hans Kone gjentog sagte og hviskende den velbekjendte Von. Der laae noget smukt, noget hoitideligt i denne Scene. Børnene havde ogsaa foldet deres smaae Hænder, men hos dem var det blot en tom Ceremonie, for deres Tanker og Dine vare alene henvendte paa Risengrødsfadet, som stod paa Bordet. Da tudede en Hund udenfor, et Slag led paa Huusdøren, den gik op, Jan traadte ind. Tonne kastede blot et Blik paa ham og fortsatte Bonnen, men det unge Menneske blev staaende stille og horte til, saalænge Bedstefaderen læste; da han taug, trak han sin drivvaade Vais af, hængte den hen over Raskelovnen og satte sig derpaa tilbords mellem sine smaae Brødre. Maaltidet begyndte.

„Hvor har Du været henne saalænge, Jan?“ spurgte Tonne og betragtede sin Yndling med et velvil- ligt Blik; „Jorgen og jeg talte om Dig for; vi vidste ikke hvor Du var bleven af.“ — „Jeg har været ved Soen,“ svarede han: „jeg stod nede ved de Norre-Rever hen paa Eftermiddagen og saae et Barkskib stævne herind efter; det blæste haardt, da Orkanen kom kunde han ikke klare sig for Kysten.“ — „Lob han paa Grund?“ spurgte Jorgen ivrigt. — „Han gik under med Top og Tavl,“ bemærkede Sonnen i en rolig Tone, som talte for, at saadanne Hændelser vare almindelige nok til ikke at vække synderlig Opfigt i denne Egn.

„Ja, ja! Det har været et strængt Veir i den sidste Tid, og det vil igjen blive en god Nat for os, denne; thi en Juleaften ere de vist Allesammen hjemme og vi kan da arbejde i Fred for dem.“

„Skal I ud inat igjen, Jorgen?“ spurgte Moderen med en bekymret Mine, „lad det være! det er dog Hel- ligaften nu, og Du gjorde bedre i at blive herhjemme hos os denne Gang.“ — „Vist ikke, Karen! sagde Man- den med en bestemt Tone, „hvordan kan jeg blive hjemme, naar de sætte Godsæt over fra den anden Side Aaen? De Warde Kjobmænd ville nok see surt, om jeg ikke var parat til at tage imod det, saasnart Vaadforerne kom. Men iaften mener jeg at vi hurtigen faae Tingene i Or- den; vi kunne godt kjøre den lige Bei over Heden tilbage med Bognene; Lieutenanten er oppe paa Herregaarden til Gilde hos Fogden, og der er vel knap Noget af de Andre paa Vagt derude.“

„Lad da Jan idetmindste blive her, at jeg dog kan have En af Jer hos mig; dersom Betjentene blive borte saa behøve I jo ikke at være ude Begge, og det er bestemt et slemt Varsel, naar man ikke er samlet med sin Familie en Juleaften.“ — „Ja det gaaer an!“ var Svaret: „Jan kan blive hjemme hos Dig, og lidt over Midnat skal jeg nok være tilbage igjen!“ — „Nei Fader!“ sagde Jan, „jeg maa være med, det kunde dog hænde sig at Controlleurerne vare ude, saa vilde det være farligt, hvis Du alene var dernede for at tage imod Godsset; vi følges ad; men vær Du kun rolig, Moder! det varer vel ikke saa længe denne Gang.“ — Konen mærkede nok, at hendes Bonner ikke formaade at rokke Mandens og Sønnens Beslutninger; hun taug med et Suk. „Hvorfor er Du saa vaad, Broder?“ spurgte den lille Dreng, som sad ved Siden af Jan — „see blot hvordan Vandet drypper af Dig, ned paa den rene Dug. — Har Du været i Soen?“ — „Ja næstendeel!“ svarede Jan smilende. — „Hvorledes! i Soen?“ — udbød Jorgen og Tonne forundrede. — „Ja! da jeg saae Skibet løbe op mod Grundene, vidste jeg nok at det maatte gaae under, saa løste jeg vor Baad og roede ud mod det; fordi jeg mueligt kunde hjælpe nogle af Folkene iland. Da jeg kom til Braget havde allerede Matroserne givet Storbaadens ud, og vare roede bort med den, men Capitainen og to Passagerere vare endnu tilbage. Det stod haardt inden de kom ned, og den Ene faldt i Soen fra Faldrebstrappen af. Jeg og Tro fik ham alligevel op igjen og derved blev jeg vaad.“ Tonnes Dine havde medens han talede, dvælet paa ham med et Udtryk af den inderligste Velvillie og

Kjærlighed. „Hellige Kors!“ udraabte Moderen forskrækket „hvad er det, Son? — Du bløder jo!“ — Børnene udstødte et høit Skrig, og Jan mærkede først i dette Dieblis at Blodet løb ham ned af Armen. „Det er vel blot en lille Rift jeg har faaet paa Braget,” sagde han rolig, „det har Intet at betyde, et Begplaster vil gjøre det godt igjen.“ Han reiste sig op, og lidt efter havde han standsset Blodet og forbundet Saaret.

Efterat Risengroden var fortæret, satte Moderen en stor Hjortebov frem paa Bordet, og uddeelte vældige Portioner af den til Enhver især. „Hm! hm! mumlede Jorgen og streg sig med Haanden omkring Munden med et polidst Smil. „Det skulde de vide oppe paa Gaarden, at vi have Hjortesteg hernede iasten, saa fik vi vel knap Lov til at spise den saa rolig som nu.“ — „Det har Du Ret i, Jorgen!“ svarede Karen, „siden den sidste Herredsfoged kom hertil, er det bleven reent forkeert. I fordums Dage keredes Ingen sig om, at fattigfolk tog et Dyr paa Marken imellemstunder, der er da nok af dem alligevel, nu derimod resikerer man baade Bøde og Arrest, saasnart de høre en Bøsse knalde. Jeg takker dog Vorherre for at der findes Dyr; thi ellers vilde det mangengang see daarligt ud for os.“ — „Tak ham heller, fordi din Mand og din Son har et sikkert Die og en god Bøsse,” smaalet Jorgen, „uden dette vilde der kun sjældent komme en Hjortebov paa Bordet.“

Da Maaltidet var endt, lavede han sig til at forlade Hytten, trak en tyk, ulden Pjækkert over sin korte Troie, knappede den tæt op i Halsen, tog et Par store Tjisterstovler paa, og stak i et Dieblis, hvor Ingen gav

Ngt paa det, to Pistoler til Jsig, der hængte i et Skab
 Bæggen. Da Tonne reiste sig fra Bordet gik han hen til
 Jan, som stod ved Raskelovnen, og vred Vandet af Wr-
 merne paa sin Vams. „Son!“ hvisttede Oldingen, med
 en rørende Alvor. „Vorherre velsigne Dig! kom lad
 mig kysse Dig. Det er nu den niende Gang jeg beder
 Godt for Dig, fordi Du ni Gange har glemt dit eget
 Liv for dine Medmenneskers. Bliv kun saaledes ved,
 det vil bringe Dig Lykke, en god Gjerning lonner sig
 altid selv, min Dreng! om ikke ved Andet, saa ved egen
 Bevidsthed, og jeg seer i Aanden, at Du engang vil
 bringe det til noget Stort, Du vil naae et høiere Maal
 end det, at dee som en simpel, ukjendt Fisker, og din
 Fremtid skal worde lys og venlig.“ — Den Gamles Dine
 fik større Glands, medens han talede; hans Figur hørvede
 sig, og som han der stod, lignede han en af Oldtidens
 Præster, der udlagde en Dodelig sin Skjæbne. „Gaa
 nu med Gud, min kjære Son,” — vedblev han, „din
 Fader venter Dig.“ — Bevæget greb Jan Bedstefaderens
 Haand og kyskede den. Lidt efter forlode han og Jorgen
 Huset, og de gik, fulgte af Hunden, ud til deres natlige
 Arbeide. — Da Stueuhret slog ti, hjalp Moderen den
 gamle Tonne i Seng, og tog saa igjen fat paa sin Rok,
 men Arbeidet vilde ikke ret gaa fra Haanden denne Aften.
 Hun lænede sig tilbage paa Stolen, og henseank i Gruble-
 rier, og det var deres Fattigdom, som i dette Dieblis
 var Gjenstanden for hendes Tanker, og som tilsidst bragte
 Taarer i hendes Dine. Hun stod Rokken hen for sig,
 boiede sig over mod Stolerhyggen og græd. Hendes lille
 Son sad henne for Bordenden med Haanden under Kin-

den, hans store, mørke Dine hvilede paa hende. „Hør Moder!“ udbød han kjærlig, idet han foer ned fra Bænken, og slyngede sine smaae Arme omkring hendes Hals, — „Du maa slet ikke græde mere, bliv blot til jeg bliver stor, saa skal Du og Fader nok faae det godt her hjemme.“ — Moderen smilede, hun græd ikke længer, men trykkede den Lille tæt op til sit Bryst, og gik saa hen til Vinduet for at see efter Veiret. — Det var saa mørkt og fort udenfor; Maanen blinkede frem igjennem Skymasserne, som en Sorgesakkell i et Gravcapel. — „Blot de dog snart ville komme igjen, uden at der var hændet dem noget, jeg er saa bange for dem inat,“ hviskede hun sagte. Men Drengen havde hørt hendes Uttring. „Hvor gik de hen Moder?“ spurgte han. — „Hm!“ svarede Karen med et Suk, — „de gik ud for at fortjene Brodet til mig og Jer.“ En Time senere var Lyset slukket i Jorgens Hytte og Beboerne i Seng.

Herregaarden.

Noget oppe paa Landet, omgivet af Bakker og Høie, laa den Herregaard, til hvilken Jan havde fort de reddede Skibbrudne. Den var paa to Sider indesluttet af en stor Skovstrækning, og af dens øvrige Hjørner vendte det ene ud mod en nogen, mørk Hedeblade, det andet ned mod Vesterhavet. Det var en ældgammel, grundmuret Bygning, med Taarne og lange, spidse, opadløbende Vinduer i gothisk Stil. I forrige Dage havde den været

forsynet med Bolde og Grave, af hvilke der endnu paa enkelte Steder saaes et utydeligt, halvtudslettet Spor. — Videre at indlade mig paa nogen detailleret Beskrivelse, mener jeg ikke vil kunne interessere Læseren, og jeg indskrænker mig derfor blot til at bemærke, at den omtrent var som de fleste andre Herregaarde i Jylland, der have seet et Par Sekler komme og igjen gaae bort. Dens nuværende Eierinde var Generalinde Rosendahl, som imidlertid siden hendes Gemals Død kunns beboede den ene Fløi; medens Egnens Herredsfoged, Landsdommer Solberg, havde omdannet den anden til en Bolig for sig, med Skriverstue, Archiv og hvad Mere, der horer til en saadan Embedsmands Fornødenheder. Paa Bygningens Ydre havde Tiden just ikke havt stor Indvirkning, men derimod saa meget mere paa dens Indre. Den forrige Vørgestue var ombygget til en Forhørsal, Kjælderne bestænge og indrettede til Lyvehuller eller Arrester. Ridder salen tjente til Herredets Tingstue, og de mange ældgamle Portraiter, som hængte omkring paa Væggene derinde, syntes med mørke og harmfulde Blikke at see ned paa Rolighedsforslyrrerne af deres fordums Herresæde. Gyselige Historier og ligesaa gyselige Usandheder cirkulerede i Egnen om de Spøgerier og Aandesyn, der hver Nat passerede deroppe. De saa Oplyste taug og loe deraf, men Bondemanden kersede sig frygtfuld, og bad et „Vorherre fri os fra det Onde“ naar man om Vinteraftenen berettede en og anden Begivenhed, der fornylig havde tildraget sig.

Det var op paa Formiddagen. Inde hos Generalinden blussede en stærk Ild i Kaffelovnen, og udbredte

en behagelig Varme i Værelset, som alligevel ikke var stor nok til at tilintetgjøre de Blomster og mange Slags underlige Figurer, Frostene havde malet paa Ruderne. Et smukt, figureret Teppe skjulte Gulvet, og midt paa dette stod et elegant opdækket Frokostbord, for hvilket hun selv sad, — et levende Billede paa de Revolutioner 60 Aar ere istand til at oprette i et smukt Ansigt, hvoraf kun en rynket Hud, matte, dødsige Dine, der alene udtrykkede Sløvhed og Eigegyldighed, en tandløs Mund og sammentrukne Læber, stode som sorgelige Ruderer tilbage. — Desto større blev derfor ogsaa Contrasten, naar man efterat have betragtet hende, vendte Blikket mod en venlig Pige, der sad nede for Bordenden, smykket med alle en indtagende Ungdoms blomstrende Jndigheder. Vel vare hendes Træk ved det første Biekast just ikke regelret skjonne, men der laae en fuldkommen Harmoni deri, som gjorde dem interessante, og fra hendes mørke, dunkle Dine kittede to venlige Ufskyldsengle frem og udbredte et yndigt, tiltrækkende Udtryk over det hele Ansigt. Heane ved Vinduet stod en anden ung Pige, som efterat have bragt Rudens Gis til at optoe ved sin varme Aande, uafbrudt saae ud igjennem den, og lod ikke til at have Golelse eller Sands for noget Andet end det Skuespil, som Havet, der fra dette Sted var synlig for hendes Blik, fremviste. Det var Flora, den ene af de Reddede.

Budskabet, at et Skib var strandet, havde allerede tidlig om Morgenens udbredt sig i Omegnen og forsamlet en Mængde Mennesker ved Havbredden, der alle vare beskæftigede med at bjerge de Sager, som om Natten vare drevne iland fra Braget, hvoraf kun et Stykke af Stor-

massen endnu ragede op over Vandlinien. De muntre Gutter, som foregaaende Dag havde arbeidet paa det, laae noget inde paa Kysten, opstablede i en Bunke under et Stykke Seildug, — døde og forknuste, og det var en dyb og mægtig Bevægelse, som greb den unge Pige, medens hun der stod, gjennembævet af Grindringen om de Farer og Rædsler, hun den foregaaende Dag havde oplevet. Den store, uoverskuelige Havflade laa i det klare Frostveier udbredt i Morgensolens Glands. Stormen som nylig havde blandet sine Hyl med de Ulykkeliges Dødsfrig, var faret bort, Vandet skummede ikke længer ved de fortvivlede Mænds Kampe for at naae det nære Land. Afgrunden havde modtaget sine Offere og glemt dem igjen, og smaae Bolger rullede rolige og lette hen over Stedet hvor de sank, og legede med Stumperne af det undergaaede Brag.

Saaledes er Alt i Livet en uafbrudt Kæde af Omflistninger og Forandringer, en rullende Kugle, som den mægtige, formaaende Magt, den Hersker, der skrider frem igjennem Alt — Tiden — driver afsted i ustandselig, ilsom Fart, og paa hvilken enhver Side viser noget Nyt, der udletter Indtrykket af og lader os glemme det Forvundne. — Tid! korte menneskelige Levealder, Atom af Skaberens Evighed, Du store Aand, som svæver over Alt! hvor velgjørende er ikke den Glemmel, og de Afsvælinger Du bereder Stovets Born. Du offerer Glæde paa Sorgens Altar, Du lærer den Varm, som banker under Smertens Jernbyrde, at slaae rolig, at glemme. Du tørrer de bittere, brændende Taarer, som et knust Hjerte, et skuffet, nedbrudt, tilintetgjort Haab afpresser Diet.

Du planter et Frøkorn i den Lidendes Sjæl — Glemsel er dets Navn, og Glæde kalde vi den underforskjonne Himmelblomst, som udvikler sig deraf. Noget Eignende tænkte ogsaa Flora i dette Dieblif; men de Følelser, som rørte sig i hendes Indre, fandt intet Ord at udtrykke sig igjennem, og hendes Tanker vare ikke en ordnet Række af noget fuldstændigt Heelt, de bevægede sig uforstaaelige og halvdunkle imellem hverandre, i et forvirret, sammentrængt Chaos, medens de paa samme Tid satte hende i hiin rorte, veemodige Stemning, som Ungdommen saa gjerne dvæler ved, fordi den uden at hidrøre fra nogen Marsag, opfylder Sjælen med en sed, hellig Fryd og frembringer et Havblik, en Egeevægt i Følelserne, der senere hen, i en mere udviklet Livsperiode enten aldeles tabes eller idetmindste ofte blander sig med Bitterhed og fremkalder en og anden smertelig Grindring.

Generalinden havde endt sit Maaltid. Hun traadte hen til Vinduet, og udbød, idet hun venlig lagde sin Haand paa Floras Skulder: „See mig engang til Dig, Du Lille! hvor fordybet i Dig selv Du staaer her og stirrer ned i Soen, og glemmer baade Mad og Drikke for at betragte den.“ — „Det er ikke alene Soen jeg seer ud paa,“ svarede Flora, som ved Tantens Ord vaagnede af sine Drømmerier, — „Du glemmer nok, kjære Tante, at den ialtfald idag maa have en særdeles Betydning for mig, siden vi saa nylig, med Rod og Rekke undgik at blive dens Offere. Det har berøvet min Fader hans hele Formue og det er egentlig alene min Skyld.“ — „Din Skyld?“ gjentog Generalinden forundret, „hvorledes, det?“ — „Jo paa en

Maade," svarede Flora, og vendte sig om fra Vinduet; „thi det var Omsorg for min Sundhed, der forledte ham til at reise til Italien, og det var efter mit Onske, at vi nu toge tilbage med det ulykkelige Skib; havde jeg ladet ham raade og vi vare tagne overland, vilde Alt have været anderledes." — „Snak om en Ting!" udbrod Generalinden i en godmodig Tone; „det var Vorherres Billie, der nu engang besluttede det saaledes, og i Grunden kan jeg slet ikke være saa misfornøiet dermed; thi i ethvert andet Tilfælde havde jeg nok ikke faaet Jer at see min hele Levetid; De gode Kjøbenhavnere have som oftest en Modbydelighed for Jyllands Vestkyst, og sandt at sige: jeg fortænker slet Ingen deri, den kan ikke byde synderlig Erstatning for det glade, magelige Liv, de ere vandte til at føre derovre." — „Saa kunde Du jo komme over til os, kjære Tante! Fader har ofte ønsket det, forend vi reiste." — „Jeg!" gjentog Tanten, med en forundret Betoning, „jeg troer for Gud Du vil! hvorledes tænker Du, at det da vilde gaae til her hjemme imidlertid? Hvem skulde see til Folkene og holde Pigerne i Dreene? Jo! her vilde blive en skønne Orden med Røgtning, Næling og kort sagt, med Alt, hvis der ikke var en Kone i Huset, som kunde have et Pie paa hver Finger. Dersom Du blot havde et eneste Gran af Forstand i Huusholdningen, saa skulde jeg let overbevise Dig om, hvor umuligt det var, at være een Dag borte herfra. Nu har jeg Jer her, Bornlille! og I kan stole paa, at jeg skal vide at holde fast paa Jer. Hvad din Faders Gien- domme angaaer, saa er den Sag slet ikke saa slem, som Du forestiller Dig. Skibet strandede indenfor det første

Rev, og med en Nordost bærer Soen alletider ind efter, det veed jeg af Erfaring, saa at det Meste maa være drevet paa Land inat; giv Dig derfor kun tilfreds, mit Barn! jeg har imorges sendt mine Folk ned til Stranden og det er Karle kan Du troe, som ikke ville lade et eneste Som blive tilbage uden at bjerge det. Her findes dygtige Mennesker paa denne Kyst." — „Dersom de Alle vare som Han," sagde Flora, med en noget dæmpet Stemme, „saa maa det være en lykkelig Egn at boe i." — „Na ja!" vedblev Generalinden tilfreds, uden at forstaae hendes Mening, „naar man blot har en Smule Helbred og nok at tage fat i fra Morgen til Aften, kan man jo i Grunden være lykkelig overalt. Vediggang derimod gjør selve Paradiset kjedeligt. Jeg gad dog nok vidst hvem det egentlig var, som hjalp Jer iland fra Braget? Det har været en dristig Karl, og I skulle have seet at faae ham herop med paa Gaarden; saadanne Folk kan jeg just bruge." — „De kan tro, kjære Frue!" udbrod Elisa — som under Generalindens Samtale med Flora havde taget af Vordet, og sat det tilside — „at det vist var den unge Kruse paa Heihuus, han er det modigste Menneske paa hele Kysten, og jeg saae ham gaar at gaae nede ved Soen, som om han ventede Noget derude fra. Han har jo allerede forhen vovet sig ud til de forulykkede Skibe naar ingen Anden turde; De husker nok sidste Efteraar, da vi paa een Estermiddag saae ham redde fem Mennesker fra Doden." — „Ja Du har min Tro Ret, Elisa! det maa bestemt have været ham, hvor havde jeg ogsaa mine Tanker henne, at jeg kunde glemme det, det er et herligt Menneske, den Kruse!" —

„Og hvem er da dette Menneske?“ udbrod Flora smilende, „jeg maa absolut have en noiagtig Beskrivelse derover, kjære Tante!“ — „Det er en ung dannet Somand,“ sagde Generalinden, „og Du skal nok faae Leilighed til selv at see ham, Du Lille! thi han kommer ofte herop paa Gaarden, han og jeg have Forretninger sammen.“ — Ved disse Ord kastede hun et betydningsfuldt Blik over til Elisa. Denne smilte og taug. „Man siger her i Egnen, at hans Fader driver Smugleri,“ vedblev hun, „men jeg troer ikke meget paa Folkesnak; vist er det, at skjendt Kruse er af simpel Slægt, saa besidder han dog en saadan tournure i sit hele Væsen og en Forstand, som kunde gjøre mangen Spradebasse ovre hos Jer til Skamme. Han taler Fransk langt bedre end jeg, og man har dog sagt, at jeg just ikke er en Stymper i Sproget. „Foruden dette,“ tilfoiede hun med et let Smil, „er han det allersmukkeste Menneske, jeg i mit Liv har seet, og det er en Egenkab, som vist ogsaa vil give ham Bærd i dine Dine, ikkesandt Du?“ — „Det maa da være et hoist sjældent Exemplar af en Mand,“ bemærkede Flora leende, „siden han staaer saa hoit i Din Gunst; jeg har endnu aldrig hørt Dig sdse saaledes med Roes paa Nogen.“ — „Det er saamænd heller ikke min Bane,“ svarede Generalinden, „men Du skal snart selv faae Leilighed til at overbevise Dig om jeg har sagt for meget. — See! der gaaer han ved Siden af din Fader og Vognen, som kjører det bjergede Gods herop.“ — Flora vendte sig mod Vinduet. Hun saae den Betegnede, og ønskede med en barnlig Nysgjerrigheds Inderlighed, at det unge Menneske vilde følge med op paa

Gaarden. Generalinden forlod hende for et Dieblis; hun maatte ned til Fjolkene, for at give dem Ordre hvorhen de skulde bringe Toiet. Lidt efter gik Døren op, Floras Fader traadte ind, Jan ved hans Side. — Hans Hund var fulgt med, den trængte sig bag ved ham ind i Stuen. „See Flora!“ sagde Faderen, „her bringer jeg Dig det unge Menneſke, hvis Mod og Driftighed igaar reddede vort Liv. Allerede imorges tidlig traf jeg ham nede ved Soen, ifærd med at bjerger det som Bolgerne kastede ind fra Braget. Han har idag gjengivet mig den største Deel af min Formue, ved at redde det lille Skrin, hvori Du veed at mine Bæxer og Papirer vare opbevarede, og jeg bad ham at følge med herop, for at Du selv og min Svigerinde, kunne yttre ham den Taknæmmelighed vi Alle ſkyldte.“

Da Jan traadte ind i Værelſet, kunde man tydelig ſee at han var forlegen, men ſaaſnart han havde ſattet ſig nogle Diebliffe, yttrede ſig hos ham en Frimodighed, ſom var lige langt fra Affectation og Selvtillid. Hans Bæſen robede Beſkedenhed, og hans aabne, ſjønne, mandlige Træk bare et umiſſkjendeligt Præg af den Beundring han ſolte for Flora, hvis Blikke dvælede paa ham. Hun begyndte at give Generalindens Ord Ret, og tilſtod for ſig ſelv, at hun aldrig havde ſeet et ſmukkere Menneſke. Hun traadte hen til ham med en Yttring af den varmefte Taknæmmelighed. Hvormeget laa der ikke i diſſe ſimple, hjertelige Ord, hun ſagde. Jan ſolte ſig bevæget deraf; men det var vel mindre Ordene, der tiltalte ham, end dette ſtraalende, ſjælfulde Blik, dette deilige Anſigt, den hele yndige, fortryllende Skikkelfe, ſom udtrykte langt Mere end det

rigeste Sprog. — „Mit eget Liv,“ sagde hun, „var af ringe Betydning, men De reddede min Fader, og skjænkede mig det derved dobbelt. Jeg vil ikke spørge hvorved vi skulle gjengjælde Dem, jeg maatte da først gjøre det Ønske, at der fandtes nogen Belønning, stor nok dertil, — men der gives ingen saadan.“ — „Froken!“ udbrod Jan, i den dybe, dæmpede Tone, som var ham egen, „Det er vel saa, jeg har reddet Dem; jeg tilstaaer det, uden min Hjælp havde De idag ikke seet Solen, og just i denne Tanke ligger der større Glæde for mig end enhver anden Belønning kunde skjænke. Men De glemmer, at jeg med Altdette ikke har gjort mere end hvad Pligt var, og jeg vilde i et lignende Dieblisk vove mit Liv for enhver Anden, som for Dem.“ — „Sandt nok!“ svarede Brammer; „men De har dog paadraget mig en Forpligtelse, som jeg med Glæde bringer ethvert Offer for at indfri. Siig frem! hvad kan jeg gjøre for Dem? — Er De fattig? — Jeg er rig, og enhver Belønning —“ — Han udtalte ikke sin Mening; thi hans egen Følelse sagde ham, at disse Ord maatte saare Jan, og i det Blik Flora tilkastede ham, laa en øm Vebredelse. „Min Herre!“ gjensvarede Jan alvorlig, og en Sky af Uvillie gik over hans Ansigtstræk, „jeg er kommen herop efter Deres Ønske, havde jeg troet, at det var for at frænke mig, De bad mig følge Dem, var jeg bleven borte. — De siger, at jeg er fattig, det er sandt, jeg kan ikke nægte det,“ — her kastede han et Blik paa sin grove Klædning, „men hvem siger Dem, at jeg derfor er til at beklage? Jeg mener dog, at den Fattige ogsaa kan være lykkelig — jeg mener, at jeg er det,“ lagde han til

med en jevn Eigesfremhed, „uden at Rigdom er Borgen derfor.“ — „Tilgiv mig,“ udbrod Brammer, og trykkede Inglingens Haand med Varme, „det var ikke sagt for at krænke Dem, jeg ærer deres Tænkemaade, unge Mand! jeg beundrer Dem. Deres Stilling synes ikke at passe for Dem, De er bestemt til noget høiere. Dersom jeg —“ — „Det kan gjerne være muligt,“ vedblev Jan smilende, „kunde jeg blive min Skjæbnes Herre, var det vel ogsaa rimeligt, at jeg udsogte mig en anden Plads i Livet, — Havet var dog altid stort nok til at finde sit Brod paa, og synderligt høiere gaar mine Ønsker ikke, men nu —“ Her taug han og hans Ansigtstræk antog et underligt, uforklarligt Udtryk. — „Nu!“ gjentog Flora med en Tone der lød som mere end blot Nysgjerrighed. — „Nu derimod,“ svarede Jan rolig „har jeg en Fader hjemme, som jeg maa arbejde for, og fire smaae Sødsfænde, som ikke kunne undvære mig.“ — „Og dersom deres Fader blev sat i en saadan Stilling, at han mindre savnede deres Hjælp, vilde De da ikke være tilfreds dermed?“ spurgte Brammer. — „Min Fader kunde ikke passe derfor,“ yttrede Jan smilende. „Han var hidtil ubunden og fri; han er født til et saadant Liv, og i enhver anden Virkefreds vilde han føle sig som en fangen Fugl, der vel i sit Buur har det bedre end forhen, men dog savner Grundbetingelsen for dens Lykke, Friheden. De seer altsaa, Herr Brammer! at der med al deres gode Villie, Intet lader sig udrette for os, jeg har reddet Dem, De har yttret mig deres Tak derfor, vist mig en Deeltagelse, som altid vil staa i min Grindring; De ffyllder mig Intet videre, vi ere qvit.“ — „Og forlader

De mig saaledes?" sagde Bramer, som folte en hjertelig Deeltagelse for den unge Semand — „seer jeg Dem ikke oftere? Det vilde inderlig glæde mig at fortsætte deres Bekjendtskab, saalænge vi opholde os her i Egnen." — „Men neppe passe for Dem," bemærkede Jan, vort over den Interesse, der vistest ham. „De, min Herre! har et Navn, er anseet og agtet i Verdens Vine, jeg derimod er Intet — slet Intet, og selv herude paa Heden, hvor man saa let glemmer Rang og Stilling, over Menneſket, er Afstanden mellem os for stor til at det kunde overſees, om De vedligeholdte et Bekjendtskab med mig — med Smuglerens Søn!"

Medens Overraskelsen ved disse Ord bemestrede sig Bramer, gjorde Semanden en hurtig Hilsen og var ude af Døren. Lidt efter saae man ham med lange, hurtige Skridt, at gaae ned til Stranden, fulgt af sin store Hund.

Der laa noget i Jans Tone, i hans hele Adfærd, som rørte Flora, og hun folte en høj Grad af Interesse for ham. Han var længe Gjenstanden for hendes og Faderens Samtale og de gjennemgik derpaa de sidste Dages Hændelser og folte sig tilfredse og lykkelige ved deres gjensidige Redning. „Hvorledes befinder Du Dig, mit kjære Barn efter igaar?" udbrød Bramer kjærligt og klappede hendes Kind, „Jeg listede mig ind til Dig imorges, ferend jeg gik ned til Stranden, men Du sov endnu saa rolig, at jeg ikke nennede at vække Dig." — „Jeg drømte om Dig, min kjære, gode Fader!" hviskede hun med en sagte, om Stemme, og klyngede sig barnlig op til ham. „Jeg har det godt nu, meget godt., der

fattes mig Intet, jeg er gladere og lykkeligere end nogen sinde forhen.

Bramer betragtede hende medens hun taledes, med den inderligste Faderkjærlighed; thi Flora selv var jo den som mindst kjendte sin egen Tilstand. I hendes barnlige Tankegang stod Døden stedse langt tilbage, hun sølte formeget af det nuværende Dieblifs Fryd til at beskæftige sig med Andet. Ungdommens smilende Forhaabninger, dens blændende Dromme udøvede deres Trylleri i hendes Sjæl, og holdt hende i Ubevidsthed med Hensyn til hendes Sundhed; thi hun var af en meget svagelig Constitution og havde allerede flere Gange staaet paa Gravens Rand. Bramer gif det ikke saaledes, han var fortrolig med Faren, som svævede over hans eneste Barns Liv, han vidste hvorlidet hun var istand til at trodse Følgerne af en saadan Scene, som den sidste, men han taug. Udvortes rolig, gjemte han sine Anelser, sin Frygt, dybt i sit Indre og lod Jugen mærke det, som stillede sig imellem ham og Glædens korteste Diebliffe. Og Bramer havde naaet sit Livs Middagshoide; Verden, Glæden havde kun faa Tillokkelser for ham, han havde smagt dem og trukket sig tilbage for dem. En Række af Aar henlevede han i en uafbrudt huuslig Lykke med et Bæsen, der forvandlede hans Liv til et Paradis; og da hun døde, og Flora allene var det Minde han havde tilbage fra hiin lykkelige Tid, sluttede han sig tæt til hende, skjænkede hende udelukkende sin hele Kjærlighed, og kun hun var det Baand, der endnu bandt ham til Livet, for hendes Skyld havde det Værd og Betydning for ham. Derfor gruede han for den Tanke, cengang at miste det

elskelige Væsen, der saa rigeligt gjengjældte hans Omhed og Kjærlighed. Hovedstadens dægligste Læger stode ved Barnets Leie, da det meget ungt, faldt i en langvarig Sygdom. Bramer selv forlod det aldrig. Med Uengstelse lyttede han til hvert Aandedrag, dets Stonnen bragte ham til Fortvivlelse; men naar det tilsyneladende befandt sig bedre, naar Flora med et kjærligt Smil omslyngede hans Hals med sine smaae Arme, naar hendes blege Kinder rødmede af Glæde over den omme Faders Omsorg, og hun fortalte ham at det var godt med det daarlige Bryst, — da kjendte hans Glæde intet Maal, ingen Grændse; han var ude af sig selv, og den stærke Mand lo og græd i samme Dieblif. Lægerne tilraadte en Reise ned i Sydlandene, de meente at varme Naturbade vilde være den unge Groken gavnlige, og da næste Foraar kom, ophævede den rige Bramer alle sine Forbindelser i Hovedstaden og reiste med Flora og en Tjener igjennem Tydskland, besøgte Carlsbad, tog igjennem Tyrol til Italien, og det var nu paa Tilbageveien med et dansk Skib, at Skjæbnen forte dem ind paa Jyllands Vestkyst.

Henne ved Vinduet, næsten skjult af den store Fordybning, som den tykke Muur dannede, stod et ungt Menneſke med forslagte Arme og betragtede de Tilſtede-værende. Hans Blikke hvilte ikke ſtadigt paa nogen Enkelt af dem. De ſtiede ofte Gjenſtand for Betragtninger og hurtig verlede da Udtrykket i hans Anſigt, uden at det dog var muligt at kunne forklare eller tydeliggjøre ſig det. Hans Navn var Carl Dviſt. Ved hans Side ſad Eliſa paa en Stol med ſit Strikketoi for ſig, men

hun arbejdede ikke længere derpaa, det var gledet ned i hendes Skjed, og hendes Dine dvælede uafsladigt paa Carl. Hun iagttog ham med en næsten ængstelig Tvirghed, og glemte sig selv og sine Omgivelser derover. Han var hendes Forlovede.

„Carl!“ udbød hun, da Jan var gaaet bort, og et sølsomt Emil spillede omkring hans Mund. „Kjære Carl,“ gjentog hun og lagde sin Haand paa hans Arm, hvad grunder Du nu paa igjen? Næsten en halv Time har Du staaet saaledes og stirret hen for Dig, uden at lægge Mærke til mig, er det Ret?“ — Carl vaagne- nede ved Lyden af disse Ord. Det var mærkeligt, at være Vidne til den Forandring som foregik i hans hele Væsen, da han vendte sig om mod hende og idet han strog sig med Haanden over Ansigtet, pludseligt forandrede dets Udtryk. — „Der gik nu et Menneske“ hviskede han sagte, og drog Elisa med sig dybere ind i Vindueskrogen, „som ogsaa lever i en Verden fuld af Idealer; han er tilfreds og fornøiet ved at kunne drømme og indbilde sig selv, at han er lykkelig. — Lykkelig!“ — gjentog han med en særdeles Betydning, „hvor ussel og betinget er ikke denne Lykke og det Liv, som er afhængigt deraf. Det var saa let at bringe ham til den Erkjendelse, at just det han kalder Lykke, er en absolut Modsetning til den. Lad ham blot leve nogle Aar endnu i Verden, til han har tomt den Mixtur, som berøver Hjertet sine poetiske Illu- sioner, lad ham først komme saavidt, at han staaer paa Trinnet af Tvivelsygens mørke Viisdom, saa vil jeg spørge ham, hvad hans Begreb er om Lykke. Saalænge vi endnu ikke have prøvet Verden og seet den i sin blot-

tede Virkelighed forekommer dens Glæder os ideale og vi troe, at vore Dremme og Indbildninger kunne realiseres med hine; men Erfaringen berøver dem snart deres Glæde, Bagguldet falder af, og det Gnefte den Skuffede har tilbage, er en frugtesløs Længsel efter Fortidens Mørke. Det er en haard Skole, Elisa! en meget haard Skole, men Du kan tro mig, det er godt at gaae den igjennem, naar kun den individuelle Personlighed ikke tabes. See! blot hist!" vedblev han, med en dæmpet Stemme, „der henne sidder en Fader, han troer ogsaa, at være lykkelig, fordi den unge Fisser, som nylig gik bort, reddede hans Barn fra at druknes ved Strandingen. Dersom nu dette Barn laa blegt og blodigt, med knuste Lemmer for hans Fodder, vilde han da endnu være lykkelig? Neppes. Paa saa svage Fundamenter bygge Menneffene altsaa Templer for deres Livs Idealer, den mindste uforudseete Omstændighed, et ringe Tilfælde, og det, de kalde Lykke, er forsvundet. Lygtemanden synker i sin Cump, Lyset forsvinder, Klager, Rummer udspredte deres Mørke, og de fortvivle." — „Men saa gives der jo ingen virkelig Lykke i Livet, kjære Carl!" udbrød Elisa med en stille Bæven, „er da Alt blot grundet paa en falsk Indbildning, eller hvor ligger hiin Skjult?" — „Jo!" svarede Carl, og hans Mine antog i dette Dieblis en gyselig Bestemthed og hans Dine glindsede medens han talte. „Der gives en Art af Lykke i Livet, men kun saa kjende den og Færre forstaae at bruge den ret. Den virkelig Lykkelige er den, som lever tilfreds uden Lykke, som kan ringeagte de Forhold, hvori Held eller Uheld, Tilfælde og Eljæbne have nogen Indvirkning, som kan staae med Rolighed paa

Ruinerne af den Bygning feilslagne Planer og Forhaabninger opførte, som kunns seer Samfundets Forhold i dets rette Udselshed, som kan løsrive ethvert Idealbegreb af sit Bryst og sætte den kolde, nøgne Virkelighed istedet derfor. — Kunns den kjender det vi kalde Lykke." Her taug han, og der blev denne Gang ikke talt mere derom.

Smuglerkroen.

En halv Mills Vej borte fra Kongeaagen laa et lille Huus, som udvenvig fra saae i den Grad brøstfældigt og forfaldent ud, at man skulde tro det umuligt for Mennesker at boe i det. Leervæggene vare revnede og paa nogle Steder, hvor de aldeles vare faldne sammen, havde man bødet dem med Straae eller Plankestumper. I de uregelmæssige Vinduer var der næsten ikke en eneste heel Rude, derimod vare de ituflagne Stumper sammenklisrede med Blærer og Papirstrimler, der stadigt bragte frisk Luft ind i Stuen igjennem de mange Huller og Abninger, som Regn og Blæst havde gjort i dem. Taget var tækket med Lyngriis og Salmrer, og for at forhindre det fra at blæse bort, havde man paa enkelte Steder lagt store Græstørn og Kampesteen. Den hele Bygning saae lidt simpel og elendig ud, og desuagtet kunde den rose sig af et talrigere Besøg, end de fleste andre Huse i Nabolauget; den tjente nemlig som Asyl og Samlingsplads for Smuglerne, Taterne og Fisserne i Omegnen, og Gieren drev uforstyrret Krohold for disse Gjæster.

En sildig Aftenstund var et talrigt Selskab forsamlet derinde. Paa Bænkene omkring Bordet sadde Mænd af et vildt og temmelig tvetydigt Udseende, og der herskede en munter Larm og Stemning iblandt dem. Olskrusene og Brændeviinsflasken blev slittig tiltalt og Tobakspiberne indhyllede Stuen i en saa tyk Damp, at man paa et Par Skridts Afstand neppe kunde kjende hverandre. Udenfor var det et slemt Veir. Vinden larmede og blæste Kold og hæftig ind fra Seen af, ved hvert enkelt Stød rystede Hytten i dens Grundvold, og Vjæsker og Lægter knagede saaledes, at man maatte befrygte dens Fald, men Hedens vilde Sonner agtede ikke stort herpaa, de vare Alle fortrolige med Storm og Uveir.

„Hm! hm!“ — udbrod En af dem i en ligegyldig Tone, for at bringe en Samtale paa Bane, „det er strengt Veir udenfor inat, det er længe siden at hun har kulet saa haardt, og holdt saa stadigt ved som nu.“ — „Na Sludder,“ yttrede hans Sidemand med al den Beskedenhed, han troede at fylde sin Kammerat, — „det har Ingenting at sige med den Smule Pust; paa somme Steder spiller hun anderledens op, naar det laver sammen til en Storm; Naå derhenne maa nok kunne fortælle Noget derom, hvis han vil, han har seet sig om i Verden den Fyr, og oplevet meget i sine Dage. Talte jeg Løgn Naå?“ — „Om hvad?“ udbrod den Tiltalte, en lille, undersætsig Person, med et ildebrødt Ansigt, som næsten overalt var bevoret med store, stride Haar. — „Jeg meente,“ gjentog den Anden, „at Du nok havde oplevet en Storm paa en af dine mange Reiser, der havde mere at sige end den, som kuler i aften.“ — „Ja det er Djævelen slaae dine Dine Klart

nok det," svarede Ras, idet han rettede sig i Beiret, og hans
 Træk antog noget mere levende end før. „Har jeg
 nogensinde fortalt Jer den Historie om Stormen, som vi
 drev for i spanske Sø?" — „Nei!" svarede Alle eens-
 stemmige. — „Nu, saa skal I barestens høre, det er en
 morsom lille En, og det skal være den sidste, jeg for-
 tæller denne Gang." Nysgjerrige rykkede Mændene sam-
 men paa Bænkene og Ras begyndte saaledes: „Det kan
 ongefæhr være — lad mig see — naa Annoen husker jeg
 ikke saa lige, — det er ogsaa det samme. Jeg foer da
 med en engelsk Kuf paa Rio. Vi havde passeret Cana-
 len og gik for en Nordvest ud i spanske Sø; der begyndte
 hun da at skralle op med en Melodi, som man kunde
 forstaae sig paa var Alvor. Hille den lynende Syge!
 Det var et Veir, saa man ikke kunde see ud af sine egne Dine
 for bare Vind. Spiir og Stænger, Tallier og Blokke
 floi i et væk omkring Dyrerne af os, men vi vare Gølf
 ombord, som nok inte lode os gaae paa, og saasnart
 noget gik af Lave, vare vi strax tilrede og klarede det
 igjen, paa Minutten. Vi diktede og splidsede i en syndig
 Tid, og det gik lystigt til. Hvad nu Sogangen anbe-
 langer, saa kan I omtrent gjøre Jer et Begreb om den,
 naar I tænke, at vi imellemstunder havde Søer, som
 naaede flere Favne høiere end vor Stormast, og de
 Bolger, I see paa Vesterhavet, vare kun at ligne
 ved en Rendessteens mod dem vi tornede imod derude.
 Hver Minut heed det: een Mand overbord! — fem Mand
 overbord! — ti Mand overbord! — saa I nok kan
 slutte Jer til, at vi havde fuldt op at tage vare paa."
 — Her taug Fortælleren et Dieblis, og saae sig om blandt

Tilhørerne med et selvtilfredsøst Smil. — „Herre Jøsses!“ udbød en ung Bondefarl forbauset, „det maa have været en Storm.“ — „Ja det kan Du frit lade Dig radbrække paa,“ — vedblev Ras, „det var en Storm og det een af de allervuldsomste paa hele Jordkloden, men her kuns videre! nu kommer først det loierligste af Historien.“ Han gjorde et Par Drag af Ølkruset, som stod for ved ham, og vedblev at fortælle: „Da nu Stormen og Veiret havde holdt ved saadan en otte Dage, kanskee fjorten, og de fleste af vore Folk vare gaaede overbord, kunde vi ikke længer klare os, og vi maatte derfor lade staae til, som det vilde bedst. Paa Brændeviin og Rom blev der ikke sparet, vi havde fuldt op deraf. Capitainen nægtede vel at udlevere det, men det vilde just ikke sige stort, vi toge det med Genvælt. „En Mand overbord!““ heed det, og Capitainen var væk som en Reg. Saa drak vi da alle Mand, og drak igjen, til at vi tilsidst vare saa tilpakkede, at vi ikke kunde staae paa Benene. Herre Jesus! hvad det var for et nydeligt Liv. Styrmand og Qvarteermester, Kahyttsdreng og Matroser vare alle lige, og det var saa ugeneret imellem os, at den Ene glatvæk kunde slaae den Anden i lukt ind i Synet, uden at Nogen sagde et Ord dertil. Om Skuden kerte vi os kuns lidt, den passede sig selv, og seilede sin egen Kaa, hvorhen den fandt for godt. Nu! — en Nat, ligesom vi havde stuuet os sammen i Koierne og laae i den bedste Sovn, herte vi pludselig et morderlig Rabalder. Det rumlede i hele Skibet ligesom naar man kører paa en Steenbro. Vi sprang da op for at see hvad der nu var paa færde, men ovenpaa var det saa sort som i Helvede, og vi kunde ikke see en

Tomme forud. Den næste Morgen, da det blev Dag, — Folkens! hvad mene I da, at det Bulder havde at sige, som jeg nylig talte om?" — „Nu!" udbrød alle Tilhørerne forventningsfulde. — „Da saae vi," sagde Ras med en høitidelig Pathos, „at hele Skuden med Mand og Muns var bleven furet midt over en stor D, som laae i Havet; saa kan I selv regne efter den Magt Storm og Sø havde." — „Over en D!" gjentog Forsamlingen med et Forundringsraab. — „Som jeg sagde," vedblev Ras rolig, og lagde en særdeles Vægt paa sine Ord, „vi vare blevne kastede tværs over en D, og jeg tør dog nok lade mig radbrække paa, at den holdt over et halvt hundrede Favne i Bredden. Der laae vi da paa den anden Side i god Rolighed. Stormen var holdt op, og det var bleven det nysfeligste Veir af Verden." — „Og hvad blev saa Enden Ras?" spurgte En. — „Enden!" gjentog Fortælleren, „at vi reparerede den Emule Befasie, som vi havde faaet, synderlig Skade var der just ikke skeet, for det gik af i saadan en urimelig Fart, og saa seilede vi videre igjen. Men I kan tro! det var en Storm dengang, som havde anderledes Næb og Kler end den, som tuder her tillands." Her taug han og lænede sig tilbage mod Væggen, medens han tilfreds lod sit Blik glide over paa Tilhørerne og iagttog den Forbauselse, hans Fortælling havde vaakt blandt dem.

Lidt efter aabnedes Døren, og en hoi, muskuløs Skikkelse traadte ind, det var Jørgen Kruse. Han hilste Forsamlingen, læste sin laadne Sue af, og satte sig op for Bordenden, hvor Bærten strax stillede et stort D-kruus for ham. — „Nu Folkens!" udbrød han efter nogle

Minuters Taushed; inat gjælder det om at være forsigtig, man har mærket til Bognene over paa Slesvig Siden og meldt det til Controlleuren, han vil nok være paa-færde denne Gang og passe os op, hvis vi ikke bære os klogt ad." — „Den Dvift er en Hund af et Menneſke," yttrede Raſ med et harmfuldt Blik, „og jeg kunde have en beſynderlig Lyſt til at putte ham en halv Allen koldt Jern i Livet, derved jeg engang kom ham ſaa nær." — „Det ſkulde Du ikke gjøre, Raſ," ſvarede Jørgen alvorligt, „idetmindſte ikke ſaalænge jeg ſaae derpaa. Dvift er i Grunden en ærlig Karl, han gjør blot hvad han ſkal, og han har Gre i Kroppen." — „Ja, det kan vel være ſandt," bemærkede Raſ, „men troer Du da Jørgen Kruse, at han lod være at pirre Dig overende, naar han en Nat kom nær nok dertil?" — „Nei vel ikke; men det har han Ret til at gjøre ved os Alle; vi blive jo betalte for at lade dem ſkyde paa os, og udenfor Forretningerne, er han en ſlink Mand. Forgangen Dag var jeg klavret over Hegnet til Skoven, for at hente mig et Dyr derinde, og det ſaae han paa; han kunde have undlivet mig, hvis han vilde, for jeg havde intet Skud i Bøſſen og Hjorten paa Ryggen, men i det Sted varede han mig blot for Tærkel, truede ad mig med Fingeren, lo og ſagde, at jeg ſkulde tage mig iagt for Herregaardsſkytten, han havde tilſvoren mig en Ulykke, derved han nogensinde fik mig at ſee i Hjortehaven. Saa lod han mig gaa igjen, og det kalder jeg at handle ſom en brav Karl. Jeg vilde rigtignok enſke, at han var mindre ſtrix nede ved Naen, men gjøre ham noget Ondt derfor, det ſkal ingen af os. Midlertid ville vi ſee at lave os

til, medens vi ere her i Rolighed, kanskee sig at der længere ud paa Aftenen kunde komme Gæster, som ikke taalte at høre vore Planer. Hvor er Math Hjeil?" vedblev han, og saae sig forgjæves om i Stuen efter den Nævnte. — „Er der ingen af Jer, som har mærket noget til ham i aften?" — „Nei, ikke et Korn!" lod Svaret, „han driver vel sagtens omkring ude paa Heden med sine Snarer efter Fuglene." — „Det gjør han ikke," sagde Jørgen, „Veiret er nu for mørkt dertil." — „Justement en Aften for os!" raabte en lang, sværlemmet Smugler fornøiet, og slog i Vordskiven. „Maanen kommer ikke frem forend Kl. to, og til den Tid kunne vi alt længe have Godset forvaret." — „Men hvor sætte de over Aaen denne Gang?" spurgte Ras, idet han gabede og strækkede sig. — „Bed Klyvsod," svarede Jørgen med dæmpet Stemme. „Der maae vi vente dem; naar Kloffen er Midnat vil der komme Bogue fra Byen for at hjælpe os. Tre Baade fulde skulle vi have afsted inat." — „Hurra! det giver noget af sig," raabte et lille Tyk-hoved, som hidtil havde seet stille hen for sig, med begge Hænder under Hovedet, og som ved Tanken om den ventede Gevinst pludselig fik Liv og mechanisk greb efter Brændeviinsflasken for ret at vække Livsaanderne. — „Vi ville ikke dele os inat," vedblev Jørgen, — „sidst da vi gjorde det, kom der Norden i Tingene, og der manglede et Anker paa Listen, Dagen efter. Jeg kan vel tro, at det har været en af disse fordomte Natmændsfolk, som har stukket det bort, og derfor skal der Ingen af dem med os oftere." — „Hvad Jørgen!" udbød Ras, — som vidste bedre Besked om det bortkomne Anker end

nogen Anden — med en Mine der røbede feilslagne Forventninger, „skulle vi blive samlede paa eet Sted, saa kan Du lide paa, at det ikke vil vare længe forend vi have alle Controlleurerne paa Nakken af os. Klyvsod ligger jo paa et Strog der er saa skaldet som en skurvet Hest. Det er langt bedre at vi skilles ad, for paa den Maade at lede dem vild.“ — „Jeg mener nei!“ svarede Jorgen, og udtalte disse Ord med et Blik og en Bestemthed der ingen Modsigelse taalte. „Grændserytterne tage Veien opad Steenbæk inat, og det ligger over en halv Mil norden for os, de skulle slet Intet mærke til, forend Alt er i sin Orden.“ — „Gjør for mig hvad Du vil,“ yttrede Ras stødt, fordi han nødigt opgav Udsigten til at muse lidt paa egen Regning; „men naar en gammel Ulf, som jeg, der i de sidste 15 Aar ikke har druffet andre Vare end dem jeg selv smuglede over, gad luffet Kjæsten op til et godt Raad, da tykkes jeg at man burde tage Mærke dertil — ikke sandt Følkens! hvad synes I?“ — „Det er ligemeget hvad man synes,“ sagde Jorgen alvorlig, „men det bliver som jeg har sagt, ingen Indvendninger Ras! — forstaaer Du mig?“

I dette Dieblis led et svagt Slag paa Huusdøren og en lille Hyrdedreng, indsvøbt i et gammel, pjaltet Hestedækken stak Hovedet indenfor. Da han saae, at der Ingen var i Stuen som han behøvede at frygte, lod han Dækkenet falde, og traadte med en stille Latter hen til Jorgen. — „Guds Fred Fa'er!“ udbrod han glad, „naa, nu har jeg gjort alt det, som Du sagde til mig imorges, det gik godt.“ — „Vel, min Son!“ svarede Jorgen tilfreds og klappede Drengen paa hans krollede

Hoved, „fortæl hvad Du fik at vide.“ — „Først gif jeg ned til Willes“ — begyndte Drengen, „og krob i Morkningen igjennem hans Hauge ind ad Eugen paa Staldloftet, fordi jeg hørte Ham selv tale derinde; han sa'e til sin Karl, at Lieut'nanten havde givet Ordre til at de skulde op til Steenbæk naar Kloffen var tolv, for fra den Kant ventede man „de forbandede Smuglere.“ Ja, det sagde han Fa'er, med de selv samme Ord. Saa løb jeg derfra og ned over Marken til Berkes. Han var endnu ikke kommen hjem fra Gondeløren, men da jeg hørte hans An' Mari' tale ude i Kjøkkenet, om at hun ventede ham snart, krob jeg igjennem Vinduet i Storstuen og stak mig ind under Sengen, for jeg vidste at Berkes ingen Hund har — Tro har bidt den ihjel, det har Jan seet. Da saa lidt var gaaet, kom han hjem og sa'e, at Dvift havde sagt, at der ikke kunde tages Bestemmelse om hvor de skulde hen, førend de vare samlede; de skulde møde ham ved Midnat. Da han gif ud, vilde jeg liste mig bort igjen, men der kom to af hans Born, og jeg vidste ikke hvad jeg skulde gjøre, saa gav jeg mig til at tude saa smaat, og tog paa som en Bussemand; saasnart Bornene hørte det, bleve de bange og løb ud af Stuen, men jeg krob ud af Vinduet og løb her hen til Kroen.“

Smilende havde alle de Tilstedeværende hørt paa den siffige Drengs Fortælling. Sorgen var stolt af sin lille Son, han betragtede ham med den inderligste Kjærlighed. — „Det var godt gjort, lille Søren,“ sagde han, „gaa nu hjem til Morter, og sig hende, at jeg kommer snart bag efter, saa skal hun faae Penge, og til Dig skal

jeg kjøbe en Floite. Du saa vel Jngenting til Math Hjeil underveis?" — „Math Hjeil," gjentog Drengen, „jo jeg mødte ham lidt ovenfor Digen, han bad mig sige Dig, at Du ikke skulde fere Dig om ham forend ved Midnat, saa var han der, hvor Du nok vidste." — „Godt min Dreng! gaa Du nu hjem." — „Ja Fader!" yttrede den Lille nylende, „men Du lovede mig jo, at naar jeg havde gjort mine Sager godt, saa skulde jeg saa Lov til at følge med Dig og Jan en Aften, og nu inat..." — „Ja, ja Søren, en anden Gang skal jeg tage Dig med, i aften ikke." Drengen bød derfor Faderen Godnat, svøbte sig igjen ind i sit Dækken, og forlod Stuen.

Lidt efter traadte et Menneske ind, som vilde have tildraget sig en almindelig Opmærksomhed, hvis han ikke havde været saa godt bekendt for alle Gæsterne, nu derimod værdigede man neppe hans Hilsen et Svar. Det var Skrивeren oppe hos Landsdommer Solberg paa Herregaarden. Han lod sig selv kalde Herr Niels, men Folk i Omegnen kaldte ham sædvanligen Calle Niels, paa Grund af en Lamhed i hans venstre Arm. Undertiden gave Mogle ham Navnet Niels Dyrtid, fortsagt, Personen havde langt flere Navne end han selv skiftede om. Niels var et lille, skjært, forvoret Menneske, med en Puffel saa stor, at man naar han vendte Ryggen til, næsten skulde troe at han manglede Hovedet, thi denne Deel af hans Legeme sad indflemmt imellem Skuldrene, og omgaves af ildroede, strittende Haar. Han havde tykke, hvide, sammengroede Dienbryn, smaae, livfulde Dine, en smal kantet Pande, indfaldne Kinder og en vældig brandgul

Bakkenbart, det hele Ansigt havde et særdeles lavt og gement Udtryk. Da han var kommen ind i Krostuen og havde lagt sin Hat fra sig, tog han Plads nede ved Bordet, og forlangte et Krus Ol, og lod saa sine smaae, plirrende Dine glide hen over alle de Tilstedeværende. Hans Ankomst endte paa een Gang Samtalen mellem Smuglerne, og flere mørke Blikke, som lynede ham imøde, talte for at han var en høist uvelkommen Gæst i deres Kreds. Men Niels agtede ikke derpaa, han tog ligegyldig nogle Tærninger op af sin Lomme og veiede dem betænksoomt i Haanden. — „Vil Du spille, Niels Dyrtid?“ raabte den lille Tykhovede henne fra sin Krog af, med et spottende Smil. — „Nei Tak, Ulle!“ svarede Niels hurtig, „med Dig ikke, Du snød mig sidst for sex Lybsk' Skilling, dem faaer jeg da aldrig mere. Kom Ras!“ vedblev han og vendte sig om til denne, „lad os To gjøre et Par Rast sammen, Du er en reel Mand.“ — „Gaa til hede Helvede med dine Tærninger,“ yttrede Ras foragteligt, „jeg vil ikke spille.“

Man kunde see paa Jorgens Miner, at han ikke var synderlig tilfreds med at Niels var kommen, men han skjulte sin Uvillie mod ham og udbrød med en ligegyldig Tone: „Hvoraf kommer det, at Du saa ofte besøger denne Kro, Niels Lalle? Jeg kan ikke forstaa mig paa, at Du kan have Lust til at spille i denne Tid; Folk siige jo at Du er forlovet med Herresfogdens smukke Datter deroppe, er det sandt?“ — „Det kunde vel træffe sig at det var saaledes,“ yttrede Niels med et tilsyneladende betydningsfuldt Smil. — „Man mener dog,“ bemærkede Værten — som hidtil ikke havde talt et Ord,

men fra sit Sæde ved Skorstenen, studeret de forskellige Afverklinger i Torveildens Flamme — „at siden Carl Dvift er kommen op paa Herregaarden, saa kerer hun sig ikke stort efter jer, Niels!“ — „Na ham!“ svarede Skrивeren med en modbydelig Latter, som tjente til et Skjul for det Krænkende der laae i Bærtens Ord, „ham frygter jeg just ikke meget for. Carl Dvift skulde blot see til at hytte sig selv, hans Fader vil jo ikke vide noget af ham at sige, han har forskudt ham, fordi han ikke vilde lystre, og han lever deroppe af Generalindens Naade og Barmhjertighed, der er Ingen, som kan lide ham, det maa jeg vide bedre.“ — „Nei, naar Herredsfogdens Datter har at vælge mellem Dig og ham,“ sagde Jørgen, „saa kan jeg vel tænke, at Du maa vinde Partiet, ikke sandt Niels?“ — „Spot kun Jørgen! svarede han ligegyldig, „men husk paa, at den leer bedst, som leer sidst, vi ville nu see til.“ — „Og mener Du virkelig,“ vedblev den Anden, uden længere at skjule den Foragt, han folte, „mener Du, at der findes et eneste Fruentimmer i hele Verden, som kan komme til at holde af Dig, saa ussel som Du er? At Du er styg og mere ligner en Bjerg-trold end et christent Menneske, det vil jeg tie stille med, det er jo ikke din Skyld, men at Du er en Gnier, en Karl, der ikke har saa meget ærligt Blod i Livet, som en Hund, at Du med Glæde lader pante ud hos en fattig Bonde, naar Du blot seer den mindste Profit for Dig selv derved, at Du for at tjene en Skilling lader Folt behandle Dig som et Dyr, — see det, det taler jeg om, derfor skammer man sig for at sidde paa Bænk med Dig, derfor er Du hadet og afstyret som en Pest.“ —

Niels blev bleg, han folte sig saaret af det Sande i disse Ord, Alle hans Lemmer skjælvede af Raseri, hans dybtliggende Dine skode blodige Glammer og funklede som en Rats, han kunde ikke tæmme sig længer. I samme Dieblig som Jorgen tang, sprang han op med et undertrykt Skrig, snappede en Kniv fra Bordet, og foer saa pludseligt ind paa ham, at Kruse ikke anede hans Hensigt, forend Niels alt havde revet ham omkuld, og idet han satte ham Knæet paa Brystet, søgte med et djævelskt Emil at støde Kniven i ham. I det samme gik Døren op, Jan traadte ind. Med et Skridt stod han ved Siden af Niels, han greb fat i ham, og kastede ham hen mod Muren, saa ublidt, at Skriveren længe blev liggende paa Gulvet uden at give en Lyd fra sig. Jorgen reiste sig rolig op, og udbød: „Du tager et godt Tag, naar man ikke venter det, men hvad jeg nylig sagde, var ikke for at gjøre Dig vred, det var saadan blot min Mening og den maatte frem. Du kan dog heller ikke nægte, at Du har sat Ondt for Nvists Son til hans Fader, jeg har selv hørt paa det engang, da Du mindst troede Trediemand i Nærheden, men det er nu det samme, kom lad os drikke Forlig vi To, reis Dig dog op Niels.“

Niels hævede sit Hoved og strakte Armene i Beiret med en fæl, svingrende Latter, „Jorgen!“ skreg han vild, „jeg forbander Dig. Jeg vil ønske alt Ondt over mig selv, hvis jeg ikke hævner mig saaledes, at Du aldrig glemmer denne Aften. Guds Fordommelse hvile over Dig, over dine Børn, over den Moder, som bragte mig til Verden, over alle — alle Mennesker.“ Han udstødte endnu et Skrig og styrtede ud af Døren.

„Det er en slem Fyr, den Niels!“ udbrod Jørgen med en stille Hovedrysten, da han var borte. „Det havde seet galt ud, hvis Du ikke var kommen mig til Hjælp, min Son. Nu! hvad Ryt bringer Du ellers hvor Du kommer fra?“ — „Jeg veed med Visshed, at de inat skulle patrullere ved Steenbæk,“ svarede Jan, „jeg har hørt dem tale derom, og Klokken tolv drage de ud.“ — „Godt!“ yttrede Jørgen tilfreds, „vi ere altsaa sikke for dem denne Gang — og nu Folkens! Det er paa Tiden at vi bryde op, vi skilles ad her, og gaae hver for sig ned ad Plaan til, for ikke at vække Opsigt; ved Klyvsod træffe vi sammen igjen.“ — Smuglerne tomte deres Glas og gjorde sig rede til Opbrud. Jørgen bandt sin Sue fast, og vilde just til at forlade Stuen, da hans Sen, den lille Søren, styrtede ind, og foer hen til ham med de Ord: „Dersom Du har aftalt Noget, Fa'er, saa gjør det om igjen, Niels. Lalle lurede udenfor Binduerne efter hvad der blev sagt. Da jeg gik bort for, og saae ham komme herind, anede jeg strax at han havde noget Ondt isinde, og jeg skjulte mig derfor bag Grovten og ventede paa ham til han kom tilbage. Jeg saae ham liste omkring Binduerne og lægge Dret til, og derpaa stak han i flyvende Fart ind over Heden, til Condeleurens Huus.“ — „Godt, min Dreng!“ sagde Jørgen leende, „det var klogt gjort af Dig, gaae Du nu kunns hjem og siig, at det iaften ikke har nogen Fare for os, jeg skal spille dem et uventet Puds.“ — Søren gik, og kort efter forlode alle Smuglerne Krostedet og droge hver sin Vej over Heden, ned ad Plaan til.

Grændsecontrolløren.

Det var ved Aftenstid, da Grændsecontrollør Dvift sad inde i Dagligstuen af sin Bolig, ifærd med at holde sit Maaltid. Alt i Huset tydede paa Velstand, og der herskede en Orden, en Propreté, som vidnede om en god Huusmoder. Denne sad i dette Dieblif ligesom ham paa den anden Side Bordet, beskæftiget med sit Sytøi. Det var en venlig, gammel Kone, tarvelig og reenlig flødt, og hendes fromme, godmodige Træk, hvori kunns Hengivenhed og inderlig Hjertensgodhed spillede sig, stod i den største Modsatning til Mandens mørke og jernhaarde Miner, der gav hans Ansigt et barsk og frastødende Udseende. Længe sad han for Bordet uden at tale et Ord, han kastede engang imellem sit Blik hen paa det gamle Seirværk, som stod i Krogen, for at lægge Mærke til Tiden, og vendte sig saa om mod Vinduet for at betragte Beiret udenfor.

„Det er et slemt Beir iaften, lille Godtfred!“ udbød hun endelig; „jeg vilde ønske, at Du ikke behøvede at tage ud inat, de smugle vist ikke naar det stormer saaledes.“ — „Na Snak!“ svarede Dvift i en tvær Tone, „hvor kan Du tro slikt? Mener Du, at saadanne Karle bryde sig om en Smule Sne eller en vaad Troie, naar de see Leilighed til at fortjene Noget? Det er just fordi vi lige siden Juul have havt et saa daarligt Beir, at de benytte Leiligheden saa vel. Der gaaer næsten ingen Nat forbi uden at de jo sætte Varer over i læsviis, og altid ere de heldige nok til at undgaae os. Det har

aldrig været saa galt som nu. Forhen mærkede man sjældent til Noget, en enkelt Gang imellem blev vel et Anker, eller en Sæt Kasse hentet over Maen, nu derimod føre de tre fire Baade over, og vi træffe undertiden paa Bander af 20 til 30 bevæbnede Smuglere." —

„Men hvad har Du vel for saaledes at trælle og vove dit Liv ved at hindre disse vilde Mennesker fra at begaae Toldsvig?“ yttrede Konen i en stille, klagende Tone. Du resisterer at blive lemlæstet en Gang, og jeg har aldrig en rolig Time saalænge Du er borte, Du kunde tage Dig det Hele langt lettere end Du gjør." — „Hvad jeg har derfor?“ gjentog Dvist og tilkastede sin Kone et mørkt Blik, „for Djævelen! kan Du spørge om det, Anna? Jeg har den Bevidsthed, at jeg handler som en ærlig Mand, der opfylder sin Pligt, og det er dog Noget skulde jeg troe; dersom min Formand i Embedet havde handlet saaledes, vilde det have været langt bedre nu, men han lod sig underkjøbe og blev hjemme, fordi han stod i Ledtog med Rjobmændene; det mener jeg ikke at Nogen skal kunne beskylde mig for. Tænkte de Alle som jeg, saa skulde vi snart bringe dette Uvæsen til Ende, men man begunstiger Smuglerne overalt, selv Generalinden deroppe har en Actie med i det de føre over, og paa den Maade bliver det umuligt for en Enkelt at virke med Kraft! dog lad det gaae som det vil, det duer ikke at betro sig til Gruentimmer i flige Sager." — „Til mig kan Du vistnok betro Dig, Dvist!" yttrede hans Kone i en venlig, bebreidende Tone, „der er vel Ingen som mener Dig det bedre end jeg. Du opfylder dine Pligter, handler som en ærlig Mand, det er sandt, men

jeg tænker saa ofte paa, at den Tid stunder til, hvor Du bliver gammel, og ikke længer kan holde ud som nu, hvordan vil det saa gaae? Vi have jo Ingen, der kan træde i dit Sted; Gud give, at Du ikke havde været saa haard imod vor Son — Carl var —" Her foer Manden op, med et vildt og rasende Blik. „Anna!“ skreg han, og slog i Bordet, saa voldsomt, at baade Tallerkener og Gade dirrede og sprang iveiret af Angest derover, „kommer Du nu igjen med ham? Vil Du da endelig tvinge mig til at gjøre en Ulykke paa Dig? — Gud forlade mig! har jeg ikke over tyve Gange forbudt Dig at nævne hans Navn, og dog bliver Du altid ved dermed; er det for at drille mig Du gjør det? saa Gud hjælpe Dig!“ — „Min kjære, gode Godtsfred,“ udbroed Konen og hævede sine vaade Dine op til ham, „vær ikke vred, Du veed jo, at jeg aldrig gjør Noget for at ærgre Dig.“ — „Men Du veed ogsaa, at jeg ikke kan lide, Du taler om ham,“ sagde Kvist i en harmfuld Tone, „jeg vil aldrig høre hans Navn af din Mund, og vover den Hvalp nogensinde oftere at sætte sin Fod indensfor mine Døre, saa kan han stole paa, at jeg skal tage saaledes imod ham, at han ikke selv gaaer ud igjen. Har jeg ikke behandlet ham kjærligt og godt? Vad jeg ham ikke inderlig om, at han skulde vedblive den Vej, jeg satte ham paa, og ikke forlade Studeringerne, fordi han kom i Besiddelse af den Smule Arv? Men i Stedet for at følge mine Onsker var Kommelen trodsig og gienstridig, og gjorde tvertimod. Jeg veed nok Grunden, det er din Skyld det Hele, Du lod ham have sin Villie her hjemme, kjælede for ham paa enhver Maade, og

kunde ikke bringe det over dit Sind, at nægte ham Noget. Nu seer Du Følgerne af en saadan utidig Svaghed, han har gjort mig en Skam, som jeg aldrig vil glemme, og derfor følger min Forbandelse ham i hvert et Skridt, den skal hvile over alle hans Handlinger i Fremtiden, lad saa Generalinden længe nok tage sig af ham, hun kan gjøre for mig hvad hun vil, men mærker jeg Noget til, at Du Anna underholder den ringeste Forbindelse med ham medens han boer deroppe, faaer jeg at vide at Du skriver eller taler til ham, saa Gud hjælpe Dig. Du kjender mig. Jeg har forskudt og forbandet ham, — jeg har ikke længer nogen Son; og nu ikke et Ord mere derom, gaa ud og giv Hundene deres Væde, det er paa Tiden, at jeg kommer afsted."

Konen reiste sig, og fastede idet hun gik et smerteligt Blik over mod Dvift, men han lod som han ikke bemærkede det. Da vorte der sig Noget henne i Krogen. Et Suk lod derfra, og en hoi, hvidklædt, qvindelig Figur forlod sit Sæde bag en stor Dragkiste, som hidtil havde skjult hende. Hun traadte hen til Bordet, hvor Dvift sad, og lænede sig i nogle Dieblikke taus derved. Hendes Ansigt var liigblegt, Dinene spillede med et vanvittigt, forvildet Udtryk i deres Huulninger, og den hele Stikkelse havde noget saa Rædselsfuldt og Aandeaagtigt ved sig, at Controleuren blegnede, da hans Blikke mødte hendes. „Kommer nu den Gale med," hviskede han med en sagte, bævende Stemme, og knugede Haanden til Panden, „uh! det er et Satans Liv jeg fører."

„Fader!" — udbrod Pigen i en dæmpet, flangløs Tone, og traadte hen til ham og lagde sin Haand paa

hans Skulder, „hvad var det nu igjen? Kunde Du ikke lade mig have No længere, jeg sov og dromte saa deiligt om Julius; jeg syntes han sad hos mig henne ved Vinduet, ligesom forhen, forend Du forbed ham at komme i vort Huus, og han var ikke mere bleg og blodig, som den sidste Dag, da jeg saae ham i Skoven, hvor han havde skudt sig, fordi — Du veed nok; — han var saa smuk, og vi havde det saa godt, saa godt; — tænk paa, hvad jeg har sagt Dig, Du vil tilsidst dræbe Moder, saa faaer Du Lo at gjøre Regnskab for deroppe, — ham og hende.“ — „Stille, stille, Maria! vær nu god igjen,“ hviskede Faderen rystet, og den kolde Sved brast ud af hans Pande, saa skrækkelig folte han sig greben af den Banvittiges Ord — „gaa hen og drom om Julius; jeg skal nok være rolig og god mod Moder.“ — „Taf! taf!“ yttrede Pigen — og et sælsomt Smil spillede omkring hendes blaalige Læber — „men naar jeg nu til Sommer gaaer ud i Skoven,“ tilfoiede hun — „og søger efter ham, naar Bønderne finde hans Liig, vil Du saa vel være streng længer, og forbyde dem at gaae herind med ham, medens de forbinde hans stakkels knuste Hoved? Han er jo død, og jeg vilde saa gjerne see ham en Gang — blot en eneste Gang forend de begrave ham.“ — „Nei, nei Maria!“ svarede Dvift rystet; „gaa blot, gaa!“ skreg han med en frygtelig Stemme, medens hun endnu nølende betragtede ham med sit matte, glandsløse Die, „der kommer Nogen.“ — Da han sagde dette, bankede det tre Gange paa Ruden; Hundene gjevede, Dvift tog Lysen og gik ud for at lukke op; men den Banvittige traf

sig langsomt og med en stille Patter tilbage i sin Krog, og kom ikke oftere tilsyne denne Aften.

Lidt efter kom Controlleuren igjen, og tilligemed ham traadte Niels, Herredsfogdens Skriver, ind i Værelset. Hans Ansigt havde i dette Dieblik et Udtryk af den inderligste Skadefryd og en ret djævelsk Triumph spillede ud af hans Blikke, da han vendte sig mod Qvist og med en dæmpet Stemme udbrod: „Nu Herr Lieutenant; jeg har iaften endelig fortjent den Daler Courant, De lovede mig forleden. Jeg har seet alle Smuglerne forsamlede i Hundekroen, (et saadant nobelt Navn havde man nemlig givet Krostedet, som er beskrevet i forrige Capitel) Kruse og hans Son vare blandt dem, lidt efter Midnat have de i Sinde at sætte over ved Klyvsod.“ — „Klyvsod!“ gjentog Controlleuren og stampede arrig i Gulvet, „det er da fordomt, saa uefterrettelige Folkene derovre ere i deres Angivelser; man har meldt mig at Smuglergodset vilde blive baadet over ved Steenbæk. Og hvoraf veed De Niels, at det ikke forholder sig saaledes?“ — „Det skalde jeg vel tro, at jeg maatte vide,“ svarede Skriveren med en vigtig Mine, „jeg har staaet udenfor Vinduerne den hele Aften, og lyttet efter hvert Ord de talte; jeg horte dem lægge Planer og bestemme Tiden. — Jeg var ogsaa inde i Kroen,“ vedblev han, „Jorgen drillede mig, og da jeg vilde tage fra mig, har hans Son pryglet mig i Vidners Overværelse; men det skal de komme til undgiælde for begge To, det skal de. — Jeg faaer altsaa den Belønning De lovede mig, ikke sandt, Herr Qvist?“ — „Jeg maa først have Bished for at Deres Angivelse er rigtig,“ svarede Controlleuren med et foragteligt Blik,

„er det saa, kan De imorgen hente Daleren hos mig.“
 — „Jo vist!“ — yttrede Niels fortrydelig, „nu skulde jeg vel løbe to Gange herover for en Daler. De kan jo ligesaa godt lade mig faae den strax; dersom ikke hvert Ord jeg har sagt er den rene Sandhed, saa —“
 her taug han, men erstattede det Manglende i Meningen ved at fare med Haanden over Halsen, som udlagt betydede, at han satte denne Deel af sit Legeme til Pant derpaa. — „Men det er det samme, skal vi rasle om Pengene? — qvit eller dobbelt.“ Han tog Lærningerne op afommen og holdt dem hen til Controlleuren. Da blev Dvist vred. Nærerne svulmede i hans Pande, og hans Dine skode Lyn mod den forbloffede Niels, der strax fik de ulykkelige Lærninger skjulte igjen. „Gaa til Helvede med Deres Lærninger, — hjerteløse Gnier!“ raabte han, „troer De at jeg vil rasle med Dem? Kom som jeg siger igjen imorgen og gaa nu, jeg har ikke Tid at tale længere med Dem.“ Taalmodig tog Niels sin Hat og udbød laconisk: „Godt Herr Dvist! godt! De behøver jo ikke at blive hidsig for saa lidt, imorgen kommer jeg altsaa herved efter Pengene, men det bliver tidligt, thi jeg vilde nødigt have at man skulde tro —“ — „Alt De var saa ussel en Karl, som De virkelig er, man kunde let faae ufordeelagtige Tanker om Herredsfogdens Skriver.“ — „Ikke fordi man seer mig gaae ind til Dem,“ smaalo Niels med et væmmeligt Grin, „men det er nu ikke værd at tale mere om. à propos! veed De at Deres Son i denne Tid —“ — „For en Ufærd!“ skreg Dvist rasende, „kommer De ogsaa med ham; ikke et eneste Ord vil jeg høre Dem tale, eller der skeer en Ulykke — gaa — herud! og kom igjen, som jeg har

sagt." — „Godt, Herr Lieutenant!" sagde Niels, idet han tog sin Hat og gik, „jeg gaaer, spar blot ikke Sorgen Kruse eller Jan, naar De træffer paa dem, skyd dem Arme og Been istykker, slaae dem ihjel, hvis De kan komme til det. De have fortjent det, de — de Hundetampe." Med disse Ord foer han ud af Deren, og smækkede den til efter sig, og Controlløren hørte ham endnu længe tale med sig selv, medens han gik tilbage over Heden.

„Hu!" udbrod Niels, „hvor jeg hader ham, og hele den forbandede Menneffeslæggt omkring mig, havde jeg blot Magt en Time — evige Gud! blot en eneste lille Minut jeg skulde lade de meest skrækkelige Pinsler nedregne over dem Alle — Alle — Alle — Ingen undtagen. Men jeg maa vente, eengang slaar nok min Stund, og da — o! jeg skal tage en gyfselig Gjengjældelse over dem. Nu faaer jeg Hævn over ham, denne Jan, siden kommer Touren til Faderen, de skulle bukke under begge To, og jeg vil tjene derved. Penge! Penge! Penge! det er Hovedsagen næst efter Hævnen, — det er den Åre om hvilken hele Verden dreier sig. Naar saa dette Spil er vundet," vedblev han med en lav, undertrykt Stemme, og hans lumste Dine glødede af en forfærdelig Ild, saa har jeg kuns Gen tilbage — det er Carl Øvst; jeg har allerede skaffet ham Faderens Forbandelse, vistnok kuns et tomt Ord, men i Elisæs Dine har det dog en rædsom Betydning. — Han har en Overvægt fremfor mig — jeg tilstaaer det, — han er kommen ubeleiligt her op. Hver Dag, hver Time forstaaer han at knytte hende fastere til sig, og jeg kan ikke gjøre Noget,

men maa rolig see derpaa. Han elsker hende ikke — jeg veed det, det er blot sin Egentjærlighed han pleier, men jeg — elsker jeg hende da? O! jeg hader hende saa varmt, saa glødende, som Ilden i Vesuv, — hun har spottet mig, forhaanet mig og dog skal hun blive min — min, Elisa! han og jeg ville spille om Dig, og jeg maa vinde, thi Qvist bruger blot sin Klogskab, sin Snildhed for at seire, men jeg vil sætte min Sjæl, min hele Salighed, enhver fremtidig Glæde paa Spil derfor. — Niels! Niels! Du skal komme til at triumphere." Han udstødte, da han sagde disse Ord, et gyseligt Hyl, og styrtede som et Dyr afsted over Heden, hjem til sin Bolig paa Herregaarden.

Den samme Nat, da Klokkeren i Kirketårnet slog Tolv, travede to Ryttere bort fra Lieutenant Qvist's Huus hen over den frogne Sti, som førte ind ad Skoven til. Begge vare vel bevæbnede, og det saaes nok, at de vare Grændseopsynsmænd, som drog ud paa deres natlige Poster. De rede længe tausende ved hinandens Side uden at tale et Ord, og gjorde blot et lille Ophold engang imellem, medens de svøbte sig tættere ind i deres Rapper, til Værn mod den skarpe Nattevind, som lustedes dem imøde fra Havet af. Det var meget mørkt i Veiret, og man skimtede intet Lys paa Himmelbuen; desuagtet brode Rytterne sig kun lidet om Veien, men overlode den til deres Heste, og disse havde ogsaa gjort Touren for ofte til at forfeile den. Da de kom til Udkanten af Skoven, holdt de stille ved en gammel Steendige, som engang havde gjort Skjæl mellem Skov og Hede, men nu laa nedbrudt og adspredt paa forskjellige Steder; og dette

var Samlingspladsen, hvor de skulde oppebie den øvrige Deel af Patrollen.

„Det varer længe, inden de Herrer finde for godt at komme,“ udbrod endelig Dvift; — thi han var den ene af Rytterne. — „Klokken er over tolv og til den Tid burde de have været her. Saaledes gaaer det altid,“ mumlede han for sig selv, „der hersker en skjon Orden i det Hele.“ Han vendte sig flere Gange tilbage paa Hesten, og hans Bine stirrede speidende over til den Kant hvorfra han ventede sine Stalbrødre, men de stirrede forgjæves. Ingen kom. Den anden Rytter var imidlertid steget af, for at stramme Buggjorden paa sin Sattel, og der herskede en uhyggelig Stilhed overalt omkring dem, som kun forstyrredes af Stormen, der pøb inde mellem de bladløse Træer i Skoven. Dvift blev utaalmodig over den lange Venten, han brummede og udstødte flere Gange en kraftig Ed. Da lod paa een Gang Slaget af en Hviile i Nærheden. Noget forundret over denne usædvanlige Lyd saa sildig om Natten, vendte han sig om paa sit Dyr, og i det samme hævede to mørke Skikkelser sig iveiret paa den anden Side af Steengjærdet. Diebliffelig foer hans Haand ned i Pistolhylstret, men — det var forsilde. En stor, svær Mand sad med et pludseligt Hov bag paa Ryggen af Hesten, og omklamrede ham saa kraftigt med sine Arme, at han var nær ved at knuse ham. Efter at Menneket paa en saadan Maade havde sikket sig sit Bytte, lod han sig glide ned af Dyrets Ryg, og neppe naaede de Jorden, førend et tyndt Reb var slynget om Controllørens Liv og Hænder. Modstand var derfor umulig. Dvift fandt

sig rasende som han var i Alt, og ønskede blot i sit Hjerte, at de ventede Betjente maatte komme ham til Hjælp. Da han vendte sig om til sin Fedsager, saa han til nogen Trost for sig, at denne havde haft en lignende Skjæbne, og laa bunden og snoret paa Jorden. Hidtil havde ingen af Volds mændene talt et Ord, den hele Scene var gaaet stille og lydløs af. Nu brød den Ene af dem Tauskeden, idet han vendte sig til sin Kammerat med det Spørgsmaal: „Hvad nu Jørgen?“ — „Nu tilhæst igjen,“ var Svaret, „og saa derhen, hvor jeg sagde.“ De Fangne maatte altsaa bekvemme sig til atter at bestige deres Heste, — men først bleve de bundne for Vinene; derpaa sprang de Ubekjendte op bag paa, og saa gik det i fuldt Gariere afsted over Mark og Hede.

„Det er altsaa Dig, Jørgen Kruse,“ — udbrod Dvist underveis, „der behandler mig saaledes. Hvorledes mener Du at slippe fra dette dumdriftige Rovestykke? — Jeg kjender Dig bedre end Du troer,“ vedblev han, da den Anden ikke svarede, „og veed godt at Du er Anførereren for alle Smuglerne her i Egnen; jeg har imidlertid hidtil aldrig tilføiet Dig nogen Fortræd, og ladet Dig gaa, fordi jeg ikke traf Dig i Gjerningen, men nu bliver det for galt.“ Jørgen sukkede, men taug og drev blot Hesten hurtigt fremad igjennem Lyngene. „Hvorfor driver Du det saa vidt i denne Tid, Jørgen?“ spurgte Dvist, „Du smugler jo næsten hver Nat; forhen gik det langt sjældnere paa end nu.“ — Jørgen mærkede nok at han uagtet sin Tausked var kjendt, og han svarede derfor: „Det er sandt hvad De siger, Lieutenant! De har ikke været saa streng imod mig, som De vel kunde være, jeg

veed nok at jeg to Gange har været indenfor deres Bøsselængde, og De holdt dog tilbage. Det er jo ogsaa blot af den Grund at jeg lægger Haand paa Dem inat, der vilde ellers blive spildt Blod til Unytte, der er Folk ved Haanden nede ved Naen, som ere vante til at maale Alle, som komme dem iveien med skarpe Knive, og jeg vilde kun nødigt have, at det skulde gaae saa vidt med Dem." — "Men hvorfor smugle I i denne Tid langt oftere end forhen?" gjentog Dvisti i en mildere Tone. — "Fordi jeg har en gammel Fader hjemme, som mangler Klæder til Vinteren, den Stakkel! og foruden ham fire Born, der hver Dag raabe paa Brød. — Controllleur! De er jo selv Fader, og har vel heller ikke Sindelag til at glemme deres eget Kjød og Blod, naar De saae Midler til at afværge Nøden. Hvorved skal jeg vel tjene Penge, naar jeg ikke maa smugle imellemstunder? Og hvad Synd er der vel i Grunden deri? Jeg snyder dog Kongen for langt ringere end mangen Anden, som Ingen taler til derfor, fordi de sidde lidt høiere paa Pind end jeg. Den mindste Part gjør det af Træng. Der gaae langt flere Tyve omkring i Landet end dem man hænger. De kunde nu føre mig en Ulykke paa Halsen om De vilde, Lieutenant! men jeg veed nok, at hvis jeg var i deres Sted, saa gjorde jeg det ikke, og saa maatte jo gamle Tonne og Ungerne der hjemme krepere af Sult. Ikke sandt, det var dog Synd at gjøre?" — "Ja ja, Jørgen!" yttrede Dvisti, som følte sig bevæget ved det aabenhjertige og godlidende i hans Ord; "men hvem er din Medhjælper? Han seer mig for spørlemmet ud til at være din Sen." — "Det er

det ikke heller, Lieutenant! det er ikke min Son, det gjør jeg en Gud paa, men jeg kan alligevel ikke sige Dem hvem det er." — „Heller ikke naar jeg lovede Dig at hendyffe Sagen, saaledes at der Ingen kommer i nogen Ulempe derfor?" — „Nei!" svarede Smugleren bestemt, „heller ikke da! Jeg er vel en ringe, uanseelig Mand, men jeg pleier altid at holde hvad jeg lover, og jeg har givet mit Ord paa, ikke at nævne min Kammerats Navn."

De holdt nu udenfor et lille Huus. Sorgen og hans Kammerat sprang ned, og hjalp deres Fanger af Hestene, som de indstaldede i et Skuur i Nærheden, hvorefter de førte Grændsebetjentene ind i en mørk Stue. Det var i Hundekroen, men den Stoi og Larm, som for en Time siden havde hersket der, var ophørt, nu var det stille og tyst rundt omkring dem. Ingen talte et Ord, hverken Fangerne eller deres Bevogtere, og først et Par Timer senere saae man Dvst og hans Stalbroder igjen at sidde til Hest og forlade Krostedet, førte af deres selvbudne Ledsgere, som da de vare redne en Stund og komne midt ud paa Heden, pludseligt sprang af og forsvandt, uden at det var muligt at opdage den Vej de havde taget.

Fastelavns-Mandag.

Fra gammel Tid af har den Skik vedligeholdt sig i Jylland, at tilbringe den første Mandag efter Fastelavns Begyndelse med en eller anden Lystighed og Fest. Det

er endnu et Minde fra Chatolicismens Tid, et Slags Carneval i det Smaa. I nogle Egne ride Vonderkarlene omkring gjennem Byerne i alle mulige comiske Forflædninger og affordre Huusmodrene Bidrag i Æg, Smør og andre Fødevarer, hvilke de siden levere en af Sognets Vonder til Erstatning for det Gilde, denne samme Aften foranstalter for dem. Paa andre Steder ride de Ring, stikke efter en udpyntet Straamand, eller skyde til Maals efter en opstillet Fugl; og saaledes er Fastelavns Mandag vedbleven at være en National-Festdag for Landalmuen, som forsamler de forskjellige Egenes Beboere hver paa sit Sted, uden at enten Veir eller andre Grunde formaae at hindre Gamle og Unge fra at deeltage i den.

Paa Jyllands Vestkyst, hvor denne Historie foregaaer, havde man for Skik at skyde efter en død Hane, som til dette Tiemed var opreist paa en høi Stang. Alle de der ønskede at deeltage heri, maatte først erlægge et vist Bidrag til Sognemanden for hvert Skud, og det indkomne Beløb blev saa givet som Gevinst til den der nedskød Fuglen. Dette Aar begunstigede et meget godt Veir Festen og hidlokkede allerede fra den tidlige Morgen en usædvanlig Mængde af Omegnens Beboere, der vilde være med, enten som Tilskuere eller som selve Deeltagende. Nede for Enden af Skoven var Fuglen og Stangen opstillede mod en stor Ræmpegrav, og dertil rettede Vonderfolkene deres Gang. Efter Middag begyndte Skydningen, og en Mængde smaae Vonderdreng, som stode i Klynger rundt omkring, med røde Næser og røde Dren, oplivede Scenen ved at udbryde i et vældigt Skraal for hvert uheldigt Skud som faldt. Da raslede det ned ad

Herregaardsveien, en let Tospender-Kane kom ansættende, og Alles Dine vare for et Dieblisk henvendte herpaa. En ungdommelig skjon, qvindelig Skikkelse, tæt indhyllet i en mørk Silkekaabe, foret med Peltsværk, sad i den, ved Siden af en aldrende Mand. Det var Brammer, som havde overtalt Flora til at følge med sig og see paa Stadsen, han troede det skulde opmuntre og glæde hende, og nu sad hun i Kanen ved Siden af Faderen, medens Generalindens vælige Brune fore afsted med dem i strygende Fart. Da de vare komne ned til Pladsen, holdt de og stige ud, og nogle af Bonderne vare strax tilstede og tilbode at vogte Hestene, medens Herskabet noget nærmere ved tog „Fyringen“ i Diesyn. Der var vel gaaet en Time bort, siden de begyndte, og endnu havde Ingen gjort Fuglen videre Skade, end at de hist og her havde berøvet den et Par Fjer. Flora følte sig meget opromt og munter ved at betragte dette livfulde Skuespil, og hendes melodiske Latter lod ret hjertelig for hvert Geilskud, de gjorde. Rundt om hende og Brammer, havde forsamlet sig en Mængde Tilskuere der verelviis betragtede snart de Fremmede, snart Fuglen hist oppe. Noget længer borte stod en Klynge omkring en Mand, som Læseren allerede har gjort Bekjendtskab med i Hundekroen under Navnet Ras. Hans store, hvidmelerede Pjækkert og nye Bramdugs Beenklæder gave ham idag et festligt Udseende, som dog svækkedes, saasnart man saae op paa hans mørkebrune, haarbevorede Ansigt. Alligevel var Ras dog ret i sit Es denne Eftermiddag, og desaaarsag havde han ogsaa dobbelt saa stor en Mængde Historier tilrede som ellers; Samtalen maatte falde paa hvilket Thema

den vilde, Smugleren forstod altid at sætte Couleur paa den, ved et og andet rædsomt og utroligt Eventyr, som han „lod sig radbrække paa“ selv at have oplevet, og han var just skiftet til at være Fortæller, thi hans Stemme var hoi og gjennemtrængende, og for at glæde saa Mange som muligt, dæmpede han den aldrig, men skreg op af fuld Hals.

„Na, Bagateller! Smaating!“ — udbrod han nu, efter en Tidlang at have lyttet til en Begivenhed som en ung Bondeskarl fortalte, og paa hvis tætsludede Haar og Knebelbårter man kunne see, at han nylig var vendt tilbage fra Staden, hvor han havde ligget i Garnison, „det er altsammen kun at regne som Vand imod en Skive-skydning jeg har været til engang paa mine Reiser; men kanskee sig at I ikke har Lyst til at høre denne snurrige Fortælling, Fokkens?“ tilføiede han med en Mine og et Blik paa de Omkringstaaende, som tydeligt talte for, at han var overbevist om det Modsatte. — „Jo naturligviis, Ras!“ tilraabte Mængden ham, „fortæl Du, det er nok værd at høre paa,“ — Flere kom til; Ras spyttede en Haandfuld Skraa ud af Munden, tog sig igien en ligesaa stor Portion paa ny, og begyndte saaledes at fortælle:

„Det var da i en lille By i Vestindiens Land, som ingen af Jer nogeninde har seet eller hørt Tale om, og derfor gjer Navnet Intet til Sagen; men fort at siige, der skulde skydes til en Fugl, og hvis I kanskee mene, at det var med saadanne Kommepufferter, som dem de bruge her idag, saa tage i rigtignok bandsat feil; nei Vorn! det var med ordentlige Skibskanoner vi fyrede.“ — „Skibs-

kanoner?" yttrede Tilhørerne, med et Forundrings Udbrud. — „Skibskanoner," gjentog Smugleren med Betsning, „og den Tingest af Fugl var hverken større eller mindre end Enden af min Lillesfinger, det vil jeg strax lade mig radbrække paa, to Gange; for I kan vel indsee at i Landene dernede, ere Fuglene af en langt finere Skabelon end som hos os, og ligerviis Menneeskene; de ligne paa et Haar den frumputlede Skriver, som staaer der henne, og det kommer altsammen af den skræffelige Hede. Vi fyrede da væk, og der var mellem Skytterne en braksnudet Karl af en Hollænder, der hoverede noget bandsat, fordi han langede til at nappe Stjerten bort fra Dyret. Men saa kom jeg — nu skal I blot høre! — jeg fik da en Kanon lagt an, vidskede og ladede den selv, rettede den og vobdig! — der laa Ræbet af Fuglen paa Jorden. Det var ungefæhr at see til, som en almindelig Knapenaal. Alle Folk der saae dette Skud, gav et Brøl fra sig af Forundring, og jeg laante den Herren Hollænder et Blik, der var bedre end en heel Skof Ord. Saa ladede jeg paa ny, rettede Kanonen, og hvit! — Her gav han en forunderlig Lyd fra sig med Tungen der skød jeg begge Benene bort under Tingesten. Benene vare paa Tykkelse som en almindelig Spindelvæv. Da Hollænderen saae det, luskede han nok af, og jeg tog Gevinsten til mig." — Med disse Ord stak Taleren begge Hænderne til Bunds i sine uhyre Lommer og dreiede sig omkring mellem Tilhørerne, med det Spørgsmaal: „hvad sige I vel dertil? Det var en Skiveskydning, som havde noget Andet at mælde, end den Knebelsbarten nylig gav fra sig." Mængden tiljublede ham et eenstemmigt Bisald

og bortffjernede sig kort derpaa, da Ras ved sin Taushed gav tilkjende, at Historien var ude.

Bramer havde hørt hvert Ord, Flora kunde ikke dæmpe sin Trang til Latter, og vendte sig til Siden for at skjule den. „I maa nok være en god Skytte,“ yttrede han og vendte sig om til Ras, som nu stod nogle Skridt fra ham. — „Det lader jeg Andre sige mig paa, Herre!“ svarede Smugleren med en selvfolende Mine, idet han gjorde en dyb Compliment, „jeg pleier ikke gjerne at rose mig selv, men der er rigtignok dem, som haandtere slettere med Krudt og Bly end jeg.“ — „Harde I da ikke Lyst til at prøve et Skud idag? Jeg har nu staaet her saa længe og seet dem skyde feil, at det skulde glæde mig om jeg blev Vidne til et Mesterskud af Eder.“ — „Nei!“ svarede den Anden, som imidlertid dog folte sig meget smigret ved Bramers Ord, „jeg har Andet at bruge mine Penge til; desuden skyder jeg bedst med Rør af større Omfang end dem de bruge her. Kanoner ere de rette Tingester for mig! Herren horte kanske sig den lille Historie, som jeg nyssens fortalte?“ — „Lidt af den,“ svarede Bramer smilende; „jeg gad dog gjerne seet et Beviis paa Eders Kunst; naar jeg nu betalte Indskudet, vilde I saa prøve et Skud?“ — „Det skulde da blot være for at gjøre Herren en Fornoielse dermed,“ yttrede Ras med et eget galant Buf. „Nu, lad gaae! det er vel længe siden jeg sidst omgiffes Bossen paa sliq Maade, men jeg mener dog, at et sikkert Die og et godt Haandslag endnu skal gjøre mig Gre. Men angaaende Gevinsten, i Fald jeg skyder Fuglen i Maes, hvad saa?“ — „Den tilfalder naturligviis Eder,“ svarede Bramer;

„det er blot for at have den Fornoielse at see Eder skyde, at jeg betaler et Nummer.“ — „Godt!“ sagde Ras tilfreds, „saa ere vi aldeles enige, jeg vil foie Herrens Dnske.“ — Brammer gik nu hen til Sognefogden efter et Nummer til Smugleren, medens denne begav sig ind mellem Skytterne og skreg med høi og lydelig Stemme: „Heida! kom her, hvem der vil laane mig en Bøsse og Krudt, saa skal jeg gjøre et Skud.“ — Strax tilbød En ham sit Gevær og Ras traadte ind i Kredsen. En forventningsfuld Stilhed indtraf, endskjondt kunz Saa havde nogen synderlig Tro til hans Færdighed. — Skudet knaldede — men Fuglen sad urørt paa sin Pind, som før. Fortrydelig traadte den uheldige Skytte tilbage. — De har tabt deres Penge, Herre!“ udbrod han; „men det var mindre min, end den djævelblændte Bøsses Skyld, den stodte saa umaneerligt, som om Lobet havde været boret i Slangegang. Der har Du din Puffert igjen,” vedblev han og rakte Giermanden Bøssen, „det er ikke Toi at levere mig.“ — Brammer saae paa Flora og smilte, og da han lidt efter vendte sig om efter Ras, havde denne forladt Stedet og var gaaet hjem. — „Han blev fortrydelig over sit Uheld,” yttrede Sognefogden, som stod hos ham, „dog har han godt af saadan en Streg engang imellem, han er bandsat stor i Munden. — Men see! der nede kommer to Bøsser, hvad giver De mig vel for dem, Herre?“ Brammer og Flora vendte sig hen mod det Sted Sognefogden pegede til, og saae tre Mænd komme gaaende nede paa Beien, hvoraf de To bare Geværer. Som de nærmede sig, kjendte de Jørgen Kruse og Jan. — „Nu vil det snart være forbi med Skyd-

ningen denne Gang," bemærkede Fogden, „naar Torgen eller hans Son har skudt, pleier der sjelden Noget at komme efter." — „Men hvem er da den Tredie af dem?" spurgte Bramer, forundret over det Afstikkende og Sælsomme i Mandens Klædedragt og Person. — „Saamænd!" svarede Bondemanden, „det er en af Førerne for Natmændene, som opholde sig her i Egnen i Vinter, — Math Hjeil er hans Navn, han er Fuglefænger af Profession og forresten en meget skikkelig Fyr, som intet Ondt gjer."

Math Hjeil var en meget høi, bredskuldret Mand af en muskuløs og jernfast Bygning. Han var idag iført et Par korte Lærreds Beenklæder, som ikke naaede ham længer end til Knæene, og under hvilke man saa hans nøgne, senefulde Been stikke frem; paa Fodderne havde han et Par Sandaler, fastbundne med Snore og Remme, og omkring Livet sluttede sig en tyk Gaareskinskofte, befæstet med et Belte, i hvilket en lang Kniv med et Hjortehorns Skæft, var stukken. Da Jan kom nærmere, gjenkjendte han Flora, og en inderlig Glæde lyste ud af hans Træk ved dette Gjensyn, han rødmede og gjorde en dyb Hilsen for hende og Bramer. — „Gi, ei!" udbroød denne venlig og betragtede med Velbehag den smukke Semand, — „see der! — vi træffe dog sammen igjen, har De ogsaa i Sinde at prøve deres Lykke paa Fuglen?" — „Nei, desværre!" — svarede Jan smilende, „der bliver denne Gang næppe Noget tilovers for mig; min Fader og jeg traf Lod undervejs om, hvem der skulde have det første Skud; det tilfaldt ham og han pleier sjældent at feile sit Maal, endogsaa paa en længere

Afstand end denne." — Jørgen og Math vare imidlertid, efter at have hilset paa de Fremmede, gaaede ind imellem Bønderne, hvor den Første just ikke var velkommen ved denne Leilighed; thi de kjendte hans Færdighed, han havde allerede gjentagne Gange givet Beviser paa den; og Flere af dem udlode sig endogsaa med, at det ikke skulde tillades ham at skyde, men Sognefogden lod ham faae sit Nummer, og Jørgen traadte ind paa Pladsen. En almindelig Taushed herskede overalt blandt Tilskuerne medens han ladede Geværet; Jan, Flora og Bramer traadte noget nærmere til, — i det samme hævede Kruse sin Bøsse, et mat, huulttonende Skrald lod, og da Røgen drev bort, laa Fuglen gjennemskudt paa Jorden. Drengene udbrode i et svingrende Glædesfrig, medens de trængte ind paa Banen og sloges med hverandre om Fuglen, Mændene samlede sig omkring Jørgen og Sognefogden, og betragtede med hemmelig misundelige Blikke de Penge, som han modtog i Gevinst.

„Hm, hm!“ mumlede En af dem til sin Sidemand. „Det er ingen Kunst for ham at træffe, han har øvet sig saa tit paa Dyrene inde i Generalindens Skov, at han nok maa kunne gjøre et sikkert Skud.“ — Jørgen hørte denne Ytring, men han agtede ikke derpaa, han lo blot stille, hilste paa Bramer og bortfjernede sig kort efter, fulgt af Læteren Math Hjeil.

„Seer De,“ udbrod Jan med et tilfreds Blik, og vendte sig mod Flora, „jeg troede nok at min Fader vilde gjøre det sidste Skud idag.“ — „Jeg ønskede at han ikke havde været saa heldig,“ svarede hun venlig, „jeg vilde saa gjerne have seet Dem skyde.“ — „Følg nu med op,

og bliv hos os i aften," bad Bramer, „vi fik ikke Vel-
 hed til at see et Beviis paa Deres Færdighed her, giv
 os Erstatning derfor ved deres Selskab. De vilde ret
 gjøre mig en Fornoielse derved." — „Det vilde volde
 mig selv en større Glæde, end De mulig troer," svarede
 Jan alvorlig, „men jeg maa alligevel undslaae mig der-
 for. Tilfældet har nu engang opreist et Skillerum mellem
 Dem og mig, dets Navn er Convenience, Herr Bramer!
 og det er alene Deres Velvillie som lader Dem glemme
 det. Jeg passer saa lidet for den Kreds De indbyder
 mig til; have end Omstændigheder gjort, at jeg er gaaet
 noget forud for Enkelte af min Stand saa har jeg med
 dette tillige lært at indsee Nødvendigheden af at finde
 mig i de snevre Forholde, Samfundets Love en Gang
 opstillede. Blandt mine Jevnlige nede i Landsbyen pas-
 ser jeg, der seer man mig med Glæde. De staaer i den
 Tro at skyldes mig nogen Forbindtighed, og af den
 Grund vilde mit Selskab kun være taalt oppe hos
 Generalinden." — „Og hvem siger Dem at De blot er
 taalt der?" spurgte Flora med en blid, klangfuld Stemme,
 „hvoraft veed De, at vi ikke gjerne see Dem hos os?"
 — „Der vilde vel næppe Noget sige mig det," — yttrede
 Jan med et veemodigt Smil, „men jeg siger mig det
 selv; jeg er et simpelt, ubekjendt Menneſke, og hvert
 Dieblisk vilde denne Tanke stille sig imellem mig og Glæ-
 den." — „Og De feiler deri," sagde Bramer, „De har
 Uret ved at nære denne Mening. De taler om Conve-
 niencen, men den er ikke noget Skillerum mellem os, den
 aabner derimod enhver Kreds for den Dannede, og læg
 Mærke til, unge Menneſke!" vedblev han i en hjærlig og

faderlig Tone, „hvor man med en flygtig Opmærksomhed, eller endog med aldeles Ligegyldighed vilde see hen til Andre, som en høiere Stilling, en finere Omgivelse gav et flebent Ydre — der vil man beundre Dem. De var saavidt jeg veed, ikke begunstiget af disse lykkelige Forhold, deres Liv stod i Mod sætning til dem, og dog har De vidst at erhverve en Frihed, en sjelden Taft i deres Opførsel, som just fordi den træder saa fordringsløs og ukunstlet frem, er et Billede af en Aand og en selvstændig individuel Kraft, der indtager Enhver til Gunst for Dem.“ — „Men Andre end just De, ville tænke saa fordeelagtigt om mig?“ spurgte Jan med et tvivlende Blik. — „Saaledes vil den virkelig Dannede altid tænke,“ svarede Bramer i en overbevisende Tone, „og kun dennes Mening bør have nogen Vægt for Dem.“ — „Men Du gjør Uret i at overtale Herr Kruse, kjære Fader!“ sagde Flora med en alvorlig Stemme. „Du maa jo let kunne indsee, at han ingen Lyst har til at føie vore Ønsker, og alene af den Grund undslaaer sig derfor.“ — „Nei, kjære Froken!“ svarede Jan bevæget, „slig ikke det, De veed ikke hvormegit De mis skjender mig ved denne Mening, og hvor glad jeg vilde føle mig ved den Tro, at det virkelig skulde være Tilfældet, hvad deres Fader nylig sagde.“ — „Saa følg med os, og overbeviis Dem derom,“ yttrede hun med et venligt Blik. Jan kunde ikke modstaae længer, han fulgte med. Ranen førte forud og de tilbagelagde Veien tilfods.

Generalinden overgik sig selv i Artighed og Forekommenhed mod Jan denne Aften, thi endskjendt hun ellers i sin Omgang med Fremmede altid pleiede at

erindre sig, at hendes salig Mand havde været Excellence, og at hun nedstammede fra en fornem adelig Familie; saa var den unge Kruses Bæsen dog saa frimodigt, aabent og beskedent, at hun over dette glemte al Standsforskjæl; hans indtagende Ydre bidrog vel ogsaa sit dertil, thi end ikke paa Alderdommen forseiler Skjenheden sin Virkning. Han var ikke forlegen eller tilbageholden, — en Folge af indskrænket Forstand eller Mangel paa Selvtillid og Omgang med Mennesker — han deltog med Liv i Samtalen, sagde hvad han tænkte, og Alt hvad han sagde, vidnede om Mand. Der laae noget Virkende, Uimodstaaeligt i den djerpe, simple og ukunstlede Maade han udtrykte sig paa, som uvilkaarligt paa- trængte sig Tilhorerne, og hans fyrige, glædestraalende Blik vidnede om hvor lykkelig og tilfreds han fælte sig i deres Selskab. Glora underholdt sig gjerne med ham; i Retningen af deres Ideer og Tankegang herskede en vis barnlig Overeensstemmelse, en Art af Sympathi, som gav dem Interesse for hinanden, og vidnede om at endnu ingen bitter, mørk Virkelighed havde forjaget den tillidsfulde Vetroenhed, der bringer Alt i den ungdommelige Sjæl til Harmoni, og udover en velgjørende Indflydelse paa vor Tilstand. Hos Jan havde Naturen og en klog Afholdenhed fra Forsken eller Indtrængen i Materialismens ulykkelige Videnskab vedligeholdt denne Tro; og Gloras Fader, en Mand, som var fortrolig med Verden, havde agtet paa hende; hans ubegrænsede Kjærlighed havde ledet den Uerfarnes Skridt, og ingen fordærvelig Omgang havde endnu vildledet eller tilintetgjort hine Følelsers Friskhed, som Naturen lagde Spiren

til i hendes Sjæl. Brammer var En af de Faa, som kjendte det qvindelige Hjerte rigtigt. Elleve Aars Omgang med en elskværdig Hustru havde ladet ham kaste et dybt Blik deri, og han anvendte nu klogelig denne Rundskab paa sin Datters Opdragelse, han underviste hende, hans fine og rette Smag ledede hendes, uden derved at berøve hendes Aand det yndige Trylleri eller de lykkelige Illusioner, med hvilke hun levede og følte sig tilfreds.

Carl Nvift var tilstede. Han sad paa en Stol henne ved Vinduet, noget fjernet fra de Øvrige, og betragtede Jan og Flora med hemmelig men ufravendt, stadig Opmærksomhed. Der laae Noget i hans Ansigt, som stedse blev uforklarligt for Alle, og fra hans mørke, dybtliggende Dine straaede undertiden Blikke, som tydede paa de frygteligste Tanker. Han var meget taus denne Aften, men i de enkelte Dieblikke han deeltog i Samtalen, forstod han strax, ved Hjælp af det kloge, hurtige Overblik han var begavet med, at give den en anden Retning, og det var da Yttringer og Begreber han udviklede, som stode i den største Contrast til de Andres, endskjøndt han kun forsvarede dem med en synlig Eigegyldighed, fordi han var vis paa, stedse at kunne give sin Sag et saadant Udseende, at han beholdt Ret; og det var hine Meninger og den iisnende Tone han lagde i sine Ord — medens han med en overbevisende Kraft tvang Enhver til at betragte Livet og Gjenstandene fra det Standpunkt, han afflorede dem, — som gjorde et nedslaaende Indtryk paa Flora, og hæmmede hendes Munterhed saalænge han var tilstede. Hans Nærværelse

havde den samme tilintetgjørende Virkning paa hende, som Nordenvindens kolde Aande paa Blomsten — den trækker sig sammen, tillukker sit Væger og duster ikke længer.

Hun talede om sin Barndom, dvælede med en stille Fryd ved den soundne, lykkelige Tid, hun havde tilbragt i Hovedstaden, omringet af lutter gode Mennesker, hvilke skjænkede hende den reneeste Tillid til Livet og Fremtidens Glæder; hun meente, at det stedse maatte blive saaledes. Carl lyttede efter ethvert af hendes Ord med den største Opmærksomhed; men man kunde see, at han ikke deelte disse Meninger; thi efterhaanden som Flora talte, trak et spottende Smil sammen omkring hans Mund, han betragtede hende med et vist medlidende Blik. — „De gjør vel i, min Frosken!“ udbrod han endelig med en monotom Stemme, da hun taug, „at vedligeholde de Anskuelser, De nu yttrede; kun saalænge De er istand til at realisere disse med Virkeligheden, vil det være Dem muligt, at forbinde den Tro og Tillid med Deres Liv, som gjør det til et Paradiis. Jeg vil heller ikke forsøge at bibringe Dem nogen Grund, hvorfor Deres Begreber ere falske, og alene hidrøre fra et lykkeligt Ubekjendtskab med Verden; men der vil komme en Tid,“ — tilføiede han med en skjærende Kulde, „en Tid, hvori de ville tabes; De vil leve en Dag, hvor De, berøvet enhver poetisk Illusion, lærer at see Livet fra en anden Side; da vil denne varme Begeistring svinde, disse dybe, overstrømmende Følelser ville Alene forandre, og tilsidst aldeles tilintetgjøre, fordi de blot tilhøre en lettroende Ungdom og forgaae med den.“ — „Vil da Alting kunne glemmes og

udslættes af Grindringen?" spurgte Flora, idet hun frygtsom saae over til ham, og næsten imod sin Villie fængsledes af den mørke, glødende Tid, som i dette Dieblif flammede i hans Blik, — „gives der slet ingen Følelse, ingen Tro, som Hjertet stedse kan bevare i uforgængelig Tristhed, og som Tiden ikke formaaer at berøve os?" — „Jo!" svarede Carl bestemt, „der gives enkelte Grindringer, som den ingen Magt har over, eller formaaer at tilintetgjøre — jeg kjender to — Hos Qvinden Grindringen om en brodefuld Kjærlighed — og hos Manden Kjærlighed, som forvandles til Had." — Han taug her og forblev den øvrige Tid en stum Tilhører; lidt efter at Theen var drukket, gik han op paa sit Værelse og kom ikke mere tilsyne denne Aften.

Med ufordulgt Glæde saae Flora ham gaa bort, og udbrod lidt efter, idet hun henvendte sig til Faderen med et spørgende Blik: „Mon det ogsaa virkelig skulde være Tilfældet, at vore helligste, dybeste Følelser ville støves og forgaae, og at Grindringen om den skumle, brodefulde Kjærlighed var det eneste Billede, som stedse vedligeholdte sig i vor Sjæl? — Nei, o nei!" vedblev hun med et straalende Blik, og med hiin tillidsfulde, begejstrede Stemme, der rober en barnlig Sjæls yndige, ubegrændsede Tillid, og den lettroende Uerfarenhed, som er os saa kjær at være Vidne til hos Andre, selv længe efter at den Livsperiode er forsvunden, hvori vi selv nærrede den, — „det kan ikke være sandt, hvad han sagde, jeg kjender een Følelse, som aldrig vil tabe sig hos mig, og det er den Kjærlighed, jeg føler for Dig, min Fader!" — „Du har Ret i din Mening!" svarede Bramer,

medens hans Blik med ubeskrivelig Dmhed dvælede paa hende; „vedligehold kun denne Tro, Dvift er en Sophist, det er blot hans Mangel paa Tillid til Mennesket, der gjør ham mistroisk mod Livets Lykke, og de bittre Erfaringer, han muligt allerede selv har gjort, lade ham ringeagte Andres Haab paa en lys Fremtid. Glæden er os tildeelt saa kort, at det vilde være syndigt, dersom vi ikke ved Mindet kunde fastholde og tilbagekalde os de soundne Diebliske og leve glade ved Grindringen om dem.“ — „Og hører ikke ogsaa Haabet og den faste Tro paa hiin bedre Verden, paa vor Aands Uforgængelighed blandt det, som Tiden ikke har nogen Magt over?“ bemærkede Jan. — „Bistnok!“ svarede Brammer venligt, „og jeg vilde ret ønske, at Dvift aldrig yttrede sine abstracte Meninger, eller idetmindste valgte en bedre Leilighed til at gjøre dem gjældende paa.“

Det var først silde ud paa Aftenen, at Jan tog Afsked med Brammer og Generalinden, og han maatte love den Sidste at besøge dem oftere. „Det vilde være hende kjært at see ham“ yttrede hun venligt — „hvad enten han kom som Gjæst eller som Forretningsmand.“ Ved disse Ord nikkede hun til ham med et betydningsfuldt Blik, hvis Udtryk han meget godt fattede; derpaa forlod han Herregaarden.

En underlig Stemning hvilede over hans hele Væsen, medens han fordybet i sig selv vandrede hjem over den mørke, tause Gæde og lod Grindringen dvæle ved det denne Aften Passerede. Følelser vaagne hos ham, som talte et tydeligt Sprog i denne uforstyrrede Gensomhed; han var glad, lykkelig, tilfreds med Alt, uden

at efterspore Bevæggrundenes Ophav. Og det var Kjærlighed, en reen, dyb, inderlig Kjærlighed til Flora, der i dette Dieblis bevægede sig i hans Indre, det var denne stille, rolige Følelse, som fra nu af udgjorde et særskilt Liv hos ham, der aldrig siden forstyrredes, eller lod sig sammenblande med Hverdagslivets Tanker, og ingen forbigaaende, lidenskabelig Ruus, intet skuffende Selvbedrag havde fremkaldt den, Hjertet slog som sædvanligt, Blodet sprudlede ikke vildt og stormende igjennem Aarerne, farvede ikke Kinden med nogen feberagtig Glød, enhver Drøt slumrede, og en fuldkommen rolig Harmoni, en jevn Ege vægt i Sjælen satte ham i en glad, veemodig Stemning. Det var Kjærlighed! — et Ord, et Navn, synonym for den helligste, aandeligste og reneste Følelse hos Mennesket, og — for den laveste, dyriske Sandfælighed.

En Smuglerscene.

En mørk Nat gik over Heden. Maanen skjulte sig bag tykke Skyer; Himmelen var fulsort, og Nordostvinden hylede gjennem Skoven og boiede Lyngtoppene til Jorden, idet den foer hen over dem.

Mørk foroven, mørk forneden,

Stormen tuded' over Heden,

Eneen skjulte nøgne Drk.

Lankehunden

Sylte hæs i Midnatsstunden;

Natten var saa kold, saa mørk.

Da travede en Rytter ned ad Markveien, som forte til et af de smaae Udslytterhuse fra den nærmeste Landsby. Han var indsvøbt i en tyk Kalmuks Reiseskappe og havde trukket sin laadne Hue tæt ned omkring Ørerne. Forved ham, paa Sadelknappen hang en lille Haandlygte, som kastede et mat og dunkelt Skin paa Lyngen han red igjennem, Luen viftede ved hvert Vindstød saa hæftigt, at den truede med at gaae ud. Man kunde see, at han maatte have gjort en temmelig lang Reise; thi Hesten dampede og pustede, og det var kun ved stadigt Brug af Sporer og Pidsk, at Rytteren formaaede den til endnu at drive hurtigt fremad. Engang imellem, naar Glyvesandet eller Sneen alt for voldsomt feg omkring ham og pidskede ham ind i Ansigtet, lod en sagte Mumlén, der omtrent kunde udlægges som en kraftig Gød over „det fordomte Beir,“ han havde begivet sig ud i. Oppe paa Herregaarden vare alle Lys slukkede, thi det var silde i Tiden, og Taarnuhret havde slaaet Midnat. Længere nede mod Soen derimod, i den Retning, hvor Jørgen Kruses Hytte laae, saaes endnu Lys, og efter dette ledede Rytteren sit Dyr. Endelig holdt han udenfor Huset, sprang hurtig ned og dundrede med Skafet af sin Ridepidsk tre Gange paa Døren. Lidt efter blev der luffet op. Jan tog imod Hesten, forte den ind i et Skuur, og Jørgen bod den Fremmede træde indenfor. Det var en lille, tyk Mand, hvis runde Bug og lastede Kjæver i gamle Dage vilde have bevirket, at han blev antaget for en Munk, nu derimod var han en Kjobmand.

„De kommer meget silde denne Gang,“ yttrede Jørgen, idet han satte sig hen for Bordet, „vi havde næstendeel

besluttet os til at gaae i Seng, siden De blev saa længe over den bestemte Tid." — „Hvor hurtigt mener I vel, at man kan komme afsted i saadan et forbandet Veir, som det vi have inat?" spurgte Kjobmanden med en vranten Tone, medens han løste sin Hue af, og hang den tilligemed Rappen op paa et Bord ved Kaffelovnen, „det blæser jo med en Storm ude paa Heden, saaledes at En knap kan trække sit Veir, jeg havde halvoeis besluttet mig til at vende tilbage til Kroen igjen, — ja I leer Kruse! men I skulde blot have været i mit Sted de sidste to Timer." — „Jeg har doiet haardere Veir end det vi have inat," bemærkede Jorgen smilende, „og De kan nu selv gjøre Dem et Begreb om hvad Nød vi stakkels Smuglere have ved at fortjene de Par Skillingen vi faae, og endda knappe De os af, og mene at vi fordrer for meget; men lad nu det være godt, det er bedst vi begynde at opgjøre vore Regninger fra sidst. — Tag Plads Herr Vins!" Han skod en Halmstol hen til Bordet og tog endeel Papirer frem af Bordskuffen, som Kjobmanden strax med en ivrig Nøiagtighed saae igjennem.

„Meget rigtigt, min kjære Kruse!" udbød han lidt efter tilfreds, „Alt er i sin Orden som jeg seer, og her har I Pengene." Han fremtog en Pengepung, som han hidtil havde gjemt i sin Kjolelomme, og leverede Jorgen den. „Vær saa god! I behøver ikke at see dem efter, det volder kunns Tidsspilde, jeg har selv talt dem af til Eder." — „Godt, Herr Vins!" svarede Jorgen, — „jeg kjender Deres Akkuratess." Han gjemte Pungen inde i et Skab i Væggen. „Jeg har igjen et Stykke Arbejde for Eder," vedblev Kjobmanden og betragtede Jorgen med et

listigt Blik, „endnu inat vil der komme en Transport Varer fra den anden Side Aaen, den maa I skaffe mig i Huus. Sen imod Morgenstunden sender jeg to af mine Vogne ned fra Skodborg Kro, belæssede med Torv, for at hente Godsset.“ — „For Djævelen!“ udbrod Jørgen i en ærgerlig Tone, „hvorfor siger De mig det først nu? Det gaaer ikke an at smugle inat, det er forsilde dertil, Folkene nede ved Aaen ere allerede i Seng, vi kunne let faae Controllourerne paa Halsen af os.“ — „De maae absolut over — hvorledes, det end gaaer,“ yttrede Handelsmanden bestemt, „om nogle Dage have vi Marked i Varde og jeg mangler Varer til den Tid. Nu ingen Indvendninger, Jørgen! jeg ved at I er den Mand, som kan gjøre det, hvis I vil, og det skal ikke komme an paa et lille Tillæg, hvis I skaffer mig Sagerne lykkelig paa Vognene.“ — „Det er ikke af den Grund jeg noler,“ var Kruses Svar, „men jeg skylder Kone og Børn at være forsigtig, og hvis de skyde mig Arme og Been istykker der nede, nytter det kun lidet om De gav mig det Tredobbelte, af hvad jeg ellers faaer for at skaffe en Ladning Gods i Land. Jeg kan jo sagtens forsøge det, men jeg troer knap at det gaaer denne Gang.“ — „Vist saa!“ sagde Lins utaalsmodig, „blot Haand paa Værket, det lykkes nok; jeg vil imidlertid vente herinde i Stuen, til I komme tilbage.“ — „Nu i Guds Navn da!“ gjentog Jørgen, „vi kan jo gjerne prøve paa det; kom Jan, lad os saa see at komme afsted — De venter altsaa her, indtil vi komme hjem,“ vedblev han, vendende sig mod Kjøbmanden, „og vær lidt stille imidlertid; thi Kone og Børn sove inde i Stuen næst ved.“

Link trak sin Stol nærmere hen til Kæseovnen, og lagde friske Torv paa Ilden, medens Jorgen tændte en lille Blændlygte og aabnede en skjult Lem i Gulvet, gjennem hvilken han og Jan, fulgte af Hunden, — den bestandige Ledfager paa alle deres Udflugter — steg ned og forsvandt.

Et Stykke borte fra Hoihuus laae Landsbyens Kirke. Fra Hvalvingen under Altaret af denne, fortalte Folk i Omegnen at der gik en underjordisk Gang langt ud i Heden, men hvor den endte og hvorhen den gik, det vidste kun Faa. Imidlertid gav dette dog Stof til Samtaler i Kroen for mangen ledig Vinteraften, og der knyttede sig flere underfulde Historier til denne Gang. Nogle af Bonderne paastode at have hørt Stemmer og Skrig under Jorden paa visse Steder af Heden, naar deres Wei om Natten handelsfærdig faldt over den. Andre havde paa samme Tid seet Lys at svæve omkring inde i Kirken, og da de engang toge Mod til sig, og gik ind i den, forsvandt det pludseligt bag ved Altaret, og en huul, skralende Tuden, som intet Mennefskeligt havde ved sig, lod dem imøde fra alle Kanter. Men Ingen havde oplevet noget saa gyseligt som Smugleren Ras. Han havde nemlig en sildig Aftenstund ligeledes seet Lys brænde derinde, og da han, for at opdage Grunden til dette Særsyn, krob over Kirkemuren og udenfor nærmede sig Taarnsiden, saae han igjennem Slughullerne af Kjælderen alle de balsamerede Liig, som laa derinde, at reise sig overende i deres Kister, og med fæle Miner og Dine som sprublede Ild ud af de hule Dødningshoveder, at vende sig omkring og true ad ham, og da han endnu ikke gik, stode

Nogle af dem heelt ud af Kisten, og ravede hen mod Hullet gjennem hvilket han saae ned. Først da tog han Flugten. Dette Eventyr var Emuglerens Indlingsthema at fortælle om, han havde vel allerede fortalt Historien over hundrede Gange, og endda kunde Vonderne ikke blive kjede af at høre den gjentages; thi han forstod hver Gang at give den et andet Sving og indklæde den i en Form, saaledes at det forekom dem, som om det altid var noget Nyt, og endnu Uhort, han gav til Bedste. Jorgen og hans Søn maatte nok ikke have agtet synderligen paa disse Historier endsskjønt de ofte havde hørt dem fortælle, og selv hjulpet til at udsprede dem. Da de vare stegne ned igjennem Lemmen i Gulvet, befandt de sig Begge i en stor, rummelig Hule, som i sin Tid havde tjent til en Ræmpegrav, og hvorfra den omtalte underjordiske Gang gik. Det var en smal, af Granitsteen opmuret Hvelving, paa flere Steder saa forfalden, at kun Folk der vare saa godt bekendte med Localiteterne som de lode til at være, kunde trænge igjennem den. En tyk, qvælende Luft viftede dem imode, og Lygten udbredte kun et svagt, dødsigt Skjær, idet den kastede deres lange Skygger tilbage paa de kolde, fugtige Vægge. Emuglerne skrede hurtigt frem ad, og der hvor det ikke var muligt at vinde igjennem paa anden Maade, naar enten Jorden var sammenstyrtet eller Stenene falden ned, krobo de over paa Hænder og Fødder. „Jeg vilde ønske, at vi havde faaet den Varde-Kjebmand til at følge med os ned i Hvelvingen,“ yttrede Jorgen med en stille Latter, da de kom til et saadant Sted, „det skulde have moret mig at see ham vralte om mellem Stenene her. Det er underligt

nok, han har endnu ingensinde været i sit eget Vareop-
 lag." — "Han vilde vel ogsaa have Meie med at komme
 dertil," svarede Jan, "vi kunne være glade ved at have
 fundet en saadan Plads, hvor aldrig Controllørernes
 Dine ville naa os." — Da de havde gaaet endnu et
 godt Stykke, udvidede Hvelvingen sig efterhaanden,
 Luften blev renere, og kort efter stode de under den be-
 rygtede Kirkes Altar. Det var en mørk Kjælder, i hvis
 Midte der stod endeel floilsbetrukne Liigkister, men det var
 roligt og stille i dem, ingen Død løftede Laaget og stirrede
 de Ankomne imøde med vrede Blikke. Rundtomkring laae
 Baller af Klæde og Lærreder, og langs med de mugne
 Bægge stod opstablet en Mængde Brændeviins = Ankere,
 Kaffesække, Brasil=Ruller og Sukkerkister, saa at Capellet
 snarere lignede en Kjøbmands Varemagazin, end en Bolig
 for Døde. Jorgen vidste godt Besset dernede; skjøndt
 man næsten ikke kunde see noget ved den lille Blændlygte,
 han havde taget med, saa gik han dog hen i en Krog,
 hentede en Trandunk, fyldte med den en gammel Metal-
 skaal, som hang i en rusten Kjæde ned fra Loftet, puttede
 derpaa nogle linnede Klude deri og antændte dem. —
 Snart blussede et lystigt, muntert Ekin op fra denne
 Lampe, som belyste enhver Gjenstand rundt om. De vare
 ikke de Gæster, der denne Nat besøgte Hvelvingen. Denne
 i en Krog, paa en Bunke Drehuder, der hidtil havde ligget
 i Skyggen, sad en stor, bredskuldret Ræmpeskikkelse, rogende
 paa en Pibe Tobak. Man kunde hartad have antaget ham
 for et overnaturligt Væsen, — saa stille og rolig sad han
 der, uden at sige et Ord til de Kommende — dersom ikke
 det livfulde, spillende Blik, han kastede omkring sig, havde

modsfagt denne Tro. Han var fra Hoved til Fødderne indhyllet i en Gaarefjandsdragt, og om Livet var snoet en Mængde Baand og Eener i alle Retninger, fra hvilket en lang, bredbladet Kniv blinkede frem, hvergang han vendte sig hen mod Lyset. Nu reiste han sig, og Menneſket var Math Hjeil. Jorgen blev ikke overrasket ved at ſee ham; han vidſte at han var dernede, og udbrod blot i en ſtille, dæmpet Tone. „Guds Fred, Math. Nu! Du ventede dog, ihvorvel det gif langt over Tiden, jeg ſagde; den forfroſne Warde-Kjebmand kom forſt for et Dieblif ſiden, og endnu inat vil han have os til at ſkaffe en Baadfuld over Aaen.“ — „Eaa maae vi bruge os,“ yttrede Math, „det er alt to Stunder forbi Midnat, men jeg ſaae Lys nede hos Folkene, da jeg for lidt ſiden gif ovenfor, de vente endnu paa Dig, lad os ſee at komme ud i det Fri.“ De ſtege nu alle Tre, Mand for Mand op ad en gammel, broſtfældig Trappe, hvilken forte til Altaret i Kirken, og lidt efter ſtode de paa den øde Kirkegaard, og ſtrede hurtig ned ad Veien imod Kongeaaen.

„Hun blæſer ſkarpt herude,“ udbrod Math, efterat han og Jorgen havde gaaet en Stund tauſe ved hinandens Side. — „Det gjør hun Math!“ ſvarede Jorgen, „blot Betjentene ikke vare dragne hen ad denne Kant inat; jeg har ikke havt Stunder til at indhente nogen Oplyſning om dem denne Gang, og det ſynes mig næſtendeels ligesom om der ſkulde hændes os en Ulykke. Jeg veed ſelv ikke hvoraf det kommer, men imellemſtunder ſaa har jeg den Tro, at det engang vil gaae mig ſeil ſom Smugler, ikke fordi jeg juſt kerer mig ſtort efter mig ſelv; men hvordan vil det ſaa ſee ud for Kone og Børn hjemme?“ —

„Tænk ikke paa dem, Jorgen!“ sagde Tateren venlig, — „dersom Vorherre skulde lægge Dig en Ulykke paa, skal der alligevel nok blive sørget for din Familie, de skulle ikke komme til at savne Noget, saalænge jeg boer her i Eggen, det kan Du lide paa.“ — „Jeg veed det vel,“ gjentog Jorgen bevæget, „Du er en ærlig Karl, Math! det mener jeg, der har Du min Haand, jeg har altid godt kunnet lide Dig.“ — „Jeg holder af Dig, Jorgen!“ sagde den godmodige Tater, og fattede hans Haand imellem sine, „og veed Du hvad! mellem os To betyder det lidt mere end ellesens mellem sine Folk — ikke sandt? Jeg kan ikke rigtig forklare Dig hvad jeg mener nu, men dersom det nogensinde bliver galt, saa skal jeg vise dig det.“ — Jorgen svarede ikke, ogsaa Math taug, og de vandrede stille ved Siden af hinanden. Noget efter blev et lille Huus synligt i Mørket, og man saa et svagt Lysstjær glimte ud imellem Sprækkerne af en gammel Skaade, som Beboerne havde sat for Vinduet. „De ere da vaagne endnu,“ bemærkede Jorgen tilfreds — „det er flinke Folk derinde. Nu Math! lad os engang høre Hjeilen.“ — „Det skal Du,“ svarede Math, idet han stod stille og holdt sin ene Haand for Munden, medens han udstødte en skarp, gjennemtrængende Lyd, lig Hjeilens Skrig. Neppe havde han gjort det, forend det blev levende indenfor. Beboerne havde hørt det velbekjendte Tegn, og stak Hovederne ud af Døren. Lidt efter rullede tre Mænd en stor, tohjulet Vogn ud gennem en Baglaage, luffede denne i, og ledsagede saa Tateren og Kruse til det Sted hvorfra de ventede Vaaden. Endnu engang lod Math et Hjeilestkrig høre fra sig, og det begyndte at blive levende paa

Alabredde. Flere mørke Skiffelser samlede sig omkring paa den og lyttede med en stille Opmærksomhed efter Aareslagene fra Soen af. „Jeg synes at jeg mærker Noget,” hviskede Tateren efter en Lids Taushed, og lagde Dret nærmere til Jorden, — „Rigtigt, de komme!” — „Jeg kan dog fornemme, at jeg endnu ikke har mistet min skarpe Sands med Aarene,” mumlede han tilfreds for sig selv og satte sig ned paa en Tot Marrehalm. Han tog heller ikke fejl; thi lidt efter hørte man tydeligt Aareslag ude i Aaen, et lille Seil gled frem af Mørket, dæmpede Raab lode ind mod Bredden, og Vaaden skød op i Sandqvagterne. Strax vare Smuglerne rede, og Varerne bleve hurtigt bragte i Land og læsede paa Bognen. Alt tegnede sig til et lykkeligt Udfald. Vaadsmanden fik sin Fart betalt, og de lavede sig just til at tage tilbage igjen, da der pludselig lod Hestetrav i Nærheden, — Smuglerne vare omringede af sex Grændsebetjente. Dvift anførte dem.

„Holdt!” raabte han, og red hen for Karlene, som alligevel vilde kjøre bort med Bognen, „denne Gang slippe I ikke fra os, og Modstand er unyttig.” — „Kan Du see, Math!” hviskede Jorgen, idet han uformærkt drog to Pistoler frem, som han havde skjult under sin Vams, og spændte Hanen, „jeg vidste forud, at det vilde gaae galt denne Gang. Hav et Die med Jan nu. — Godset tilhører ikke os!” raabte han høit, og traadte hen imod Dvift, „vi maae svare til det, og kan kun udlevere det til Giermanden, og det er vel Ingen af Jer?” — „Eigemeget,” gjenmælede Controlleuren stød sig, „vi lægge nu Beslag paa det, og har Giermanden Lyst,

kan han hente det hos os." — „Rør bort, Folkens!" raabte Jan, idet han sprang frem og greb Dvists Hest i Toilen, „blot hurtig! affled!" Smuglerne saae sig om, og rullede bort med Vognen. „Af Veien, Dreng!" udbrød Controlleuren med et harmfuldt Blik, og jog Sporerne ind i Hestens Side. Den steilede; Jan slap, Rytteren rev en Pistol op af Hylsteret og fyrede den af, medens han sprængte hen mod den bortilende Vogn, men Skudet traf ikke. Til samme Tid knalbede ogsaa de øvrige Betjentes Skud, idet de omringede og standsede Smuglerne. Jorgen havde affkudt begge sine Pistoler, men uden at saare Noget; det dybe Mærke som indhyllede denne Scene, forhindrede ham i at tage noget sikkert Maal; han sprang hen mod den nærmeste Rytter, greb ham i Benet og slyngede ham med et kraftigt Tag bag ud over Hesten, svang sig saa op paa den, før hen til Vognen og forsøgte endnu en Gang at skaffe sine Stalbredre en Vej til at komme bort, men det var forgæves. Da glimtede to Lysfjær, to Skud knalbede, det ene traf Jorgens Hest, den faldt, og rev ham ned med sig, og ved hans Side væltede en Smugler sig, dødelig saaret, i sit Blod. — „Det skal Du faae betalt, din Hund!" skreg hans Kammerat, — Broderen til den Saarede — idet han med et rasende Skrig sprang frem mod den nærmeste Betjent; men Dvist saae det, og idet samme Mennesket hævede sin Kniv, for at støde den i Rytterens Bryst, hug han ham i Haanden med Sabelen. Skrig og Forvirring herskede overalt. Paa Vognen tænkte Ingen længer; Smuglerne flygtede til Vaaden og stødte fra Land. To af Grændsebetjentene satte

efter dem, men uden Nytte, de undslap. Jorgen var
 fangen og medens de bandt ham, brodes Math med Tre,
 som segte at bemægtige sig Jan, der laae imellem Tate-
 rens Been, blodende af et Saar i Skulderen. Hunden
 holdt den ene af Betjentene fast, og et knusende Slag
 af Ratmandens knyttede Næve bragte den Anden til at
 slippe sit Bytte; den Tredie fik om Hjælp, thi Kæm-
 pen havde med gigantisk Kraft omslynget ham med sine
 Arme og trykkede ham baglænds ned mod Jorden. Der-
 paa greb han Jan, hævede ham paa Skulderen og styrtede
 afsted ind i Heden, medens han flere Gange udstødte et
 underligt, pibende Skrig — en Lyd, som ofte høres paa
 Heden, og som altid er et Bevis paa at der opholde sig
 Taterer i Nærheden. — En Rytter havde seet Math undsly,
 han satte efter ham og var ham allerede nær paa faa
 Skridt, forend han mærkede det. Tateren lagde Jan ned
 i Lyngen, og dukkede med et pludseligt Sidespring, idet
 Rytteren foer ham forbi, Hesten sprang i Veiret, udstø-
 dende et frygteligt Gvin, den styrtede, og væltede sig
 vrindskende omkring paa Jorden. Math havde overfåaaret
 Senerne paa dens Bagbeen. Atter hævede han Jan op
 paa sine Skuldre, tog Kniven i Munden og foer afsted
 med den Fugls Hurtighed, hvis Navn han bar, dybere
 ind i Heden. Endnu var han ikke frelst. Han hørte
 Controllurens Stemme bag sig, og da han vendte sig
 om, saae han Dvigt komme sættende efter ham i fuld
 Gariere. Math var udmattet af det lange Løb, han
 saae Faren og kunde ved at lade Jan blive liggende,
 let have reddet sig selv; men det vilde han ikke. Kniven
 blinkede igjen i hans sikkre Haand, han lagde sig ned

paa Knæene, og da Øvst var ham nær paa et Par Skridt, svingede han med en lynsnar Bevægelse Armen over Hovedet og kastede sit Vaaben med en saadan Kraft mod Hesten, at Staalet borede sig lige til Skæftet i Bringen. I næste Minut stod han med Jan ved Kirkegaardsmuren, krob over den, og var frelst.

„Det gif dog godt“ hvæskede han med en tilfreds Mine, og stod nogle Diebliske stille inden for Muren. „Nu kan Du skyde en hvid Pind efter os, Du lange Djævel derude! — denne Gang faaer Du os ikke.“ Han skyndte sig tilbage til Hvalvingen. Jan var falden i Afmagt af det store Blodtab og af Smerte over Saaret, medens Math bar ham. Han beredte ham nu et blødt Leie paa en Deel Bastmatter og Gaareffind, og gav sig ifærd med at undersøge Saaret. „Han har faaet et Tilfælde,“ mumlede han, „siden han ligger saa stille hen, uden at give noget Livstegn fra sig, men det er lige meget, om det endogsaa var hundrede Gange saa galt, saa er der Raad at finde hernede.“ Med disse Ord gif han hen til et Eddikeanker og slog Spundsken ud af det, hældte noget deraf i en Skaal, og ved Hjælp heraf kom Jan snart til sig selv. Math satte sig ved hans Side og rensede Saaret, medens han fortalte, hvorledes den hele Affaire var løben af. „Du skal blot være rolig“, sagde han godmodig, „den Emule Rift i Skulderen vil ikke sige stort, jeg skal nok kurere Dig, Du! og med Sorgen seer det heller ikke saa galt ud, som Du troer; læg Dig nu ned her paa Huderne til jeg kommer tilbage, jeg har lagt en Talsklud paa Hullet, imorgen skal jeg bringe Dig nogle Urter, som jeg har gjemt nede i vør

Rule. Det er vel det Bedste Du bliver her for det Første; for dersom de Hunde skulde faae i Sinde at søge efter Dig ovenpaa, saa blive de tagne ved Næsen igien. Jeg gaaer nu op til den Warde Kjobmand, han venter vistnok efter Besked. Vor Herre slaa hans Liv med Ulykker! for det er i Grunden ham, som vi kunne takke for det Hele." Medens Math talede saaledes, havde han til-dækket Slughullerne, som vendte ud mod Kirkegaarden, for at Lampens Skin ikke skulde blive bemærket; han tændte nu Lygten og forsvandt igjennem Gangen, der førte op til Ræmpegraven under Jørgens Hytte.

Tiden var imidlertid bleven Læng for lang, han havde flyttet sin Stol tæt ind i Krogen ved Kaffelovnen og var just falden i en rolig Slummer, da Natmanden aabnede Lemmen i Gulvet og steg op igjennem den, Kjobmanden vaagnede ved Larmen, og udstødte et høit Angestskrig, da han kastede sine Bine paa Math. Denne faae virkelig ogsaa i dette Dieblis saaledes ud, at han kunde indjage en mere behjertet Mand Skræk, end Læng var. Hans spraglede, uldne Gaareffindsklædning var revet i Stykker og hang i Løser omkring ham, paa flere Steder var den besudlet med Blod, som han formodentlig havde faaet ved at bære Jan, og det Vilde i hans marquerede Træk tog sig ved det Skjær, som Haandlygten kastede paa dem, mere frygteligt ud end sædvanligt. "Syß, vær rolig!" udbød han med en dæmpet Stemme. "De sove derinde. Jeg kommer blot for at sige, at I gjerne kan reise hjem igien. I har ikke nodig, at vente længer." — "Og Godset?" spurgte Kjobmanden, som havde forvundet sin første Skræk. "Er det bragt ned i

Kjældereren?" — „Det har Fanden og Controlleurerne taget“, yttrede Math i en ligegyldig Tone, „og de bade mig formælde Jer, at dersom I vilde, saa kunde det afhentes nede i Toldbod=Pakhuset ved Skodborg.“ — „Toldbod=Pakhuset?“ raabte Kjobmanden forbittret. „For dømt Snak! Troer I, Galgenfugl! at jeg kan være tjent dermed? I maa skaffe mig det igjen, det skal jeg lære Jer. Jeg er en ruineret Mand!“ vedblev han med klagende Stemme, og vendte sig bort fra Math, i hvis tiiske Ansigtsstræk han ikke sporede den mindste Deeltagelse over sit Uheld. „Der stikker betydelige Capitaler i dem, og nu til Warde Marked —!“ — „Vær rolig!“ sagde Math, „dersom I saaledes bliver ved at tage paa og gjøre Spektakel, saa kommer I strax ud af Døren paa Hovedet, — forstaaer I mig ellers? — For den slemme Syge! er det Noget at gjøre et saadant Væsen af? Det Mindste ere de usle Varer, men de have skudt paa Sonnen og fanget Jorgen, det er langt værre.“ — „Hvorledes?“ udbrod Lins forskrækket. „Er Kruse fangen? Det er dobbelt fatalt, dersom han angiver mig, saa er jeg rent fortabt.“ — „Det kan I være sikker paa, han ikke gjør,“ svarede Tateren, og tilfastede den Anden et foragteligt Blik, „Jorgen er en brav Karl, han har Værd i Livet.“ Kjobmanden gav sig efterhaanden tilfreds. Endstjondt Tabet af hans kostbare Gods gik ham nær til Hjerte, saa havde hans Speculationer og Fordeelscalcüller dog ikke qvalt al Mennefselighed i hans Hjerte. Han gav Tateren nogle Penge til Jans Guur, og forlangte at komme ned til ham, men Math forestillede ham, at det ikke lod sig gjøre, og gik ud til Skuret for at

trække Hesten frem, medens Kjobmanden emballerede sig i sin Kalmuffes Kappe, sin Hue og laadne Støvler. Lidt efter red han sukkende bort fra Huset.

Den næste Morgen var en Sorgens Dag for Jørgens Familie. Moderen var utrosthelig, Bornene græd og klagede for den stakkels Jan, og det var alene den gamle Tonne, som nogenlunde holdt Modet vedlige; han trostede og beroligede dem efterhaanden, Oldingens fornuftige Ord forseilede ikke heller denne Gang at udøve deres vante Magt. Mod Morgenstunden var Math gaaet ud for at see, hvorhen Betjentene havde bragt Jørgen. Den ærlige Tater var bedrovet over sin Vens Fare, og grundede ved sig selv paa en Maade til at faae ham fri igjen. Det var allerede længe efter Middag, førend han vendte tilbage, og bragte det lidet trostelige Budskab, at Jørgen var fort op paa Herregaarden, og sad i Arresten der. „Controlleurerne ere saa bistrere, som en sulten Slagterhund,“ yttrede han, „En af dem har faaaet et Skud i Armen, og to af deres Væster ere freperede. Det sidste har jeg gjort,“ tilfoiede han fornøiet, „Men giv Jer kuns tilfreds, Karen Mari! Det siger Altsammen ingen Ting, jeg skal nok udspeculere et Raad, og de skal ikke komme til at frumme et Haar paa hendes Mands Hoved, om de saa vare ti Gange saa ilde-vorne, det lover jeg for.“

Spadseretouren.

Skjen er den venlige Aften, naar Taagen damper over Heden, naar Dagstjernen kysker Jorden og hyller sig i lette, glindsende Skyer, forend den undseelig og rød-mende favnes af Havguden!

Skjen er den stille Aften, naar Duggen bærer i Lyngen, og Bærkerne samles til Aftensang under Himmelbuen, medens Hjeilen synger sin Klagesang paa den sunkne Kæmpegrav, og Naturen slumrer og venlige Englevine bevogte dens Sovn!

Skjen er den rolige, tause Aften, naar Baaren fletter Lov om Hyldens Tinding, naar Blomsten vækkes af Vintersøvnen, naar Vesterhavets Trommehvirvler tie, og Boven hviler drommende i sit Element, medens Smaafiske springe paa dets Glade og lege oppe mellem Stenene paa Bredden, naar det Store i Skabningen taler til Hjertet, udvider det og forkynder lyt det ubekjendte Væsens Lov, som kaldte Alt til Liv af Intet.

En saadan Foraars Aften gik Carl og Elisa ud at spadserere. De kom fra en Hoi, hvor de havde staaet og betragtet Solens Nedgang. Carl gik længe indesluttet i sig selv, uden at tale, og hans mørke Stemning virkede paa hende, ogsaa hun var taus og stille. — „See, Elisa!“ udbrod han pludseligt, og pegede hen mod Skoven, „seer Du Ornen hist komme frem der bag Egen? Jeg har længe gaaet og betragtet dens Flugt, den forfølger en lille Fugl, som bange og ængstelig slagrer omkring under den, og forgjæves speider efter et Skjul, for at undgaae sin

frygtelige Fjende. — See! see! nu slog den ned, den
 griber sit Bytte, og slagrer vild og hurtigt afsted med
 det ind blandt Træerne i Skoven. Saaledes gaaer det
 ogsaa i Livet," vedblev han med en lav, undertrykt Stemme;
 "Den Svage er altid et Offer for den Mægtige; men
 Erfaringen lærer Mennesket at handle mere skjult og
 lumskt, end Rovfuglen. De snige sig ikke aabenbart paa
 deres udseete Bytte; de oppebie en Leilighed dertil, og
 naar denne kommer, da ere List og Falskhed de Kloer,
 som gribe ind i Offerets Hjerte, det er Politik og en
 overvældende Grad af Klogskab, som giver Styrke til at
 fastholde det, og personlig Interesse slover enhver Fø-
 lelse af Medlidenhed. Derfor maa den Kloge væbne sig
 i Tide, i hans eget Bryst boer Kraft til at undgaae
 Faren, han maa øve denne Kraft, og det kommer an
 paa ham selv, om han vil være Seirherre, eller — Slave.
 For at blive det Første, behøver han blot at see Verden
 og det Liv, som bevæger sig om ham, i sin rette Skikkelse,
 han maa lære at kjende sig selv, blive Herre over sig
 selv, og tænke sig udenfor Samfundet, medens han be-
 trakter det. Og kan han først det, Elisa! har han sam-
 let sig de Kundskaber, som aabne og afløre Hjertets
 Gaader for ham, er han kommen saa vidt, at hans Klog-
 skab lader ham opstille et System, hvorefter han i Frem-
 tiden afveier alle sine Handlinger, da har han vundet et
 stort Spil, han vil aldrig blive Slave for Nogen, og
 snart indsee, at Andre kun ere et Værktoi, et Bygnings-
 material for hans fremtidige Maal, han vil bruge dem
 som et saadant, og har Ret dertil; thi i modsat Fald
 ville de gjøre det samme ved ham." — "Og gives der

da Lykke ved saaledes at staae ene i Livet, uden at føle Interesse for vore Medmennesker, uden at knytte og forbinde sig med dem?" spurgte Elisa, rystet over det Kolde i Carls Ord. "Jeg indseer det," tilfoiede hun, da han ikke svarede, „der ligger en Art Storhed i Følelsen og Bevidstheden af stedse at kunne være sig selv nok, men hvor langt skjønnere er det ikke, at slutte sig til Samfundet og med en ærlig, utrættelig Eyst til at virke til dets Vel? Bringer ikke Grindringen og Følelsen af at have virket saaledes, sin Velsignelse i Fremtiden paa en langt mere tilfredsstillende Maade, end naar Mennesket beriget med hine frygtelige Kundskaber, Du yttrede, bruger en Broders eller Søsters Hjerte som en Bolt, et Legetoi for sine Planer? Er Du lykkelig ved denne Tro, kjære Carl?" hvistede hun med en sagte, bævende Stemme, og boiede sig ned mod Jorden efter en Blomst, for at skjule Taarerne, som gittrede i hendes Dine. — „Lykkelig!" gjentog han med et bittert Smil, „der gives ikke nogen Lykke i Verden; Alt hvad dette Navn indbefatter i almindelig Betydning, er kun et skuffende Selvbedrag, en klingrende Rangle, som glæder Daaren og bringer den Kloge til at foragte ham; men jeg vilde føle mig roligere, dersom jeg fuldkommen var Herre over mig selv, og kunde beherske mine Videnskaber, jeg skulde da herske over Alle, og Skjæbnen havde ikke længer Magt over mig. O, stolte, herlige Tanke!" udbrod han lidenskabeligt, „at kunde raade over den, at være dens Behersker, kan noget Lod vel være skjønnere end det?" Han talede ikke længer, og de gik en Stund tause ved hinandens Side. Det blev mørkere i Beiret, Stjernerne kom frem og Maanen

blandt dem, enkelte smaae Lynglimt blinkede i Syden, og over den hele Natur laa udbredt en dyb, majestætisk Rolighed, som intet forstyrrede eller afbrød. Carl og Elisa agtede ikke derpaa, deres egne Tanker sysselsatte dem formeligt dertil. Langt inde fra Heden af lod paa en Gang en Sang dem imøde. Det var en Bonde, som vendte hjem fra sit Markarbeide. Han agtede med sine to Stude langsomt frem i sin lave Vogn. Da han kom nærmere, horte de ham synge følgende Ord i en gammel, bekjendt Melodie:

„Naar Maanen frem paa Himlen staaer,

Hu ja, hu ha!

De Trolde hen ad Heden gaar;

Hu ja, hu ha!

Dg hver en gammel Kæmpehøi

Sig reiser uden Larm og Støi

Paa fire ildne Støtter.

Saa dandse de den Nat saa lang,

Hu ja, hu ha!

Dg synge underlig en Sang;

Hu ja, hu ha!

Gud fri og vare vel Enhver,

Som see de Troldefolk dandse der,

Borherre vogte Sine!

En Bonde over Heden drog,

Hu ja, hu ha!

Som Kirkeflokken Midnat slog.

Hu ja, hu ha!

Han saae de Trolde springe om,

Dg da den næste Morgen kom,

Saa gav han sig og døde.”

Stedse svagere og svagere lode Ordene, efterhaanden som Bonden fjorte bort. Elisa felte sig underlig greben af det Simple i Visen og den melankolske Tone, med hvilken Manden sang. „Det var nu igjen et Menneske, som bekræfter mine Anskuelser,“ udbrod Carl. „Betragt blot det Liv han fører, hvor stort bedre er det vel end Dyrets? Han lever, fordi Tilfældet engang har fort ham ind i Livet, den ene Dag er for ham, som den anden. Trællen, Slid og Slæb, — han har intet Begreb om at bruge den intellectuelle Kraft, som boer i ham, den slumrer derfor og fortæres efterhaanden af sig selv, hans aandelige Natur har aldrig vist nogen Virkning, og han forlader Verden som han gik ind i den, uden at have beriget hint bedre Jeg, hvis Tilværelse han er uvidende om. Jeg sætter denne Mangel paa Mænd, denne svage Slovhed, synonym med Last.“ — „Og dog kan Du tro, Carl!“ svarede Elisa med en inderlig, blød og kjærlig Stemme, „at denne Bonde føler sig lykkelig i sin Stilling; han er nøisom og tilfreds i den, og kan jo ikke savne de Rundskaber, om hvis Værdi han intet Begreb har.“ — „Han er tilfreds,“ gjentog Carl med et foragteligt Udtryk, „ja som Dyret, der intet mangler, naar dets Tørst er slukket og Krybben er fuld; ogsaa Negerslaven er tilfreds, naar hans Dagværk er endt, naar Bogterens strenge Die ikke længer iagttager ham, og han har Lov til at hvile sig i sin Sytte til den kommende Morgen.“ — „Du taler saa foragteligt om Livet, min Sjæls Elskede! hvad har vibragt Dig denne Bitterhed, disse mørke Tanker og denne Ringeagt for Menneskene?“ spurgte Elisa og saae ham med et ube-

skriveligt Blik ind i Dinene, „betro mig det, min Gæst! det vilde berolige mig at vide.“ — „Det har just Menneskene selv gjort,“ svarede han med en bitter Kulde, „de skulle høste Frugten saaledes som de have saaet den. Der var en Tid, Elisa! hvor ogsaa jeg levede med Brysket fuldt af Idealer, og stolte, glimrende Dromme; da troede jeg, at der gaves Lykke i Verden, og — ja — hvorfor ikke tilstaae det — jeg syntes godt om denne Tilstand. Mine Barndoms Omgivelser havde Intet tilfælleds med mig, Virkeligheden stod langt under de sværmeriske Begreber og Forhaabninger jeg nærede, men man berøvede mig dem saa hurtigt og ublidt, at det Indtryk jeg havde modtaget, snart udslettedes og tilintetgjordes i mit Hjerte; det begraver nu kun skuffede Forhaabninger og Spor af Tiltro til Menneskene, som de ikke kunne opfylde. Min Fader bar allerede fra mine første Aar af en uforklarlig Uvillie for mig, den er siden bleven til Had, og jeg flyede derfor Hjemmet. Jeg holdt meget af at tilbringe Tiden herude paa Heden, jeg blev indtaget af det Bilde og Eventyrlige i dens Charakter; synderlige Tanker vaagnede her i mit Indre, jeg søgte og elskede Gensomheden, for uforstyrret at kunne ruge over det, som beskæftigede mig. Med Ideer og Begreber, som afvege fra de fleste Andres, kom jeg til Hovedstaden, for at tage min Gramina, og det er denne By, som har havt den mægtigste Indflydelse paa min Fremtid. Jeg stod fremmed og ubekjendt for de Fleste og de Faa jeg kjendte, kom mig imøde med Lumskhed og Bedrag, jeg blev miskjendt, tilbageskødt og ringeagtet. Ingen viste mig Kjærlighed, Ingen nærmiede sig mig

med Venlighed og Godhed, derfor lærte jeg snart at bruge de Vaaben, hvormed man saarede mig. Bevidstheden om min Kraft vaagnede, jeg eftersporede og prøvede denne Kraft, pleiede den, fordi jeg saa, at den var nødvendig til at naae et tilfredsstillende Maal. Mit Hjerte havde kun en Følelse tilbage for Menneskeslægten, og det var Hadets — Elisa! Det var et Had, saa varmt og brændende, som Nogen kan nære det; i denne Canal concentreredes alle mine Videnskaber og vedligeholdte sig der. Jeg sluttede mig ikke længer til Nogen, men ansaae mine Omgivende som et Legetøj, et psykologisk Studium for en grandstende Mand. Jeg opstillede mig et System og fik daglig Leilighed til at bekræfte og anvende det; jeg lærte at opdage den Side, fra hvilken jeg skulde virke paa Gjenstandene for mine Planer. Jeg opsegte Dyden, prøvede den og fandt, at den kun var et tomt Navn, en bedragerisk Smink for en gusten Tilværelse, en Raabe, hvori Last og skamløs Græthed hyllede sig. Jeg besøgte hine skumle Duler, hvor Last og Lavhed i deres usleste Skikkelse havde for-
 tæret enhver Grad af Menneskelighed, jeg forskede efter Grunden til disse Elendiges Fald og saa, at det var Svaghed. Jeg saa Udelmodigheden staa ved Armodens Leie, men Haand i Haand med den gif Forsængelighed og Egentjærlighed. Med disse Kundskaber skilte jeg mig fra Samfundet, jeg foragtede det, og brugte kun Individet, hvor min Interesse tilskyndede mig. Saaledes lærte jeg Generalinde Rosendahls Søster, Enkefrue Dahl, at kjende, — jeg kom i hendes Huus og forstod at sætte mig fast i hendes Gunst; jeg blev hende

nundværlig, og da hun døde, testamenterede hun mig sin hele Formue. Det var Grunden, hvorfor jeg lagde de theologiske Bøger tilside og forlod den Bei, jeg hidtil havde gaaet uden nogen Lyst og Interesse. Fra nu af dyrkede jeg Krigsvidenskaberne, og havde, ved Hjælp af min Arv, Midler ihænde til at tilfredsstille mit længe nærede Ønske: at reise til Rusland og lade mig ansætte der. Derfor hadede min Fader mig, og gav mig sin Forbandelse; jeg kom da hertil og — Resten kjender Du. See, Elisa! jeg har iaften indviet Dig i Følelser og Tanker, som jeg hidtil aldrig betroede noget Menneske; jeg har vilst Mangel paa Verdenskundskab ved at gjøre det, Du vilde maaskee være lykkeligere uden at kjende mig saaledes, men det være Dig tillige et Beviis paa den Tillid og Kjærlighed, jeg føler for Dig." — „Nei, o nei!" udbrod Elisa med en i Taarer qvalt Stemme, „Du elsker mig ikke Carl, det er umuligt, jeg indseer det, et Hjerte som dit kan ikke føle Kjærlighed for mig." — „Kjære, søde Elisa! jeg elsker Dig", hviskede han med en ommere Stemme, end den hvori han hidtil havde talt, „jeg føler det, uden at kunne forklare mig hvorfor. Jeg har aldrig forhen troet paa Muligheden af at denne Følelse kunde opstaae hos mig; i Hovedstaden blev mit Hjerte koldt og tilluftet for den, jeg kjendte mig ikke selv, jeg veed blot, at det er en af de mange, hverandre modstridende Følelser, som Hjertet rummer, uden at det nytter at efterspore Bevæggrundenes Ophav. Jeg elsker Dig saa varmt, saa inderligt og glødende, som nogen sinde en Mand elskede en Kvinde, og Du maa tro det, Elisa! Du maa være overbevist derom; thi see! er den

Længsel, den Uro, som bevæger mig, naar jeg er borte fra Dig, ikke Kjærlighed? Og er det ikke Kjærlighed til Dig, naar jeg i din Nærværelse feler en Tilfredshed og Glæde, en Egeevægt og aldrig forhen kjendt Rolighed at gennemstrømme mit Indre, en Følelse, som bringer enhver anden til at forstumme? — Du har virket meget paa mig, dersom nogen Skabning var istand til at undergrave og røkke mit System, til at kalde en Deel af min forrige Tro paa det eksisterende Bedre hos Mennesket tilbage, saa vilde det være Dig.“ — „O, evige Gud!“ — udbrod Elisa med et glindsende, glædestraalende Blik, idet hun trykkede hans Haand til sine Læber, — „hvis det var muligt! hvis det virkelig var sandt! hvor vilde jeg da ikke være lykkelig og taknemmelig. — Carl!“ vedblev hun, med en Stemme som tabte sig i den bange Frygt, der gennemførte hende. „Tor jeg ogsaa tro Dig? — Hvad borger mig forat Du selv ikke i dette Dieblit driver det grusomste Spil med mit Hjerte og skuffer mig?“ — „Intet! — slet Intet,“ — svarede han med en dyb Betoning. „Du har intet andet Beviis for Sandheden af mine Ord, end Stemmen, som taler for mig i dit Hjerte; — men just dette, Du min egen, eneste Elisa!“ fordi jeg dog veed, at Du nærer en Tillid, en ubegrændset Tro til mig, som Intet er istand til at røkke, derfor elsker jeg Dig. Det er den fuldkomne Modsatning i vore Charakterer, som gjør at jeg finder Dig skøn og yndig, det er din Omhed, din rørende, barnlige Lettroenhed, din rene Ovindelighed, som knytter mig fast til Dig. — Jo, Elisa! jeg elsker Dig! — jeg kunde til enhver Tid skuffe og spille falsk mod alle Andre, — mod Dig

kan jeg det ikke. Du er svag, villieløs og blod, og just disse Egenskaber sikke Dig en Seir, som Du i Besiddelse af de bedste Grundsætninger vilde have tabt. Jeg kjender Qvinden! den skjønneste, stærkeste Dyd er stedse en kold beregnende Klogskab underlegen, og maa bukke under for den. Jeg kunde forlede Dig til Alt — Alt! men Intet i Verden skulde kunne bringe mig paa den Tanke at anvende den uindskrænkede Magt, jeg er i Besiddelse af; fordi jeg agter Dig, — og det er Kjærlighed, Elisa! — saaledes er den Følelse i sine Ytringer, som Mennesket kun een Gang er istand til at nære; og dersom Du glemte mig, dersom der gaves en Tid, i hvilken Du ikke elskede mig længer, — Du skulde ikke høre mig klage derover, men det sidste Vaand, som bandt mig til Tro paa Menneskene, var da brustent, jeg kunde aldrig ostere elste en Qvinde.“ — „Carl! kjære, søde Carl!“ hviskede hun, og den inderlige Tillid og ublandede Lykke, som bevægede hendes Bryst, spredte et straalende Gjenskær i hendes fromme, blaae Øine, „den Tid vil aldrig komme, — Du, som kjender mig saa godt, maa være overbevist derom, og jeg troer Dig, der hviler et Udtryk over dit Anslyn nu, som siger mig, at Du taler oprigtigt. Du min søde Elskede!“ bad hun med en rørende, barnlig Stemme, og klyngede sig omt op til ham, „lad mig aldrig miste denne lykkelige Tro, jeg vilde blive uhyggelig derover, Kjærligheden bestaaer jo ene ved den, og Intet er tungere og mere uudholdeligt at bære, end naar en Følelse, som Hjertet saa længe nærede, som udgjør dets eneste, udelukkende Glæde, ringeagtes og bespottes.“ — „Vær rolig derfor, Elisa! det skal ingensinde blive Til-

fældet." — „Saa gives der heller ikke længer nogen Sorg for mig“, sagde hun i hin glade, henrykkende Tone, som borge­de for den Fryd hun følte. „Jeg veed, Carl, at Du kan elske; Du har givet mig umiskjendelige Beviser paa din Kjærlighed, Det er alene den, som gjør mig stolt og lykkelig; forhen var jeg Intet, og jeg frygter fra nu af ikke længer; thi hvorledes skulde jeg, saa ubetydelig og ringe, kunne være et Maal, en værdig Gjenstand for dine Planer! Selv naar Du reiser, naar lange, glædeløse Timer svinde bort, uden at jeg seer Dig, vil Troen paa din Kjærlighed holde mit Mod vedlige, — men, o Gud! hvis dine Planer mislykkedes, hvis de ikke fik det Udfald, Du venter, — hvad da?“ — „De ville lykkes“ sagde han, i den bestemte og tillidsfulde Tone, som saa godt egner sig til at berolige Andre, „Du maa bevare Haabet, min Elskede. Det være for Dig en klar og venlig Stjerne naar Natten dæmmer i dit Hjerte, det alene, Elisa! maa Du ikke tabe, hav Tro til det, og gaaer end Stjernen bag Skyen, saa slukkes den dog ikke, men kommer frem paany.“ — Han slyngede sin Arm om hendes Nakke og kysede hende.

Hvo formaaer vel at analysere de hinanden tilsyneladende modstridende Følelser, vi spore i det menneskelige Bryst? Hvo er den Kjender, hvis Forstaaelse nogensinde ledede til det Resultat, at han fandt Nøglen til Bevæggrundene og samlede dem? Hjertet er en dyb, uudgrundelig Afgrund, hvori Erfaringens blege Lys er dunkelt som Stjernen paa en skyfuld Nathimmel. Den menneskelige Wiisdom naaer ikke længer end til Nanden, kunns derfra har den samlet alle de Kundskaber, hvoraf vi prale, men

paa Spørgsmaalene, vi gjøre ned i Dybet, lyder intet Svar tilbage; vi blive staaende ved et hvorfor! og selv den utrætteligste Grandsker studser over Marsagerne til de utallige Virkninger, som hidtil vare og stedse ville blive en mørk, tilfløret Gaade. Det var her Tilfældet med Carl Dvøist. Han var i dette Dieblis usædvanlig blød og kjærlig stemt; den dybe, inderlige Følelse, det glødende, varme Sprog og den Begeistring, med hvilken han taledede, var intet Hykleri. Han var endnu for ung til at de skumle Begreber, han havde sammenstillet sig og efter hvilke han handlede, skulde have rødfæstet sig saa fast, at de aldeles tilintetgjorde hin bedre Spire, Naturen havde nedlagt hos ham. Og Elisa, — den blide elskende Pige — var atter glad og lykkelig. Fremtiden stod ikke længer som et frygteligt Skrækbillede for hende, den smilede hende lys og venlig imøde. Hans Ord havde en overbevisende Kraft, de paatrængte sig hende med en nimodstaaelig Virkning, og det var til saadanne Tider, at han knyttede hende til sig med Baand, som hverken Omstændigheder eller Menneſker siden formaaede at sonderrive, det var i hine Diebliske, at han tilvandt sig en saa uvilkaarlig Magt over hende, som vedligeholdte sig igjennem en Række af Aar og aldrig tabte deres Virkning. Hans hele Væsen var forandret, hans Ansigtstræk havde intet Spor af Mørkhed eller Kulde tilbage, hans Blikke dvælede paa hende med et omt, blidt Udtryk, som gjorde ham smuk og indtagende i hendes Dine, og selv Tonen i hans Stemme var blød og klangfuld. Kloffen slog 12 i Taarnet paa Herregaarden da de vendte tilbage fra Spadsjeretouren.

Og samme Aften vandrede Flora og Generalinde Rosendahl ned igjennem Haugen og derfra ind i Skoven, som stodte op til den. Det var saa smukt, saa stille inde under Vogetræerne. Insekterne surrede omkring de friske, smaae, grønne Blade, som overalt tittede frem af Knopperne og udbredte sig over Dviste og Grene, og bevægedes af Vaarvindens duftende Aande; og Vedderkoppen krob frem af sit Skjul og begyndte slittig sit Arbejde, den spandt et Næt for at hilde de overgivne Galninger, der nu spottede den. Generalinden sværmede just ikke synderligt for det Skjønne og Tiltrækkende i den vaagende Natur; Tid, Bane og Aarenes Bægt havde flovet hendes Sands for den, og hun underholdt Flora med en vidtloftig Forklaring over alle de Forbedringer og Omplantninger, der var foregaaet med denne Skovstrækning, siden hun og hendes salig Mand kom til Herregaarden. Flora hørte kunns lidet efter; hun var i nærværende Dieblif formeget beskæftiget med sig selv; hun folte sig tiltalt af det friske Liv, der bevægede sig omkring hende, — en Privatfølelse, som næsten udelukkende tilhører Ungdommen, og i Almindelighed tabes og forgaaer med den. — Ubevidste Længsler vaktes i hendes Hjerte, og satte hende i hin veemodig, glade Stemning, som fremtryller og udbreder en lykkelig Tilfredshed med Alt omkring os, og hvis Ophav vi forgjæves efterspore, thi:

I Dvindens Barm boer mangt et stille Savn,
 Som Verden end ei skjænket har et Navn,
 Og Hjertet gemmer i sit skjulte Fængsel
 Heel mangen Sorg og mangen ukjendt Længsel.

Midt inde i Tykningen af Skoven sad en Mand paa Roden af en omstyrtet Træstamme. Han stottede Hovedet imellem Hænderne, og syntes at grunde paa Noget. Han mærkede ikke til de Kommende, forend de næsten vare ved Siden af ham. Hurtig foer han op, og da han saae Generalinden, tog han sin rode, uldne Hue af og udbrod i et venligt: „Guds Fred, Deres Raade!“ — „God Aften, Mathias!“ gjentog hun i en bekjendt Tone og standsede, „Nu, hvorledes gaaer det? Han synes mig saa takkefuld i aften, og jeg har heller ikke seet Ham længe oppe paa Gaarden med Fugle; er der gaaet Ham Noget imod?“ — „Justement ikke mig selv,“ sagde Tateren godmodig, „men det er dog feil alligevel; Deres Raade har vel hørt Historien med Kruses?“ — „Med Kruses?“ udbrod begge Damerne paa een Gang, „hvad feile de? Jeg har ikke hørt et Ord derom.“ — „Na! de feile ikke Andet, end at de Hunde af Soldbetjente — med Tilladelse at sige — have arresteret Jorgen forgangen Nat, da vi vare ude sammen paa en Tour — Deres Raade forstaaer mig nok — og Sonnen Jan have de skudt Skulderen istykker paa; det er nu den Deel jeg spekulerer efter, hvordan jeg bedst skal faae ham fri igjen, for ud maa han jo, det forstaaer sig selv.“ — „Og Jan?“ spurgte Flora i en deeltagende Tone, „hvor er han? Er hans Saar farligt?“ — „Det vil jeg just ikke sige,“ svarede Math, „han ligger hjemme i Huset; men Tingen er, at Konen og Bornene siden den Nat savne fire dygtige Hænder til at bjerge Bred og Penge sammen; der staae nu deres Bøsser nede i Krogen, uden at de have hjulpet til at

skaffe saa meget som et Dyr ind i de sidste fjorten Dage. Jeg burde vel egentlig ikke omtale slikt for Deres Naade, da Dyrene i Grunden tilhøre Dem," tilføiede han med et siffigt Smil, og strog sig om Munden med Haanden, „men jeg veed nok, at De altid har Hjertelag for fattigfolk. Nu! Gud i Vold, Deres Naade! jeg maa afsted igjen, der kommer ingen Ting ud af den lange Tænkning, og dersom De skulde være tilfands at sende Jorgen lidt Mad, medens han sidder deroppe i Gullet, saa kan De finde ham i den underste Kjælder til Venstre; der have de sat ham, fordi Jernstængerne for Vindverne vare de tykkeste, og fordi de kanskee sig tænkte, at MATH Sjeil kunde faae isinde at slippe ham løs, — det skeer saa alligevel," bemærkede han med en stille latter, idet han lettede paa Huen, og forsvandt imellem Træerne.

„De stakkels Kruses," udbrod Generalinden, da Tæteren var gaaet, „det gjør mig i Sandhed meget ondt for dem, jeg har altid godt kunnet lide denne Familie. Nu maae vi ned og høre hvorledes det staaer sig med Jan, og Du skal da tillige faae dit længe yttrede Ønske opfyldt, Du Lille! at see hans Lærer, den gamle Tonne." Glora svarede Intet hertil, men hun fulgte med Generalinden.

Solen var endnu ikke gaaet ned, da de naaede Kruses Hus. Tonne sad paa en Steen udenfor Døren, og Aftenens sidste, hendoende Straaler belyste den gamle Mand's ærværdige Træk, og udbredte ligesom en forklaret Glands over dem. Han var midt i en Leg med Jorgens smaae Børn, hvis muntre, jublende latter led rundt omkring, og den Gamle fandt sig i Alt, hvad de vilde

Drenge gjorde ved ham. Det var et smukt, et meget smukt Syn at see denne Gruppe, hvor Livets Modsætninger parrede sig med hinanden — Ungdom og Alderdom i Leg sammen. — En havde bemestret sig hans Stof og brugte den som en Hest, en Anden spanculerede stolt omkring med Bedstefaderens Hue trukken ned over Vinene, og den Mindste, en lille, smuk, lyshaaaret Dreng, kravlede med stor Moie op paa Stenen til ham og derfra videre paa Oldingens Skuldre, og udbrod i et høit Frydestrig, da han lykkelig sad der; Tonne smilede og lod Drengen blive siddende, og saaledes fandt Generalinden og Flora dem, da de traadte hen til Hytten, efter at de nogen Tid i Graastand havde været Vidne til den hele Scene.

„Deres Naade seer,“ udbrod den Gamle smilende, da de hilste ham, idet han pegede op til Drengen, „at jeg ikke kan reise mig op for den lille Bildebasse her.“ — Bliv De kun siddende, gamle Kruse!“ svarede Generalinden venlig, „af et Menneſte i deres Alder fordrer Ingen nogen Hoslighedsytttring. Vi komme herne, fordi Mathias Hjeil fortalte os det sørgelige Tilfælde, som har truffet deres Søn, og for at see til Jan; hvorledes staaer det sig med ham? Stakkels Fyr!“ — „Na!“ svarede Tonne og løstede den lille Rytter ned paa Jorden, „Jans Saar er endda ikke saa farligt, som det lader til, eller som Math tænker; jeg har forbundet ham, og forstaaer mig lidt paa Sligt fra fordums Dage. Skudet har blot streifet Skulderen en Smule, og hvis jeg kunde faae ham til at holde sig rolig, skulde han snart komme sig, men han vil nu absolut staae op, og

det er gal Mands Værk for et Menneske i hans Tilstand. Jeg troer han sover i dette Dieblif, men hvis Deres Naade behager, saa træd kun indendfor, deres Opmærksomhed vil vist glæde ham, han skal dog vækkes alligevel. Med disse Ord aabnede Oldingen Døren for Damerne.

Flora gik hen til Jans Seng, men Generalinden kom ikke saa langt; thi henne paa Bordet laa et Stykke hjemmegjort Lærred, som Bernene nylig havde hentet ind fra Blegen, og det maatte hun først tage i Diebyn. Jan vaagnede. Overrasket betragtede han Flora, som om han ikke troede sine egne Dine og udbrod smilende, idet han streg de dunkle Lokker bort fra Panden: „Er det muligt, Greken? De her! jeg er aldrig bleven vaagnet til nogen skjonnere Virkelighed end i dette Dieblif.“ — „Vi hørte, at De laa syg,“ sagde hun rødmende, „og Tante besluttede da at gaar herved for at see til Dem.“ — „Ja vist!“ yttrede Generalinden, som nu kom til, „hvoreledes hænger det sammen med Dem, Jan? De lader Dem skyde i Skulderen, og ligger her fjorten Dage, uden at jeg veed et Ord derom. De fortjente egentlig ikke, at man gjorde sig den Uleilighed, at see til Dem.“ — „Det er ikke noget Nyt,“ bemærkede Jan i en forbindtlig Tone, „at Deres Naade viser mig større Godhed end jeg fortjener, og jeg skjønner inderlig derpaa.“ — „Meget godt, min Herre!“ sagde Fru Rosendahl leende, „jeg er forsonet ved dette Svar. Nu! jeg horer dog, at det ikke er saa galt, som Mathias nylig beskrev os, og det glæder mig.“ — „De er bleven meget bleg, siden jeg saae Dem sidst,“ bemærkede Flora og betragtede hans smukke Træk med en deeltagende Interesse. — „Det er fordi

man tvinger mig til at ligge herinde," svarede Jan i en munter Tone, „dersom jeg blot maatte raade mig selv, skulde jeg have været frisk og ude for over otte Dage siden, men Fader Sonne er en meget streng Doktor mod mig." — „Ja, han har beklaget sig for os, over deres Gjenstridighed," sagde Generalinden, „men De skal ved Gud lystre ham; De maa ikke understaae Dem i at forlade Sengen, førend han giver sit Minde dertil, og dersom De imidlertid mangler Udspredelse, saa skal jeg sende Dem Bøger herved." — „Jeg er allerede forsynet, Deres Naade!" svarede Jan og pegede hen paa Bordet, hvor en smuk indbunden Bog laa opslaaet, i hvilken han havde læst, førend han faldt i Søvn. Generalinden tog Bogen. „Min Gud!" udbrod hun forundret, „hvorledes har denne forvildet sig saa langt ud i Heden? Det er jo en Bulwer, og tilmed i Originalsproget." — „Den har ikke forvildet sig," yttrede Sonne med et tilfredst Smil, „den er her i Folgeskab med alle dens Brødre og nogle Andre, som jeg endnu statte høiere." Ved disse Ord aabnede den Gamle, ikke uden en hemmelig Stoltthed, et lille Skab i Væggen og lod Generalinden see en mindre talrig end udvalgt Skat af Nutidens bedste Bærker. — „De ere alle en Present af min Son," bemærkede Oldingen, „han veed, hvor stor Pris jeg sætter paa dem, og derfor glæder jeg mig som et Varn til hvert Mars anden December, thi saa bringer han mig altid en ny. De have forskaffet mig megen Fornoielse herude; ved Hjælp af dem lever jeg atter midt i en glad Fortids Verden, de kalde Følleser og Minder tilbage i min Erindring, som for længe

siden ere gaaede tabte, og det er saa velgjørende for en gammel Mand som jeg, der kun har eet Haab og ingen Glæder at vente opfyldt af Fremtiden." Tonne lukkede igjen Skabet, og lidt efter toge Damerne Afsked og gik.

"De maa nu noiagtig opfylde Alt, hvad deres Bedstefader paalægger Dem," sagde Flora, som gik sidst ud af Døren og endnu en Gang vendte sig om til Jan. "De maa forholde Dem rolig og blive liggende, hører De! det er for deres eget Vel, jeg beder Dem derom." — "Jeg skal opfylde deres Ønske, Frøken!" svarede Jan med et glindsende, henrykt Blik; og — han var alene.

"De kan sende En af de Smaa op til mig imorgen," sagde Generalinden til Tonne, "saa skal jeg lade Dem faae en Salve til Patienten, som jeg selv har præpareret, den har altid gjort en ypperlig Virkning, hvor jeg anvendte den." Tonne takkede og de forlode Huset.

"Denne Olding!" udbrod Fruen paa Hjemveien — "man skulde ikke tro det om ham, efter den simple Stilling han lever i, at han dog er i Besiddelse af en sielden Skat af Kundskaber og en Dannelse, som kun er de høiere Stænder egne. Han har været Jans Lærer og havt en afgjørende Indflydelse paa hans hele Væsen." — "Og hvorledes var det ham da selv muligt at høre sig saa meget over sin Stand?" spurgte Flora, der folte den hjerteligste Deeltagelse for den Gamle, "jeg kan ikke nægte, at hans Tale satte mig i Forundring. Hans hele Opførsel var saa fri og utvungen, at man maatte forudsætte, han engang havde levet under lykkeligere Forhold, end nu." — "Det har han ogsaa, han

er født af meget dannede Forældre, som ulykkelige Omstændigheder bragte i Armod. I sin Ungdom var han Soldat og udmærkede sig under Napoleons Tropper i flere Slag. Min salig' Mand har dengang kjendt ham særdeles godt, og det har ofte skaffet mig Glæde, naar jeg, medens han endnu var saa rørig, at han kunde forlade sin Bolig, fik ham at see oppe paa Gaarden og horte ham fortælle om sine Hændelser. Han talte altid med en rørende Beskedenhed og Fordringsløshed om sig selv, og det hører til Sjældenhederne at finde disse Egenskaber hos Mand, der have levet saa længe som Tonne, og gienngaaet mere end de fleste Andre."

Cateranføringen.

Bed Udkanten af Herregaardskoven laa en stor Jordhøi, omgivet med Træer og Buske. — Den ligger der da endnu den Dag idag, thi i Vestlandet falder det sjældent Beboerne ind at forstyrre de Minder, hvortil et eller andet Sagn og Eventyr knytter sig, og saaledes var det netop Tilfældet her. — Det havde været en Kæmpebegravelse i sin Tid, og paa flere Steder, hvor Jorden var fredden ned, saaes de store, utilhugne Granitstene, som Kulen var dannet af. Nogen egentlig Indgang mærkede man ikke til, endskiønt der dog gaves en saadan, men den var saa vel skjult af Stene og Brombærranker, at kun de der vare noie bekjendte med Stedet,

kunde finde den. Hoi'en laa eensom og forladt. Der var intet Huus at see i Nærheden, undtagen Herregaarden, hvis mørkerøde Mure paa enkelte Steder viste sig imellem Træstammerne. Bønderne i Omegnen havde en vis Frygt for at komme den nær, og selv Skytten gjorde hellere en lang Omvei, naar han om Aftenen gik igjennem Skoven, end vovede sig forbi den, thi ogsaa her havde Overtroen viist sig virksom og opspundet Fortællinger og Aandehistorier, som hvor urimelige de end vare, dog havde udbredt sig og node en almindelig Tiltro. Folk havde om Natten seet Hoi'en reise sig paa Ildstøtter, og underlige Skikkelser bevæge sig under den; ja en Hyrde-dreng, som lod sine Faar græsse i Nærheden, havde engang pludselig seet fire sorte Uhyrer komme frem, hver snappe et Lam og derpaa igjen at synke ned i Jorden med det. Hvad der end mere bidrog til at give Kulen noget Afskrækkende, var at Taterfolkene, hvergang de kom i denne Egn, opholdt sig der; at disse stode i Pagt med den Døde, var jo velbekendt, og derfor undgik Alle at nærme sig Stedet.

En tidlig Aftenstund herskede en munter Larm og Stoien i det Indre af denne Kule. Henved en Snes mørke Skikkelser havde forsamlet sig der. Børneskrig, Sange og Raab lode i en Blanding af Dansk og et fremmed, underligt Sprog (Rotwelsk) fra alle Sider. Paa en Bunke Lyng i det ene Hjørne laae flere brune, halv nøgne Mænd, hængslængte i en hvilende Stilling, hver med en stumpet, sort Pibe i Munden. Deres mørke plastiske Træk fik en sælsom Belysning af et stort Baal, som var anbragt paa en flad Steen midt i Kulen, ved

hvilket en Deel pjaltede Gruentimmer lavede Mad af de Godevarer, de denne Dag havde sammentigget eller stjålet, ligesom det kunde træffe sig. Hellige Gud! det var en Forsamling! — Mænd med Lemmer, saa senefulde og proportionerede, at de kunde tjene til Model for en rommerst Gladiator; deres svære, tykke Muskler traadte tydeligt og svolmende frem ved den mindste Bevægelse, deres nøgne, haarbevorede Bryst viste en Bygning af en ualmindelig sjelden Skjonhed og Kraft, og deres brune, næsten sorte Dine spillede under de tykke, sammengroede Bryn saa ildfulde og fyrige, som en ung Loves. Disse Orkenens vilde Sonner vare alle nylig vendte tilbage fra deres forskjellige Sysler, og underholdt nu hverandre indbyrdes med Fortælling om hvorledes Dagværket var faldet ud. En af dem havde allerede igjen begyndt sit om Morgenens afbrudte Arbeide, og mellem den Støi og Larm, som paatrængte sig Dret fra alle Sider, lod hans kraftige og hurtige Hammerslag paa en gammel Riedel, han reparerede, medens han dog med Opmærksomhed lyttede efter det, hans Kammerater fortalte. „Dvant, qvant!“ udbrod han leende og lagde Hammeren fra sig, da de taug, „jeg har dog baaret mig bedre ad; jeg havde hverken Lyst til at stjæle, tigge eller spaa, men gik ned i Byen, hvor jeg vidste at Gaardmand Jones savnede sit Uhr. Jeg slog Accordt med ham, at vise det igjen for 24 lybst Skilling. Hvad seer! henved Middagstid begynder jeg mine Krumspring, minlede Ord, og hylede saaledes, at baade Manden og Konen rystede af Angest, og endelig fortalte jeg ham, at hans Uhr laa i Klynstabelen udenfor Huset. Der blev en Rumstering og

Søgen paa alle Kanter, men fort at sige: Uhret kom frem og jeg fik mine Penge." — "Eogn er det da?" udtrede en gammel, gulbrun Tater i det fremmede Sprog de taledes sammen, „hvoreledes skulde Du komme til at vide det Du?" — „Luttrum! sa'e Du luttrum, Jol!" gjentog Fortælleren med et vildt, lynende Blik, „minnes blaarer hiber, dinnoses Pullik. Forstaa mig vel, Elbesknasper! jeg havde selv stjaalet Uhret nogle Dage iforveien, og det var fordi jeg ikke kunde komme til at sælge det, at jeg lod ham faae sin Eiendom tilbage, ved Leilighed kan jeg jo altid tage det igjen. Der er neppe et Huus i hele Sognet, uden at jeg forstaaer mig paa at brække ind i det, saa fint, at ikke en Kat skal mærke mig, jeg er nem paa Fingrene, maa Du vide." — Her blev han afbrudt ved nogle af Fruentimrene, som kom hen til dem med den Mad de havde kogt, og Taterne begyndte med Jorighed at tage for dem deraf. Være Mændene smukke og velvorne, saa kunde man just ikke tillægge deres Qvinder disse Egenskaber, det vare smaae, blege og huuloiede Skabninger, Alle med fulsort, stridt Haar, som enten hang ned over Ansigtet i lange Taver, eller ogsaa var fæstet op under en skiden, tavlet Hue. Deres underlige Dragter gave dem et vildt og fremmed Udseende, og det uordentlige, ryggesløse Liv de førte, havde præget udslettelige Spor i deres ruinerede Ansigter, saa at de allerede i en Alder af tyve Aar saae ud til at være dobbelt saa gamle. Kun i deres mørke, store Blik flammede en glødende, sydlandsk Ild, der vidnede om en naturlig Livlighed, og det Hvide i Dinene tog sig underligt ud, ved den halvdunkle Belysning fra

Vaalet og den mørke Hudfarve, som mere Naturen end Solen havde givet dem.

Henne i en Krog af Hulen sad en Mand i en laaden Gaareffindelsklædning, beskæftiget med at binde et Fuglenæt, og paa den Stilhed, som herskede i Nærheden af ham, saavelsom paa den almindelige Respect de Andre viste, kunde man see, at han var Anfører for Vanden. Han syntes ogsaa at være skabt til en saadan Post; thi naar han reiste sig i Beiret, var han et Hoved høiere end den Største i Forsamlingen. Hans colossale Lemmer vidnede om en ualmindelig physisk Kraft, i hans stærkt, marquerede Træk laa en Bestemthed og Fasthed, som Intet formaaede at røkke, og hans Dine spillede, naar han blev vred, med en Vildhed, der selv bragte de frygtløse Menneſker, blandt hvilke han levede, til Taushed. Det var Math Hjeil. Efterhaanden som det gled længer ud paa Aftenen begyndte det ogsaa at blive stille i Hulen. Børnene gik tilsengs, og disse smaae, haardføre Skabninger hvile snart mere rolige og trygge paa deres haarde Leie, end mangen Rigmænd i sin Silkeseng. Enkelte af Mændene bredte ogsaa deres Lyngknipper ud paa Jorden, og den dybe, lange Snorken, som lidt efter led fra Stedet, gav tiltjende, at de sov. Math havde endt sit Arbejde paa Nættet, han gav sig ilav med at fodre endeel Urfugle og Snepper, som sadde indesluttede i et stort Pindebuur ved hans Side. Med Gæt rorte sig Noget henne ved Indgangen, lidt fra det Sted hvor han sad. Læteren lyttede og udstødte et dæmpet Forundringsraab, som strax vakte de Sovende. I det Samme blev Stenen, som var væltet før Nabningen løftet tilside

og en dunkel Skikkelse krob ned i Kulen. Ogsaa Math havde reist sig, forbauset over denne usædvanlige Hændelse, da han vidste, at alle Zigeunerne vare samlede, og at den, som nu kom, maatte være en Fremmed. Men da han saae et ungt Menneske stige ned ad Jordtrappen og igjen trække Stenen for Gullet, opflaredes pludseligt hans barske Træk; med en venlig Godmodighed gif han henimod den Fremmede og slog ham paa Skulderen med de Ord: „Godt Jan! det kan jeg lide, allerede oppe igjen, velkommen!“ Jan, ham var det, lod til at være temmelig bekendt her, han værdigede kunns Taterne en flygtig Opmærksomhed, og disse søgte igjen deres Leie, da de saae, at det var ham. Math Hjeil trak sig tilbage i sin Krog, vinkede ad ham og de satte sig ned paa et Lyngknippe, medens de talte sammen i en sagte, hvissende Tone, for ikke at blive horte af de Tilstedeværende.

„Hvorledes gaaer det, Math?“ udbrod den unge Kruse. „Har Du ikke over tænkt en Maade, paa hvilken vi kunne faae min Fader fri? Vi have ham haardt behov hjemme, og Tonne mener, at dersom han ikke snart slipper løs, saa føre de ham til Arresten i Ribe.“ — „Sm!“ svarede Math med et Smil, „Det har just ingen Fare dermed, lille Jan! De maae først have Beviser imod ham, og dem mangle de endnu, den eneste af Controlleurerne, som kunde vidne, ligger syg; saalænge det staaer paa, lade de ham vel blive, hvor han nu er.“ — „Men hvad hjælper det os?“ yttrede Jan med en vis Hæftighed, „vi trænge til ham hjemme. Tonne ligger meget syg og vi mangle Føden.“ — „Hvorfor kan Du

da ikke bjerger Noget sammen?" spurgte Math forundret, „nu da Du er kommen paa Benene igjen? Du skulde gribe til Vossen, der gaa Dyr nok i Skoven derinde, og Hunden har vel ikke glemt at spore dem fra sidst af." — „Dyr er der nok af," svarede Jan i en veemodig Tone, „ikke heller mangler jeg en god Vosse til at lange dem med, men Herregaardskysten er bleven saa aarvaagen, som en sulten Kat, saasnart jeg nærmer mig til Gjerdet er han altid paa Færde, og det baader kuns lidt, at rage sig i Klammeri med ham. Ved Smugleriet er der heller Intet at fortjene, siden den sidste uheldige Tour have Kjobmændene faaet en Skræk i Blodet, som de ikke forvinde saasnart; jeg har to Gange skrevet til Warde, men ikke faaet Svar, derfor maa Fader skaffes ud, og dersom Du vilde som jeg, skulde han snart være fri, men jeg behøver din Hjælp dertil." — „Og hvorledes det?" udbrod Tateren nysgjerrig, og rykkede nærmere hen til ham, „lad mig engang høre din Plan." — „Den er ganske simpel," vedblev Smuglerens Son, „vi bryde Urresten op og frelse ham med Vold." — „Det vilde kuns gøre det Onde værre, uden at hjælpe Noget," svarede Tateren hovedrystende. „Paa en Maade gif det vel an," tilfoiede han efter nogle Dieblisses Betænkning, „jeg har selv tænkt derpaa, men saa maatte vi have alle Folkene med os, vi kunde da stikke lidt Ild paa Gaarden og gøre ham fri i Tumulten, men siden efter forfastede jeg denne Idee, fordi jeg kuns nedig gjer Nogen Ulempe, naar det kan undgaaes, imidlertid maa Du ikke tro, at jeg har været ledig, medens Du laa syg; hver Nat, naar det er lidt mørkt i Veiret, gaaer

jeg derop og arbejder paa et Hul i Muren; det er gjort saa snildt, at de ikke skal mærke dertil, forend Fuglen er floien. Lad mig blot raade, min Dreng! om otte Dage er din Fader fri, det caverer jeg for." — „Om otte Dage," mumlede Jan nedslaaet, „inden den Tid kan Sonne og vi Andre dee af Sult, nei, nei, Math! han maa absolut ud for." — „Han kunde komme ud," sagde den Anden i en bestemt Tone, „jeg veed en Udvei der- til, men jeg bliver saa nødt til at robe en Hemmelighed, som jeg nu i 12 Aar har holdt skjult for Alle. Dog det faaer at gaae, jeg har for været tvivlsraadig med mig selv, hvad jeg skulde gjøre, nu er jeg det ikke læn- ger, thi Eders Stilling hjemme retfærdiggjør min Hand- ling." — „Hvorledes!" udbrod Jan forundret, „forklar Dig tydeligere, Math! jeg forstaaer Dig ikke." — „Det behøves ikke heller, jeg kan ikke aabenbare Noget til An- dre end Fogden, hvorvel det angaaer Dig med. Lad det være nok, naar din Fader bliver fri. Det kan mu- ligt endnu skee i denne Nat. — „Gud give det blev Til- fældet!" yttrede Jan, som uden at kunne indsee, paa hvilken Maade Sateren havde ifinde at gaae frem, dog fælte sig trøstet og oplivet af den sikre Tone, i hvilken han talede. — „Idetmindste vil jeg forsøge det, jeg veed nok, hvad jeg vover, thi Herredesfogden er os paa Naksen, og det er til ham jeg gaaer, men jeg holder af din Fader, Jan! og for hans Skyld vil jeg gjøre, hvad jeg kan. Gaa Du nu kuns tilbage, og fortæl dem hjemme, at naar vi sees igjen skal Alt nok være godt." — Med disse Ord gik Math hen i en Krog af Hulen, hvor han ombyttede sin pjaltede Dragt, og tog et skjult Redskab ud af et

Hul i Steenmuren, som han forsigtig forvarede i en
 Comme af Klædningen. Han vinkede nu stiltiende ad
 Jan, og de forlode begge To Taterkullen. Da de vare
 komne ovenpaa, skiltes de ad, Math tog Veien gjennem
 Skoven og Jan vendte med glad Fortrosthing oget let
 Sind tilbage til Armodens Bolig.

Det var endnu ikke meget silde paa Aftenen.
 Herregaardsfolkene vendte muntre og spøgende hjem fra
 deres Markarbeide, Lærken sang over Heden og Ur-
 hønen kaldte sine Kyllinger sammen derude mellem Lyng-
 buskene, da Math lod sig tilsyne paa Gaarden. Han
 steg med lange, hurtige Trin op ad den brede Steen-
 trappe, som førte til Herredsfogdens Bærelser, bankede
 rask paa Contoirdøren og stod snart Ansigt til Ansigt
 med Embedsmanden. Denne var paa sin Side ikke lidet
 forundret over dette uformodede Besøg; thi endtskjendt
 han meget godt kjendte Tateren, og vidste at hans hele
 Vande havde opholdt sig i Egnen foregaaende Vinter,
 saa havde han dog endnu aldrig truffen sammen med Math,
 han havde ogsaa seet igjennem Fingrene med dem, siden
 Bønderne ikke besværede sig over nogen tilføiet Ulempe.

„Hvad godt?“ udbød han i en barsk Tone, da
 Math havde lukket Døren, og nu stod taus, betragtede
 ham, „Hvem er J?“ — „Saamænd,“ svarede Tateren
 med sin dybe, rolige Stemme, „det er vel sjældent at
 Folk af min Slags kommer Fogden saa nær som jeg
 er nu, allerhøjest frivillig; De har vel sagtens engang
 imellem hørt tale om Mathias Abel, Anføreren for Nat-
 mændsfolkene; det er mig.omme have ogsaa føiet
 Hjel til mit Navn, fordi jeg kan tage paa som denne

Fugl." — „Math Hjel!" gjentog Solberg med forstilt Forundring, medens han paa samme Tid opirredes af den rolige, ligegyldige Tone, med hvilken den Anden talede, „hvad vil I her? I Erkespitsbub! dersom jeg nu lod Jer sætte ved Bingebenet —" — „Vel kunde De det, Hr. Foged," sagde Math uforsagt, „men hvi skulde De gjøre det? Det kunde jo ikke volde Dem nogen Nytte, og skade mig. Jeg er kommen herop i et vist Grinde, og dersom De vil lade mig tale ud, saa lover jeg for, at De lader mig gaae som jeg kom, fri og uantastet." — „Mener I det? Uforstammede Karl!" udbrod Herredsfogden forbitret, „jeg skal dog vise, at jeg ikke er bange for at handle anderledes." Han reiste sig fra sin Stol, gik hen til Skriverbordet og greb en Klokke; men med en utrolig Hurtighed stod Math ved Siden af ham og holdt ham tilbage.

„Tov en Kjende, Herr Dommer!" sagde han, og dæmpede sin Stemme, „dersom De blot lader saameget som en Lyd høres fra denne Tingest, saa har jeg en Historie at fortælle Dem, som De glemmer at lee ad." — Han tog Klokken fra Solberg og satte den ganske rolig hen paa Bordet. — „Hvad er det for en Historie?" spurgte Fogden, og stirrede Tateren forbauset ind i Ansigtet, „er det en af eders Folks sædvanlige Udflugter, saa vogt jer, Math! I slipper ikke fri derved." — „Jeg vil lade Dem domme selv derom," svarede han, boiende sig tæt hen mod Solberg, medens han neppe horlig hviſtede: „det var om Albert Kruse, jeg vilde tale." — „Albert Kruse," gjentog Herredsfogden stammende og blev bleg som et Liig, og hans Dine stirrede stift paa Tateren

med et Udtryk af den frøgteligste Angest, Læberne paa hans aabentstaaende Mund dirrede og han maatte holde sig ved Bordet, for ikke at falde omkuld. — „See saa!“ udbrod Math med et roligt Smil, „nu maa De ringe, hvis det lyster Dem, jeg holder Dem ikke tilbage; men jeg vidste forud, at De ikke gjorde det, naar De fik Stunder til at betænke Dem.“ — „Menneske!“ hviskede Fogden og saae sig med et speidende, ængsteligt Blik om i Bærelset, „tal sagte, jeg skal ikke gjøre Dig Noget, fortæl mig hvad Du veed om ham, hvis Navn Du nævnede.“ — „Jeg veed det Hele,“ yttrede Math, „og det er mere end De kan sige, Herr Dommer! thi De forlod ham paa Heden, medens han endnu droges med Deden, men jeg tog Klæderne af ham, og gjemte ham paa et Sted, hvor ingen uden Ormene ville søge ham.“ — „Du saae altså den hele Scene?“ vedblev Solberg med en Stemme saa svag, at den neppe naaede Math's Øren. — „Ja!“ sagde han, „jeg saae et Pistollob sende to Lod Bly i en Mand's Hjerte, jeg saae Een falde og en Anden tage Flugten, og den Sidste — var Dem, Herr Foged! Vaabnet lod De blive tilbage — her er det.“ Han tog en kort, rusten Pistol op afommen og lagde den paa Bordet, — „ikke sandt,“ tilfoiede han, „De vedkjendes den?“ — „Gud!“ stønnede Solberg, idet han tog Pistolen, „jeg er da fortabt!“ Han sank tilintetgjort ned paa Stolen, og det hurtige Aandedræt og frampagtige Muskelspil i hans Ansigt vidnede om det Oprør, der bevægede hans Indre. — „De er ikke fortabt,“ svarede Math, efter nogle Diebliffes Tausked, idet han rørt over den Andens Fortvivlelse, lagde nogen Venlighed i disse Ord, „Math

"Hjell taug i tolv Aar med det han saae, han kan tie tolv endnu, jeg har aldrig omtalt det til noget Menneſke." — "Og med hvilken Grund tør jeg gjøre Regning paa din Taushed?" ſpurgte Solberg hæftig; "hvormed kan jeg forſikre mig den? Trænger Du til Penge? Mangler Du Noget og kommer herop af den Aarsag? Saa ſtig frem, jeg vil hjælpe Dig med hvad jeg kan." — "Saamænd," ſagde Natmanden med et Smil, om jeg gav Dem mit Ord paa at bevare denne Hemmelighed i Fremtiden, ſaa vilde De vel ikke tykkes ſtort derom, og bed De mig ogsaa en Slump Penge for at tie, ſaa kunde jeg dog gjerne derfor robe Alt; det er heller ikke af den Grund jeg ſtaaer for Dem iaften." — "Hvorfor da? Er der ſlet Intet, ſom kan binde Dig til mig? Hvad onſker Du? Jeg vil gjøre Alt, hvad jeg kan for Dig." — "Vel!" udbrod Math i en glad Tone og gik noget nærmere hen til Solberg, "det er godt, Herr Dommer! ſaa er De min Mand. — De kan gjøre noget for mig, ſom altid vil binde min Mund, jeg ſkal ſige Dem paa hvilken Maade: De kjender Jorgen Kruse, ſom for et Par Uger ſiden blev fanget af Controlleurerne og ført her op i Arreſten — den Onde annamme dem derfor! — Det er en Mand, jeg kan lide, han har gjort godt imod mig og derfor onſker jeg, at han bliver fri igjen. De kan lade ham ſlippe løs uden at begaae nogen Synd, han har en Kvinde hjemme, ſom græder over ham; han har en Fader, der ligger for Døden og fire Børn, der ſulte medens han er borte. Lad ham være fri, og — Math har hverken hørt eller ſeet Dem myrde —" — "Stille! ſtille!" hviſtede Fogden, og Frygt for at Natmandens

Ord kunde være blevne horte, prægede sig i hans forvirrede Miner. „Ja, ja!“ jeg vil gjerne lade ham slippe, men paa hvilken Maade skal jeg bære mig ad dermed? Der er allerede skeet Indberetning til Amtet angaaende ham, han har tilredt en af Soldbetjentene saaledes, at man tvivler om dennes Liv, og Controlløren er meget opbragt.“ — „Det er Bogn, med Tilladelse at sige!“ svarede Math opfarende, „og det en af de allersomforteste, Folk kunde hitte paa; Jorgen har ikke dræbt Nogen, der som de blot ville maale Bredden af denne Kniv og Bredden af Betjentens Saar, saa skulde de see, at de netop passe sammen, og Kniven tilhører mig, den var i min Haand, ikke i Jorgens. De behøver jo heller ikke at lukke op for ham,“ vedblev han efter at have betænkt sig lidt, „disse To!“ her strakte han sine nøgne, senefulde Arme i Beiret, „har engang forhen brudt Gul i en Fængselsmuur, de kunne gjøre det igjen. De skal blot ikke mærke til Noget og skaffe Fangevogteren af Veien imidlertid.“ — „Det lod sig vel gjøre,“ yttrede Solberg, „hvis ikke min Skriver, Niels, var os til Hinder, han bærer Nag mod Kruse og vil gjøre Alt for at hindre hans Flugt.“ — „Niels Galle!“ udraabte Math i en foragtelig Tone, „for en Ufærd, Herr Foged! kan De frygte ham, den Skrubbudse! hvad vilde han vel tage sig til? Lad De mig blot sørge derfor, ad den Kant har det ingen Fare. Oprigtigt talt! De burde ikke gjøre saa mange Omstændigheder ved at opfylde min Bøn, De skylder Jorgen det, det var dog for deres Skyld, at hans Broder maatte række Hals paa Heden der oppe, ihvorvel han ikke veed stort om, hvorledes Sagen hænger

sammen." — "Ja, ja, Math! lad os ikke tale mere derom," sagde Solberg, paa ny bragt tilbage i sin forrige Skræk, "jeg vil gjøre hvad Du forlanger, Jorgen skal blive fri; men hvorledes vil det saa gaa ham siden-
 efter? Det er min Pligt, som Embedsmand, at lade ham efterlyse, det indseer Du jeg ikke kan undgaa, han vil da atter blive fanget og bragt tilbage hertil." — "Ja hvad den Deel angaaer," svarede Math i en triumpherende Tone, "saa ville vi lade Jorgen selv sørge derfor, det bliver jo hans Sag at vogte sig, og jeg mener som saa: at naar han først kommer ud og faaer Plads at røre sig i, gad jeg nok see hvem der faaer ham til at gaae tilbage i Gullet. Vi ere altsaa enige, Herr Foged! De skaffer Fangevogteren bort paa et Par Timer, imidlertid sørger jeg for Resten, og paa min Taushed kan De stole, som paa Deres egen; Gud i Vold!" Med disse Ord vilde Math fornøiet og glad over sin Sags gode Udsald forlade Børrelset, da Solberg kaldte ham tilbage. — "Hør Math!" sagde han stille, "endnu et Ord! Det angaaer Dig selv. Du maa være forsigtig med dine Folk her i Egnen, det bliver en slem Sag, naar Bønderne klage over Oder, — forstaaer Du mig?" — "Tak for deres Raad, Foged! jeg skal tænke paa det," sagde Math trohjertet, "jeg har saa i Grunden selv besluttet at bryde op herfra og drage et andet Sted hen i Sommer." Han gik; Fogden fulgte ham til Døren og trak sig derpaa taus og taktfuld tilbage til sit Børrelse. Lidt efter aabnedes en Dør, som førte fra Contoiret til et Sideværelse, og Calle Niels stak sit lumste, nedrige Ansigt ind deraf. "Ha, ha!" udbrod han med en under-

trykt, dæmonisk Latter, da han saa han var alene, og gik ind. „Nu har jeg vundet mit Epil. O, hellige Forsyn! hvor jeg takker Dig, fordi Du lod mig være Vidne til denne Samtale. Det Maal, jeg i flere Aar forgjæves speidede efter, har et eneste lykkeligt Dieblif affloret mig. Solbergs Skjæbne hviler fra nu af i mine Hænder. Han har myrdet en Mand, afsluttet falske Retsacter, berøvet en Uskyldig Livet, det veed jeg, og disse Rundskaaber ere en Capital, som bringer deres Giermand uundeerlige Renter.“ Han gned fornoiet og jublende Hænderne imod hinanden og gik med store Skridt op og ned ad Gulvet. „Jo!“ udbrod han efter at have grundet nogle Minutter paa sin afskyelige Plan, „Jorgen Kruse skal uhindret slippe bort inat, det vil forøge min Magt over Fogden, han skal lære at boie sig under den; kunde den raa, uvidende Tater gjøre ham saa aldeles confterneret, saa vil Svøben i min Haand blive langt smerteligere. — Elisa! o Elisa! Du bliver min, ogsaa over Dig skal jeg seire, og naar Du saa ikke længer tilhører ham, denne Dvist, naar ethvert Baand imellem Eder er sprængt, da skal Du lære at bedomme, hvilken Gørelse der er stærkest, hans Kjærlighed eller mit brændende, usigelige Had.“ Han blev endnu længe ved at fortsætte denne Monolog og udstødte derimellem affindige, ildeludende Syl, som havde noget gyseligt Dyrist ved sig.

Samme Aften lod en svag Puslen nede ved Kjælderhvalvingen, hvor Jorgen Kruse sad arresteret. En dunkel Skikkelse krob op igjennem et Hul mellem Stenene, og lidt efter stod han tilligemed den han skyldte Taffen for sin Frelse, udenfor Herregaarden, Jorgen var fri, den

ærlige Tater havde holdt sit Ord, og de skiltes fornoiede og tilfredse fra hinanden. Kruse vandrede hjem til sin Hytte, og Math tog Veien ind i Skoven og forsvandt i Taterfulen.

Samme Nat.

En mørk, sorgmodig Stemning hvilede over Beboerne af Jorgens Hytte. Den gamle Tonne laa paa sit Yderste; Liv og Død kæmpede med hinanden, og den Sidste begyndte endelig at gjøre sit længe forsmaaede Herredomme gjældende. Ved Siden af Oldingens Leie brændte en dunkel Flamme paa et lille Træbord, og kastede en mat, usikker Glamme paa hans ærværdige Træk. Men Tonne saae ikke Lyset længer; en tyk, glasagtig Hinde havde trukket sig over hans Dine og for stedse berøvet dem det venlige, godmodige Udtryk, som de pleiede at give hans Ansigtstræk; kuns disses intellectuelle Skjønhed, formaaede Deden selv ikke at forstyrre. Paa hans høie Pande havde Fromhed præget sit Stempel, og med en tillidsfuld, hengiven Rolighed saae Oldingen den sidste Gjestes Ankomst, han frygtede den ikke, og endnu i dette Dieblif formaaede hans trøstende Ord at udøve sin Virkning paa Jorgens Kone, som sad ved hans Side paa Sengenanten og græd hoit. Denne i en Krog af Stuen, hvor Lysskjæret kuns halvt formaaede at gjennemtrænge Dunkelheden, sadde tre smaae Born paa Gulvet ved Siden af hverandre, og betragtede med store, livfulde

Blkke den Sorg, hvis Ophav de kun ulydelig formaaede
 at fatte. Da tude den Hunden udenfor; hurtige, faste
 Skridt naermede sig Huset; Doren gik op, Jorgen traadte
 ind. Med et glad Forundringsfbrig styrkede Konen og
 Borne ham imode, og gjorde ham i saa Ord bekjendt
 med deres sorgelige Stilling. Jorgen traadte hen for
 Tonnes Seng. „Det var godt at Du kom iasten, min
 Son!“ udbrod den Gamle med en svag, zittrende Stemme,
 og strakte sin kolde, flammende Haand henimod ham. „Det
 lakker nu ad Enden med mig, og jeg mærker at det
 bliver Alvor denne Gang.“ — „Bist ikke, Fader!“ svarede
 Jorgen i en Tone, som dog vidnede om hans Frygt
 for Sandheden af disse Ord, „bliv blot lidt, saa løber
 jeg ned til Byen efter den kloge Tasse, hun skal nok
 gjøre Dig frisk igjen.“ — „Lad det være, Jorgen,“ sagde
 Oldingen med et Smil, „hun vilde forgjæves prøve sin
 Kunst paa mig, jeg føler Døden at fare igjennem alle
 mine Lemmer, den lader sig ikke standse i sin Gang.“ —
 „Blot vi havde lidt Mad at give ham,“ — hvistede Ka-
 ren, „saa kom han sig nok; men vi eie Intet, og have
 sultet den hele Dag Allesammen. Du trænger vel
 ogsaa til Føde, lille Jorgen! — Du er kommen hjem i
 en sorgelig Tid,“ tilfoiede hun med en Stemme som
 kvaltes af Graad, og slyngede sine Arme om hans Hals.
 Jorgen var rørt, i hans Træk spillede Musklene med for-
 underlige Bevægelser, han trykkede Konen op til sit
 Bryst, idet han sagde: „Giv Dig kun tilfreds, Karen
 Marie! Det nytter jo ikke at græde for det. Vor
 fattigdom er vel haard at bære, men vi to holde dog
 sammen alligevel, og have levet værre Dage før, husk

blot den Gang de joge os ud af Huset oppe i Landet, og vi maatte ligge en Novemberrat over paa Heden, det bliver vel godt igjen med os; og Du, Jan! hvorfor hænger Du med Hovedet? Gamle Tonne bliver nok frisk, det har ingen Nød, bed en Herrensøn, det hjælper bedre end at græde." — "Jeg græder ikke, Fader!" svarede Unglingen, som om han skammede sig over sin Svaghed, "jeg har siddet her og grundet paa et Middel, ved hvilket vi kunne blive hjulpsne, og jeg har udfundet det. — Jeg vil det — jeg kan skaffe Penge i Huset." — "Hvorledes mener Du?" spurgte Moderen, og tørrede Taarerne bort med sit Forflæde, medens et glad Haab oplivede hende. "Du kender ham deroppe, — Brammer! han har forhen ofte ønsket at kunne gjøre Noget for mig, men jeg har hidtil ikke villet modtage hans Tilbud, fordi jeg undsaae mig for at lade ham mærke vor fattigdom, nu gaaer jeg op til ham, og naar jeg kommer tilbage, skal jeg bringe Penge med, hvad synes Du herom, Fader?" — "Ja, min Søn!" sagde Jorgen og saa hen til ham med et kjærligt Blik, "kan Du komme over det, saa gaa derop, det falder Dig vel tungt, saaledes som Du tænker, men vi trænge haardt. Var det blot en Time Dag endnu, skulde jeg nok lange en Kugle i et Dyr, men det lader sig ikke gjøre paa denne Tid."

Tonne havde lyttet til Samtalen mellem Fader og Søn; da de taug kaldte han Jan hen til Sengen og udbred i en sagte, hviskende Tone: "Lad det være, min kjære Jan! Du skal ikke gaae op til Brammer, jeg veed bedre end de Andre hvad dette Skridt vilde koste Dig,

og Du naaer dog ikke din Hensigt; der gives ikke længer nogen menneskelig Hjælp for mig. Olien er udbændt, Lyset maa slukkes."

I dette Dieblif aabnedes Døren og Jorgens lille Son, Søren, styrtede jublende ind i Stuen. Forundret og glad foer Drengen henimod Faderen og rakte Karen et sammenbundet Klæde, idet han udbrod med en barnlig munter Tone: See her Moder! vær ikke bedrovet længer, nu skal Tonne nok blive frisk igjen, her er Mad til os Alle! De Smaae i Krogen føre op fra deres Sæde, og trængte sig med et høit Grydeskrig omkring Karen, medens hun løste Klædet op. „Hvor har Du faaet dette fra, Søren?" spurgte hun forundret og lagde Madvarerne op paa Bordet. — „Det er det samme, lille Moder!" svarede Drengen i en nolende Tone, spis nu blot og giv Vedsfader det Stykke Flæsk, som ligger imellem Brodet, det skal nok kurere ham." — „Af hvem har Du faaet dette Brod?" spurgte Jorgen og betragtede ham med et Blik, som ingen Udslugter taalte — „sig mig det, Søren!" — „Jeg har tigget det, Fader!" sagde Drengen, blussende rød i Ansigtet. „Jeg saae Moder græde iaften, fordi Du ikke var hjemme, og fordi vi ingen Mad havde til Tonne, og de andre smaae Brodre græd ogsaa; saa tænkte jeg ved mig selv, at jeg nok skulde skaffe Brod, løb ned til Willes Kone og bad hende om at laane os Noget; men hun var vred, fordi Du havde skudt efter hendes Mand og vilde ikke, og jeg løb da ned i Hundekroen og sagde til dem, at de skulde faae Alting betalt igjen, saasnart Du kom ud af Arresten. Er Du vel

vred paa mig, lille Fader? — Nu bliver jo Tonne frisk igjen."

Jørgen kunde ikke holde sig længer, hans Gatning var borte, han løftede Drengen op til sig, og idet han kysede ham, brast han i en lydelig Graad. „Du er et godt Barn," hviskede han stille — „jeg er ikke vred paa Dig, gaa hen og spis med de Andre." Han satte sig ned ved Siden af Tonne, medens Moderen uddeelte Brød og Kød til de hungrige Børn. Søren vilde Intet have, han gav sin Part tilbage og foregav allerede at have spist nede hos Krosfolkene, men de stjaalne, længselsfulde Blikke han af og til kastede paa Maden, modsagde disse Ord. Stakkelen var hungrigere end de Andre, men han undværede, for at de kunde faae desmere. Han satte sig lidt efter taus og stille ned paa Gulvet ved Bedstefaderens Seng, og betragtede vexelviis ham og Jørgen. Der gik en lang Tid hen saaledes. Da de Smaa vare mætte, trak de sig atter tilbage i deres Krog og kort efter sank de, lænede tæet op til hverandre, i en dyb, rolig Slummer. Jørgen sad mørk og bedrovet ved Siden af Tonne og lyttede til hans Aandedræt, som stedse blev tungere og mere besværligt. Han stod med et blegt Ansigt og taareglindsende Øine, støttet op til Væggen, ligeover for ham. Tonne vendte sit Hoved om mod Jørgen, han vinkede ad ham. „Søn!" udbred han, da denne boiede sig ned over Sengen, „jeg staaer ved Enden af min Vane, jeg kan ikke skuffe Dig med noget Haab mere. Jeg har ogsaa levet længe nok, længere end de fleste Mennesker, jeg vil forsvinde fra Jorden, saa ubemærkt som Taagen fra Heden naar Solen kommer, uden

at efterlade andet Spor end Eder's Minde. Ingen vil
 savne mig eller spørge hvor Tonne blev af. Vorherres
 Villie skee! jeg deer alligevel fornoiet, — kuns et Ønske
 fik jeg ikke opfyldt, veed Du hvad det var?" — „Ja!“
 svarede Jorgen rystet — „Du vilde see ham derovre.“ —
 „Rigtig, min Son!“ hviskede Oldingen med et blidt
 Smil — „Kongen gad jeg seet, det har i mange Aar
 været mit Ønske, naa lad det da fare, vi sees maaskee
 engang. Kald nu paa Jan, lille Jorgen!“ Og Jan
 stod allerede paa den anden Side af den Gamles Seng
 og bøiede sig grædende ned over ham. „Dig min Dreng!“
 vedblev Tonne og hans svage Stemme blev efterhaanden
 utydelig — „har jeg altid holdt af; jeg har opdraget
 Dig og lært Dig mere, end Andre i din Stand vide,
 Du er et godt og sjældent Barn — jeg velsigner Dig
 nu sidste Gang, bliv ved som Du har begyndt, saa skal
 det gaae Dig godt — det føler jeg forud — Gud evig
 velsigne Dig! — Farvel Karen Mari! — tak for alt
 Godt — Farvel I Smaa — og Du lille Søren! husk
 at give Urhenen Vand imorgen, den har Intet havt
 idag. — Gud velsigne Jer Allesammen —“ Tonne talede
 ikke mere, hans matte Hoved sank tilbage paa Pals-
 puden, et langt, vedholdende Suk hævede hans Bryst.
 Han var død. — Ved hans Fødder stode Bornene, der
 uden at kunne begribe hvad der var foregaaet, græd —
 fordi Fader og Moder græd. Jorgen, Karen og Jan
 stode omkring Oldingens Hovedgjærde, og Tranlampen
 paa Bordet belyste kuns svagt og mat den sorgelige Scene.

Den mislykkede Plan.

„Har De hørt det; Herr Landsdommer? Jørgen Kruse er bruffen ud af Arresten inat.“ Saaledes talte Lalle Niels, da han den næste Morgen sad paa Contoiret i Herredsstuen, og hans listige Blik hvilede gjennemtrængende paa Solberg, medens han talte. „Jeg veed det, Niels!“ svarede denne kort og vedblev sit Arbeide. „Og det Besynderligste er, at Hullet han er undsluppet af, er gjort udvendig fra igjennem Muren, saa det er at formode han har havt Medhjælpere. Det maa sikkert være skeet iafte, da De sendte Arrestforvareren ned til Byen, ellers kan jeg ikke begribe, hvorledes sligt kunde gaae for sig.“ — „Vel muligt,“ sagde Solberg forlegen. — „Det vil dog ikke nytte ham stort alligevel,“ vedblev Niels, idet han med en skjult Triumph bemærkede det Indtryk hans Tale gjorde, „jeg har sendt Betjenten til Byen, efter et Par Mænd, for at vi kunne faae fat paa ham igjen, han er sikkert ikke gaaet længere bort end til sin Hytte, jeg kjenner hans Forvovenhed.“ — „Denne Umage kunde Du godt have sparet Dig,“ udbrod Herredsfogden, „eller i det mindste burde Du først have talt til mig derom, forend det skete, jeg seer ikke gierne, at Du saaledes handler paa egen Haand.“ — „Jeg meente, at det maatte være Dem magtpaaliggende at faae fat paa ham igjen, Herr Landsdommer!“ bemærkede Niels koldt. „Willes truer med at skrive til Generaltoldkammeret, dersom vi illudere Loven til hans Gunst.“ — „Veed Du hvad, Niels; jeg har efter notere Overlæg besluttet, ikke

at tage Sagen saa strengt, der er meget som taler til Fordeel for ham, og Controlleuren kan vi nok ogsaa faae bibragt denne Mening, saaledes at den hele Sag lader sig jevne i Mindelighed; det er i ethvert Tilfælde tvivlsomt, hvorvidt Jorgen virkelig har saaret Willes. De bleve anholdte om Matten, og efter Betjentenes eget Udsagn vare flere af Smuglerne bevæbnede." — „Som De vil!“ yttrede Skriveren, med et lurende Blik, „det beroer jo kun paa Dem, men for et Par Dage siden var De af en ganske anden Mening, Herr Solberg.“ Han taug og begyndte igjen sit Arbejde med at journalisere de indkomne Documenter, ogsaa Solberg taug, og der gik paa den Maade en Tid hen.

„Her er en Klage fra Sognefogden“ udbrod Lalle Niels lidt efter, „hvori han besværer sig over Natmændsfolkene, som have huseret slemt nede i Byen, hvad skulle vi gjøre ved den? Han navngiver deres Anfører, Math Hjeil, som en for Kommunen farlig Person; behøve vi at indhente Amtets Ordre til at lade dem paagribe som Vagabonder, eller kunne vi selv udstede Efterlysninger uden denne?“ Fogden blev bleg medens Niels talte, han rystede og formaaede ikke at skjule sin Bevægelse, for de skelende Blikke, hiin betragtede ham med. — „Læg dette Brev til Side,“ svarede han efter nogle Dieblikkes Tvivlsraadighed, „jeg vil selv expedere det.“ — „Det er et farligt Folk, disse Latere, og den Skade og Fortræd, de stifte i de Egne, hvor de søge Tilhold, er i Almindelighed større, end man troer, især naar en saadan Anfører staaer i Spidsen for dem, som Math Hjeil. Det er en suu, forslagen Karl, jeg har flere Gange seet ham

nede i Kroen, og det forekommer mig, som om jeg end-
ogsaa lastes saae ham gaae ud her fra Gaarden." Den
kolde og sikkre Tone, hvormed han sagde disse sidste Ord,
og den særdeles Betoning han gav dem, gjorde et frygte-
ligt Indtryk paa Solberg, han vovede ikke at see op
fra Papirerne, og hans Haand rystede, thi han var nu
overbevist om, at Niels havde hørt Samtalen mellem
ham og Math den foregaaende Aften. „Har Du ikke
seet noget til Elisa idag," udbrod han, efter at have
fattet sig lidt, for at bringe et andet Emne paa Bane.
„Nei!" svarede Niels, med en langtrukken Tone, idet han
strax fattede Fogdens Hensigt, „siden Controllurens Son
er kommen hertil, seer jeg hende kun sjeldent, hans Sel-
skab volder hende større Interesse, end enhver Andens,
hun er jo næsten altidovre hos Generalinden." — „Jeg
troer Du tager feil, Niels! det er vel snarere den unge
Froken Bramers Selkab, som fængsler hende; hun staaer
vist ikke i noget Forhold til Os." — „Jeg mener jo,"
bemærkede Niels med et lumskt Smil, som dog snart for-
svandt for den alvorligere Mine hvormed han udtalte de
følgende Ord: „Det er let at see, hun godt kan lide
ham, og det er deres egen Skyld, Herr Dommer! De
har ikke handlet ret imod mig; eengang troede jeg at De
meente mig det godt, jeg tor endogsaa sige, at De ud-
trykkelig gav mig Lofte paa hende, nu derimod lader det
til, som om de angrede det." — „Hvorfra gjør Du denne
Slutning?" spurgte Solberg forundret. — „Fordi De
tillader hende at omgaaes saa uhindret med denne Os.
Det er ikke for Generalindens Skyld, hun tilbringer hele
Dagen der, ikke heller for den fremmede Froken, det kan

De stole paa, dersom blot han var borte, blev hun nok hos Dem, og tog bedre vare paa sin Gjerning hjemme.“ — „Sandt nok, Niels!“ svarede Solberg, „Du kan paa en Maade have Ret i det Du siger, men jeg troer at have mærket paa Elisa, at hun ikke godt kan lide Dig, og tvinge hende til en Forbindelse, indseer Du selv —“ — „Naturligviis,“ yttrede han i en haanlig Tone og lagde Pennen fra sig, „jeg er vel ikke smuk eller glat som Kvist, kan ikke heller hamle op med ham i hoittra- vende Sententser eller udstuderede Talemaader, men jeg veed, at jeg er et ærligt og paalideligt Menneske. De har kjendt mig i elleve Aar — Elisa var kun et Barn dengang — jeg har arbeidet saa tro og ivrig for dem, som noget Menneske kunde gjøre, og Ingen skal sige mig paa, at jeg nogensinde satte deres Fordeel tilside, for at fremme min. Jeg kunde vel ogsaa tale om Hemmeligheder, Herr Landsdommer, som kun Gaa kjende til, men dem vil jeg forbigaae, jeg er taus som Graven, og min Glæde har altid været at virke til deres Lykke.“ — „Hemmeligheder!“ gjentog Solberg med en sagte Stemme, „jeg forstaaer ikke din Mening, Niels!“ men han blev dog bleg og hans Legeme skjælvede som et visstent Blad for Stormen i samme Dieblis. — „Ja, Herr Solberg!“ vedblev Niels, „jeg kunde fortælle Ting, som kunde skade Dem, men jeg vil ikke gjerne tale mere derom, allermindst nu, da jeg seer Dem saa bevæget ved den blotte Tanke, at jeg er Medvinder i det, De søger at dolge. Den Døde sladrer ikke, jeg kan ogsaa holde Tans for Tunge, hvor det gjelder.“ — „Niels!“ udbrod Herredsfogden og sank dødbleg tilbage paa Stolen,

„Niels!“ gjentog han med en Stemme, som neppe naaede den Andens Dre, piin mig ikke længer! — Du veed ikke hvad jeg lider i dette Dieblif. Jeg vil tale med Elisa, jeg vil gjøre Alt hvad jeg kan, for at bevæge hende til det Skridt, Du onsker, jeg vil tigge hende derom paa mine Knæ, mere kan jeg ikke; men naar hun nægter at opfylde min Bøn i den Tro, at hun ikke kan blive lykkelig med Dig, hvad skal jeg saa gjøre? Siig mig! vil Du have at jeg skal tvinge hende? Det vilde blive hendes Dod; Elisa er et svagt Barn.“ — „Nei, Gud bevare mig for at være den, som er Aarsag til et eneste ulykkelig Dieblif for deres Datter, dertil er min Gølelse for opoffrende; men De lover mig altsaa at tale til hende, — gjør det, Herr Solberg! forestil hende Tingen, som den er, Deres Ord formaae meget, og jeg forlanger intet Andet for ellers Aars tro Tjeneste og en ligesaa længe ubruds Tanshed. Ognu! lad os være opvrigtige mod hinanden i denne Time. Vi maae see at faae fat paa Jørgen Kruse, det er nødvendigt for deres egen Sikkerhed, han kunde blive Dem farlig. De erindrer nok Bispekræmmeren, som for lang Tid siden blev dømt for to Mord, og henrettet oppe i deres forrige Jurisdiction. Det var Jørgens Broder. Han har siden den Tid baaret et skjult Nag til Dem. Han er den Henrettedes Son, og opdraget i Pleiefaderens Grundfætninger. Jeg har hørt dem true Dem nede i Hundekroen. Kruse har yttret, at han kunde gjøre Dem ulykkelig, hvis han vilde, og De veed nok selv, hvorvidt det er Tilfældet, — hans Broder havde ikke begaaet noget Mord paa den Fremmede. Nu have vi en god Lei-

lighed til at blive af med ham, han er en lovløs Mand, har brugt Baaben mod Grændsecontrolløren, og i Analogi af Forordningen 16de Februar 1820, kan han dømmes i Slaveriet derfor. Naar dette er fæet, ville vi — at sige, hvis De synes det, Herr Landsdommer! — see at blive af med Natmændsfolkene, de ere til stor Byrde for Egnen, og der driver en heel Bande omkring nede i Byen i denne Tid. Vi kunne jo requirere Hjælp fra Staden; thi jeg frygter for, at de finde Medhold hos flere af Bønderne. Ere de først borte og Math Hjeil med dem, da have vi Intet at frygte — vi have vundet." — „Ja! ja!" svarede Solberg med en huul og tonløs Stemme, „Du har Ret, min kjære Niels! dit Raad er godt, jeg vil følge det, gjør kun som Du synes, jeg veed, at Du mener mig det vel i Alt. Jeg vil nu gaae ind til Elisa, din Lon skal være hendes Haand; det er det største, det eneste Gode, jeg kan give Dig." — Og den ulykkelige Mand reiste sig, nikkede venligt til Niels og forlod Contoiret.

„Fortsæffeligt," udbrod Skrивeren, da han var alene, og hans ildelydende, jublende Latter gav Gjenlyd i Bærelset, den vildeste Fryd stod malet i hans Ansigtstræk. — „Fortsæffeligt!" gjentog han med en dyb Stemme, idet han gik op og ned ad Gulvet og rev sig i overgivnen Glæde i det stride, røde Haar. „Han er fangen og kan ikke slippe løs, — jeg faaer Hævn over dem Alle, og Elisa bliver min, alle Solbergs Penge tilfalde mig, jeg har handlet klogt og endelig naaet mit Diemed. Der er gaaet Nar hen, lange, bittere Nar, i hvilke jeg for-gjæves speidede om nogen Udvei, men jeg vedligeholdt

dog Haabet, tabte ikke Taalmodigheden og nu kommer Lennen derfor." — Hans Dine spillede, i en mørk, dunkel Ild, og dybe utæmmelige Lidenstaber gennemrystede hans Indre, medens han i Erindringen tilbagefaldte de Fornærmelser, Menneffene efter hans Mening havde tilføjet ham. „De have piint mig,“ hviskede han atter, efter nogen Tids Taushed, „spottet mig, gjort min Baar til en mørk, glædesløs Vinter, deres Foragt har hentorret og forbrændt mit Hjerte, dræbt enhver god Følelse i mit Bryst og gjort det til en Bolig for Hadets og Hævnens Aander. O Moder! Du som fødte mig, som opdrog og pleiede mig i min Barndom, ti Gange forbandede Dvinde! alle Hælvedes Fordommelser hvile paa din Sjæl, fordi Du ikke strax qvalte mig, men lod mig leve til Spot og Haan for Alle. — Dog stille — stille! Diebliffet til Gjengjæld nærmer sig, min Time slaar, og alle de Drifter og Følelser, som endnu tumle omkring i mig skulde blive tilfredsstillede.“ — Han satte sig hen ved Pulten og skrev en Guldmagt til at gribe Torgen.

Lidt efter traadte en af Stokkemændene ind paa Sontoiret og meldte, at de Folk, han havde bestilt herop, vare komne. — „Godt Lille!“ udbrod Niels fornøiet, „jeg skal strax komme ned til dem. Der! der!“ — han greb i Lommen og gav Betjenten nogle Penge, „bed Arrestforvareren at give dem Levemaade for denne Mark, og sige til dem, at det er fra mig af.“ Stokkemanden tog imod Pengene og gik. En Time senere skred Niels Galde i Spidsen for to djerde Vænder ned ad Veien til Høihuus.

Den ene af de Mænd, som fulgte med ham, og som han i Særdeleshed stolede paa, var Smugleren Ras. Denne gjorde sig liden eller ingen Betænkning ved at paatage sig dette Grinde. For det første havde Skrивeren allerede bundet ham til sig ved Løfte om en god Belønning, og man maa holde den Armød og Fattigdom, i hvilken Ras levede, tilgode, at han ikke vægrede sig ved at fortjene den, endskjondt han paa en Maade stod i Jorgens Tjeneste; dernæst kjendte han ogsaa Kruse for godt, til at tro, at han lod sig gribe eller godvillig fore tilbage til Fængslet, og Magt var hverken han eller hans Kammerat tilfunds at bruge. En lang Tid gik altsaa de tre Mænd sammen, uden at tale et Ord, endelig begyndte Smugleren, hvem Intet i Verden var mere pinligt end Taushed, at tale til Niels. — „Du har forresten en forfærfelig Hastværk med at faae fat i den stakkels Jorgen igjen,“ udbrod han spydigt, „hvoraf kommer det, Niels Lalle? Det er nok fordi han sagde Dig Sandheden saa luft i Dinene i Vinter nede i Hundekroen, ikke sandt?“ — Niels folte sig krænket over den ligefremme Maade, paa hvilken Ras tiltalte ham, og det fortjener at bemærkes, at han havde iført sig sine Stadsflæder, for at give Expeditionen større Effect, og skred nu stiv og stram i Toiet, afsted, forsynet med en stor, sølvbeslagen Stok i den ene Haand og Arrestbefalingen i den Anden. — „Jeg maa frabede mig alt Kammerat-skab med ham, Ras!“ svarede han i en selvofelende Tone; „jeg har heller ikke druffet Dus med ham, og da jeg gaaer her i Fogdens Navn, saa er han saa god at vise mig den skyldige Respect, forstaaer han?“

Med et Par Vine, som stode stive af Forundring og vidtaaben Mund betragtede Smugleren Niels et Die-blik, uden at tale, derpaa brod han ud i en skaldende Latter: „Har jeg nu nogensinde hørt Mage til Sludder? Gud straffe mig! troer jeg ikke Du er gaaet fra Samlingen, Niels Lalle; har jeg ikke hele halvshvende Aar sagt Du til Dig, din elendige Hundesjæl? Nu mener Du at være for god dertil. Hvorfor har Du aldrig talt om slige Dele før, naar vi spillede sammen nede hos Jesper i Hundekroen, hvad Du?“ — „Det er en anden Sag,“ yttrede Niels forbittret, „dernede holder jeg ikke saa strengt paa det, men naar jeg gaaer i Justitiens Grinder, skal man vise mig Respect, og gjør Du det ikke, Ras! kommer Du igjen med saadan Tale, saa kan Du gaae strax, og see til, hvem der giver Dig den Douceur, jeg lovede.“ — „Ja saa,“ svarede Ras i en mindre grov Tone end før, fordi han dog nødig vilde give Slip paa Pengene, han ventede, „naar Justitien byder det, kan jeg jo gjerne sige I til Dig, det kommer mig ud paa eet; altsaa troer I da,“ vedblev han og lagde en særdeles vægtig Betoning paa de sidste Ord, „at Jorgen Kruse lader sig fore godvillig tilbage i Hundehullet? Hvad om han nu fik i Sinde, at sige nei dertil, og oven i Kjøbet furede os ud af sit Huus paa en fin Maade?“ — „Ha, ha!“ udbrod Niels med en høvrende Mine, „det la'er han vel nok være; vil han ikke med det Gode, saa bruge vi naturligviis Magt, det er jo derfor, at I og Hans følger med mig.“ — „Ja godt nok, Niels Lalle!“ bemærkede Ras med en vis Betænkelighed, „jeg skal dog just ikke sige, at jeg har stor Eyst

til at binde an med Jorgen, hvis han ikke giver efter med det Gode; hvad siger Du, Hans? — „Jeg Krone Dod ikke heller!“ svarede Bonden hurtigt, „Jorgen knækker Halsen paa os alle Tre i en Haandvending, naar han bliver vred, jeg kender ham!“ — „Hvad for Noget,“ sagde Niels harmfuld, „ere I saadanne Kujoner? Det skulde jeg have vidst lidt for, saa kunde I have sparet Eder Veien. Men Jorgen vil vist ikke sætte sig til Modværge mod os, han har begaaet en Forbrydelse ved at styde paa Controlleuren.“ — „Det veed jeg ligesaa godt som I,“ — svarede Niels med et fiffigt Smil, „og maaskee bedre endnu; men af hvad Grund troer I da, Herr Niels! at Jorgen nu da han een Gang er fri, skulde gaae tilbage i Arresten? Han maatte efter min dumme Forstand være gal, hvis han gjorde det. Hvad vil I sige til ham? For jeg skal nok inte fore Talen derinde?“ — „Jeg vil sige, at vi komme i Lovens Navn og mere udfordres ikke, for at han skal have Afgjælf for os.“ — „Ha, ha, Loven!“ smaaloe Ras, „hvad er det for Noget? Det maa være en snurrig Tingest den Lov, thi Alt gaaer efter den her til Lands, og hos lærte Folk horer man tiere Loven end Vorherre nævne. Justement lige i dette Dieblif falder der mig en lille Fortælling ind om Loven, vil I kanskee høre den, Niels? Den er af de Vgte —“ — Niels gav sit Bifald tilkjende, og Smugleren begyndte paa en Historie af samme Sort, som han sædvanligt opvartede med, og i hvilken han stedse spillede Hovedrollen.

Med saadanne Samtaler svandt Veien og de stode fort efter for Jorgens Huusdør. Niels maatte banke flere

Gange paa, før end Nogen viste sig og Ras var i sit stille Sind glad ved den Tro, at Kruse allerede havde været saa klog at unddrage sig Retfærdighedens Arm, ved at forlade Hytten. „Luk op,“ skreg Niels, „i Fogdens Navn!“ — „Loven er her,“ tilfoiede Smugleren i sin sædvanlige spottende Tone. Jorgens Kone viste sig nu ved Vinduet. Lidt efter skod hun Slaaen fra Døren og de tre Mænd traadte ind, studsende over det uventede Syn som viste sig for dem.

Midt i Stuen laa Tonne med lukte Dine og indfaldne Kinder, i en smal Trækiste, som Jorgen for lidt siden havde slaaet sammen til ham af nogle gamle Baadspplanter. Den Gamle var iført en ny, rød, ulden Skjorte og havde en Busk Hedebloster i de sammenlagte Hænder, og omkring hans Hals hang det elskte Jernfors i et blegt, falmet Baand. To af Jorgens Børn sadde stille paa en stor Ggekiste henne ved Vinduet, de havde foldet deres smaae Hænder og betragtede med en barnlig Nysgjerrighed de Indtraadte. Karen bar et sort Torflæde om Hovedet og han selv — Gjenstanden for Skrivers Hæd — sad paa Enden af Ligkisten ved Fodderne af den Døde, støttende Hovedet til den hule Haaud. Da han reiste sig kunde man see, at han nylig havde grædt. Jan var for kort siden vendt tilbage fra et lille Streiftog inde i Generalindens Dyrehauge, det saaes paa en Kronhjort, som laa henne ved Ønnen, og hvorover han havde kastet et Dækken, da Niels og hans Bundsforvandte traadte ind. Der gik nogle Minutter, i hvilke ingen af Politiets Udsendte taledes et Ord, og

saa Jorgen taug og betragtede dem med et roligt, ligegyldigt Blik.

„Jorgen Kruse!“ sagde Skrивeren endelig og lagde saa megen Bærdighed i sine Ord, som han formaaede. — „J har inat brudt ud af Arresten, i hvilken man havde fængslet Jer paa Grund af begaaede Injurier, vi ere komne for at føre Jer tilbage, og J maa følge med os, her seer J min Guldmagt, udstædt af Fogden i gyldig Form.“ — „Gaa din Vej, Niels!“ svarede Jorgen rolig „Du kan nok begribe, at jeg ikke følger med Dig og forlader Huus og Hjem saaledes som Sagerne staae nu, det kan Du svare dem som have sendt dig herved.“ — „Det nytter ikke, Jorgen!“ vedblev Niels med undertrykt Harm, „med denne Grund lader Solberg sig ikke noie, Du maa følge med mig, enten godvillig eller ogsaa tvinges jeg til at bruge Magt.“ — „Magt!“ gjentog Jorgen idet han hørvede sig til sin fulde Hoide, og Skrивeren bleguede og traadte forskrækket tilbage for det vilde, flammende Blik, som gnistrede i Smuglerens Øine — „vil Du bruge Magt imod mig? — Hvem tør træde ind i mit Huus og tvinge mig til at forlade det, uden min Villie? Mene J To at kunne det, saa gjør et Forsøg. Og Du!“ vedblev han, som om han nu først fik Øie paa Ras — „Du er med i dette Complot? Sy for en Ulykke! jeg holdt Dig hidtil for en ærlig Karl!“ — „Jorgen!“ sagde Ras, idet han gjorde sig Umage for at give sine comiske Ansigtstræk et saa alvorligt Udtryk som muligt, „jeg har til nu tiet stille, fordi jeg mærker, at Du har Sorg idag, det er ogsaa Synd at vi ere komne til Dig i slig Anledning, Skrивeren der, sendte Bud efter mig i Formiddags og saa meente

jeg, at det nok var værd at tage den Douceur han lovede, det er længe siden jeg sidst tjente Noget, og seer Du! der er nu den Deel, han kalder Loven." — „Na jeg gi'er ham Ganden med samt hans Lov! lad mig være i Ro, det er Alt hvad jeg forlanger af Jer, og gaae nu!" — „Gaa Nielsalle!" sagde Jan, der hidtil havde staaet rolig lænet op til sin Bøsse, „Du hører jo, det ikke nytter at tale mere om den Sag, Fader følger ikke med tilbage i Arresten."

Niels blev rasende, da han saa sin Plan strande, hans Ansigt blussede og de smaa Dine vendte sig mod Jan med Blikke som funklede af et glødende Had. En Stund stod han taus grundende paa hvad han skulde gjøre, derpaa vendte han sig til sine Stalbrødre, for endnu at gjøre et Forsøg paa at naae sit Diemed. „I have begge To været Vidne til at jeg har sagt Arrestanten med det Gode, at vi vare udsendte fra Landsdommer Solberg, for at bringe ham tilbage til Arresten. Han har vægret sig derved, og vi nodes derfor at bruge Magt. Vilde I ikke miste den lovede Belønning, saa griber ham! jeg indestaaer for Følgerne."

Tvivlsraadige betragtede Mændene hinanden, Ras rystede stille paa Hovedet, og gjorde intet Tegn til at nærme sig Jorgen; Jan sprang hen til Væggen og tog en ladet Bøsse ned. Børnene vege frygtssomme tilbage, Konen udstødte et heit Skrig; men Jorgen stod aldeles rolig midt paa Gulvet med forslagte Arme; hans Blik hvilede med usigelig Foragt paa Skrивeren, der slog sine mod Jorden. „Bliv borte med Bøssen, min Son!" udbød han med en stolt Selvbevidsthed til Jan, „Du

skal ikke lange Dig nogen Ulykke paa for min Skyld; og I, Folkens! gaae Eders Vej, I have begge To seet mig blive vred og veed, at jeg ofte for har staaet ene mod Tre uden at tabe, lad det derfor ikke komme til nogen Ufred mellem os for denne usle Karls Skyld, gaae som jeg siger med det Gode, ellers vil jeg bruge Magt imod Jer." — "I seer vel, at her inte er noget at gjøre for os," hviskede Ras til Niels, "lad os derfor komme afsted, jeg mærker, at det trækker op til et Uveir hos Jorgen, og det er slemt at staae imod en Byge fra den Kant af." — Stummende af Raseri forlod Niels Stuen; Kruse saae smilende efter ham.

Samme Aften forsamlede sig en lille Skare af Bønder udenfor Høihuus, en Kiste blev baaren ud og kjørt bort paa en Vogn. Det var Sonne, som de forte til Liighuset ved Kirken, for den næste Dag at lade ham begrave paa Sognets Regning. Natten efter var der en almindelig Karm paa Herregaarden; nogle af Folkene havde vækket Generalinde Rosendahl med det Budskab, at der var Ildløs nede i Høihuus. Man saae hende løbe igjennem Værelserne og i fuldkommen Nat-habit uddele Befaling til Gaardskarlene, at stige til Hest, for at skaffe nærmere Underretning om Ilden. Det skete, og kort Tid efter vendte de tilbage med den Bessed, at det var Jorgen Kruses Hytte, som brændte af i Bund og Grund, saa at alt Haab om Redning var umuligt. Røgteren tilføiede, at han havde seet to mørke Skikkelser løbe omkring dernede ved Hytten med brændende Fyrrespaanner i Hænderne og tændende Ild paa alle Sider af Taget.

Den næste Morgen kom Lalle Niels atter til Hytten, for at gribe Jorgen. Denne Gang var han ledsaget af sex Bønder, men Expeditionen løb ligesaa uheldig af, som forrige Gang. De fandt kun en rygende Ruin og en forbrændt Gruusdyngte paa det Sted, hvor Hytten havde staaet. Jorgen og hans Familie var forsvunden.

Scenen i Skoven.

Det var en brændende, heed Eftermiddag i Begyndelsen af September, Græsset laa falmet og vissent hen ad Jorden og en tyk, graalig Taage dampede op fra Hedemoserne. Det var saa stille og eensomt derude, en dyb, melankolsk Tausshed laa udbredt overalt i Orkenen. Fuglene sang ikke; saa langt Diet kunde række, mødte det ingen anden levende Skabning paa Allheden, end hist og her nogle Kreaturer, som hvilede halvs skjulte nede imellem Lyngbuskene og hvis Brolen i lange Møllerum lode med hæse udholdende Toner.

Inde i Skoven sadde to Mænd paa den blotte Jord, isærd med at antænde endeel Svovlspaaner, som de omviklede med Mos og Blaartaatter, og derefter puttede ned i et nylig gravet Hul. Det var Math Hjeil og Jan. „See saa!“ udbrod Tateren efter i nogen Tid at have fortsat dette Arbejde, „lad det nu være nok hermed, nu mener jeg, at vi have lavet dem et Baal derude,

som snart skal drive dem op til os. Han reiste sig med en sagte Latter, tog en Spade, og gav sig til, noget borte at udvide en smal Abning, der var synlig i Jorden, dybt under en tør, trefket Eggestamme, som næsten skjulte den. Jan hjalp ham, og da de vare færdige, satte de sig i taus Forventning ved hinandens Side, paa en gammel Træstub, medens Hunden lagde sig ned for Gullet, snøftede og udstødte en dæmpet Brummen.

„Det skulde ærgre mig meget, om vi havde taget fejl,“ udbrod Jan sagte, efter nogen Venten, og boiede sig hen mod Tateren, „det lader ikke til, at de ville komme frem.“ — „Vær kun rolig,“ svarede Math i en overbevisende Tone, „disse Grævlinger ere nogle seigslivede Dyr, de holde meget af Varmen, men vi have gjort en Ild i Hulen, som selv den Onde ikke kan døie, hvorvel han er vant til Kede. Jeg saa dem begge To, imorges lidt før Daggrø, at lufte omkring inde paa Grønningen efter Muldvarpe, og sporede Hulen; Ungerne have vel allerede opsogt en ny, men paa de to Gamle ere vi altid vis. Betragt blot Tro der, hvor han graver og puster, det alene kan overbevise Dig om, at vort Arbeide ikke har været forgæves.“ — Han kaldte Hunden til sig. „Væk Tro!“ hviskede han stille, „Du forstrækker dem kun.“ Han satte sig ned, og lidt efter gav han Jan et Tegn, at han hørte Noget bevæge sig under Stammen. Et graaligsort, spidst Hoved stak frem under Trærøden og udstødte en ynkelig, bange Grynten, efter flere Gange at have snappet sit Veir. Jan sad rolig paa sin Plads, uden at bevæge et Lem, men Tateren lod sig synke ned bag Stubben, saa lydløs og

forsigtig, at ikke et Blad bevægedes derved. Formodentlig maatte dog det skarpsynede Dyr have bemærket hans Bevægelse, thi det trak sig strax tilbage. — „Den kommer nok igjen,” hviskede Math, „de holde det ikke længer ud i Leiet; see engang, hvorledes Svovldampen trænger op af Hullet. — Tys! der er den.” — Han sank atter tilbage, og i samme Dieblis kom Brokkens laadne Hoved frem paany. Speidende til alle Sider med sine smaae, levende Pine, kreb den ud af Hulen og rystede Jorden af sig med en hæftig Bevægelse. Tateren havde grebet Tro i Halsbaandet, og det var kun med Anvendelsen af al Kraft, at han kunde holde den tilbage. — „Skal jeg?” spurgte Jan sagte, og greb en kort Trefork, som laa ved hans Side. — „Vist ikke!” svarede Math, idet han drog en spids Kniv op af Bæltet, og hævede sig lidt iveiret paa den ene Arm. „Denne skal jeg nok besørge, paa Du imidlertid paa Hullet, naar jeg slipper Hunden løs, der maa være En til dernede.” — Brokken vendte sig, den grinte, viste sine skarpe Tænder og baskede sig omkring Siderne med Halen. Den vilde just til at undfly og vendte sig bort fra Hulen, men i samme Moment foer Kniven med et sikkert Rast ud af Taterens Haand, og borede sig lige til Skafet i dens Hals. Dyret udstødte et klagende Hyl, det forsøgte at løbe, men kun et Par Skridt borte styrtede det, rullede sig omkring paa Jorden og en mørk Blodstrøm vældede ud af Munden. Math havde sluppet Hunden, men den turde ikke nærme sig, Brokkens farlige Tænder holdt den tilbage. — „Vi lidt, Tro! vi lidt!” raabte han fornoiet, og greb Spaden, med hvilken han bibragte Dyret et knusende Slag i Hovedet,

som vieblikkeligt endte dets Livskamp. Nu styrtede den anden Grævling op af Hulen og en frygtelig Kamp begyndte mellem den og Tro; men Jans Baaben gjorde Udslaget og fældede den.

„Det var en god Gangst idag!“ yttrede Math fornoiet, medens han tørrede Blodet af de døde Kroppe med en Haandsfuld Græs, og bandt dem sammen, „nu bliver det vel det Bedste, at jeg besorger Huden og Fedtet af dem, Du kan saa hente din Andeel hos mig imorgen i Rulen, eller ogsaa skal jeg bringe den i din Rulle. — Underligt nok!“ tilføiede han med et Smil, „vore Huse ligne hinanden bandsat meget, siden den Nat vi gjorde Fyrværkeri paa Hytten.“ — „Tys! tys!“ — udbrød Jan, fordi han horte Stemmer i Nærheden og frygtede at den Andens Ord skulle være blevne horte, „tal ikke saa høit om den Ting, Du veed, at vor nye Bolig maa være en Hemmelighed for Folk. Vil Du, saa kom ned til os imorgen Aften, der ligge nogle Hjorteskind hjemme, som jeg skal have affat med det samme.“ Tateren tog sin Spade, kastede Dyrene over Skulderen og gik, men Jan trak sig tilbage længere ind i Mørkningen af Buskene, for ikke at blive bemærket af de Forbigaaende paa Veien.

Den brændende Middagshede var nu forbi og en blid, behagelig Kjøling, som hen imod Aften traadte istedet for den, havde loffet Flora og Elisa ned i Gangen, og siden videre igjennem Skoven hen til deres Yndlingssted; en lille grøn Slette, der, omgiven af Træer laa saaledes, at man paa den ene Side havde Udsigt til Nordseen, som nu, belyst af Eftermiddagsolen, var udbredt for deres Blikke i hele dens dybe, alvorsfulde Stor-

hed. Med hvilken undsigelig, glad Genrykkelse dvælede ikke Jans Blikke paa den Elskedes lette, alsegtige Skikkelse; han havde ikke seet hende saalænge, og følte en inderlig Eyst til at træde frem af sit Skjul, men der var dog et ubevidst Noget, som afholdt ham derfra, han undsaar sig, og kreb blot nærmere hen under de yderste Buske, der omgav Eletten. Flora og Elisa havde sat sig ned, lidt borte fra ham, paa en Græshoi og betragtede derfra tause det umaadelige Hav. De talte sammen, men med en saa stille og dæmpet Tone, at Ordene ikke naaede Jan. Hans Blikke dvælede paa den afvejlende Livlighed i Floras Træk, medens hun underholdt sig med Elisa. Hun havde slynget sin Arm om hendes Hals og det Liv, med hvilket hun talede, det straalende, omme Blik, som hvilede paa Veninden, den dybe Rodme der paa een Gang glødede overalt i det fine Ansigt, da hiin leende truede med Fingeren og med en sagte, blid Stemme udtalte nogle Ord, lod ham formode, at Samtalen angik en Gjenstand af meer end almindelig Vigtighed og Interessé. Pludseligt blev han forstyrret i sine Betragtninger, ved Hunden, som begyndte at blive urolig, den lagde sig flere Gange ned paa Jorden, snusede og udstødte en svag Brummen. Forundret betragtede hans Bevægelser, han var for erfaren til ikke at skulle kunne indsee, at det maatte betyde Noget, og speidede forsigtigt omkring til alle Sider. Flora og Elisa havde ogsaa hørt Hundens Luden, og stirrede forskrækkede over mod Busken, bag hvilken den laa skjult. Det varede ikke længe forend Jan opdagede Aarsagen til dens Frygt: det raslede i Lovet, og en stor, mørk Bulbider trængte

fig frem imellem Træerne. Formodentligt maatte den have frygtet ham og hans Ledfager; thi efterat den med et Par funklende Blikke havde betragtet ham et Dieblif, flentrede den affted, med ludende Hale og Tungen ud af Halsen, ind paa Grønningen. Jan saa den Fare, som begge Pigerne svævede i, allerede i længere Tid havde Røgtet gaaet, at en af Gaardmændenes Hunde nede i Landsbyen havde faaet Vandfræk og var sluppen løs. Herregaardsflytten havde seet den drive omkring i Skoven, uden at han dog kunde komme den paa Skud. Elisa maatte vel have hørt det samme, og saa neppe Hunden bryde ud af Tjæningen, forend hun med det mest levende Udtryk af Angest udstødte et høit Skrig, advarede Flora, og løb saa hurtigt som Frygten tillod, hen mod Landeveien; Flora fulgte hende, uden egentlig at have noget Begreb om Størrelsen af den truende Fare. Om det nu var deres Skrig, eller den tilfomme Flugt, der tirrede Hunden, veed jeg ikke, men den satte bagefter og var dem nær paa et Par Skridt, forend de naaede Ud-
fanten af Grønningen. De vilde have været fortabte, hvis ikke Jan i dette Dieblif var kommen til. Som en affkudt Pæl der flyver fra Buestrængen, foer han frem af sit Skjul, han var allerede ved Siden af Hunden da han snublede over en Trærod, dog omslyngede han den i Faldet, og greb den med et voldsomt Tag i Halsen. Det var et vildt og rædsomt Skue at see det gale Dyr og Mennesket kæmpe med hinanden. Jan prøvede flere Gange forgjæves paa at reise sig. Hans ene Haand omklamrede med al Kraft Bulbiderens Strube, den snappede efter Beiret og væltede sig under skrækkelige Hyl

hen over ham, for at befri sig fra det dræbende Tag. Endelig lykkedes det ham at hæve sig paa Knæene, han drog en Kniv op af sin Lomme, og overstjær med et dybt Snit Struben, derpaa slap han. Hunden søgte at reise sig iveiret, Blodet strømmede ud af det frygtelige, gabende Saar, og den sank tilbage i stærke Krampetrækninger.

Kun et Par Skridt borte havde Flora været Vidne til dette. Skrækken overvældede hende saaledes at hun ikke formaaede at flygte, hun saae Jan kæmpe med Hunden og sank bevidstløs ned ved en Bogestamme; da han kom hen til hende, var hun befvimet, hendes Dine vare lukkede, hendes Ansigt var blegt og farveløs. Forfækket hævede han hende op i sine Arme. Et Secundt — et eneste, stod han taus, fortabt i Beskuelsen af det yndige, blege Bæsen, der for første Gang hvilede ved hans Bryst, han indsaae at denne Lykke aldrig senere vilde blive ham tildeelt, — hun var hans Liv, hans Sjæl, hans Alt, og han vilde have givet Verden bort, for at høre hende yttre den samme Tilstaelse — men han betvang sig, bar hende ud paa Veien, og skulde, raadvild som han var, først have standset oppe paa Herregaarden, hvis ikke Elisa — der da hun saae ham styrte ud af Buskene, var bleven staaende noget borte og havde været Vidne til Alt — var kommen til og nu paatog sig at bringe den Afmægtige til sig selv igjen. Flora vaagnede. Det første Glimt af hendes rorende, matte Blik søgte Jan, han saae den taknemmelige Gølelse, som tindrede deri. Hendes bløde, lille Haand trykte hans, og hun taledes kun for at spørge, om han var sluppen uskadt fra Hunden. Taus bekræftende pegede han hen til Stedet hvor

den laae, og da hun efter nogle Minutters Hvile atter befandt sig vel, ledsagede han dem Begge tilbage til deres Hjem.

Næste Aften gik han op til Herregaarden, for at høre hvorledes Flora befandt sig efter Gaarsdagens Skræk. Han traf Bramer ved Udkanten af Skoven, ligesom han vilde dreie ind ad Gangstien, der førte til Gaarden. Det nedslagne og med Sædvane bedrovede Træk, som dennes Ansigt robede, spaaede intet Godt, og Ynglingen blev staaende stille i nogen Graastand, uden at tiltale ham. Virkelig havde Bramer ogsaa tilstrækkelige Grunde for sin Kummer. Han, der saa at sige kun levede i og for sit eneste Barn, uundgik ikke at bemærke den Forandring, som i den senere Tid var foregaaet med hende, hans ængstende, forskende Blik saae Roserne blegne paa hendes Kinder, og en dødelig Isen gjennemførte ham ved Tanken om, at den dræbende Orm endnu gnavede i Blomstens Ralk. Han havde ofte seet hende græde, i Dieblikke hvor hun troede sig upaaagtet, og meente at hendes skjulte Sygdoms Smarter var Marsagen dertil. Derfor søgte han Gensomheden, der overlod han sig til den Fortvivlelse, som gjærede i hans Indre, man saae den stærke Mand fælde Taarer; men det var ham nødvendigt at give sine Følelser Luft, for siden at kunne vise sig fast og stærk i de Dvriges Nærværelse. I et saadant Dieblik var det, han mødte Jan, der, efter nogen Tid taus at have betragtet ham, traadte nærmere. Overrasket førte Bramer op af sine Drommerier. — „De her?“ udbrode han kjærlig, og trykkede ham med en faderlig Omhed til sit Bryst. „Min kjære Ven! mit Barns, min eneste Lyk-

tes Frelser! — Gud velsigne Dem." — "Tal ikke derom, Herr Brammer!" svarede Jan, dybt rørt af Mandens bevægede Stemning. "Jeg havde just i Sinde at gaae til Dem, for at høre hvorledes det stod sig deroppe, den pludselige Skræk igaar har vel ikke havt videre Folger." — "Tilsyneladende ikke," yttrede Brammer med et Suk, og den bekæmpede Smertes Udtryk laae tydelig tilsyne i hans mandige Ansigt, "men en indre Frygt siger mig at hun lider mere end vi troe. Folg med mig op, jeg veed det vil glæde hende at see Dem." — Undskyldningen døde paa Jans Læber, Brammers Hjertensgodhed, hans egen Eyst overvandt den, og de fulgtes stiltiende sammen op til Herregaarden.

Det var en smuk, stille Aften, en Aften, som syntes mere at passe sig for Sydlandene, end for vort kolde Norden; Himmelen var reen og skyfri, fra dens dybeste Blaa glimtede utallige Stjerner og laante lange Slag-skygger til Skovens mørke Stammer; hiin hemmelighedsfulde, højtidelige Stilhed havde udbredt sig over den slumrende Natur, som saa godt egner sig til at lade Menneſket føle dets Ubetydelighed. I Generalindens Dagligstue brændte en Aſtrallampe, der udbredte et svagt Lys i det store Værelse, men Maanen tittede ind gien-nem det aabne Vindue, dens milde, blide Skjær blandede sig paa en forunderlig Maade med Lampens, og gav Stuen et vist melankolsk og uhyggeligt Udseende. Flora laa tankesuldt paa Sophaen da Jan og Brammer traadte ind, Hovedet hvilede paa Sovepuden, understøttet af den ene Arm. En ufordulgt Glæde straalte fra hendes nylig saa veemodige Blik, da hun saae de Kommende. En

svag Rødme farvede hendes Kind ved Synet af Jan, hun smilede og rakte ham venlig sin Haand, og dette Smil, denne tause og dog forstaaelige, henrykkende Mine, en ubeskrivelig Omhed, et Overmaal af stille, inderlig Glæde taledes saa tydelig deraf, at han i dette Dieblis, maaskee for første Gang i sit Liv, fattede at Mennesket eier langt rigere Midler, end det kolde Død til at tolke Tanken med.

„De er syg,“ sagde han under Samtalens Lob til hende, og det undgik ikke de Tilstedeværende, hvor bevæget han var, medens han talte, „meget syg, jeg veed det, hvorfor skjuler De deres virkelige Tilstand for os Alle?“ — „Nei,“ svarede hun, med en sagte, vellydende Stemme, „det er ikke Tilfældet! Fader har vist fortalt Dem det, men han ængster sig uden Grund, jeg er blot et svagt, kraftløst Væsen, som vel ikke formaaer at staae opreist under Stormen, men jeg er dog tilfreds, lykkelig, — o! saa ubeskrivelig lykkelig nu. — De kan være overbevist derom.“

Siden den Aften, kom han meget ofte op paa Herregaarden. Brammer saae ham gjerne, og det forbigik ikke hans Opmærksomhed, at Flora syntes at føle sig muntrere og mere opromt, naar han var tilstede, end ellers. Jan læste for hende, eller hvad der endnu var hende kjærere, han underholdt dem med Fortællinger om de utallige Tildragelser som Vestlandsstyken er saa rig paa. Til samme Tid som hans tidligere Undseelse aflagt, blandede der sig mere Dristighed og Finhed i hans Tone; hans levende Jagttagelsesevne lod ham let finde Grændselinien for det Passende i sin Opførsel, og om han endog

savnede den Politur, som saa at sige næsten medfødt alene findes hos Personer af den høiere Kreds i Samfundet, saa erstattedes dog fuldkomment denne Mangel ved hans Naturlighed, og den Beskedenhed med hvilken han gjorde sig gjeldende. Og Jans Bæsen var i alle Henseender forandret, siden han lærte Flora at kjende, hans Kjærlighed havde forædlet ham, hans Charakter blev mere boielig, den forenede den Omhed og Blidhed i sit Bæsen, som Qvinden absolut fordrer hos Gjenstanden for sin Tilboielighed. Denne rolige, stille Gølelse, han nærede for hende, gav hans Aand en større Extension, rigere Omfang, en dybere Gylde af Poesie, og saa lidet var hans Tilboielighed blandet med Egenkjærlighed, at han hid til aldrig var falden paa den Tanke, hvorvidt hun gjengjeldte den; for Fremtiden havde han ingen Planer, intet Haab at vente opfyldt; ikke dermed dog meent Andet, end at han jo stundom bemærkede de enkelte Tegn, som Flora gav ham paa sin Omhed — de vare jo uundtommelige Kilder for ham til den meest ublandede Glæde, den lykkeligste Fryd; men at fortælle hende at han elskede, robe sin Hemmelighed for noget Menneske, det kunde Intet bringe ham til, hans beskedne Fordringer gif ikke høiere end at see hende, leve i hendes Nærhed. Nu, efterat han næsten daglig kom paa Herregaarden, var ethvert Ønske tilfredsstillet. Og det var ikke Floras Skjønhed alene, som udøvede denne uindskrænkede Virkning paa Jan. Hun var smuk, — yndig som Idealet for den rigeste Indbildningskraft, det var vel umuligt andet, end at henrykkes af det barnlige Uskyld i disse omme, glimrende Dine, hvis Glands udbredte et saa elskeligt Udtryk over

det fine, sjælsfulde Ansigt, men det var ikke blot Blomstrens Skjønhed siger jeg, men dens Duft — en reen, barnligfrom Sjæl, der henrev og indtog ham for hende.

I o d s e n.

Det yder til alle Tider paa Maret et særegent og hoist interessant Skue, at betragte Vesterhavet; ikke blot naar det i sin rædsomme Storhed vælter op paa Revene eller Sandbakterne ved Jylland, med den umaadelige Kraft, der hvert Dieblif sender hele Skyer af Skum op paa Kysten i en tæt Støvregn, eller naar de dybe, hule Toner trænge sig fra dets hemmelighedsfulde Bryst, der varsele om Storm og lyde milevidt ind over Allheden; men især skjænker den idelige Afverling af Ebbe og Flod den Fremmede et nydelsesrigt og sjældent Syn. Der hvor endogsaa temmelig store Seilere om Formiddagen stævne ind, sees om Aftenen ganske tort Land, saaledes at Skibene ligge paa Siden, og man kan paa sine Steder gaa næsten en halv Fjerdingvei ud til dem, naar Ebben er indtraadt, uden at blive vaad. Paa denne Tid vrimler Kysten af Fiskere og Bønder, som med begjerlige, speidende Blikke, i alle Retninger gjennemkrydse Sandqvagterne efter Rav, eller hvad Andet af Værdi den bortgaaede Sø har ladet blive tilbage.

Paa en sildig Eftermiddag var i denne Henseende en Mængde Søfolk og Bønder forsamlede nede paa Kysten.

Ebben var forbi og Flodtiden meldte sin Ankomst ved
 en huul, dyb Brummen. Dagen begyndte at helde, og
 der var noget Truende i Luftens Udseende, som tydede
 paa en Storm. Desuagtet skiltes Forsamlingen dog ikke
 ad, der laae en spændt Forventning tilsynne i de gamle
 Sømænds Ansigter, medens deres Dine vare rettede paa
 et fjernt, hvidt Punkt ude i Søen. Naar Solen engang
 imellem blinkede frem igjennem Skymasserne, saae man,
 næsten skjult i Taagen, de høie Master af et stort Skib
 glide hen over Dybet. Nogle henkastede Bemærkninger
 lode formode at det var i Fare, skjøndt den kolde Ege-
 gyldighed i de Flestes Ansigter ikke syntes at vidne derom;
 de havde for ofte seet Skibe styrte ind i de ødelæggende
 Rev, og sondersplittes imellem dem, til at det skulle op-
 vække nogen synderlig Deeltagelse. Vanen flover Alt,
 og det er en bitter Sandhed, at selv det Skjønneste, det
 meest Dphoiede slappes under dens Indflydelse. Der
 laae en Art Storhed i den sikre, rolige Tone med hvil-
 ken den Ældste i Fiskergruppen, en rynket Olding, paa
 eengang udbrod: „Den gaaer under.“ — „Gud evig give
 den maatte!“ yttrede Ras, som stod ved hans Side, med
 den største Alvorlighed. „Fattigfolk tjene altid lidt ved
 en saadan Leilighed, og det kan man haardt have behov,
 siden det nu begynder at holde op med Smugleriet.“ —
 Den gamle Fisker deelte just ikke hans Mening, dog
 tang han, rystede blot paa Hovedet og tilkastede Ras et
 stille, misbilligende Blik.

Den overtrukne Himmel og de mørke Linier som
 spillede over Søen, havde ikke varslet forgjæves. Vøl-
 gerne begyndte efterhaanden at rejse deres Skumrygge i

Veiret; Stormen og Havet talte med hinanden om hvem der var det mægtigste Element. Brammer var spadseret ud med Flora denne Eftermiddag, og Folkestimningen lofede ham ned til Stranden, hvor han traf Carl og Elisa. Paa hans Spørgsmaal hvad man betragtede her, traadte Ras hen til ham, og fortalte i den ham egne frække Tone, at det var et stort, kongeligt Skib, som just var ilav med at drive ind paa Kysten, og forlise, — „Det er i Grunden Synd, at see en saa fion Skude gaae under, Deres Heivelbaarenhed!“ tilfoiede han — „men det gaaer nu een Gang ikke anderledes til i denne Verden, Ens Død er en Andens Brod.“ — „Er det da afgjort, at ethvert Skib, som nærmer sig denne Kyst er redningsløs?“ spurgte Flora med en bange Tone.“ — „Justement inte for det, deres Naade!“ svarede Smugleren og gjorde en usigelig yndig Voining med Hovedet, „vare der dygtige Folk ombord, som forstode deres Ting, saa kunde de godt klare Revene, men disse Delogsmænd ere inte Praktifuser nok, de kjende alene til „Materien“ (dermed meente han formodentlig Theorien), en Kofardifarer gjør et ganske andet Beskif, jeg kan selv tale med om slige Dese. Det var en Gang — lad mig see, det er nu henved 10 Aar siden, at jeg foer med en engelsk Kuf paa Rio; vi havde passeret Kanalen og gik for en —“ — „Jeg troer at De allerede for har fortalt mig denne Historie,“ afbrød Brammer ham kort, fordi han ikke kunde lide den frække Tone, i hvilken Smugleren talede. „Kan nok være muligt!“ svarede denne stodt, idet han stak begge Hænderne ned i Lommen, og saae ud mod Skibet. „Nu skal De baresten see!“ vedblev han efter nogen Taushed. „Han

mærker snart, at han løber i smalt Banded; dersom han blot vilde give Seilene op og lade et Anker falde, kunde han maaskee endnu bjerge sig for Strom og So, men han gjør det ikke, jeg vil med Permission at sige, lade mig radbrække paa, at han torner paa Revene. Det Første kan han til Nød gaae over, nu da Flodtiden er forhaanden, men saa kommer Nummer To, den har værre Been i Næsen; han mærker Ingenting forend han sidder lige i 'et, og imorgen have vi Guds Betsignelse af Trag paa Kysten." — "Kunde der da Ingen underrette de stakkels Menneſker om den Fare de svæve i, og redde dem?" sagde Flora, ængstelig bevæget ved Grindringen om at hun engang selv havde befunden sig i en lignende Fare. — "Nei!" svarede Ras, med en langtrukken, ligegyldig Stemme, "vi tør ikke vove os ud nu, det vilde kun give knuste Baade og Lemmer; Seen gaaer for stærk dertil." — "Og om jeg lovede en rigelig Belønning til dem der vilde vove et Forsøg derpaa," udbrod Brammer, "kunde det ikke hjælpe? Spørg dine Kammerater, min Ven! om de have Lyst til paa den Maade at tjene mere end det Dobbelte af hvad de kunne vinde ved Strandingen." — "Det nytter inte," yttrede den Anden bestemt, "jeg veed forud, at de afslaae det, der findes kun to Mænd paa hele Kysten, som turde paatage sig dette halsbrækkende Arbejde." "Og hvem er det? Hvem? Siig frem! vi maae forsøge Alt!" — "Det er Jørgen Kruse og hans Son" var Svaret, "men de gjøre det alligevel ikke, fordi de have mere Profit ved at lade ham strandre." — "Mener Du det Ras?" spurgte en dyb Stemme bag ham, idet en Mand lagde sin Haand paa Matrosens Skulder.

Denne vendte Hovedet og saae Jorgen staae for sig, som efterat have hilset Brammer, vedblev saaledes: — „Det kunde dog nok hælde sig, at Du tog fejl denne Gang.“

„Godt, Kruse — sagde Brammer fornøiet, og betragtede Smuglerens udtryksfulde, dristige Træk, med en inderlig Velvillie, „gjer et Forsøg, De skal blive rigelig belønnet derfor.“ — „Det er hverken Belønning der driver mig,“ bemærkede Jorgen rolig, „ikke heller Frygt for Fare, hvis jeg lod det være, men seer De, kjære Herre! jeg har en Kone, — hende som staaer hist oppe paa Stenen, — hun vilde savne mig, hvis jeg blev borte, og om De bød hele vor Konges Skatkammer til Erstatning for mit Liv, saa troer jeg knap, hun fandt sig tilfreds ved Byttet. Midlertid vil jeg vove Alt, jeg takker Gud for en rask Søn, med ham tør jeg nok gaae ud; men endnu har det ikke saa stor Fare, som enten De eller Nas tænker, der er dygtige Folk ombord i den derude, de vide hvad der venter dem blandt Revener, hvis de ikke have Vinene paa Bagt. See! see blot!“ raabte han glad, „jeg sagde det forud, nu gaaer han over Stag, og det var det Bedste han kunde gjøre.“

Brammer saae ud mod Skibet, som medens Jorgen talede, gav sine største Seil op, og ved en pludselig Bout vendte Forstavnen ud fra Landet. I det samme foer et hurtigt Lysglimt op fra Skroget, en blaalig Reg hvirvlede hen over Volgerne, og et mat, huult Rørd dannede ind mod Kysten. „Nu er det paa Tiden at tage ud til ham,“ sagde Jorgen, „han mærker at han gaaer i smult Vand og forlanger Hjælp. Skulde det gaae mig galt, og jeg ikke kom tilbage, saa Herre! kan De give

min Kone den Belønning, De nylig tilbød mig, hun vil da trænge dertil. — Jan!" raabte han med en hoi, gien- nemtrængende Stemme, og holdt den hule Haand for Munden, „kom nu." Med disse Ord gif han hen til Stedet hvor hans Baad var halet op paa Land, og da Jan kom til, skode de den ned i Soen. Alle de Tilstede- værende samlede sig omkring Jorgen, da de mærkede hans Hensigt. De fleste raadte ham derfra, og de Enkelte, der bedre kjendte hans uroffelige Mod og Bestemthed, bade en Bøn for et lykkeligt Udfald. Da trængte hans Kone sig frem. Hun omfavnede Smugleren og idet hun lagde sin Arm omkring hans Hals, udbrod hun grædende: „Jorgen! skal Du nu ud igjen? Kan Du ikke lade være denne Gang? Han har jo vendt, og kan nok bjerger sig selv. Mand! bliv hjemme hos mig." — „Jeg maae ud, Karen!" svarede Kruse rovt, „han kan ikke klare Kysten, det seer jeg bedre, bed blot til Vorherre at det maae gaae godt, og skulde det endda slaae feil, — vi ere ham Alle en Død skyldige — saa vil den fremmede Herre der henne, tage sig af Dig og af vore Smaa. Farvel Du!" — Jorgen kyskede sin Kone, og gif med lange, faste Skridt ned til Baaden. Jan sad allerede i den, hans Blik hvilede paa et qvindelig Ræsen, der lænende sig til sin Faders Arm, i Stilhed bad en Bøn for dette Bove- stykkes lykkelige Udfald.

„Vi mangle endnu en Mand, hvem vil følge med?" raabte Jorgen, da han stod i Baaden, og vendte sig spør- gende om til Mængden. Men Alle taug, og det bedste Bevis paa hans Foretagendes Farlighed var, at blandt disse djerve og modige Kystbeboere, — som tilsammen vare

saa fortrolige med Farer og Ulykker, — ikke en Gæst tilbed sig at følge. „Nas!“ vedblev Jorgen, „kom! Du! Jeg veed at Du er en rask Karl naar det gjelder, tag Naren med Jan.“ Nas trak paa Skulderen, og blev staaende. „Det gaaer ikke godt, Jorgen!“ yttrede han hovedrystende, „folg mit Raad og bliv hjemme, din Vaad gaaer under i den svære Sogang.“ „Ja, lad det være Jorgen! bliv hos mig“ — raabte Karen grædende — „gaae Du og Jan under, hvad skal der saa blive af mig og af vore Børn?“ — Ogsaa Soffolkene bade ham derom, men Smugleren rystede med Hovedet. — „Det er Synd, at tænke saaledes,“ sagde han, „vi maae ud, og I ere nogle Rujoner Allesammen, at ikke Gen tør følge med.“ — „Jeg følger med Dem!“ raabte pludselig en Stemme, og Carl Dvift sprang i Vaaden. „Vel! vel!“ sagde Jorgen glad og gjorde los. Endnu engang tilvinkede han Karen et Farvel og satte sig i Forstavnen, medens Jan og Carl med kraftige, bestemte Naretag, drev det lette Fartoi ind under Brændingen. Men paa Landet istemte hele Forsamlingen, som Skif og Brug er derovre ved saadanne Leiligheder, en Psalme, og undertiden, i de enkelte Mellemrum Stormen taug, horte de Ordene gjentages af Jan og Jorgen ude i Vaaden, som dreves frem med en voldsom Fart, og flere Gange syntes at blive skjult i de flummende, bjerghøie Ræmpebelgers Favnetag; dog den Lethed og Sikkerhed hvormed den svævede over Skjærene, var et godt Bevis paa at den fortes af dulle Hænder. Foran paa Plihten saa Jorgen paa Knæ, hældende sig ud over Rælingen, hans skarpe Dæ syntes at trænge lige ned i Dybet; thi hver Gang de nærmede sig Brun-

dene, lod hans høie Varselsraab sig høre, saa betimelig, at Jan let kunde dreie af, og undgaa Faren.

„Der seiler nu en Baad, som indeslutter Gjenstaa- den for min hele Fremtids Lykke,“ hviskede Elisa sagte til Flora, da de stode paa Strandbredden, noget fjernet fra den øvrige Mængde — „og jeg tør sige for din med, kjære Flora.“ Flora rødmede, men modsagde ikke Beninden. „O! det er en skrækkelig Tanke,“ vedblev Elisa ængstelig: „at en eneste feil Bending, et svagt Vindstød, er nok til at begrave den for stedse.“ — „Vær rolig, bedste Lise!“ sagde Flora med en slet skjult Bæven, „det vil ikke skee, jeg har bedt for dem, og Gud vil nok redde dem for os.“ — Hun saae ved disse Ord op mod den overtrukne Himmel, og det Udtryk som laae i hendes Dine, var saa barnligt, saa tillidsfuldt troende, at Elisa, giennemtrængt af en vis, næsten hellig Begeistring, greb hendes Haand, og udbød: „Nei, Du gode, elskelige Pige! det vil ikke skee, nu først føler jeg det, det vil gaae dem heldigt, fordi Du bad derom.“ Og hun slyngede sin Arm om hendes Hals og kyskede hendes Kind, og da deres Blikke atter søgte Baaden, kunde de neppe see den smalle, sorte Linie, som Skroget dannede over Bølgerne, medens den bevægede sig fremad. Et Par Minutter senere, rungede Mængdens svingrende Glædesfrig igjennem Luften. — Jorgen havde naaet Skibet, hans Baad løb i dets Kjølvand, og alle Tre vare lykkelig komne ombord.

„Godt gjort! godt gjort! Jeg vil lade mig radbrække paa, at det er godt gjort“ — freg Ras, og selv hans raa Natur var i dette Dieblif giennemtrængt af

Glæde. „Seer I, Karen!“ vedblev han, og gif hen til Kruses Hustru, der imidlertid fra en Steen havde iagtaget alle Baadens Bevægelser, med et ængsteligt, bange Blik, „det kan man kalde en Mand, I har; jo Jørgen Kruse er den bedste Gut paa hele vor Kyst, som nogen sinde har ladet sig gynge paa salt Vand, det vil jeg ogsaa lade mig partere paa.“ — „Ja nu er Faren forbi,“ yttrede lidt efter den foromtalte gamle Fisker, som stod hos Brammer, „baade for Jørgen og Skibet, han kan lade sig binde for Vinene og endda finde hjem. See blot! hvor herligt han forstaaer at manøvrere med den svære Skude, see! hvor muntert han halser ud efter igjen, Skjodt Storm og Segang bære ind paa Land, som den flemme Syge. Nu halser han op, see saa! — gaae I nu hjem, Karen Mari! og faae en Pot Ol over Ilden, om en lille Stunde kan de være her tilbage igjen, saa er den hele Stads forbi, nu behøver I ikke at være rai (rød) længer.“ Og den bange, trykkende Taushed, der hidtil havde hvilet over Alle, eksplosie sig diebliffelig i en vild og stormende Glædesjubel, som end mere tiltog, da man lidt efter saae Fregatten styre ud ad, medens Jørgens lille Baad blev løst fra den, og han tilligemed Jan og Carl, i ilfsom Fart dreve ind mod Landet.

Kun eet Menneske i den hele Forsamling, tog ikke Deel i den almindelige Glæde, kun Een, siger jeg, stod paa Landet, med skumle, glødende Dine, forslagde Arme, og bevægede uophorligt de blege, sammentrufne Læber. Han onskede at Jørgens Baad maatte gaae under, hans lumste Blik dvælede med en dæmonisk Fryd paa Elifas Angest, han foldede Hænderne da de Andre sang, bad til

Gud, saa inderlig, som han aldrig forhen havde bedet, om at de maatte forgaae, og hvergang en Braadsøe taarnede sig imellem Strandbredden og Vaaden, saaledes at denne blev skjult, opklarede en vild Fryd ethvert Træk i hans Ansigt, og han jublede i sit stille Sind; men nu da den vendte tilbage, og det lette Fartoi syntes at flyve afsted mellem Skumtoppene, da fortviolede han, hans Læber bævede af de græsfeligste Forbandelser, og han listede sig taus og ubemærket bort, med sammenbidte Tænder og Hænderne knugede fast i hinanden. Og dette Menneske var Nielsalle, Skriveren paa Herregaarden.

Under en skingrende Jublen steg Jorgen i Land, og omringedes fra alle Sider af Lyfonskende. Han omfavnede glad sin Son og sloi derpaa hen til Karen, som endnu stod paa Stenen og næsten grædende af Glæde sank til hans Bryst, medens hendes kjærlige Blikke med en hemmelig Stolthed dvælede paa ham. „Det gik jo alligevel godt, Karen!“ udbrod han tilfreds, og klappede hendes brune, solbrændte Kind — „og see her! hvad siger Du til dem?“ Med disse Ord tog han en vægtig Pengerulle op afommen, og lagde den smilende i hendes Forskæde. — „Der er hundrede Rigsdaler Guld, som Chefen paa Fregatten gav mig for min Umage.“

„Jorgen! o Jorgen!“ raabte Karen med Glædetæarer i Øinene, og styrtede i hans Favn, „Vorherre skee Tak, men jeg er dog gladere ved at have Dig tilbage, end over alt Andet.“

„Bramer talte imidlertid med Jan, han bevidnede ham sin Erkjendtlighed, men det straalende, omme Blik, som modte ham fra Floras glindsende Øie, talte paa

samme Tid et langt rigere Sprog. — „Det var godt gjort, Jørgen Kruse!“ udbroød Ras, idet han gik hen til ham og greb hans Haand. „Dersom jeg nu ikke fra i Dag af skal rose Dig for Enhver, og altid tage dit Parti, enten Du saa har Ret eller Uret, maa Du maale mig Een lige lukt ind i Synet, det vil jeg lade mig partere paa, to Gange.“ — Jørgen lo stille og trykkede Smuglerens Haand. — „Kom nu, Karen!“ sagde han, „vi ville have os en glad Aften ovenpaa den Tour; seil Du kun derude, denne Gang slap Du for Jyllands Rev.“ — Og han gik nu, fulgt af hende og Jan, ned mod det Sted hvor Høihuus havde ligget. Fiskerne skiltes ad, og Flora hoppede let og munter ved sin Faders Arm tilbage til Herregaarden.

Den næste Dag skulde Carl Løvi reise. Elisa havde flere Gange prøvet paa at overtale ham til at gaae ned til sin Fader forinden; hun troede, at denne maaskee skulde blive bevæget ved Afskeden, og igjen forsøge sig med ham; men baade hendes og Generalindens Forestillinger vare i denne Henseende frugtesløse. Han undslog sig stedse derfor. Nu, denne Aften, medens de gik hjem fra Stranden, fornøede hun sine Venner, og om det var den overstaaende Fare, der stemte ham mildere, eller det var fordi Elisa bad saa ubestrideligt rørende og kjærligt derom, nok er det: han lod sig overtale og gik. Stormen havde imidlertid taget betydelig til, Aftenen var skummel og mørk, og den uhyggelige, kolde Suesen, som lod baade fra Havet og Skoven af, bidrog vel sit til, at forøge den underlig veemodige Stemning Carl var i, medens han skred ned ad Veien, som førte til hans

Faders Bolig. Det var længe meget længe siden, at han havde været saa blod, saa velvillig stemt, som nu, det var et af hine sjældne Dieblkke, hvor han svag og kraftløs, var et Offer for sit fortviede System, og de mørke Tanker, som boede i hans Indre, og han ønskede Intet hellere, end at hans Fader maatte være findet til at forlige sig med ham. Saaledes tilbagelagte han Skoven, og traadte hen for Controlleurens Bolig. Vænehunden kjendte ham ikke, den foer op mod ham med en hæftig Gjoen. „Hm! hm!“ hviskede han for sig selv med et bittert Smil, „er det et Omen, at ikke engang Hunden, som saae mig fra Barndommen af, vil vedkjendes den Forfudte? — Godt, jeg vil prøve om den spaaer sandt!“ Han aabnede Døren og stod i Stuen. Dvist blev siddende ved Bordet, men Moderen foer op med et glad Overraskelseskrig, og sloi Sønnen om Halsen. „Fader!“ udbrod Carl i en stille og venlig Tone og gik hen til ham, „jeg reiser imorgen! der vil gaa lang Tid hen inden jeg kommer tilbage igjen, maaskee det skeer aldrig. Jeg vilde see Dig først og sige Dig Farvel“ „Til hvad Nytte?“ spurgte Dvist mørk. „Du kjender min Mening om denne Sag, og kunde have sparet Dig din Gang.“ — „Fader!“ vedblev Carl blod, „lad os ikke skilles fra hinanden som Gjender, jeg kom til Dig for at gjøre Alting godt hvad jeg mulig har forseet mig mod Dig, vær ikke vred længer, tilgiv mig!“ — Han greb Faderens Haand, men Dvist trak sig uvillig tilbage. „Gotsfred!“ bad Moderen grædende, „hvor nænner Du dog at være saa haard og ubeielig? Lad Alt være glemt; forstod ikke længer dit Varn, din eneste Son.“ — „Ti stille!“ gjen-

mælede Dvift harmfuld, „for den Angrende har en Fader Tilgivelse, den Ulydige, Modstridende er ikke min Son. Lad Reisen fare, Carl, opgiv dine Lustkasteller, de ville saa dog gaae op i Røg; dine stolte Forventninger blive stoffede; spar Dig en forsildig Anger, bliv hos mig og jeg vil glemme hvad Du allerede har gjort.“ — „Det kan jeg ikke,“ svarede Sonnen bestemt, „vel muligt, at Du spaaer mig sandt Fader, men lad mig da selv overbevise mig derom, jeg feler en Drivt, en Lyst dertil, som jeg ikke kan bekæmpe.“ — „Saa gaa til hede Helvede, elendige Knægt!“ raabte Controlleuren, og stampede forbittret i Gulvet, „forlad mit Huus paa Diebliffet, og kom aldrig mere tilbage.“ — „Skilles vi saaledes?“ sagde Carl sagtmodig, og betragtede den harmfulde Mands Træk med et Udtryk af Rorelse — „betænk Dig.“ — „Vil Du gaae!“ skreg Dvift opbragt, foer hen imod ham og slog ham i Ansigtet. Da blev Carl rasende, hans Dine funkede, som en tirret Loves, han rystede. „Du slog mig, Fader!“ — sagde han med en lav, skjælvende Stemme, „jeg taalte det denne Gang, men gør det ikke oftere. Vogt Dig! jeg — jeg glemmer mig selv.“ — „Du!“ skreg Faderen, fraadende af Harm, „glemme! Vi lidt! jeg skal lære Dig at glemme.“ Han rev en Pistol ned af Væggen og spændte Hanen. Moderen udstodte et høit Forfærdelses- skrig. Hunden, som hidtil havde ligget rolig under Bordet, foer larmende i Veiret, og et liigblegt Ansigt stirrede Fader og Son imøde fra Krogen bag Dragkisten. Det var Marie, den Vanvittige. Hun traadte hen mellem dem, hævede sine lange, magre Arme op over Hovedet, og udbrod med en gyselig huul Røst: „Hold inde, Fa-

der! Skyd ikke! og Du, Broder! hvad gjør Du? Betænk Dig." Carl folte det isne i sig; Haanden, som samlede i Brystet under hans Klæder, sank tilbage, en kort, spids Kniv rullede hen ad Gulvet. Dvift kunde ikke styre sig længer, han hævede Pistolen, idet samme som Carl foer ud af Døren. Skuddet knaldede, og den stakkels Bannvittige styrtede med et smerteligt Skrig til Jorden, Ruglen havde splintret hendes Arm. „Forbandede, fordemte Dreng" — skreg Faderen og sloi ud efter ham, — „Gid hver Brodfrumme Du nyder, blive en ædende Gift i din Mund, gid Bledet i dine Arer forvandles til brændende Svovl, gid Marven udtørres i din Hjerne, og hvert Dieblis Du lever bringe Dig tusinde Pinsler, indtil Helvede annammer Dig. Gud hore mine Ord!"

Et Minut stod Carl stille, nedtrykt under Bægten af denne skræffelige Forbandelse, men det var kun et Dieblis, og han var fattet igjen. Med en frygtelig Betoning og en høi, gennemtrængende Stemme gjentog han: „Gud! — Gud, siger Du? — ha, ha, Fader jeg leer deraf! — der er jo ingen Gud til!" — og det var ligesom en Art Vanvid bemestrede sig ham, han so høit, udstødte et græsseligt, hvinende Skrig, og styrtede tilbage ind gjennem Skoven. Den følgende Morgen reiste han sin Bestemmelse imode.

H æ v n e n.

Niels Calle var i denne Tid just ikke i det bedste Humour, fordi flere Planer, til hvis gode Udfald han nærede en ubetinget Tro, vare slagne feil. Uagtet alle ivrige Modforestillinger havde Controlleuren nemlig taget Klagen over Jorgen Kruse tilbage, deels paa Grund af Generalindens Overtalelser, deels fordi han, efterat være helbredet for sit i Grunden ubetydelige Saar, fandt, at Smugleren var straffet nok ved Tabet af sin Hytte; det faldt ham naturligviis ikke ind, at Jorgen selv havde afbrændt den og nu holdt sig og Familien skjult i Græshvælvingen neden under. Niels maatte rasende som han var, finde sig heri, men desto ivrigere drev han derfor ogsaa Sagen med Elisa. Han yttrede flere Gange aldeles uforbeholdent, at hvis Herredsfogden ikke opfyldte sit Lovte med Hensyn til hende, vilde han aabenbare den Hemmelighed, som havde givet ham en saa frygtelig Magt over Dommeren. Solberg fortvivlede, han havde allerede talt med Elisa derom, og hun, ikke alene yttret sin Utillid til Skrивeren, men endogsaa aabenbaret Faderen, det Forhold hun stod i til Carl. Dette frygtede han for at fortælle Niels, og vinede dog intet Middel til at redde sig.

Saaledes stode Sagerne, da han en Aftenstund sad inde i sit Bærelse, grublende over sin ublide Stilling. Niels havde samme Dag atter bragt Sagen paa Bane, og truet med Opdagelse, hvis han ikke fik Resolution. Elisa sad taus og stille henne ved Vinduet, og stirrede ud

mod Skoven, men hendes Tanker fløi længere bort og Carl Dvisti var Gjenstanden for dem. Hændelsesløst kastede hun sine Dine over til Faderen, og en pludselig Skræk greb hende, ved at bemærke det forvildede, stive Blik, og den dybe Fortvivlelse som stod tilsynne i dennes Ansigt. Der var i den senere Tid ogsaa foregaaet en paaafaldende Forandring med ham, han var bleven bleg og mager, hans før saa ranke Skikkelse var nu krumboiet og sygelig, hans matte, glandsløse Dine, hule Kinder og vaklende Gang vare et tydeligt Organ for den bestandige Frygt og Uro som beherskede ham. „Du er syg, kjære Fader!“ udbrod hun bange, og gik hen til ham. „Du seer i de sidste Dage saa bleg og lidende ud, hvad feiler Dig?“ „Det er ikke Sygdom der pincer mig,“ svarede Solberg klangløs, og saa stille ned for sig, „men blot Tanken paa den Fremtid som forestaaer, der gjer at jeg muligt seer blegere ud end ellers.“ — „Hvorledes!“ gjentog hun for-
 skrækket, „hvad mener Du dermed? Jeg forstaaer Dig ikke.“ — „Jeg mener Skjendsel og Vanære,“ gjennælede han sukkende. „Min Skjebne hviler i et Menneskes Hænder som vil volde min Undergang, og han har Midler dertil.“ — „Men paa hvad Maade kan Nogen vel skade Dig, uden ved de laveste Bagtalelser og Rænker? Du, som altid saa strengt opfyldte enhver af dine Pligter!“ — „Du troer mig for godt, Elisa!“ sagde Solberg, med et smerteligt Blik paa hende, „man vil kunne gjøre de frygteligste Beskyldninger mod mig, anklage mig som Morder, og — o Gud! jeg kan ikke nægte det. Du gyser mit Varn! Du ræddes for din Fader! men fordøm mig ikke uhørt, lad mig iaften lette mit Bryst ved at aabenbare

en Hemmelighed, som saa længe tyngede mig, Du idetmindste vil da undskyldte hvad Mængden fordømmer, og jeg maa have din Tilgivelse for den Ulykke jeg bringer over dit skyldfri Hoved." Vleg og aandeles sank Elisa ned paa en Stol, medens Faderen vedblev saaledes: „Du veed, at min Familie udgjør en af de brillanteste Girklerovre i Hovedstaden, kjendt jeg kuns sjældent indlob mig i nogen Samtale angaaende den, fordi min egen ulykkelige Hemmelighed, saa aldeles er knyttet dertil. Af den Grund har jeg hidtil ogsaa fortiet, at jeg havde en Søster, som var nogle Aar yngre end jeg, hun hed Therese, og var overalt i Familien, lige saa bekjendt for sin Skjønhed, som for det uforklarlige, stille Tungsind og tause, indesluttede Væsen, der beherskede hende. Blandt flere unge Mennesker af mine Venner, som kom til os, var En ved Navn Albert Kruse, hvem en Hændelse gjorde mig bekjendt med. Han var Student fra samme Tid som jeg, fattig, men stolt og høitstræbende, og jeg havde altid beundret den Gasthed, den trolige, uforsagte Udholdenhed og Kraft, med hvilken han kæmpede imod sine mørke og ublide Kaar. Albert var ikke hvad man egentlig kalder smuk, men den livlige, spillende Veltalenhed han besad, havde en større Magt og Tillokkelse for Alle. Der laa noget Uimodstaaeligt, i den djerpe Kraft, med hvilken han udviklede sine Anskuelser, og den ubetydeligste Gjenstand fik fra hans Læber en for ukjendt Interessé og Værd. Underligt nok var det, at han allerede fra den første Dag han kom til os, udovede en næsten magisk Virkning paa Therese, og siden indtog hende aldeles for sig. Hun, som hidtil med en ligegyldig Kulde havde optaget den Cour

Enhver gjorde hende, var nu aldeles forandret. Alberts Ord vækkede de inderste Grundtoner i hendes Sjæl; i hans Nærværelse var hun munter, endogsaa spøgelfuld; hendes hele Liv laa concentreret i de Blikke, der forglemmende alle Andre blot dvælede paa ham, og hun skjænkede ham en Hengivenhed, en Æmhed, som vi tilforn ikke troede hende istand til at nære for Noget. Mine Forældre mærkede det vel, men de taug; vi kunde Alle godt lide Albert, og hans Charakter var solid og retskaffen nok til at vi uden Frygt turde forbinde Thereses Skiebne med hans. Saaledes gif et Par Aar; om de imidlertid vare forlovede, vidste jeg ikke med Visshed, skjøndt jeg undertiden maatte fristes til at tro det, ved at iagttage det fortrolige Forhold, som fandt Sted mellem dem. Paa eengang blev Albert borte fra os, vi kunde ikke begribe Aarsagen, og jeg gif flere Gange hen til ham, uden at faae ham i Tale; der blev altid sagt, at han var ude, ogsaa naar jeg vidste, at det ikke var Tilfældet. Theresen var utrokelig; hun hensank i en mørk, stum Fortvivlelse, og havde kun Taarer og Sukke til Svar paa vore Spørgsmaale. Hun var en svag, blod Pige, som manglede enhver anden Kraft og Styrke, end den med hvilken hun elskede. Han var af et fyrigt Temperament, hæftig og utemmelig i sine Videnskaber, og dette hidledede i et fortroligt Dieblis et Skridt, hvis Folger bleve uheldbringende. Jeg forbandede hans Opførsel, saae den forfærdeligste Skurkedaad deri, og antog hans hele Fremfærd blot for en overlagt og beregnet Plan. — Nu derimod, Elisa! — nu undskylder jeg ham ganske; tro mig, mit Barn! jeg har gjort den Erfaring at vore vie-

blikkelige Videnskaber ere ubetvingelige. En Maaned efter, forsvandt Therese paa en ubegribelig Maade. Alle Efterforskninger vare frugtesløse, hun var og blev borte. Sikkert har den Ulykkelige i et Anfald af Fortvivlelse over sin Stilling, søgt og fundet Døden, men ikke engang hendes Liig have vi nogensinde kunnet komme paa Spor om. Du kan indsee den Opsigt en saadan Historie vakte i Hovedstaden, og den Scandale vi overgik. Jeg svor Albert den frygteligste Hævn og — o Gud! ved at holde dette Løfte har jeg bragt Forbandedse, ikke alene over mig selv, men over Dig med, mit Barn!" — Solberg taug nogle Diebliske, han boiede sig ned over Bordet, holdt Hænderne for Ansigtet, og brast i en lydelig, frampagtig Graad. „Der var gaaet mange Aar hen efter denne Tildragelse," begyndte han lidt efter: „mine Forældre vare døde, og jeg havde allerede længe været ansat som Birkedommer oppe ved Viborg-Ranten, da jeg en Aften traf en Ubekjendt nede i Rium Kro, hvor jeg var taget ind. Hans Ansigtstræk forekom mig bekendte, jeg betragtede ham noiere, det var Albert Kruse. I Dieblicket giennemtrængtes jeg af Lyst til Hævn; hans Opførsel mod min Søster stod med de mørkeste Farver levende for min Grindring, og jeg bad ham om en Samtale afside. Da vi kom udenfor, overgav jeg ham med Vebreibelser, og fordrede Forklaring; han svarede mig koldt og undvigende; jeg udfordrede ham paa Pistoler, og næste Morgen, Elisa! — da var din Fader en Morder! Albert laa blodende for mine Fødder. Hans sidste Blik dvælede paa mig, og det Udtryk, som laa deri, bragte alle mine Nerver til at dirre. Han rakte mig sin Haand, og udbrod med

en mat, forsonende Stemme: „Du havde Uret, min Ven! — jeg — din Søster lever.“ — saa sank han sammen, Døden greb i hans Hjerte, og jeg flygtede, som en forfulgt Hjort tilbage til mit Hjem. Ingen havde seet min Daad. Samme Dag blev en Biskopsfræmmer anholdt som hans Morder, og mistede sidenefter Livet, vel ikke derfor, men fordi det under Justitsactionen blev oplyst, at han tidligere havde myrdet en Soldatbetjent ved Goldingbro. Jeg fik senere at vide, at han var en Broder til Albert, og blev greben lige i det Dieblis, han uden at kjende denne, var isærd med at plyndre ham. Fra den Dag af har min Frygt aldrig ladet mig have en rolig Time, en rastløs Uro fulgte mig uafslædig, jeg skuede Enhvers Omgang, levede indesluttet og affondret fra Andre, og mit Liv var mig til en stadig Byrde. Saaledes er Alt gaaet til. Du kjender nu min Brode, jeg er skrækkelig straffet for den, forband mig derfor ikke, mit Barn! kan jeg end ikke forsvare for Menneskene hvad jeg har gjort, saa tør jeg dog staa ham deroppe til Ansvar for Alt. Han vil tilgive mig. — Jeg har for nylig faaet at vide, at en Tater: Mathias Abel, eller Math Hjeil, som de kalde ham, der laa skjult i Nærheden, havde været Vidne til Duellen. Niels aflurede en Samtale mellem ham og mig, derved blev han vidende om Alt, og fra dette Dieblis af er jeg ikke noget Minut sikker for at han rober min Hemmelighed, hvis ikke —

— Her taug Solberg og saae med et betydningsfuldt Blik over til Elisa. — „Hvis ikke jeg giver ham mit Ja,“ stammede hun med zittrende Læber, og Taarerne strømmede ned over hendes blege Kinder, „jeg veed det,

kuns under denne Betingelse har han lovet at tie, men kan jeg gjøre det? Kan jeg andet end affky et Menneſke, ſom er lav og uſjel nok til at handle ſaaledes, ſelv om jeg end ikke forud elſkede Carl? Jeg vil tale med ham derom, ſige ham hvor umuligt det er mig, at ſole for nogen Anden, og tro mig, min Fader! han vil da indſee hvor værdiløs min Haand er, naar ikke Hjertet ledsager den." — „Gjør det, kjære Eliſa!" ſvarede Herredsfogden, og en Straale af Haab ſtoi over hans nys ſaa fortviede Træk, „tal med ham, foreſtil ham Alt, Du kan gjøre det mere overbeviſende end jeg, jeg vil lade ham komme herind; men naar han endda gjentager ſin Paaſtand," vedblev han tvivlsraadig, „naar alle vore Bønner og Foreſtillinger ere forgjæves, hvad ſaa? O! det er en rædſom, bitter Tanke, at dette Hoved ſkal blegne under Skjendſel, at mit Navn ſkal være en Spet, en Forbandeſe for Dig." — „Saa, min Fader!" — ſvarede Eliſa, og ſank til hans Bryſt, medens den ſkionneſte Opoffreſes-Taarer perlede i hendes milde, blaa Pine, — „vil jeg være Offret, Du ſkal ikke blive det, jeg er Carl Nviſts Brud, men din Datter." — „Mit gode kjære Barn, Gud velſigne Dig!" hulkede Faderen, kyſſede hende, og gif rørt og bevæget ud af Stuen.

Lidt efter traadte Niels ind. I hans ſumſke Anſigt, laa Spor af en hemmelig Glæde, og hans Blikke tindrede af Fryd, medens de dvælede paa Eliſa, ſom med en ioinſaldende Forlegenhed tiltalte ham ſaaledes: „De har anholdt hos min Fader om min Haand, Niels! det var af den Grund jeg bad ham kalde Dem herop, jeg vilde ſelv give Dem et Svar." Niels bukkede tauſ.

„Lad os være ganske aabenhjertige mod hinanden," vedblev hun, „De vil da indsee, hvorlidet vi passe sammen; formodentlig veed De ikke, at jeg allerede længe har været forlovet med den unge Dvift, som reiste for en Maaned siden." — „Jeg har hørt tale derom," svarede Niels, med rynket Pande og sammenbidte Læber, „men han er nu reist, og kommer maaskee aldrig mere tilbage." — „Jeg vil ingensinde kunne elske nogen Anden end ham," sagde Elisa bestemt og rolig, „og De kan efter denne Tilstaaelse sikkert ikke ønske en Forbindelse, hvor ikke Kjærlighed knytter Baandet. Jeg har hørt," laa hun bævende til, „at De er i Besiddelse af Hemmeligheder, hvis Opdagelse kunde skade min Fader, men jeg troer at kjende Dem for godt til at De af Hævn skulde kunne gjøre det, fordi jeg ikke blev deres, ikke sandt, gode Niels! tager jeg vel feil? Det kunde De ikke gjøre?" — „Elisa!" udbrød Niels, med en lav, dyb Stemme, og maaskee han i dette Dieblik følte sig noget bevæget ved den inderlige Tone, i hvilken hun taledede, „jeg elsker Dem! De veed det, men De veed ikke, hvor meget jeg har søgt at bekæmpe denne min uhyggelige Lidenstabs, fordi jeg ansaae mig for ringe og ubetydelig til at kunne tro paa Muligheden af nogen Gjengjeldelse fra deres Side; min Kamp var forgæves, min Følelse for stærk, den lod sig ikke overvinde; bliv derfor min, ogsaa om De elsker Carl Dvift, tro mig! hans og min Kjærlighed taaler ingen Sammenligning, hvor han vilde være kold og ligegyldig, vil jeg tilbede Dem, det vil være min Stoltthed at opfylde deres Ønsker, jeg vil gjøre Alt,

hvad et Menneske kan, for at lade Dem glemme det Offer De bringer mig og — deres Fader."

"Jeg kan ikke!" svarede hun og sank grædende ned paa en Stol, "det er mig umuligt."

"De kan ikke!" gjentog han lidenskabeligt, og betragtede hende med et Blik, saa glødende som en vild Tigers, "De vil ikke, og veed De hvad Følgerne blive? Veed De, at deres Fader ender sit Liv paa Retterstedet, naar jeg hæver min Stemme? Veed De, at Skjendsel, Spot og Foragt vil bedække deres Fremtid, hvis De ikke indvilliger? Græd ikke Elisa! det rører mig ikke, ogsaa jeg græd engang, og det var hedere Taarer end deres, man lo og spottede mig, derfor blev jeg kold, iiskold. — De maa blive min, sige ja! betænk, om De vil kunne see deres Fader slæbes til Skafottet af Boddelen, ledsaget af Spot og Haanlatter? Vil ikke hans Suk, hans sidste Klage hvile tyngende paa deres Sjæl hele Livet igjennem? Vil De kunne være lykkelig med den Bevidsthed, at han døde for deres Skyld? — De tier! — De vil ikke opfylde min Bøn? — godt, godt!" skreg han med en græselig, vild Stemme, "De skal alligevel blive min. Helvedes sorteste Afgrund maa opsluge mig, hvis jeg ikke forvandler disse Taarer til Blod, naar De vægrer Dem længere. Overvei Alt, jeg giver Dem Betænkning til imorgen, — hører De! ikke længer, spar Dem en forfærdelig Anger. — Jeg har ikke mere at sige." Han bukkede koldt og forlod Værelset.

Elisa tilbragte en frygtelig, søvnløs Nat. Kjærlighed og Pligt kæmpede en haard Kamp i hendes Hjerte. Hun vilde frelse sin Fader, men paa den anden Side

stod Carl Dvíst for hende med al den uindfrænkede Magt, han havde erhvervet sig i hendes Hjerte. Hun græd, bad til Gud, og Morgensolen fandt hende bleg og lidende, uden at have fattet nogen Beslutning.

Nogle Aftener senere sad en lille, uanseelig Person inde i Skoven paa en gammel Trærod. Det lod til, at han ventede Nogen, thi hans Blikke floi med Utaalmodighed hen imod Gangstien, og han gik flere Gange ind paa den, for at see, om Ingen lod sig tilsyne. Endelig hørte han Godtrin, og lidt efter skred en hei, bredskuldret Skikkelse frem af Mørkningen mellem Træerne. Den eventhyrlige, fremmede Dragt lod ingen Tvivl om hans Herkomst, Læseren kjender ham, det var Math Hjel.

„Guds Fred!“ udbrod han trohjertet, og traadte hen imod Niels Valle, — thi det var den Anden — „I har sat mig Stævne her, hvad kunne vi To vel have at afgjøre sammen, som maa skee i saadan Hemmelighed?“ — „Meget og Lidet, ligesom I tager det,“ svarede Skriveren med en dæmpet, forsigtig Stemme, „Jeg er kommet for at advare Jer, Math. Herredsfogden har i Sinde at indgive Klage til Amtet over den Skade, Vonderne lide ved Jeres lange Ophold her i Eggen, og I ville blive eftersatte og grebne Allesammen, hvis hans Hensigt opnaaes. Det staaer alligevel endnu til mig at forhindre det, og jeg vil hjælpe Jer, hvis I vil.“ — „Og hvad forlanger I derfor, Niels Skriver?“ spurgte Math smilende, „jeg kan vel tænke, at det ikke er af Godhed for os, I gjør det.“ — „Den ene Villighed er den anden værd,“ yttrede Niels med et hæsligt Grin.

„J kan gjøre mig en Tjeneste til Gjengjæld, det vil jeg ikke nægte, men lad os træde noget dybere ind i Skoven, vi kunne saa let blive horte her af Forbigaaende paa Veien.“ Tateren fulgte ham, og Niels vedblev: „Jeg veed, at J er indviet i Hemmeligheden om det Mord, Solberg har begaaet paa Albert Kruse, medens han endnu var Birkedommer oppe i Lysgaard Herred, der er for nylig bleven rørt op i denne Historie, og det kunde nok hænde sig, at den længe skjulte Udaad, nu endelig kom for Dagens Lys, hvad siger J dertil?“ — „Ikke synderligt,“ svarede Math, idet han søgte at skjule sin Forundring over disse Ord, under en ligegyldig Tone, „den Ting angaaer jo ikke mig, og J tager feil i den Tro, at jeg kjender noget til en saadan Begivenhed, jeg er kun en fredelig, eenfoldig Mand, som aldrig giver mig af med andre Folks Sager, men lader Enhver skotte sig selv.“ — „Det nytter ikke at J forstiller Jer, Math!“ vedblev Niels, „jeg var uformodet tilstede den Aften, J talte med Solberg oppe paa Gaarden, og horte den hele Samtale; vær derfor oprigtig. Fogden har besluttet Jeres Undergang, betal ham med samme Mynt, ved at træde op som Vidne med ham.“ — „Ha! ha!“ udbrod Tateren med en dæmpet latter, „slap det der ud, det var altsaa den Tjeneste, J fordrede af mig; jeg vidste vel, at Røven kun lod Anden gaa, naar en Gaas den saac, og jeg begynder at fatte Meningen saavidt, at det nok er Eder selv, der har i Sinde at anfslage ham; tager jeg feil, Skriver?“ — „Tys, Math! tael ikke saa høit,“ yttrede Niels sagte, „dersom jeg vidste, at jeg kunde stole paa Jeres Tausshed, skulle J faae Alt at vide.“ —

„Det lader til, at I gjør det,“ var Taterens Svar, „mens I allerede har betroet mig saa meget, lad mig kunns hore Resten med.“ — „Han er allerede anklaget,“ hviskede den Anden, „og I har gjetttet rigtigt, det er mig, som har gjort det. Grunden skal jeg fortælle ved en anden Leilighed. Jeg har navngivet Eder, som den, der har været Vidne til Mordet, og I har derfor større Skade end Gavn af at være taus; det vilde kunns have ubehagelige Følger; tilstaaer I derimod aabenhjertigt Alt, skal jeg nok holde Klagen over Jeres Folk tilbage, og I vil desforuden endnu kunne vente en rigtig Belønning, for den Tjeneste I viser mig.“ — „Men om jeg nu imidlertid brød op med alle mine Folk,“ bemærkede Math, „og pludselig forsvandt, førend Nogen faldt paa at forhindre det, hvad saa? Niels!“ vedblev han og lagde sin Haand paa Skriversens Skulder, „I har med al Jeres Klogskab baaret Jer ret dumt ad, jeg kunde spille en slem Streg i Regningen, siden jeg mærker, at det blot kommer an paa mig.“ — „Det vilde ikke nytte stort,“ gjennælede Niels, uden at lade sig mærke med hvor dybt han folte det Sænde i Maths Ord, „I vilde blive efterlyst og fanget.“ — „Dertil er Heden for stor og Lyngen for hoi,“ gjentog Zigeuneren med en tillidsfuld Røst, „en Mand, som jeg, der har levet over Halvparten af sit Liv herude, mellem Høie og Lyng, kjender Steder og Skjul, hvor Ingen vilde opspore ham, jeg har før bevist det; een Gang sporede Politiet os fire lange Sommerdage igjennem, og vi undslap dog.“ — „Men hvorfor ville I gjøre det?“ vedblev Niels og lagde en fod, hyklet Venlighed i sine Ord. „Antag ogsaa, at

I slap bort, Herredsfogden vandt dog Intet derved, de falske Documenter, han affattede mod Bispefræmmeren, der blev henrettet, ere tilstrækkelige til at fælde ham." — "Jeg mener nei!" var Svaret, "Will Kruse led sin Straf, fordi han undlivede en Toldbetjent ved Foldingbro, jeg troer knap han blev dømt for Andet, endskjendt Folk i Omegnen sagde det. Om den Fremmedes Drab kan kun jeg vidne, jeg var den Eneste, som saa det, men jeg har lovet Fogden at tie dermed." — "Han lovede at skaane Eder og Eders Folk", yttrede Niels haanligt, "men holdt han Ord?" — "I siger jo rigtignok nei", smaalo Tateren, "og det kan gjerne hænde sig, at I denne Gang, for en Forandrings Skyld, taler sandt — Folk gjør ikke mange Omstændigheder ved at bryde det Lovte, de give os Natmandsfolk — Lad gaa da!" vedblev han efter nogle Diebliffes Betænkning, og den Bestemthed, hvormed han udtalte disse Ord, led formode, at han havde fattet en eller anden hemmelig Beslutning, "jeg vil vidne, jeg lover Jer det!" — "Kan jeg stole derpaa?" udbrod Niels fornoiet, "maaskee Amtmanden allerede kommer hertil om et Par Dage, vil I saa holde Ord, Math?" — "Ja", svarede han kold og bestemt, "jeg gjør en Ed paa, at jeg skal møde; I behøver kun at lægge en Steen op paa Jettegraven bag Skoven, som et Tegn, naar I ønsker at jeg skal komme. Math, Hjeil brød endnu aldrig sit Lovte." — "Godt, godt, min Ven!" jublede Skrивeren med en vild, ufordulgt Glæde "I skal blive rigelig belønnet derfor." — "Derom tale vi en anden Gang", sagde Math med en underlig Tone, idet han bød Niels Farvel og bortffjernede sig, men denne

saac med et triumpherende, listigt Smil efter ham, og gik lidt efter tankefuld hjem.

Den aflørede Hemmelighed.

Amtmanden var kommen. Solbergs kolde, blege Ansigt, hans forvildede, stive Blikke udviste tydelig den dybe Fortvivlelse, der pinte hans Indre. Han henvendte sig flere Gange til Niels, men denne havde siden hiin Aften han talte med Elisa, været taus og tilbageholden mod ham, og undgik enhver Leilighed til nogen yderligere Forflaring.

Var Stemningen af den Marsag mørk og stille oppe i Bærelserne, saa gik det om Eftermiddagen saa meget muntre til udenfor. Efter Amtmandens Ordre var nemlig hele Sognet sammenkaldt nede i Gaarden. Ingen kunde begribe af hvilken Grund det skete, men man gjorde sig heller ikke videre Tanke derover, og en vild Larm og Stoi herskede overalt mellem Bønderne og Fiskerne. Fra Generalindens Vinduer saac hun, Flora og Bramer ned paa den larmende Forsamling. Paa een Gang blev det stille. Amtmanden og Herredsfogden, Begge i deres Embedsdragt, traadte ud paa Trappen, og Mængden betragtede dem med taus, spændt Forventning. Den Første var en gammel, venlig Mand, hvis Navn i denne Fortælling maa blive en Hemmelighed, skjøndt han nu er død, og man ofte hører det nævne af Bønderne

nede i Ribe Stift, hvor han efterlod sig et Minde, som lever i venlig, kjær Grindring hos Alle. „Jeg har ladet Eder kalde sammen idag, Børn“, saaledes begyndte han, efterat have hilset til alle Eder, „for at I skulle være Vidner til et Hverv, jeg er paalagt at opfylde. Er Fiskeren Jorgen Kruse iblandt Eder, saa lad ham komme frem.“—Jorgen horte disse Ord. Han stod tilligemed Jan foran i Kredsen, og tilkastede Sonnen et forbausset Blik; en forbigaaende Skræk laa tilsynne i hans Ansigt, han troede at det var et eller andet Smugler-Eventyr man var kommet paa Spor efter; men da hans Navn endnu engang blev nævnet, og Alles Dine rettedes paa ham, forsvandt hans Frygt; han traadte fri og dristig ud af Kredsen, og blottede sit Hoved for Øvrigheden.

„Hedder Du Jorgen Kruse?“ spurgte Amtmanden, og betragtede velvillig den kolossale Smuglers kraftfulde Skikkelse. — „Ja“, var Svaret, „det er mit Navn.“ — „Du er altsaa den Mand, hvis Smuglerhistorier det hele Stift veed at fortælle om, og som i en Række af Aar har været heldig nok til at undgaae alle Told-controlleurernes Efterstræbelser?“ — „Det er mig“, sagde Jorgen frimodig og bestemt. „Jeg blev til Smugler for at fortjene Brodet til min Familie, jeg kunde ikke ernære mig paa nogen anden Maade.“ — „Godt, Kruse! Det var ikke derfor, jeg lod Dig kalde frem. Jeg har ikke alene hørt dit Navn, som Lovovertræder og Smugler, Du er tillige bekendt for at være en modig, frygtløs Mand, der ofte glemte at Du selv havde et Liv at miste, for at frelse de Ulykkelige, som lede Skibbrud her paa

Kysten; hvor mange har Du vel paa denne Maade reddet fra Døden?" — „Excellence!" svarede Jørgen, med sin dybe, rolige Stemme, „der staae mange Mænd i Kredsen her, der have gjort det Samme. Det er vel sandt, jeg har oftere havt Leilighed til at hjælpe de Strandede, fordi min Hytte laa saa nær ved Revene; alene har jeg dog kun sjældent fareet over Dybet, naar Skibene gik paa Kysten i en Storm; der henne staaer min Son, Excellence! han var altid med mig; jeg tænker at vi to tilsammen vel saadan have hentet 25 Mennesker ind fra Bragene, og vi kunde have bjerget flere endnu, hvis vi havde havt Raad til at koste os en større Baad." — „For et Par Maaneder siden har Du nok frelst Fregatten Phoenix, som gik her forbi, fra at drive ind paa Revene og forlise, ikke sandt?" — „Det har jeg, Excellence!" svarede Jørgen, forundret over at Amtmanden kjendte denne Sag. „Gud veed! jeg fik min Umage betalt, Chefen ombord gav mig hundrede Rigsdaler for knap een Times Lodsnings." — „Han har indberettet denne Sag for Admiralitetet. Dit Mod er blevet erkjendt og beundret — og man har overdraget til mig at belønne Dig. Træd nærmere, Jørgen!" Amtmanden tog med disse Ord en lille, rød Cassians Økse, som Herredsfogden rakte ham; den indeholdt — et Dannebrogstegn. — „I vor Konges Navn", vedblev den gamle Mand, og blottede sit graa Hoved, „paahæfter jeg Dig dette Udmærkelses-tegn, — Du har gjort Dig værdig til at bære det, han belønner dermed din Daad."

Et almindeligt Udbrud af Overraskelse undslap hele Forsamlingen. Jørgens Sue faldt af hans skjælvende

Haand, to store Taarer trængte sig frem i hans Dine, hans stærke Natur var rystet, og han søgte forgjæves at skjule den Bevægelse han var i, medens hele Forsamlingens Blikke rettedes paa ham. Han vilde tale, men kunde ikke. — „Foruden dette“, tilføiede Amtmanden venlig, „er Du fra idag af udnævnt til Eods paa denne Ryst, Du kan imorgen hente din Bestalling hos Herredsfogden oppe paa Contoiret, og har i Fremtiden ikke nodig at søge Erhverv som Smugler.“ — „Godt, godt!“ udbrod Jorgen med zittrende Læber, og foer med Haanden over Ansigtet, — „Excellence! jeg takker Dem, — jeg vilde sige det paa en bedre Maade, hvis jeg kunde, men fra nu af skal Controlleurerne faae No for mig, jeg smugler aldrig mere, disse Sener skulde i Fremtiden kun spændes for Narerne.“ — Og han strakte medens han talte saaledes, Armene i Beiret, svingede sin Hue, og styrtede grædende og glad hen til Jan. — Et skingrende Hurraa raab tonede fra Alles Læber, Amtmanden buffede, idet han trak sig tilbage, og lidt efter forlod Forsamlingen Gaarden.

„Karen Marie!“ raabte Jorgen aandeløs, da han lidt efter styrtede ned i Hulen til sin Familie. „Vor Nød er endt! See blot, jeg er bleven Dannebrogsmænd og Eods!“ Mere kunde han ikke sige, men han sloi hen til hende, og trykkede hende vild og stormende op til sig, og det var et sjeldent smukt Syn, at see disse To, — Mand og Qvinde — som begge vare hærdede af en mørk, haard og kummerfuld Skjæbne, som trolig havde kæmpet Side ved Side i Armodens lange, bittere Dage, — at fælde Glædestaarer og græde ved hinandens

Bryst, medens Jorgen fortalte hende og de jublende Børn hvorledes Alt var gaaet til. Kun Jan lod forholdsviis ikke til at føle saa levende Glæde, som de Dyrige; der var i den sidste Tid foregaaet en paafaldende Forandring med ham, uden at nogen vidste Grunden; selv nu, medens den overraskende Hændelse udøvede sit Tryk paa Konen og Børnene, stod han støttende sig med Haanden til Bordet, og betragtede den livlige Scene med et saare veemodigt og næsten sorgende Udtryk.

Vel er Hjertet af Leer, der som oftest fortørres og krymper sig sammen under Lyffens Solskin, medens Rummer og Modgang udvider og blodgjør det, men hos et naturligt, godt Menneske er Følelsen af en Andens Sorg aldrig saa bemærkelig eller talende, som i det Dieblif han selv giennebmæves af Erkjendelse over sin egen Lykke, og det var Tilfældet med Jorgen. Da han saae Jans tungsindige Stemning, gik han hen til ham. „Hvorfor er Du saa stille, min Son?“ spurgte han venlig. „Du har i den sidste Tid været saa underlig forknýt tilmode, sig mig hvad der fattes Dig.“ — „Jeg veed det i Grunden ikke selv“, var Jans Svar. Jeg føler en uforklarlig Ulyst for mine sædvanlige Bestjæftigelser, og den eneste Maade, som jeg troer kan hjælpe, er Udspreddelse; lad mig derfor reise, Fader! Du behøver mig jo nu ikke længer her hjemme, jeg vil søge at finde et Sted, som tager mig med, og naar vi sees igjen, skal jeg nok være munter, som tilforn, — saa vil jo Alt være forandret“, tilføiede han neppe herligt. — „Du vil reise, Jan?“ udbrod Moderen forbauset, „hvorfor? — Son! bliv hos os nu, og deel vor Lykke, som Du deelte

vor Fattigdom." — "Det vilde være langt tjenligere for mig at komme bort", svarede han; "jeg føler bedst selv hvor stor Gavn jeg vil have deraf." — "Men hende deroppe", hvistede Kruse, rørt over hans veemodige Stemmning, og kaldte ham hen i en Krog, "hvad vil hun sige dertil? Betro Dig kun til mig, min Dring!" — "Det er forbi", sagde Jan med et smerteligt Suk, "forbi Allesammen; lad os derfor ikke tale mere derom. Jeg vilde have handlet klogt ved at følge det Raad, Du gav mig den Aften, vi sidst talte om hende; Du havde Ret i at hun og jeg ikke passede sammen, men den eneste Marsag, Fader! var fordi jeg er for ringe til blot at turde drømme om hende; jeg glemte at beherske mig, nu er det forsilde, og derfor vil jeg reise, — bort herfra, jo for jo heller!" — "Ja, Son! jeg billiger din Beslutning", yttrede Sorgen bevæget; "nu raader jeg Dig selv dertil, skjøndt jeg nødig mister Dig, men det er den eneste Maade, hvorpaa Du vil erholde din forrige Kraft og Munterhed tilbage, her hjemme maa den gaae til Grunde, det indseer jeg." — Og han rakte ham sin Haand. Jan trykkede den med lidenskabelig Varme, og der blev denne Aften ikke talt videre derom.

Niels havde den hele Dag været i en urolig Stemmning. Han vidste at Stiftamtmandens Besøg for en Deel var begrundet ved hans indgivne Klage over Solberg. Han havde været ude i Skoven, for at give Math det aftalte Tegn, og traf heldigvis Tateren selv, der gjentog sit Lovte, at indfinde sig oppe paa Herregaarden samme Aften, for at optræde som Vidne. Efterat den indstærkede Bønforsamling havde forladt Gaarden, gik

Amtmanden tilligemed Solberg ind i Contoiret, hvis Dør blev lukket efter dem. Hvad de talte om, var umuligt at opdage, skjøndt den nysgjerrige Niels med bankende Hjerte lyttede derefter i Sideværelset, han kunde kun høre enkelte Ord, og ikke fatte Meningen i dem. Der gik en lang Tid bort; Niels ventede med en spændt Vengstelse paa Udfaldet, hans Tilstand var ligesom Spillerens, der efterat have sat sine sidste Penge paa et Kort, med bævende Miner, og rystende Lemmer, lytter til Bankeurens afgjørende perdu eller gagné. Elisa traadte ind. „Niels!“ udbrod hun med en bange Stemme, „hvor er min Fader?“ — „Derinde!“ svarede han i en vild og haanlig triumpherende Tone, „han skrifter i dette Dieblis for Stiftamtmanden; naar han er færdig mangle blot mit Udsagn, og han falder da i den Grav, De tilberedte ham. Det er deres Bærk, Elisa!“ — „Taler Du sandt?“ hviskede hun blegnende, og med en saa sagte Stemme, at Ordene neppe naaede hans Øren. „Vil Du — kan Du virkelig handle saaledes imod din Belgjører, som lige fra Barndommen stod Dig i Faders Sted? — Du hjerteløse, lave Menneske!“ — „Hvorfor ikke?“ yttrede Niels koldt, „han er jo Dem endnu nærmere. De kunde frelse ham, men gjorde De det? Det er Dem, som kalder Forbandelse og Glendighed over hans Hoved, Dem, som bliver Marsag i, at han vanæret og foragtet maa hvile i sin Grav; jeg kan ikke Andet, — saa sandt som Solen lyser fra Himmelen! jeg holder min Trudsel.“ — „Niels!“ afbød Elisa ham, med blege, bævende Læber, „hold op — tal ikke længer — gaa! — frels ham blot, kald dine Ord tilbage, — evige Gud!

tilgiv mig, ja! jeg vil, — jeg vil blive din, — frels ham blot." — „Vil De virkelig, Elisa?" spurgte Niels med en dæmpet, undertrykt Stemme, og hans Dine glødede af den ubeskriveligste Ondskab, „har jeg endelig bragt Dem saavidt at De vil blive min Hustru — opgive Carl Dvigt — ham, som De elsker saa høit — og for stedse knytte deres Skjæbne til en Vanskabnings? De vil tilhøre mig, — mig, som De nylig kaldte en Skurk, et Uhyre, et hjerteløst Menneſte? Gjentag at De vil gjøre det, for at frelse deres Fader." — „Ja, ja!" stønnede den ulykkelige Pige i den dødeligste Angst, i det hun ræd veg tilbage for hans græselige, flammende Blik, og skjulende sit Ansigt med Hænderne, sank ned paa en Stol. — „Godt!" vedblev han og traadte hen til hende — „saa hør da nu hvad jeg har at svare dertil; — Jeg frasiger mig deres Besiddelse; jeg afslaaer deres Tilbud med den samme Foragt De nylig viste mig, deres Fader staaer ikke længer til at redde, jeg har tilbudt Satan min Sjæl, mod at han sendte Dem og Fogden de Pinsler der kunde hævne mig værdigt, han modtog Tilbudet, og jeg har dog een Trøst — een Gæste, for et helt Livs frugtesløse Arbejde, — jeg vil see Dem gaae tilgrunde. Forstaaer De mig?" — Elisa svarede ikke, hun var medens han talede, sunken besvømet tilbage; paa Stolen, og da han sagte, at bringe hende til sig selv igjen, aabnedes Døren fra Contoiret. Amtmanden og Herredsfogden traadte ud. I den Førstes Træk, laa i dette Dieblik noget Blidt, Rørende, som dog strax forsvandt, da han saae Niels. Med et Blik, fuldt af usigelig Foragt, vendte han sig til ham, med de Ord: „J har indgivet en Klage til mig over en meget vær-

dig og retsskaffen Embedsmand: Eders Principal, og hvad mere er, Eders Belgjører, Herredsfoged Solberg her. Jeg vil forbigaa de Grunde, som jeg herer var Marsag til en saa uhørt Daad, og ligefrem spørge, om I kan bevise det I har sagt?"

Den værdige Tone, hvormed den imponerende Samle talte, det faste, foragtelige Blik fra hans Dine, forbløffede Niels aldeles; han stammede, og ledte efter Ord til Svar. — "Jeg spørger, om I kan bevise Eders Klage?" gjentog Amtmanden heftig — "Ja! ja!" yttrede Niels, "jeg kan bevise, at Fogden i hans forrige Jurisdiction har dræbt en Mand paa Heden, og for at vælte al Mistanke fra sig, udstædt falske Acter, der demte en Vissekræmmer til Døden. Han vil selv ikke kunne nægte Sandheden af mine Ord."

"Men jeg tør nægte det!" — udbrod paa een gang en dyb, rolig Stemme bag ved ham. Forskrækket vendte Niels sig om, — Tateren Math Hjeil stod i Døren, og ved hans Side en Fremmed, indhyllet i en stor Kappe. — Forbauset betragtede Amtmanden og Herredsfogden den saa pludselig Ankomne; men Math lod sig ikke anfægte deraf; med en fri og dristig Mine traadte han ind i Bærelset, og vedblev saaledes: "Jeg lovede Niels Skriver, at træde op som Vidne i Sagen mellem ham og Dem, Herr Foged, og kommer nu for at holde mit Ord; kjender De denne Mand?" Solberg stirrede, han blev bleg, udstødte et høit Skrig, foer hen mod den Fremmede, og laae længe som livløs i dennes Arme. — "Albert Kruse!" — raabte han, og Stemmen dirrede af Graad, — "er det muligt — Du lever?" — "Som Du

seer, min kjære Ludvig!" svarede denne — „men fat Dig, kom til Dig selv igjen, og jeg skal da med faa Ord fortælle Dig Alt."

Det vilde her være en vanskelig Opgave, at skildre de forskjellige Følelser, som i dette Dieblis prægede deres Udtryk i den næsten bevidstløse Solbergs Træk, medens han hvilede ved Albert Kruses Bryst; den rørende Kjærlighed, den usigelige Glæde, som tindrede i Elisas fugtige Dine da hun våagnede; eller det gyselige, tilintetgjørende Blik, med hvilket Niels betragtede Gjenstanden for sin Hævn, ved denne uventede Redning. — „Gud være lovet!" — udbrod Albert, efterat de første lidenskabelige Udbrud vare tilbagetrængte af Nysgjerrigheden over hans ufor- modede Komme, — „jeg kom dog tidlig nok, for at forhindre det Optrin, der forestod, nu tør jeg haabe, med faa Ord, at kunne tilintetgjøre selv det mindste Skin af Brøde, som jeg herer, der hviler paa Dig! Mit Navn er Albert Kruse," — veeblev han, henvendt mod Amtmanden — „jeg er Jorgens Broder. Solberg og jeg duellerede sammen, fordi han troede sin Familie fornærmet ved mig; jeg behøver ikke at omtale hvorledes. Jeg blev saaret, og denne ærlige Mand," — han pegede paa Mathias Hjeil, som henne ved Døren rørt og tilfreds havde betragtet den hele Scene — „frelste mit Liv. Han bar mig afmægtig hjem i sin Hytte, og ved hans kjærlige Pleie var jeg snart helbredet igjen. Omstændigheder have foranlediget mig hidtil at lade Solberg være uvidende om min Redning, og jeg tog til Fredericia, hvor jeg nu boer. Forleden Aften kom Mathias aandeløs og pustende ned til mig, og fortalte, hvorledes man havde anlagt

Solberg, som min Morder; han bad, ufortøvet at redde ham, ved at fremstille mig, som endnu levende. Da jeg horte dette, glemte jeg ethvert andet Hensyn, og reiste hertil, for at tilintetgjøre og modbevise Beskyldningen. Og Du, min Ven! der troer Dig fornærmet og krænkert af mig, lad mig med det samme sige Dig hvormedet Du tager fejl deri. — Din Søster Therese forsvandt fra Kjøbenhavn; hun boer nu hos mig, som min Hustru. Lykken har været mig gunstig, vi leve glade og tilfredse."

"Det glæder mig inderligt," yttrede Amtmanden med Varme, og greb Solbergs Haand, — "at denne Sag tager en saa heldig Vending, det er længe siden jeg har tilbragt en lykkeligere Dag end denne." — Solberg vilde svare, men han var for bevæget dertil, han taug, og fæstede et rørt og venligt Blik paa Albert Kruse. Elisa græd, men ikke alene Sorg, ikke blot for den isnende, kolde Fortvivlelse, men ogsaa for Overmaalet af en salig Lykke, en indre, stille Glæde, har Diet Taarer; — og kun Niels stod alene i denne Kreds, som den skumle, mørke Skarntyde blandt Blomsterne. De lumsk, hævn-tindrende Blikke, der lig Ildfunke af og til skode frem fra hans dybtliggende Dine, tydede de afskyelige Tanker, som gennemstrømmede hans Indre.

"Vi glemme i vor Glæde ham, som vi dog egentlig skylder Takken for denne lykkelige Time," — sagde Amtmanden lidt senere, og vendte sig om efter Math Hjel; men Tateren var forsvunden. — Stille og lydløs som han kom, havde han under de almindelige Udbrud af Gryd, bortffjernet sig, uden at Nogen mærkede det. Endnu samme Nat, led hen over Heden en underlig Stoi, blan-

det med vilde, ubekjendte Sange i et fremmed Sprog, — det var Taterbanden, som rykkede op, og drog bort fra Egnen. Math gif i dens Spidse. Han var senere hen mange Gange Gjenstand for Solbergs og Elisas Samtaler, men de saa ham aldrig oftere. Jeg vil derfor lade ham forsvinde her, for en anden Gang noiaagtigere at fortælle de fremtidige Tildragelser, som denne Hede-
mands eventyrlige Liv var saa rig paa.

Som jeg sagde: — Math var forsvunden, og Amtmandens Blikke faldt paa Niels, der endnu stod paa samme Plet, som før. Skriveren kunde ikke udholde dette Blik; han blev blegere, hans Legeme bævede, og convulsiviske Trækninger giennemfoer hans Ansigt; hans Hænder knyttede sig; han udstødte et hylende Skrig, og foer ud af Bærelset.

Efter endnu engang at have lykønsket Familien, tog Amtmanden bort, og Fogden tilbragde en glad Aften i Albert Kruses og Elisas Selskab. Den tyngende Gentnerbyrde, som saa længe og uafbrudt havde hvilet paa ham, var væltet bort, hans Glæde var som Fuglens, der under Himmelens Blaa, munter og jublende, bader sig i den skinnende Vaarsol, og ryster Mindet om en kold, mørk Vinter af sig. Ogsaa Jørgen Kruse var tilstede. Han blev vel glad, dobbelt glad ved just denne Aften at see sin Broder, men han viste sig ikke overrasket. Formodentlig maa han have være vidende om at Albert levede, og den ærlige Tater havde maaskee robet Hemmeligheden for Vennen forend han forlod Egnen.

Den næste Morgen fandt nogle Skovhuggere et Menneske hængende paa en Green, inde mellem Træerne

i Herregaardskoven. Hurtigt skjære de ham ned, og gienkjendte, i de rædsomt fortrukne og opsvulmede Ansigtstræk — Skriveren Niels Calle. Han havde hængt sig selv; det var ham umuligt at overleve de feilslagne, tilintetgjorte Planer, hvis Opfyldelse udgjorde det Gæste, der gav hans Tilværelse nogen Betydning for ham. Det vilde, urolige Hjerte som nylig bevægedes af de voldsomste Videnskaber, havde ophørt at slaa; de forfunktende Dine, der kun sprudlede Ondskab og Hævn, stirrede nu matte og fremstaaende ud af deres Hulninger. Men end ikke Døden havde mildnet hans Ansigt. Der laa endnu noget Rædselsfuldt og Forsærdende i det, som bragte de fattige Dagleiery til at skjælve, og det fortjener at bemærkes, at man under samme Træ, et Par Aar efter, fandt en stor, fyldt Pengepung nedgravet. Saa vidt gik hans Misundelse og Had til Menneffene, at han ikke engang kunde taale, at de berigedes ved det han efterlod; skjøndt hans Moder, nogle Mile borte, fristede et usælt og kummerligt Liv i Sognets Fattighuus.

Og Solen skinnede, Lærkerne sang over Gravhøiene, det var den sidste, livsfriske Aande, som trængte sig frem af den døende Natur. Ingen barst Efteraarsstorm hylede over Jorden, sagte og ubemærket rev en lun Vestenvind det afblegede, gule Løv fra Træernes Grene. Lette, venlige Skyer svømmede omkring under Himmelhvælvingen, og det var var kun dybt inde fra Heden af, at Hjellens sorgende, veemodige Klagetoner varslede om den guldne Tid, hvis Komme den anede.

Flora var gaaet ud i Haugen. Hun vilde nyde den skønne Eftermiddag, og spadserede længe omkring i de

store Allee, fordybet i sine egne Tanker, uden at lægge Mærke til Noget. Hun saa ikke, at Jan kom ind af den lille Laage, som førte til Skoven, ikke det sorgmodige, smertelige, og dog saa hjærlige Blik, som hvilede paa hendes lette, afsegtige Skikkelse, ikke Udtrykket af den hæftige Kamp, der foregik i hans Indre, medens han taus stod ligeoverfor hende, lænet op til et Træ, og hun satte sig endelig træet af Gangen, ned paa Bænken i et Lyssthus i Nærheden.

„Jo!“ hviskede han ved sig selv, „jeg vil tale med hende, — blot denne ene Gang; sige hende mit Farvel, og saa bort herfra, langt bort. Seen bringe mig Glemsel eller Død!“ — Han var ikke længere tvivlsraadig; med faste og hurtige Skridt boiede han ind i en Sidegang, og gik hen mod Flora. Overrasket foer hun op ved Synet af ham, de nylig blege Kinder blussede med en fin Rødme, hun hilste ham venligt.

„Tilgiv mig, Froken Bramer!“ sagde Jan, og hans Stemme bærede noget i dette Dieblik, „jeg forstyrrer Dem maaskee, men jeg ønskede at tale med Dem, og da jeg saa Dem alene herude, vovede jeg mig ind i Gangen.“ — „De forstyrrer ikke, gode Kruse,“ svarede hun, og bemærkede først nu, forskrækket, det usædvanligt Blege og Forstemte i hans Træk. — „Jeg kommer for at sige Dem mit Farvel!“ vedblev han, „jeg rejser bort, og kunde ikke forlade dette Sted, uden først ret inderligt at have takket Dem for den Godhed og Velvillie, De skjænkede mig.“ — „De rejser!“ gjentog Flora, med en Tone saa svag, at den næsten døde i Brystet. „Veed min Fader, eller Tante det?“ — „Nei!“ sagde han fast og fat-

tet, „jeg vilde først tage Afsked med Dem.“ — „Hvorfor vil De da reise?“ spurgte hun, med et ubeskriveligt talende Blik, „De har jo aldrig forhen yttret Noget derom.“ — „Jeg maa reise,“ gjentog Jan med rystet Stemme, „mine Forældre ville nu ikke savne mig, og jeg føler, det er tjenligst for mig at komme bort.“ — Flora formaaede ikke at beherske sig længer, hendes hidtil vedligeholdte Fatning var tabt, Tanken om at skilles fra Jan overvældede hende; hun boiede sig ned mod Bordet og græd høit. „Og gives der da intet, slet intet Vaand,“ hviskede hun med zittrende Læber, „som holder Dem tilbage her? Svar mig, Jan!“ — „De veed det, Flora!“ sagde han klangløs, „der var vistnok Diebliske, hvor jeg i deres Selskab var forliden Herre over mig selv, til at De skulde være uvidende om hvorledes det staaer til i mit Indre. Jeg troede længe at have Lov til at nære disse Følelser, denne yndige Drem, uden at ønske eller haabe nogen Gjengjeldelse eller Opfyldelse, jeg var jo saa lykkelig, saa ubeskrivelig salig derved, og indsaae først forsilddig, hvormegit jeg feilede. — Nei! De maa ikke afbryde mig, kjære Flora! Forstyr ikke min tilkæmpede Fatning, lad mig tale ud! De erindrer den Samtale, der blev fort mellem deres Fader og Generalinde Rosendahl, da jeg sidste Aften var oppe paa Herregaarden. Bramer talte om det Urigtige i at elske over sin Stand. Jeg veed nok, at han ikke sigtede til mig dermed, men hvad vilde han sige, dersom jeg nu traadte frem og fortalte, at jeg var i et saadant Tilfælde, at jeg, den Ubetydelige, Ringe, vovede at elske et Væsen, som i Rang, Forhold, ydre og indre Egenskaber, stod

saa uendelig hoit over mig? — Hvad vilde De selv sige dertil? — De vilde smile og beklage mig, lad mig derfor reise, det er det eneste Middel der kan hjælpe; leve der end Gølelser i mit Bryst, som ingen Tid, ingen Magt formaaer at dæmpe, saa endes dog en bitter, qvalfuld Tilstand herhjemme."

"Bliv hos mig Jan!" hviskede Flora sagte; og aldrig trængte sig Noget saa uimodstaaeligt til hans Sjæl, som denne blode, rørende Tone; ingensinde viste en Dodelig større Omhed, end den, som laa i dette søde, bærende Blik, der dvælede imod ham. Hvad var Beslutning, Fravigelse, Offer, mod den ufordulgte Gølelse, den dybe, inderlige Kjærlighed, det tolkede, hans Selvbeherkelse var borte; — er overhoved i et saadant Dieblik, nogen Selvbeherkelse tænkelig? — Hun laa i hans Arme, ved hans Bryst, og glemmende alt Andet, bedækkede han hendes fine Læber med fyrige, lidenskabelige Kys. — Lidt senere luffedes Haugelaagen efter ham, og Flora gik lykkelig og drommende tilbage til sit Værelse; men bag en hoi Busk ved Lyssthuset, som de nylig havde forladt, stod en Mand med forslagte Arme, og saae tankefuld og veemodig efter de Bortgaaende. "Jeg anede det," mumlede han for sig selv, idet han forlod sit Ekjul og gik dybere ind i Haugen. — Det var Brammer.

Og det blev Aften. Der var tændt Lys oppe i Stadsbærelset hos Generalinden. Solberg og Elisa vare inviterede over til hende, ogsaa Jan var tilstede. Flora sad ved Vinduet paa en Stol; hun var stille og taus, men den livlige Rødme, som havde udbredt sig over hendes Ansigt, de straalende Blikke, som mødte Jans, rebede

hendes Glæde. Brammer gik frem og tilbage paa Gulvet og kastede af og til et hemmeligt Blik paa de to Elskende. Saaledes gik en Tid. Der indtraadte en Pause i Underholdningen mellem Generalinden og Solberg. Brammer traadte hen til Jan. „Kruke!“ sagde han med rolig Alvor, „Jeg var i Eftermiddag Vidne til Samtalen mellem Dem og Flora i Haugen, jeg horte deres Beslutning at reise, og de Grunde, som bevægede Dem til at opgive den igjen,“ — han kastede smilende sit Blik over til Flora, „jeg veed deraf, at De elsker hende, og hun Dem. Verden vil maaskee finde at jeg handler urigtigt, om jeg billiger denne tilsyneladende Misalliance, min Datter kan i dens Dine gjøre et mere glimrende og rigt Parti.“ — Han taug, og Ingen i Salen rørte sig, det var ligesom uddøet derinde, — men pludseligt greb han Jans Haand og vedblev i en blid og kjærlig Tone: „Jeg vil hæve mig over Verdens Mening. De sagde engang, at man ogsaa uden Rigdom kunde være lykkelig, og Floras Lykke er mig vigtig som mit Liv. Jan! De er en vakker, elskværdig Ungling. Der! jeg skænker Dem hende, Vorherre velsigne Eder Begge! Han førte ham hen til hende; Taarerne blinkede i hans Dine; Flora græd ved Jans Bryst, og de Tilstedeværendes Lyksaligheder lode rundt om de Forlovede.

Slutning.

„Er Du nu lykkelig, mit kjære Barn?“ spurgte Bramer et Par Dage senere, idet han med den inderligste Glæde bemærkede den Munterhed og Tilfredshed, som siden hiin Aften hvilede over hende. „Lykkelig!“ gjentog hun, med en sagte, yndig Stemme, og slyngede sine Arme om hans Hals, o! min kjære, gode Fader! hvor kan Du tvivle derpaa? Har Du ikke givet mig Alt hvad jeg behøver dertil, uden at lade mig mangle det Ringeste? Jeg maatte være utafnemlig mod Dig og mod Gud, om jeg ikke skattede og erkjendte min grændseløse Lykke.“ Hun lænede sig op til ham og kysede ham.

Hun var lykkelig, og den Lykke, som ligger begrundet i Kjærligheden overgaaer hos Kvinden enhver Anden. Det er en absolut Umulighed, at Mandens Følelser enten i Reenhed eller Styrke kan maale sig med hendes; selv i de enkelte Dieblkke, hvori den varmeste, meest levende Erkjendelse af hendes Værd gjennemstrømmer hans Sjæls inderste Dyb, staaer den uendelig langt tilbage. Naturen gav ham en mere overveiende og omfattende Aand, hos hende er kun en enkelt Deel deraf: Følelserne, det Prædominerende. Det er jester disses Impuls hun handler, og de udgjøre i hendes Bryst et eget, særskilt Liv, som ikke har noget tilfælleds med den ydre, sandkelige Verden. Det er disse emme, yndige og varme Ittringer af et livfuldt, bevæget Hjerte, der

concentrere sig og smelte sammen til en stor, mægtig Kilde, naar den eksisterende Gjenstand for det Ideal, som længe levede stille og indesluttet, er fundet, eller som vækkes af Naturens dybe Grundtone, Sympathie, for et Væsen, hvis Grundfættninger stemme sammen med og udgjøre et Princip af hendes; — dens Navn er Kjærlighed. Livets helligste Trylleri, den høieste Lykke knytter sig udeelt dertil, medens den paa samme Tid hos Manden kun udgjør en betinget Tilfredshed, der ikke har noget jevnt, vedvarende Standpunkt, men taber sig og svinder, efterat have culmineret. Der er Intet saa skjont, Intet, som bedre viser Sjælens Charakter og dens guddommelige Ophav, end Ytringer af disse Følelser hos Kvinden, saalænge endnu ikke nogen fordærvelig Omgang — eller hvad der stundum næsten er ligesaa galt: den moderne Opdragelse i Institutterne — have vanhelliget Blomsten, og ved sin giftige Aande besmittet dens Reenhed. Det er ved denne overstrømmende, letvakte Begjeistring, at hun hæver sig op paa et Trin, saa umaaelig høit over det Manden nogensinde kan naae, men tillige ved den, at hun skaber sig den farligste Fjende i sit eget Bryst, som gjør hende svag, naar hans Klogskab er stor nok til at vække og anvende den som Vaa-ben mod hende selv. Hendes Kjærlighed er en reen, hellig Flamme, der blot luttrer Sjælen, indtil han planter Videnskabernes Gift deri, og river hende ud af Paradiset; hun kæmper da mod sig selv; mod ham, hun falder, han feirer, og — Engelen bliver en Djævel.

Det var et skjont, et oplivende Syn, at see Jan og Flora sammen. Englene i Himmelen kunde ikke nære

nogen større Omhed, end den de viste hinanden. Det var saa smukt, at see dette svage, yndige Væsen, saa aldeles at hengive sig sit glade, ungdommelige Hjertes Tilskyndelser, at see disse omme, bævende Dine saa aldeles hensunkne i Forglemmelsen af alt Andet, end Beskuelsen af ham; at lytte til denne blide Stemmes Musik, naar den i sagte, henrykkende Toner talte det dybeste Kjærligheds Sprog, et Sprog, der gjennemtrængte hans Sjæls inderste Dyb. Tvivl og Frygt; enhver Skranke, som forhindrede en rolig, stille Fred fra at nedlade sig i Begge, var nedbrudt, og hele Livets friske, blomstrende Poesie forenede sig i disse Følelser.

En saadan Kjærlighed, hvor endnu ingen Lidenskab, med sin varme, qvælende Aande dæmper den rene, vestaliske Ild, som flammer i Sjælen, er vort Livs yndige Foraarsmorgen, der udbreder en klar, skyfri Himmel for vort Dø. Som hele den vaagnende Skabning bevæger sig i et friskt, ungdommeligt Liv, med en nydelsesrig, fortryllende Skjonhed, saaledes faaer ogsaa vor egen Tilværelse mere Værdi, vor Sjæl større, omfattende Dybde, enhver hidtil slumrende Følelse vaagner af sin Sovn, den samme Fred, samme hellige, harmoniske Rolighed, som gjennemtrænger Naturen, hviler i vort Bryst. Lig den klare, venlige Væk, hvis Væld udbreder Lykke i dens Nærhed, spreder vor egen Fryd en Gloria paa vore Omgivende, og giver Alt en mere munter Skikkelse end forhen. Først naar man standser Vækkens fredslige Løb og hæmmer dens Flugt, viser den sin Styrke, den trodser alle Hindringer, gjennembryder tilsidst enhver Skranke for at skaffe sig Lust, og bliver ødelæggende i sine Virk-

ninger. Saaledes gaaer det ogsaa Kjærligheden, naar Videnskaberne optaarne Følelserne mod hverandre. Den stille Lykkes Genius flygter, vilde Furier træde i dens Sted, og den Modstand, man mener at bekæmpe dem med, oppuster blot Bloden til en alt beseirende Flamme.

Dette skulde have blevet Tilfældet med Jan, hvis hans Kjærlighed til Flora havde mødt Hindringer eller Modstand. Den samme stille, fredelige Tnderlighed han nu folte sig gjennemglødet af, skulde have blevet en vild, toileslos Videnskabelighed, hvis Bramer, efterat hun havde overbevist det unge Menneſke om, at hans Kjærlighed var gjengjeldt, havde lagt Hindringer i Veien, Jans fyrige Charakter, hans ildfulde Natur, manglede blot Anledning til at bryde frem. Og hende, det skønne, blide Væsen, hvis eneste Kraft var den, der indbefattede sig i hendes Følelser, vilde det neppe være gaaet anderledes, ogsaa her havde fremledte Videnskaber fundet Stof til Næring. Hos en med Sjælsstyrke og Kraft begavet Kvinde udvikler Tilboielighed og Drivt sig sjældent med saa stor Trang, som hos den Svagere. Man skulde synes, at der laa en Slags Modsigelse i denne Sætning, uden at det dog er Tilfældet. Hiin kan, begavet med Selvstændighed, umulig føle saa dyb en Længsel som denne, der liig Epheuen, først blomstrer, udfolder sig, og trives, naar den slyngende sig om Egen, har erhvervet et Støttepunkt, og derimod visner og forgaaer, hvor den staaer alene.

Men ligesom Flora med hver Dag sluttede sig fastere til Jan og stedse forekom ham ny og mere elskværdig, alt efter som hendes Sjæls Ynde udfoldede sig,

uden at hun behøvede at ty til de utallige mange andre Kunstgreb, som vore smukke Elever af Coquetteriets Hemmeligheder saa godt forstaae at anvende; ligesom hendes Charakter, siden hun var sig denne Kjærlighed bevidst, antog mere Værdighed og Alvor, saaledes syntes ogsaa hendes Sundhed at svinde bort. Hun blev blægere, mere stille og modfalden, og den ildevarslende Stikken i Brystet under Aandedrættet, indsaandt sig oftere. I Bramers Hjerte vaagnede atter den pinlige Bekymring og Frygt, som for et Dieblisk havde slumret. Flora selv anede Intet, hun var formeget behersket af Gølelsen af sin nuværende Fryd, til at nogen Ængstelse for Døden skulde blande sig derimellem; men desmindre undgik den efterhaanden iøinefaldende Forandring Jan. Den grændseløse Dmhu han bar for Alt, hvad der angik hans unge Brud, lod ikke den mindste Omstændighed upaaagtet, dog voldte Floras Tilstand ham kun en forbigaaende Tanke af Frygt, blot Spor af en ængstelig Forudfølelse om det der forestod; det var den første, neppe synlige Sky, som gik over hans Lykkes Horizont, thi Ungdommen er i Almindelighed saa sanguinsk, til at vente Andet end det Bedste af Fremtiden; det er først de sildigere Erfaringer, en nyere Kundskab til Livets Skuffelser, som aande Mistillid i vort Bryst; og Floras ungdommelige Afsyns sørgmodige Udtryk, den synlige Mæthed i alle Bevægelser, gav hende et nyt, eget, til Hjertet trængende Tryk. Det var en Egenhed i hans Character, at han selv nu, med de utvetydigste Beviser paa hendes Kjærlighed, alligevel vedligeholdte en næsten sky Tilbageholdenhed, en Art Undseelse, for at hengive sig til de fortrolige Diebliske,

som deres Forhold tillod, stedsse ansaae han sig, som et hende underordnet Menneske, hans Følelse lignede undertiden mere en Tilbedelse, en ærefrygtssfuld Skuen, end simpel, jordisk Kjærlighed, og det var alene naar hun ved Yttringen af de varmeste, sømteste Kjærtegn overbeviste ham om, at hun kun var den inderlig, elskende Kvinde, at hans fyrige, ildfulde Natur forglemte sig selv.

Saaledes sadde de sammen en Aften i Mørkningen, inde i Generalindens Dagligstue. Brammer havde taget Plads henne i en Krog, og skjøndt han tilsyneladende ikke lod til at have Die for de tvende Elskende, saa undgik dog intet Ord, ikke den ubetydeligste Handling, hans Opmærksomhed. Det var jo i saadanne Momenter, at han, ved Synet af det elskede Barns Lykke, selv overgav sig til den inderligste Glæde, der for en Stund trængte den Sorg tilbage, som arbejdede i hans Hjerte. Flora havde denne Dag befundet sig ilde, og laa endnu meget mat og affræstet paa Sophaen, lænende sit Hoved op til Jans Bryst. Lang Tid gik hen, de talte ikke, men hvor nydelsesrig var alligevel ikke denne Tausshed? Hvor smeltende tindrede ikke hendes sjælfulde Blik, medens det fortabt i Beskuelse, dvælede paa Jan! Han legede med de lange Lokker, som snøede sig ned af hendes Kinder, han boiede sig over hende og kyskede hendes mørke, glimrende Die, og Hjertet bankede i den fulde Nydelse af dets Lykke.

„Du er saa taus i aften,“ udbrod hun endelig, og trykkede hans Haand i sin, „tal lidt, søde Jan! fortæl mig hvad Du tænker.“ — „Forlang ikke det, Flora!“ svarede han stille, „jeg vilde beskjæmme de Følelser, som

bevæge mig, om jeg søgte at give dem noget Navn, just min Taushed synes mig at bevise et Overmaal af ubeskrivelig Lykke, i en Grad, at den forekommer mig som en Drom fra Himmelen — nei, Du Gæst! selv som en Drom er den for skjøn, gjentag derfor at jeg tør tilstaa, at Du er mit Livs lysende Sol, at jeg tør kalde Dig min Gud, mit Ideal for den høieste opnaaelige Salighed; — jeg beder Dig! lad mig atter høre hine fortryllende Ord; — siig at Du elsker mig." — „Hvorledes vover Du nu igjen at falde paa disse underlige Tanker," sagde Flora emt, idet hendes bløde Haand sagte klappede hans Kind, „jeg har jo sagt, at det bedrover mig at høre Dig yttre dem. Du veed, hvor grændsesløs tom min Tilværelse er naar, jeg ikke seer Dig hos mig, og mit egentlige Liv først begynder i din Nærværelse, ja! — jeg burde egentligt ikke yttre det for Dig, Du Ufsjønssomme! men selv ham derhenne, min gode, kjærlige Fader, har jeg glemt for Dig, — kan Du fordre mere, Jan?"

„Jeg har ofte beklaget hos mig selv, at jeg ikke kunde synge," sagde hun efter en Pause, og den muntre, barnlige overgivne Tone i hvilken hun hidtil havde talt, tabte sig i et blidt, sværmende Alvor, „jeg spører i den senere Tid en stærk Drikt dertil, mit Indre er stundom saa fuldt, saa bevæget, og naar jeg da mangler Ord til at udtrykke hvad jeg føler, forekommer det mig, som om Tonerne besad Magt til at fremkalde og tolke de Stemmer, som lyde i min Sjæl." — Der laa for ham noget saa Rørende i Mlangen af den rene, fromme Røst, med hvilken hun sagde disse Ord, at han bevæget som han var, ikke formaaede at svare. Han slyngede sin Arm

om hendes slanke Liv, trykkede hende tæt, tæt op til sig, og — Generalindens Tjener kom med Lys. Den skønne Scene var endt.

Sommereu svandt; Vinteren kom; Blomsterne blegnede; Flora blegnede ogsaa, hendes Tilstand havde op= hørt at være en Hemmelighed for Beboerne paa Herregaarden. En uhyre Smerte gjærede i den ulykkelige Jans Bryst, en stum, mørk Fortvivlelse stod præget i alle hans Træk, han græd, han bad, — aldrig stammede nogen Læbe varmere Ord, aldrig hævede nogen Ben sig mere brændende og inderlig op til Guds Throne, thi han bad jo for Floras Liv, for det høieste, det eneste Gode han eiede; — men naar kaldte vel Venner det af Stjæbnen engang Beslattede tilbage? Naar formaaede vel Ord at lægge et eneste, flygtigt Secund til det Maal, hin unævnelige Hoiere afstak os Dodelige? — Flora kunde ikke frelles.

I den kolde, trivielle Hverdagsvirken, tabe mange høitidelige Dieblikke deres Betydning, Vanen gjør os ligegyldige, og slover vor Sands for dem; derfor er det godt, at Sjælen engang imellem vækkes; men aldrig skeer det paa en saa skrækkelig, rystende Maade, som naar vi staae ved det Væsens Leie, der udgjør en Deel af vor eget Jeg. Det er en frygtelig Uvished, som giennemfarer os, medens hine tvende Magter spille med hinanden om Herredømmet; det er da ikke alene Hensynet til den skumle, blege Død, der foraarsager den, ikke alene den Lidendes matte, glandsløse Dine, tunge Aandedrag og Muskernes sidste, frampagtige Trækninger, men meget mere vor eget Tab, det nedbrudte Haab, den bristende Lykke, vore fuld=

fastede Planer for Fremtiden, som udbreder en aldeles
 Tomhed og Øde i vort hele Væsen, det er Egentlighed
 heden i dens skønneste Bevandt, og endelig Uvissheden
 om det dunkle, ubekjendte Hindsides, der nedtrykker og
 kvæler os. — O! at det dog altid her i Livet skal være
 vort Lod, først fuldkomment at fatte et Gode, og skønne
 derpaa, naar vi staae paa Pointet til at miste det. —
 Men Flora skulde ikke gaae bort saaledes, hendes sidste
 Dieblikke var ingen Kamp mellem det affledtagende Liv
 og dens mørke, kolde Broder; det svandt stille og ube-
 mærket, som den nedgaaende Aftensol, der udbreder sin
 milde og yndige Glands, medens den dukker ned i Ha-
 vets skjulte Dyb. Døden traadte til Leiet i dens ven-
 ligste Skikkelse, som vilde den derved forløse hende for
 den Lykke den kom at røve. Hun havde i de sidste Dage
 befundet sig usædvanlig vel, de blege Kinder rødmede,
 Blodet vendte tilbage i den glatte, marmorhvide Pande,
 hendes trostende Ord gave atter Næring for det synkende
 Haab i Jans Bryst. Han sad ved hendes Leie, hendes
 bløde, smaae Hænder hvilede i hans, endnu havde dette
 omme, tryllende Die ikke mistet sin Glands, endnu hvi-
 skede disse søde Læber Ord, som fyldte hans Sjæl med
 Fryd, men det var en smertelig, bitterblandet Fryd,
 Tanken om at miste hende, at skilles fra hende, stod
 jevnside, og bragte Fortvivlelsens Taarer i hans Øine.
 Hun talte til ham om Fremtiden, skildrede saa yndigt de
 kommende Dage, de skulde tilbringe i hinandens Selskab,
 — hun vidste jo ikke at der ingen Fremtid gives for
 hende. — „Hvor vi skulle faae det godt,“ aandede hun
 henrykt, „jeg skal da bestandig være hos Dig, jeg skal

kunne læse i dit Blik, hvad Du ønsker, gjøre Alt for
 stedsje at see Dig glad og tilfreds, og for hver Dag at
 høre Dig tilstaa, at Du elsker mig høiere. — Vær blot
 ikke bedrovet, min egen Jan!" yttrede hun med et ube-
 skriveligt Smil, da hun bemærkede at han græd, — „det
 bliver nok godt igjen med mig, jeg kan jo ikke do nu,
 det er umuligt. — Og om det endogsaar var besluttet
 anderledes end jeg ønskede," sagde hun lidt efter, og tryk-
 kede hans Haand til sine Læber, — „vil ikke din Kjær-
 lighed til mig endnu leve efter min Død? Vil Grin-
 dringen om at Du engang elskede mig, vel nogensinde
 forsvinde af dit Bryst?" — „Nei, nei!" bad Jan —
 „Du mit Haab, min eneste jordiske Lykke, Du maa ikke
 forlade mig, mit Liv er knyttet til dit." — „Jeg vilde
 ogsaa kuns nodig" — hviskede hun med en blød, neppe
 hørlig Stemme, og slyngede sine Arme om hans Hals,
 — „men mit Bryst, — de sige mit Hjerte er for stort —
 Jan! min søde, min e — ne — ste Jan!" — Hans Aande
 standsede, Blodet isnede i alle hans Pulse, over de matte,
 bristende Dine, som modte ham. Flora sukede, det var et
 svagt, neppe mærkeligt Suk — hendes Læber bevægede
 sig — Hjertet stod stille. — — — — —

Hun var lykkelig saaledes — Hendes sidste Suk var en
 reen, brodefri Kjærlighed, Sjælens sidste Tanke, en Vel-
 signelse over ham, som Hjertet slog for til det bristede.
 Intet Efteraar, ingen mørk, barsk Vinter, gif igjennem
 hendes Liv; uskyldig, og luttret svævede Aanden, med
 den svindende Dags sidste Solstraale, over til hiin uaf-
 florede Dunkelhed, som intet jordiskt Die gjennemtrængte.

Alf Jans Grindring svandt hun aldrig. Alar forgik — Smerten taug, Tiden udøvede sin Virken — de friske Saar blodte ikke længer, men Glemsel formaaede Intet at skjenke. — Dybt i det inderste af hans Sjæl, istod hendes Billede tegnet med friske Farver, lige til Livets sidste Pulsflag — Mindets Blomster visnede paa hendes Grav, i hans Hjerte visnede de aldrig.

Paa den stille Landsbykirkegaard hæver sig en lille, uanseelig, græssegroet Jordhøi, som kun skjælnes sig fra de Øvrige ved en sjelden stor, hvid Rosenbust, — den gamle Klokker kalder Stedet „Frokenens Hvile“ — der slumrer hun nu — Jeg har staaet paa hendes Grav.

Otte Alar senere, paa en venlig Sommerdag, vuggede sig et stort Skib tæt inde ved Kysten af Vesterhavet. De gamle Fiskere og Somænd, som saae den fremmede Seiler hvile sig og rolig for sit Anker blandt Brændingerne, gjorde forundrede deres Bemærkninger herover. Det var et hidtil ikke oplevet Syn, at see et Skib vove sig saa nær til de farlige Rev, og tillige et indlysende Bevis for, at det maatte være en sjelden kyndig og modig Mand, der førte det; men hvem det var, vidste Ingen af dem. Henimod Aften, blev en Baad firet ned, sex raske Mænd førte den igjennem Bolgerne, og Capitainen steg i Land. Han var en hoi, smuk Mand, med et særdeles blegt Ansigt. Forundrede stirrede Kystfolkene efter ham; han hilsende dem og tog Veien til Kirkegaarden, og Graveren fortalte den næste Dag, at han havde seet ham knæle paa det Sted, hvor man engang begravede Flora. Medens han var borte, gik den ene af Matroserne fra den fremmede Baad — en gammel skjægget

Mand — i Land, og saae sig omkring med et underligt, næsten veemodigt Smil. „Hem! Hem!“ — udbrod han bevæget, idet hans Dine forgjæves søgte efter en Bekjendt blandt de Tilstedeværende, — „jeg mærker nok, at Alting ogsaa har forandret sig her, medens jeg var borte — jeg er født paa denne Kyst og kjender dog ikke en Eneste af Jer, Folkens!“ Disse Ord vare en velkommen Anledning for Fiskerne til Samtale, og fra flere Munde lod paa eengang det Spørgsmaal: hvem der forte Skibet der ude, og af hvad Grund, det vovede sig saa langt ind under Kysten? „Saamænd!“ svarede den gamle Matros, „det betyder kun lidt, at gaae ind under disse Rev, for Folk som vi, der Eniven ta'e Jer, undertiden hele fjorten Dage i Råd, have seilet saa nær ved Klipper og Skjær, at vi kunde plukke Næverne fulde af Blomster der groede paa dem. Jeg kunde have Lyst til at fortælle en snurrig Historie i samme Anledning, det er nu saa længe siden jeg sidst gav een til Bedste, men det vil tage for lang Tid hen. Hvad nu Capitainen anbelanger, som I spurgte om, saa var han i sin Tid vel kjendt mellem Revene, jeg gad seet den, som bedre kunde klare dem end han. Han er barnefødt her i Egnen maae I vide, og forliebede sig engang i en fornem Mands Datter, som klogt nok var, for da hun freperede, som ogsaa var klogt, gav Faderen ham denne stolte Skude, som I see derude, at fore. Jeg har faret med ham i mange Aar, og er den eneste Ven, han har ombord, vi have fladret sammen mangen god Nat, medens jeg havde Vagt paa Dækket, og det opmuntrer ham, altid at høre mig tale. I Tjenesten er han en strix Mand, men for Resten

upaaklagelig, naar han bareste var lidt mere munter. I al den Tid vi have levet sammen ombord, har han imervælf seet ud som Solen i en Storm. Ingenfinde leer han, undtagen i et Veir, naar vi Andre læse vort Fader=vor, og belave os paa den sidste Reise. Dette er for Resten ingen Historie, jeg vil lade mig raddbrække fra neden af, hvis ikke hvert Ord er sandt."

"J siger, at han er fra denne Kyst af," bemærkede en gammel Fister, "hvad hed han da, forend han fik dette Skib at føre?" — "Tys!" svarede Matrosen, som i det samme saae Capitainen komme tilbage, "nu maa jeg ud igjen — man kaldte ham den Gang blot Smuglerens Son!" — Kapitainen gik ombord, Solpiben klang, Vaaden roede bort; næste Morgen var ogsaa Skibet forsvundet, og Ingen har siden den Dag seet noget til det eller Kapitainen.

Nogle Aftener senere, sad Grændsecontrolløren i sin Bolig, ved Udkanten af Herregaardskoven. Generalinde Rosendahl deroppe var død, Gaarden kommet i fremmede Hænder, og havde i det korte Tidsrum af otte Aar lidt adskillige Forandringer. Dvists Datter, den vanvittige Maria, var ikke længer i sin Krog bag Dragkisten, hun havde opnaaet det eneste Gode, som Livet kunde skjenke hende — Døden. Han selv saae noget ældre ud, men med Alderen var ogsaa hans barste og haarde Udvores forsvundet. Hans Kone sad henne ved Bordet, paa det samme Sted, som den Gang Læseren først gjorde Bekjendtskab med hende, og paa en Stol ligeover for: Solbergs Datter, Elisa. Hun havde i det sidste Aar, efterat hendes Fader blev forflyttet til Weile-

Kanten boet hos dem, og hendes Nærværelse udøvede i mange Henseender en saare god Indflydelse paa Nvist. Det var mørkt udenfor, og det kolde, uhyggelige Veir, meddeelte sin Virkning til Personerne i Stuen, de sadde Allesammen tause, i en vis melankolsk og trist Stemning. Da bankede det sagte paa Døren, den luktes op, og en Skikkelse traadte ind, som uvilkaarlig bragte dem til at studse. Det var en høj, mager Mand, indsvøbt i en gammel Kappe, som hang i Løser omkring ham, hans Hat var trykket dybt ned i Vinene, og de blottede Fødder vare omgivne af et Par støvede, hullede Sko. Han gjorde et Skridt fremad, blottede sit Hoved, og et blegt, udtøret Ansigt stirrede taus og alvorligt de Forbausede imøde. Konen reiste sig fra Bordet, hun betragtede ham noie, udstødte et Skrig, og sank besvimet tilbage mod Bæggen, idet hun sagte Kannede: „Gud! det er ham, — min Son!

„Ja!“ sagde Mennekket med en huul og klangløs Stemme, og strakte sin lange, magre Haand hen imod Nvist. — „Forældre! det er Eders Son — jeg er prøvet. — Fader, vil Du tilgive mig?“ Taarer qualte hans Stemme, han sank med Ansigtet skjult i Hænderne ned paa en Stol. Elisa græd høit. Nvist stod op, han gik hen til ham, og det var med Noie at han undertrykte sin Bevægelse, medens han blidt og kjærligt lagde sin Haand paa Carls Skuldre. „Min Dreng!“ sagde han, „kom til Dig selv igjen, jeg har for længe siden glemt Alt. Fortæl os hvorledes Du kommer hertil og saaledes fløde.“ — „Fra Hospitalet i Rusland,“ svarede Carl, og saae op med et inderligt smertefuldt Blik, „jeg

har ligget syg i 14 Maanedes af Pest; da jeg blev rask
 jeg man mig bort, og jeg maatte tigge mig igjennem,
 indtil jeg naaede hertil, for at faae din Tilgivelse. Jeg
 har bedet haardt for min Ulydighed, meget haardt Fader!
 Du seer, hvorvidt mine Planer og mit System har reali-
 seret sig, men Angeren, de Selvedes Pinsler som sammen-
 knugede mit Bryst, vare de tungeste at bære. — „Græd
 ikke, min kjære Son!“ sagde den gamle Mand, idet han
 han selv neppe mægtede at holde sig, „det kan endnu
 blive godt Altsammen, Du skal ikke tabe Modet. Den
 Gud, som prøvede Dig vil atter hjælpe!“ — Han kunde
 ikke tale mere, vendte sig bort og græd. Moderen laa
 ved Carls Bryst. „Ja!“ yttrede denne med en rort, men
 mere rolig Stemme, „Du har Ret Fader, det Mod jeg
 har tilbage, kan ikke tabes, jeg har fundet Veien til Reli-
 gion, til Tro og Haab i Lidelfernes Skole. Og nu Du,
 Elisa! hvorledes lever Du? — Glemte Du mig ikke i
 den lange Tid jeg var borte?“ — „Nei, Carl!“ hviskede
 hun, med glindsende Øine og bærende Stemme, medens
 hun rakte ham sin Haand, „jeg glemte Dig ikke. Haab
 bet paa Dig var en venlig Stjerne, jeg ingensinde tabte
 af Syne.“ — „Kom med mig, Son!“ sagde nu Moderen,
 „vi finde vel en Dragt af Gotsfreds inde i det andet
 Værelse, som Du kan tage paa, i Stedet for denne, siden
 skal Du fortælle os Alt, og jeg takker Vorherre af mit
 inderste Hjerte, for at Du atter er her, Du skal endnu
 blive vor Alderdoms Stotte, vi skilles ikke mere fra hver-
 andre.“

Carl gik med hende. „Moder,“ sagde han, da han
 havde iført sig en af Faderens Klædninger, jeg lagde

omhyggelig sin gamle, pjaltede Kappe sammen, „giem denne Kappe — jeg vil ingensinde skille mig ved den. Lykken kan maaskee igjen blomstre for mig, gode Dage atter lyse over min Fremtid, men denne Dragt vil jeg da ofte tage frem, den skal minde mig om hvad jeg var; jeg vil have godt deraf.“

„Du bliver nu min Efterfølger i Embedet;“ sagde Faderen, silde ud paa Aftenen, efterat Carl havde fortalt de væsentligste Tildragelser af det Liv, Skjæbnen gav ham i Rusland, „jeg har faaet Lov at tage mig en Medhjælper, og paa den Maade kan Du og Elisa bestandig blive hos os, naar Du overtager mine Forretninger, de ere nu langt lettere at bestride end forhen; siden Jorgen Kruse er blevet Gods her paa Kysten mærker man næsten aldrig noget til Smuglerne.“ — „Og hans Son, Jan!“ spurgte Carl, „hvorledes gaaer det ham?“ — „Han forer et stort Skib, som Brammer har skænket ham; for et Par Dage siden har han været her og besøgt sine Forældre og Floras Grav.“

Saameget til Læserne i Almindelighed. Sluttelig være det mig tilladt, førend jeg slutter denne Fortælling, at ofre de sidste Ord heri til Dig, skønne, yndige Billede af et reent, qvindeligt Væsen, som lever i min Sjæl. — Du! der først vakte de inderste, dybeste Grundtoner mit Bryst eier, den Eneste, som gav mig Tillid til Menneſket, Tro paa en lykkelig Fremtid, hvis Omhed og uendelige kjærlige Overbærelse var Dugen for den visnende Plante, — Du vilde, hvis nogensinde denne Bog faldt i dine Hænder, med Interesse dvæle ved mangt et hen-

fastet Træk, som Andre koldt og upaaagtet forbigaae. Disse Blade vilde maaskee tilbagefalde soundne Dieblifke i din Grindring, som engang vare Dig kjære. De skjon= neste af de Golelser, jeg her forsøgte at afløre, have boet langt smukkere i dit Bryst, Du lærte mig at kjende dem, lod mig uforbeholdent skue dem i deres hele uvur= deerlige Inde. Verden dommer en Forfatter efter hans Arbejder — Du vilde bedømme mig efter en skaan= som mere Maalestof.

Rettelser.

- Pag. 11 Lin. 1 Chatolicismens læs: Catholicismens
 — 22 — 16 ægrer læs: ærgrer
 — 45 nederste Linie skulle efter Ordet: er og efter Ordet:
 Øine indsættes Tankestreger
 — 93 Lin. 8 fra neden: vare læs: ere
 — 123 — 6 rommerſ læs: romerſ.

